26760

1717

Sermones sancti Au
guſtini ad heremitas

Ex Libris
F. Barth...

Sermones Sancti
Augustini
ad
Eremitas

Dubitatur utrum S. Augustinus
eos scripserit?
imo multi negant sermones esse
eiusdem sancti.
Et bene negant.
Et tamen multa bona inveniuntur

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ СТ 16025

Tabula

Incipit tabula ſermonū ſancti Auguſtini epī et doctoris eccleſie ad Heremitas.

De inſtitutione regularis vite.	ſermo.j.
De pace.	ſermo.ij.
De ſilentio.	ſer.iij.
De prudentia.	ſer.iiij.
De obedientia ad pſbyteros ſuos.	ſer.v.
De miſericordia.	ſer:vj.
De obedientia.	ſer.vij.
De perſeuerantia.	ſer.viij.
De ira.	ſer.ix.
De puritate cōſcientie.	ſer.x.
De cōpunctione ⁊ lachrymis ⁊ pnīa.	ſer.xj.
De ſuperbia.	ſer.xij.
De fortitudine.	ſer.xiij.
De iuſticia.	ſer.xiiij.
De fide.	ſer.xv.
De inobedientia.	ſer.xvj.
De ocioſitate vitanda.	ſer.xvij.
De inuidia.	ſer.xviij.
De vigilia natiuitatis xpi.	ſer.xix
De natiuitate dñi:	ſer.xx.
De genere monachorū egiptiorꝫ.	ſer.xxj.
De receſſu ſancti Auguſtini ab ordine heremitarum.	ſer.xxij.
De ieiunio.	ſer.xxiij.
De ſancto Hieronymo quō fuit cardinalis et quō reliquit cardinalatum.	ſer.xxiiij.
De ieiunio et vbi fuit inſtitutū.	ſer.xxv.
De murmuratione.	ſer.xxvj.
De filio prodigo.	ſer.xxvij.
Sermo in cena domini.	ſer.xxviij.
De lingua doloſa.	ſer.xxix.
De confeſſione.	ſer.xxx.

Tabula

De vanitate et ſupbia. ſer.xxxi.
De leproſis. ſer.xxxii.
De ſuperfluo potu. ſer.xxxiii.
De ſancta obedientia loth. ſer.xxxiiii.
Ad iudices et procuratores. ſer.xxxv.
Ad preſbyteros de vita eorū ſer.xxxvi.
De nō vendendo ſacramenta. ſer.xxxvii.
De ſacra ſcriptura. ſer.xxxviii.
De vita ſolitaria et cōtemplatiua. ſer.xxxix.
De obſeruantia clericoꝝ. ſer.xl.
De vita clericoꝝ circa obſeruantiā. ſer.xli.
De vita et moribus clericoꝝ. ſer.xlii.
De modo querendi chriſtum. ſer.xliii.
De pietate ꝛ charitate. ſer.xliiii.
De penitentia. ſer.xlv.
De angelis ꝛ hoſpitalitate. ſer.xlvi.
De ſodomis et gomorris. ſer.xlvii.
De cura anime. ſer.xlviii.
De miſeria carnis ꝛ falſitatis pñtis vite. ſer.xlix.
De ſalute anime. ſer.l.
Sermo ſup ps. Deus deoꝝ locutus eſt ſer.li
De cōmuni vita clericoꝝ ex ſui diſpoſitōe. ſer.lii.
Itē de cōmuni vita clericoꝝ ex ſui ordinatiōe. ſer.liii.
De tenēda obediētia ꝛ euitanda ſuperbia. ſer.liiii.
De obitu valentini epi cartaginenſis. ſer.lv.
De admonitōe ſci Auguſtini epi q̄ oñdit q̄ bonū ſit lectio
nē dinā legere. ꝛ q̄ malū ſit ab ei⁹ inq̄ſitōe deſiſtere. ſer.lvi.
De vanitate huius ſeculi. ſer.lvii.
De ſancta monica mr̄e ſancti auguſtini. ſer.lviii.
De cōuerſione ſancti auguſtini epi. ſer.lix.
Sigiſbertus in epiſtola ad macedonium. Extractū ē de cronica venerabilis bede. Extractū eſt de cronica viennenſis epi. Extractū eſt de cronica archiepi florētini antonini
Omelia ſci auguſtini de pfeſſiōe. de ſilētio i eccl'ia habēda

Incipiunt ſer
mones ſancti Auguſtini ad
heremitas ⁊ nõnulli ad ſacer
dotes ſuos. et ad aliq̃s alios
Et primo de inſtitutõe regu-
laris vite. Sermo. I.

Fratres
mei ⁊ leticia cor
dis mei corona
mea ⁊ gaudium
meũ q̃d eſtis vos. pax vobis
et charitas cũ fide ſemꝑ inter
vos adimpleat̃. q2 me putatꝭ
matrẽ eẽ aiaꝝ veſtrarũ. iõ de-
ſidero ita vos cõponere vt in
vobis neqꝫ macula neqꝫ ruga
poſſit añ tribunal iuſti iudicꝭ
apparere. Animab' ei vr̃is ñ
ſolũ ornamẽta ſ3 etiã medica-
mẽta deſidero ꝓuidere. Stu-
deo eñ diſſuta cõſuere et con
ſciſſa ſarcire. vulnerata cura-
re. abluere ſordida. reparare
ꝑdita. et ea q̃ ſunt integra ſpi
ritualib' margaritis ornare.
Ego eñ margaritas de para
diſi patria vobis donare cu-
piẽs: nullã mercedẽ in ſeculo
opto recipe: niſi ꝙ q̃ vob inſi
nuare intendo. patiẽter audi-
re, et cum dei adiutorio ẜm vi
res opibus adimplere ſꝑ ſtu
deatis. Sed añ oia frẽs cha-
riſſimi: q̃s iterũ parturio do-
nec reformet̃ in vobis xp̃s: di
ligat̃ deus. deinde ꝓxim': q2
iſta ꝑcepta ſunt: principaliter
nobis data. Et ideo frẽs dile
ctiſſimi cõmorantib' vobis i
heremo in noie dei noſtri pla
ceat ẜm apoſtolicã vitã vnu3
ſentire ⁊ oia cõmuniter poſſi-
dere, ſicut ſcriptũ eſt in actib'
aploꝝ. q2 erãt eis cõia oia. et
diſtribuebant̃ vnicuiqꝫ ſicut
cuiqꝫ opus erat. In hac autẽ
vita ꝑmaneamus: et noſipos
in ipa deo auxiliante fortiter
teneamus. q2 q̃ ꝑſeueraverit
vſqꝫ in finẽ ſalu' erit. Si q̃s
aũt de ſeculo ad noſtrã ↄgre-
gatiõnẽ venire deſiderat pri-
mo ꝑcipio vt ꝓbet̃. an volun
tas ex deo ſit. Nõ eñ d3 eſſe
violenta. nõ coacta. nõ mobi
lis. ſed ſempiterna. virilis. cõ
ſtans. et oi ſpiritu charitatis
plena atqꝫ ꝑfecta. Tũc ei ꝓpo
natur quõ abneget volunta-
tem ꝓpriã ⁊ ſponte ſequat̃ me.
Nec volo ꝙ cogitet amplius
q̃d neceſſe ei fuerit. Sicut eñ
pater celeſtis q̃b' indigeam'
Queram' igit̃ primũ regnu3
dei hec oia adminiſtrabũtur

nobis. In oratorio nemo ali
quid agat: niſi ad qđ eſt factū
vñ et nomen accepit. Oratio
nibus inſtate a mane vſqʒ ad
ſextā tantū circa miſſarū ſole-
nia. A ſexta vero vſqʒ ad no-
nam omnes vacent lectionibꝰ
et pater noſter. Ad nonā vero
reddāt codices: et ẜm nature
cōditionem ſine tumultu refi
ciant: audientes verbum dei.
Poſtq̄ʒ autē refecerit ſiue in
horto ſiue in heremo vel vbi-
cunqʒ neceſſe fuerit operent̄.
Nil eñ dei ſeruis ocioſitate
peius. Operent̄ ergo in noīe
dñi ſacrū ordinē nō habētes
vſqʒ ad horā lucernariā. Ne-
mo tamen ex opere ſuo aliq̄d
ſibi appropriet. Apoſtolicā ei
vita optamus viuere. Si q̄s
autem cōtrafecerit furti iudi-
cio cōdemnetur. et ſi correptꝰ
non emendauerit de veſtra ſo
cietate ꝓiciatur. Non enim
hoc fit crudeliter ſed miſeri-
corditer. ne cōtagione peſtife-
ra plures ex vobis ꝑdat. Cū
autem aliquid fit per vos ca-
uete ne cum murmure fiat: ne
murmuratores in conſpectu
dei vocemini. Illum qui vo-
bis preeſt: poſt deum omnes
ſicut decet dei famulos hono
rate. Ipſe vero qui preeſt ſuꝑ
oīa ſollicitus ſit de veſtra ſa-
lute: de quibus debet redde-
re rationē. Dominica autem
die qui volunt vinū cum dei
gratia bibāt. ſed qui antiqui
ſunt ⁊ debiles vinū bibere cō
pellantur. carnē tñ domantes
q̄rum valitudo ꝑmittit. Qñ
neceſſe eſt vt aliqui ad ſeculū
vadant: caueant ne vadāt mi
nus q̄ʒ duo vel tres. Et ſi ocu
li ſeruoꝝ dei iaciantur in ali-
quam feminarū: cauete ne in
illam figantur. Deus autem
qui habitat in vobis etiā iſto
modo cuſtodiet vos ex vobis.
Nemo cum ſecularibꝰ extra
monaſteriuʒ manducare niſi
panem vel bibere niſi aquam
ꝑſumat. vel etiam intus man
ducare extra horā prādij niſi
caſus infirmitatis acciderit.
Qui vero infirmant̄ ex vobis
cum omni diligētia ꝑtracten
tur: etiam ſi de humillima ſe-
culi paupertate venerint. nō
debet ſanis moleſtū eſſe ſi ali
ter tractantur in victu. ſʒ ma-
gis cōgratulent̄ deo gratias
agentes. quia valent quid nō
valent illi. Si vero vt fieri ſo
let ab hereticis ſuperuenerit
incurſio repentina vel ab in-

fidelib9. aut hoſtilitas. ita vt neceſſe ſit fratribus fugã arripere. ſi deo fauente euaſerint mox ad nemus cum belya redire feſtinẽt: cogitãtes ꝙ nullo modo potuerunt ſeparari quos dei charitas ſociauit. Si quis autem cõtumaci animo hec obſeruare cõtempſerit: capiatur ⁊ ſubijciatur monaſterij diſcipline. Hec autem que dico vobis ſepe per vos legãtur ne obliuioni tradant. Et vbi hec omnia ſeruaueritis: nobis nõ parua leticia de filiorum ſalute erit. Hec igitur ſunt que vt obſeruetis precipimus in monaſterio cõſtituti: ꝓpter quod in vnũ eſtis in heremo cõgregati: vt vnanimes habitetis in domo. et ſit vobis aĩa vna ⁊ cor vnum in deo et dño ieſu xp̃o. qui vos dirigat ad ꝑficiendũ mirabilia de lege ſua. Amen.

De pace. Sermo. II.

FRatres chariſſimi o ſi ſciretis q̃ta ſit virtus pacis. et q̃tũ vobis in ſolitudine demorantibus neceſſaria ſit. Tanta eñi eſt virtus pacis ꝙ in eius dignitate apl's omnes ſuas epiſtolas ſcribebat dicens. Pax vobis ⁊ gratia a domino deo noſtro. Hanc autem ſalutandi formã nobis primitus donauit chriſtus dicẽs. Pax vobis. Hanc ꝓ teſtamento xp̄s apoſtolis dereliquit tanq̃ ſummum bonũ: ſine quo nullus viuere deberet. Sic etiaꝫ pater celeſtis elementa ⁊ planetas ceteraq; inuiſibilia ordinauit vt vinculo pacis ſimul cõplecterentur. Sic etiã ordinauit glorioſos exercitus angelorum: vt poſt eorum deſcẽſum nulla eſſet inter eos diſcordia ſed pax plena atq; perfecta Hec eſt illa glorioſa pax que fluctus malarum cogitationum eructat. mentem fluctuantem illeſam reſeruat: cõſcientiam purgat. Qui paceꝫ cordis oris et opis nõ habet: xp̄ianus dici nõ debet. Qui ĩ hac nõ ſperat: in lubrico vitã et pedẽ ponit. in tẽpeſtate nauem collocat. in p̄cipitio ſe illaqueat. in arena ſemen ſeminat. Hec eſt illa perfecta pax q̃ mentẽ a vicijs purgat. vermem ꝯſciẽtie rodit. O pax heremitarũ mater. cenobitaruꝫ pater. monachorum ſoror. patriarcharum vinculum. Tu prophetarum vehiculum. tu

apoſtoloꝝ refugiū.tu marty-
rū ſolatiū. tu ꝯfeſſoꝝ balneū.
tu ꝟginū tripudiū.tu viduaꝝ
ſpeculū.tu cōiugatoꝝ ſpecta-
culū.tu maloꝝ ꝑſidiū. tu tyrā
nor̄ū odiū.tu latronū ſuſpen-
diū. O pax dei edificiū:te non
pñt deſtruere ꝑncipū fulmīa.
inſult⁹ demonū te in nullo le
dere pñt. Tu pauperē diuitē
facis.tu diuitē mendicationē
ꝑducis.tu ꝯtenta ī cūctis. tu
ditior vniuerſis.tu hoīes dei
filios dei facis. O pax ſine te
reges ñ regūt.ſine te regna ñ
valēt. Nunq̄d ſine te ieiunia
oꝛōes elemoſyne. ceteraq; bo
na nob ꝓdeſſe pñt. Abſit. O
monache habeto pacē ī cun-
ctis.nā ſi fratri iraſcer̄.ſi ꝓxi-
mū odiſ.tibi ꝯtradicis ī oꝛōe
dñica. Clamat eñ monach⁹.
Dimitte nobis debita noſtra
ſicut ⁊ nos dimittim⁹ debito
ribus nr̄is. O monache ſi pa
cem nō diligis: ꝓximū odis.
q̄ iure:q̄ pacto:qua fronte ti-
bi petis dimitti q̄ ꝓxīo ranco
rem nō dimittis.habete ḡ pa
cē cū oībus:oīm tñ vicia odiē
tes. Habete ī oꝛe.in coꝛde. in
ope pacē. Nā ſi cayn pacē ha
buiſſet in coꝛde: nō irruiſſet ī
fratrē. Si abſalon pacē ha-
buiſſet ī oꝛe: nō impugnaſſet
patrē. Si iudas habuiſſ; pa
cem in ope:nō fugiſſet ad la-
queū. O q̄ bonū.o q̄ iocundū
o q̄ diuinū eſt habitare frēs ī
vnū.vt vnū ſit coꝛ.vna volū-
tas.vna oīm aīa.⁊ vna foꝛma
viuēdi. Nā diabolus intrare
nō pt domū vel mentē in qua
pax dñat̄. O q̄ ergo iocundū
eſt habitare fratres in vnum
Tanta eñ eſt ſupeminentia
iſti⁹ virtutis. q̄ de ea ꝓpheta
prius miraret̄: q̄ oſtenderet
q̄d eſſet.vel quid vtilitat; ha-
beret. O q̄ grandē admiratio
nem ꝓpoſuit quādo dixit.ec-
ce. O q̄ mirabilem vtilitate;
ꝑdicauit quādo ſubiunxit.q̄
bonum ⁊ q̄ iocundum. Sed
ſcire debemus fratres mei q̄
quedam ſunt bona que non
ſunt iocunda:quedam iocun
da que nō ſunt bona. Verbi
gratia. Bona ſunt ieiunia.vi
gilie.macerationes.et ſimilia
Hec enim bona ſunt ſed non
iocunda.quia caro in his nō
iocundatur ſed leditur. Io-
cunda quippe ſunt comeſatio
nes.ebrietates:ſed non bona
Hec agentes letantur cū ma
lefecerint:et exultāt in rebus
peſſimis. O monache vix po

teris inuenire in preſenti vnū
quod ſit bonum ꝛ iocundū.
Cupis tamen illud vnū inue
nire. Perquire pacem et am-
plectere eam. Hec eſt enim ſo
la virtus que bonum habet
et iocundum. Hec eſt illa bo-
nitas que nos habitare facit
vnius moris in domo. vt ſi-
mul viuere ſimulqꝫ mori ſem
per optem⁹. In pn̄ti ei ſimul
habitamus. in futuro capie-
mus brauiū iocūditatꝭ eterne
O pax tu mētis ſerenitas. ani
mi trāquillitas. cordis ſimpli
citas. amoris vinculū. chari-
tatis ꝯſortiū. Hec ē illa ſum-
ma felicitas q̄ ſimultates tol-
lit. bella cōpeſcit. iras cōpre-
mit. ſupbos calcat. hūiles a-
mat. diſcordes ſedat inimicos
cōcordat. cūctis placet. a cun
ctis optat̄. ſꝫ a malis illa q̄ bo
na ē pax fugit̄ ꝛ audit̄ vt mors
O pax tu nō ſcis extolli. igno
ras inflari. Beatꝰ q̄ te habꝫ
maledict⁹ q̄ te odit ꝛ q̄ te im-
pedit ꝛ frangit inter homines
qm̄ antixp̄s eſt ꝛ filius perdi
tionis. O pax qui te habet te
neat. qui te nō habet te ꝑqui-
rat. qui te perdit te requirat.
ſi fili⁹ dei eſſe ꝑoptat. O pax
tale bonum es in reb⁹ creatis
tam mirificum. tam glorioſū
ꝙ nil dulcius ſolet audiri. nil
delectabilius concupiſci. nil
vtilius poſſideri. Spiritus
enim humanus ſicut nunq̄ꝫ
viuificat membra niſi fuerint
vnita: ſic ſpiritusſanctus nū-
q̄ꝫ nos viuificat niſi pace vni
ti fuerimus. Nemo enim eſt
vt diximus: qui nō velit pa-
cem habere. Interroga oēs
ſi pacē deſiderant. omnes v-
na voce dicent. Hoc amam⁹.
h̄ optamus. hoc concupi-
mus. hoc volumus. Si ergo
fratres homines pacē amant
ament et iuſticiam. quia due
ſunt amice chariſſime. Iuſti-
cia enim ꝛ pax ipe ſe oſculan-
tur. ſed ſi amicam pacis non
amaueris nunquid ipſa pax
te amabit et tecum habitare
volet Abſit. Amate igitur pa
cem diligētes iuſticiam. Hec
enim pax hominib⁹ bonevo-
lūtatis datur ab angelis. nū-
quid praue voluntatis pacē
offerunt angeli hominibus.
Abſit. Et qui ſunt praue vo-
luntatis tm̄ q̄ꝫtum ſit illi qui
ſupbo oculo ꝛ inſatiabili cor
de nūq̄ꝫ dicūt ſufficit. Tales
nunq̄ꝫ pn̄t habere pacē. ꝓpte-
rea frēs mei ex quo mundum

calcare cepimus: ꝛ terrena cū cta deſpicere. diuitias nō ap petamꝰ. nec nos ꝙ paupes in heremo ſumꝰ ad ſuperbiā di uinarū extollamur. Nullo eī mō decet nos vt ī hac vita ſo litaria vbi ſenatores fiunt la borioſi. fiāt opifices ocioſi. et ꝙ venimus relictis diuitijs ꝙ fuimꝰ pdioꝝ dn̄i hic ſimꝰ ru ſtici delicati. Jlle deniꝗ frēs ꝑe pacē hꝫ ꝙ nil appetit de ſe culo poſſideris. Hic tranq̄l lus eſt hic gaudet de bonis cunctis pagano illo dicente. Quietiſſimā vitā agerent ho mines in terra. ſi hec duo ver ba a natura oīm tollerēt meū et tuū. O btā paupꝑtas vberi bus pacis plena vbiꝗ ſecura vbiꝗ illeſa. vbiꝗ cūctoꝝ ami ca. Nā ꝙ te amat verā pacem amat. ꝙ te nō amat trāquilli tatē oēꝫ ignorat. Sꝫ dicet ꝙs ſeruoꝝ dī Ecce diuites video ſupbos. elatos. ipſos. ꝛ oī bo nitate pfecta carentes vnū tn̄ apparet: qꝛ pacē hn̄t ad inuicē ꝙd ḡ. nūꝙd gaudere debeo ď coꝝ neꝗ ꝯcordia neſcio vł tri ſtari. O monache ſcias ꝙ ſic multū nocet diſcordia īter bo nos. ita valde dolendū eſt vel qn̄ pax eſt inter malos. Tūc em̄ augent oīa peſſima ꝙ fieri vel cogitari pn̄t: qn̄ mali paci fice viuūt. Qn̄ vero diſcordā tur: tūc mundꝰ aliqualiter trā quillat. Nā ſicut ꝯcordia ma lorū cōtraria eſt ꝯcordie bo norū ita optandū eſt ꝙ boni pacē habeāt: ꝛ mali diſcordeſ ſint. Nā p diſcordiā mali ali qn̄ optimi efficiunt cognoſcē tes ꝙd ſint ꝛ ꝙd erūt. Nā dū tribulant ꝛ eoꝝ facies in igno minia replent. aliqn̄ querunt nomē dn̄i: qd̄ tn̄ tpe pacis nū ꝙꝫ amabile erat in corde eorū Orandū tn̄ eſt vt ꝛ boni ī bo no teneant vſqꝫ ad finē: et ma li cōuertant anteꝗ ad finē p ueniant. Vos aūt frēs ad in uicem pacē amate ꝙ quidem pax cuſtodiat corda vr̄a et in telligētias veſtras ꝙ exuperat omnē ſenſum. Amen.

De ſilentio.

Sermo. III.

Silentiū frēs chariſſi mi iter cetera vobis ī heremo ſumme neceſ ſariū eſt. omne em̄ quod non edificat in periculū vertit di centium ꝛ audientiū. Lingua enim noſtra ſenſum noſtrum ſequatur et rationē: non vo luntatem. Non enim debe

mus tm̄ oculos clauſos ſeruare, ſed et linguas infra dentes reſeruare illeſas, ſermo eī vanus: vane cōſcientie iudex eſt. Qualis enim es tales ſermones loqueris, talis ꝛ mēs cōpꝛobatur: et qualis fueris in ſacris talis cōpꝛobaberis in verbis. Stultus em̄ valde eſt q̄ nō pꝛius verbū dicit ad linguā rationis ꝙ̄ educat ad linguā oꝛis Qualis eſt hō in mēte. talem verboſitas depingit in oꝛe. Verboſitas hominem cōducit in ioculatoꝛē humane nature dignitatē deponit. honoꝛes ſibi rapit. inimicos infinitos acquirit. Inflammat deniq̄ʒ lingue mobilitas in adoleſcentia ad iocoſa, in virili etate ad fraudulentiam, ſed in ſenili ad detractoria reſtringēda eſt. igitur hec parua fauilla ne in magnam vertat̄ flammaʒ. ſurculus ne creſcat in ſiluam. gutta ne tumeſcat in fontem. Maius eſt deniq̄ʒ fratres linguā refrenare ꝙ̄ capere ciuitatem. quia illud inſultat exteri⁹. ſed iſtud interius. hic ſumunt̄ arma cōtra teipſum: ſed ibi de alieno. Summa tm̄ verecundia eſt ꝛ depꝛeſſa delectio nō poſſe linguā refrenare. et velle nō poſſe ligare membꝛū. Ecce lingua egredi q̄rit: motū ꝑquirit. tu vero o monache ꝑ tēperantiā ipam refrena. appone ei peſſulum rōnis: circūcide eā maturitate diſcretōis. O lingua tu ꝑiculū immittis. tu luctū ꝓducis. diſcoꝛdiā ſepe ſpargis ꝛ ꝑditionis venenū ꝛ detractōis paris. et ad infernū q̄ tibi credūt cōducis. O monache cognoſce linguā nequā. fuge eā deſpice eā. ſi potes confunde eam. Sed volo inſtruere tuā linguaʒ bene loqui. Uis bn̄ loqui. Da ei moderatū motū ꝑcioſa em̄ lingua nō nouit niſi bona diuina ſemꝑ ꝯſtruere O ꝙ̄ ſanctū eſt os: vn̄ ſemper celeſtia erumpūt eloquia. O monache cōſiderate reddituruꝫ rationeʒ de omni verbo ocioſo. et tanto magis quāto minus mundo es obligatus Nō enim in foꝛo ſed in cella habitare debes: nō familiam ſed familiarū animas oꝛōne paſcere debes. Non igit̄ tibi neceſſe multū loqui. nec inter homines conuerſari: nec mercātias ꝑtractare vnde viuas Nā mercantiā in monacho: vſurā occultaʒ exiſtimamus.

Lingua

Ama igi͛ o monache ſolitu-
dinē, fuge multitudinē. ne cō
p̄hēdarꝫ ī ꝟbo: ac etiā ꝯfun
daris ī facto. Et ſi interroga-
tus fuerꝫ: meli⁹ eſt ad ſingula
rn̄dere breuiter: q̄ꝫ diuti⁹ im-
morādo ꝟba curioſa ⁊ ꝓlixa ex
tendere. Verboſitas eiꝰd aliud
ud eſt q̄ꝫ ſemē qꝺ̄ fructū nō fa
cit. O verboſe erubeſce: ⁊ ꝯſi-
dera tuā grandē miſeriaꝫ. q̇d
eīm aliud es q̄ꝫ ſal infatuatū:
qꝺ̄ ad nullū valet ꝯdimentū.
Vere infructifer⁹ es ⁊ infru-
ctiferos facis q̇ te libēter au-
diunt. O ꝟboſe mēdax q̇ veri
tatē raro dicere voluiſti. O e-
loquax cognoſce teip̄m. nā lo
qui nūq̄ꝫ erubeſcis nec ꝯſide
ras q̇d ſed q̄ꝫtū dicere poſſis.
Nō mēſuras ꝟboꝝ ſentētias
ſꝫ tm̄ vt ſatierꝫ. O ꝟboſe eru-
beſce. qꝛ oīno cognoſcerꝫ: q̇d
agis. Nā tua ꝯditio ē occul-
ta manifeſtare: nota ī ꝯuenti-
bus p̄dicare. ſꝫ ſi neſcis: ſom-
nias inaudita. fingis te ſcire
qꝺ̄ neſcis: vt libēter audiaris
a cūctis. O artifex mēdacioꝝ
o faber fabulaꝝ lege qꝺ̄ dicit͛.
qꝛ vir linguoſus non dirig͛et
nec dilig͛et ī terra ꝓmiſſionis
O monache ⁊ tu diligēter at-
tendas. Nā q̇ nō refrenat lin
guā ſuā hui⁹ vana eſt religio.
Qui nō cuſtodit linguā ſuaꝫ
monach⁹ nō eſt. q̇ aūt mode-
rat linguā ſuā prudētiſſim⁹ ē.
veruſq̄ꝫ monachus eſt Eya g͛
frēs mei amate ſilentiū. poni
te cuſtodiā ori vr̄o. Eſtote ſo-
litarij. vt ſitis angelis ſociati
eſtote ruſtici vt ſitꝫ ciues ſcōꝝ
⁊ domeſtici dei. eſtote muti vt
ſitis loq̄ces. loquimi deo vt ſi
tis veraces. cōtemplate ī he-
remo vt cōtemplemini a ſcīs
in celo. eleuate capita vt eleue
mini corde. extendite brachia
vt extēdamini toto corꝑe vo-
lātes ad celum. ad qꝺ̄ ꝑducat
nos xp̄s deus noſter. Amen.

De prudentia.

Sermo. IIII.

FRatres chariſſimi ñ
ſolum ſilentiū tenere
debetis in heremo: ſꝫ
etiā prudentiā rape. Pruden
tia eīm vobis neceſſaria eſt. qꝛ
docet q̇d fugiendū ⁊ quid te-
nendū ſit Prudētia ei docꝫ te
vt nō ſuꝑbias nec mireris de
reb⁹ tranſitorijs cū ſint cadu
ce. et ea q̄ poſſides tāq̄ꝫ aliena
poſſidere aduertas. Pruden
tia docet te vt q̄ nō potes per
petuo tenere: fructuoſe ꝑmit-
tas abire. Prudentia docet

te: vt in cunctis ſemꝑ idē ſis. tā in ꝓſperis q̄ʒ in aduerſis ſicut manꝰ q̄ eadē eſt: et cū i palmam extendit: et cum in pugnum ꝯſtringitur. Ip̄a te docet quō reprehenſibilis ſit nimia laudatio. et immoderata vituperatio. Illa quidē adulatione: ſed iſta ſuſpecta malignitate. Prudentia teſtimonium veritati: nō amicitie reddit. Prudētia cum diſcretōne ꝓmittit: et ꝓmiſſa accelerat. ⁊ amplius q̄ʒ ꝓmiſit p̄ſtat. Prudentia docet quō p̄ntia ordines. quō p̄teritoꝝ recorderis et quō futura ꝓuideas. O beatus qui prudēs eſt ⁊ felix. et vere felix qui prudēs inuenit. Nā ſi cuncta q̄ habet amittit clamor: oīa mea mecuʒ ſunt. Que ſunt iſta q̄ ſunt mea niſi iuſticia. temperātia. fortitudo et prudentia. O vere prudēs omnia q̄ eripi poſſunt. bona nō eſſe putas. Cū igitur prudens ſic in ſe cōtentus ſit: oīa ſecum habet. in omnibus ſibi ſufficiens eſt Imprudenti vero nihil ſufficit. q2 in nullo cōtentus eſt. q2 omnia ſine fine ſperat poſſidere: ideo omnibus eget Eſtote igitur frēs prudentes ſicē ſerpētes. et ſimplices ſicut columbe. Duo enim ſunt que cōnexa ad inuicem ſunt. et vnum ſine altero: aut parum aut nihil omnino ſufficiat. Simplicitas enim ſine aſtutia: ſtultitia reputat̄. aſtutia ſine ſimplicitate ſupbia approbat̄. Aſtutia em̄ ſerpentis in quattuor diuiditur partes. Prima eſt. q̄ totius corporis venenum in gutture colligit. ⁊ ibi prudenter docente natura ſeruare ſtudet. vt ſi aliquādo ſibi neceſſe fuerit in promptu habeat: vn̄ ſe defendere poſſit. Sed in hac parte ſerpens quādoq̄ʒ decipitur. Muſtela em̄ ſemꝑ ſerpenti aduerſat̄. et an̄ foramen cauerne ſerpētis ſe poīt. et cū ꝓuocādo tamdiu vmbra caude ſue ſolerter illudit. donec ipſum egredientem agnoſcit. Tunc ꝟo muſtela deſuꝑ aſcēdit inſidias tendens: vt cū ſerpentis caput viderit capitalē vindictā ſumat de hoſte quē nūq̄ʒ diligēter potuit. Prouocatꝰ itaq̄ʒ ſerpēs extra cauerne foramē caput emittit. ⁊ cū nihil deorſū videat: verſo gutture reſpicit ſurſum. Sʒ muſtela cernēs tp̄s optatū dentes ip̄rimit circa venenū. ſicq̄ʒ

abſq; ꝑiculo inimicū occidit. hec eſt ei ꝓma ſerpentis aſtutia in q̄ frēs mei mūdi ſapientes notant̄ quoꝝ prudētia nō in celeſtibꝫ. ſʒ in terrenis tota verſat̄. q̇bꝫ diabol⁹ in vmbra mutabiliū rerū illudit. illudē do decipit. decipiēdo occidit. Et ne forte valeāt aſpirare in ipis terrenis cupiditatibꝫ: ſepe eos cogit expirare. Scd̄a prudētia in ſerpente eſt ꝙ qñ in aquā deſcēdere cupit venenū reponit in loco tutiſſimo. ſed recedēs ab aq̇s iterū reſumit venenū. Hec em̄ veſtigia ſerpētis multi ſequunt̄ q̇ poſt abrenunciationē mūdane cōuerſatōis poſt habitū ſcē religiōis p⁹ iuramētū ſcē ꝓfeſſionis. poſt agnitōʒ ſcē veritatis reuertūt̄ ad venenū praue cōſuetudis: q̇bus meli⁹ eſſet veritatē ñ agnouiſſe: q̄ꝫ poſt agnitionē retrorſuʒ abire. In h̄ em̄ vno frēs imitare debem⁹ ſerpentē, qꝛ venenū deponit. ſʒ nō qꝛ iterū venenū reſumit Tercia prudētia ſerpētis ē ꝙ veterē pellē ꝑ ſinglos annos exuere didicit quā depoſiturus anguſtū foramē inq̇rit. ꝑ qd̄ tranſiēs cū dolore pellem derelinq̇t: ſciēs qꝛ pelle depoſita pulcrior apparebit. Per h̄ em̄ frēs mei dat̄ intelligi. vt ⁊ nos pellē viciorū deponam⁹. et ꝑ foramē ſtigmatū xp̄i trāſeamus ⁊ tūc pulcriores apparebimus. Per hoc foramē diues ille zacheus intrauit qñ oīa bona ſua pauꝑibꝫ erogauit. In hoc foramine maria illa meretrix in domo ſimonis meretricis habitū depoſuit ⁊ plorans ad pedes ſaluatoris veſtē ſibi innouauit. Quarta ſerpētis natura eſt ꝙ dū ledi q̄rit̄ in capite: vt vitā cōſeruet totū corp⁹ ad ꝑcuſſionē exponit. qꝛ licet corp⁹ ꝑcutiat̄: ſi caput illeſuʒ ſeruare poterit dāna tñ mortis nō patiat̄. Sic et nos cūcta nob̄ aduerſantia amore capit̄ ſuſtinere ñ timeamus: vt in btā vita quieſcere valeam⁹. Sic ei fecit petr⁹ ꝓ eo ī cruce ſuſpēſus. ſic ⁊ bartholome⁹ viuēs decoriat⁹. ſic et paul⁹ capite trūcatus. ſic et ſtephan⁹ lapidibꝫ vulnerat⁹. ſic et laurētius in craticula aſſat⁹. ſic ⁊ ꝟgo illa ſanctiſſima retorta in pectore q̄ gloriant̄. ſic amputata. ſic vulnerata. ſic afflicta ꝑducebat̄ ad carcerē. et q̄ſi ad epulas inuitata ꝓci bus dño agonē ſuū ſolēniter

cõmendabat. Eſtote ergo fra
tres mei prudentes. et vigile
mus in orõe. patiẽter oĩa tor
mẽta portãtes amore illi⁹ in
q̃ ſalus vita ꝛ reſurrectio nr̃a
cõſiſtit. Stem⁹ prudẽter i orõ
ne. Nã ſicut angeli pure lau
dant deũ in regiõe viuoꝝ. ita
et nos q̃ die ꝛ nocte pſallim⁹
dño debem⁹ cũ ſcĩs angelis
puritatẽ hr̃e. q2 ſic angeli pa
gunt i celis. ita ꝛ nos mona
chi facere debem⁹ i terris In
hac igit̃ frẽs mei ſolitudie cõ
ſtituti. toto affectu orare de
bemus ꝛ pati. Patienter em̃
portare debem⁹ oĩa: nec dice
re pſumamus. Ecce legumia
ventoſa ſunt. caſe⁹ ſtomachũ
grauat. lac capiti nocet. aq̃e
potũ nõ ſuſtinet pect⁹. caules
melancoliã nutriũt. coleram
porri accendũt. piſces mihi ñ
ſapiũt Nolite hec dicere frẽs
mei. nolite etiã cogitare. Nõ
em̃ ſeculũ reliquim⁹: vt deli
cate paſceremur in heremo. ꝛ
licet in heremo nõ ſp comeda
tis lac. buttirũ. caules. vel le
gumina. licet hec nõ ſumatis
niſi tñ dieb⁹ ſolennib⁹. et illis
q̃bus viſitamini a ſancto ſe
ne epõ valerio. ſed cũctis die
bus aliȷs herbas crudas. pa
nem ordeaceũ et aquã ſuma
tis. nõ tñ ſufficit tm̃ corpe ab
ſtinere. ſed etiã mentẽ illeſam
ſeruare debemus. Eya g̃ fra
tres mei dilectiſſimi quoꝝ vi
ta vt puto ſancta eſt vt multi
ex vobis viderũt ꝛ audierunt
veni ad ciuitatẽ hyponenſem
et ſecure pueni. q2 ibi epiſco
pus erat ſanctus hõ ille vale
rius. Nõ em̃ credebã epiſco
pari. ideo ſecure pueni cũ cha
riſſimis meis amicis Enodio
Simplicio. Nebridio. ꝛ Ale
pio. nil mecum diuitiarũ por
tans. Et dei grã me coadiu
uante fauoratus nõ modicũ
a pdicto ſene valerio fui qui
mihi dedit ortulũ in heremo
agentib⁹ ſegregatũ vbi multo
labore fatigatus edificare ce
pi monaſteriũ. et cum longio
ri anxietate congregaui in v
num ſeruos dei per nemora
habitantes. et ſic vobiſcũ pa
riter viuere cepi ſecundum re
gulam apoſtolicaȝ omnia cõ
muniter poſſidentes. Dein
de placuit ei qui me ſegrega
uit de vtero matris mee: mi
hi dicere. aſcende ſuperius: et
cum magna moleſtia factus
ſum epiſcopus preſbyter. Et
quoniam vobiſcum eſſe hic

non poterã: in domo epi preſbyteros mecũ habere volui et cũ eiſdẽ pariter viuere cepi. vos vero tales inueni quales deſideraui. caſtos. benignos modeſtos. humiles. voluntarie paupes. obediẽtes ſolitarios. miſericordes mundũ cũ omni ſua pompa calcantes. Sed q̃d hec omnia ſine pſeuerantia. Eſtote ergo prudentes. pſeuerantes in bono: ⁊ vigilate in orõnibus. q2 diabolus aduerſari⁹ regnat a quo vos liberare digneẗ dñs oĩpotens. Amẽ. Supplico vobis fratres: vt nõ turbemini de receſſu meo. Decreueram enim diu inter vos cõſolari ⁊ vobiſcum habitare vſq3 ad feſtum dñice aſcẽſionis. ſed q2 aduerſarius noſter fortunat⁹ ad partes ꝑuenit. ideo redire hyponã omnino cõpellor. cupiens illũ videre ⁊ cũ eo pariter diſputare. Jpe em̃ toto affectu diſſipare conatur filios q̃s peperi in viſcerib⁹ charitatis. Orate ꝑ me frẽs et nolite deficere vt fortunatũ ſicut publice ſancte fidei inſidiaẗ. ita ⁊ nos ipm cum ſuis cũ dei gratia coadiuuãte publice ſupare. ⁊ ꝯuertere ad viã veritatis poſſimus.

De obediẽtia ad pſbyteros ſuos. Sermo. V.

Fratres in oibus opib⁹ vr̃is ſacerdotes dei altiſſimi ſp memores eſtote mãdatoꝝ dei ⁊ i oib⁹ ſitis obediẽtes vt digni repromiſſione ꝑ ei⁹ grãm inueniri poſſitis. Sciẽtes q2 ſine obediẽtia oĩa vacua: et cũ obediẽtia oĩa plena charitate reperiunẗ. Obedire igiẗ nob neceſſe ẽ nõ tm̃ boniſ ⁊ modeſtis. ſ3 etiã diſcolis ⁊ malis. nõ tñ q2 mali ſũt: ſed q2 bona obſeruare p̃cipiunt. q̃b⁹ obedire debem⁹. O venerabilis ſanctaq3 obediẽtia ſalus oĩm fideliũ cuſtodia oĩm virtutũ. tu celũ ⁊ infernũ claudis. tu etiã filiũ dei ad terram poſuiſti. et veit inter homines: nõ vt faceret volũtatẽ hoĩs ſ3 voluntatẽ pr̃is eius q̃ eũ miſit. Volũtas ei pr̃is fuit vt redimeret humanũ genus vt recõciliaret ⁊ creaturã ſuã q̃ perierat Et vt hec voluntaſ pficereẗ fili⁹ fuit obediẽs vſq3 ad mortẽ. Ut g̃ nõ eſſet nobiſ obia laborioſa: extrũ pñtis vite ſaluator ꝑ obia3 termiauit Jure g̃ obediẽtia omni ſacrificio p̄poniẗ. q2 de poteſtate

diaboli nos eripuit: qđ nullū legale sacrificiū facere potuit. Nec mirū si nos pctōres obedientie in hac vita subijcimur. qñ hanc mediator dei et hominū etiam in morte nō deseruit: et ei se subiecit: q̄ per oīa erat patri equalis. Nos autē ꝓpter peccatū alijs hominibꝫ subiecti sumus. Naꝫ natura oēs equales genuit: ſed ineq̄litas q̄ acceſſit ex vicio: eſt ordinata ex dei iudicio. Unde nos oportet obedire hominibus. Sed ꝑ obedientiā nūq̄ꝫ debet fieri malū etiā ſi angelꝰ vel archangelꝰ: cherubim vel ſeraphim: tibi precipiat. Nec etiā ipſe deus: q̄ eſt benedictꝰ in ſecula: pt nobis ꝑcipere q̄ toto affectu eū nō diligamus Sꝫ ſcire debetis ſacerdotes dei: qꝛ ꝓpter obedientiā aliqñ debet bonū qđ agimus intermitti. Veruꝫ qꝛ nonnūq̄ꝫ nobis iſtius mūdi proſpera: nōnūq̄ꝫ iubent̄ aduerſa: ꝓpterea ſciendū eſt q̄ obedientia aliquādo ſi de ſuo aliq̄d habeat nll'a eſt. aliqñ ſi de ſuo aliq̄d nō habeat minima eſt. Nam cū huiꝰ mūdi ꝓſpera ꝑcipiūtur cum locus ſuperior imperatur. is qui ad hec percipiēda

obedit virtutē obedientie ſibi euacuat. ſi ad hec ex ꝓprio deſiderio anhelat. Rurſum cuꝫ mūdi deſpectus ꝑcipitur. cū probra cōtumelie iubent̄ niſi ex ſemetipſo animus appetat. obeditntie meritū ſibi minuit qui ad hec qui in hoc mundo deſpecta ſunt inuitus nolenſq̄ deſcendit. Debet ergo obediētia in aduerſis ex ſuo aliquid habere et in proſperis ex ſuo aliquid nō habere. Quod bene oſtendimꝰ ſi duorum amicorū dei facta in medio ꝓferamus. Moiſes enī deo iubente vt iſraelitici plebi ꝑeſſet apud ſe humilis fuit ⁊ gloriā tanti regiminis cōſiderans et expaueſcens ne h̄ reciperet: ſe humiliter excuſauit. Sed paulus apl's dei reuelatione admonitus vt hieruſalem pergeret nec ignoraret ea que ibi pati deberet vñ cum fideles vellēt eum tenere: exclamauit. Ego aūt nō ſolum alligari ſꝫ et mori paratꝰ ſum ꝑ noīe ieſu. Ecce hieroſolymā pergit: per reuelationeꝫ aduerſa cognoſcit. et tñ hec libenter appetit. Moiſes autē ad ꝓſpera de ſuo nihil habuit: qꝛ ꝑclibꝫ ſupplicauit: ne po

B

3

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ СТ

pulo pꝛeeſſet. Paulus etiā ex
ſuo voto aduerſa ſuſcepit. qꝛ
mala imminētia cognouit: et
ad acrioꝛa ſe ꝓparauit. Moi
ſes aūt gloꝛiā poteſtatis vo-
luit declinare: ⁊ paulus dura
et aſpera voluit ſuſtinere. Er
go vtroꝝ ſeruoꝝ dei ꝟtute
inſtruimur vt ſi obediētie pal
mā ꝯpꝛebēdere nitimur: pſpe
ra mūdi ex ſola iuſſione ſuſci
piamꝰ ⁊ aduerſa ex deuotōne
cōplectamur. Ego ſacerdo-
tes dei altiſſimi vt multi vr̄m
viderūt ⁊ audire potuer̄t veni
ad hāc ciuitatē cū chariſſimis
meis amicis Enodio Sim-
plicio Alexio Nebridio ⁊ a-
naſtaſio. Securus deniq̧ ve
ni. qꝛ ſciebā p̄ſulari ſanctū ſe-
nē valeriū. Propterea ſecurꝰ
acceſſi non vt haberē in vos
poteſtatē: ſed vt abiectꝰ eſſem
in domo dn̄i oībus dieb⁹ vi-
te mee. Nec vt miniſtrari de-
beret: ſed miniſtrare. et pacifi
ce viuere optabā in ſolitudīe
Nihilq̧ diuitiaꝝ mecū detu
li. ſed dei gr̄a coadiuuante fa-
uoꝛatus etiā a ſancto ſene epi
ſcopo Ualerio monaſterium
in heremo a gentibus ſegre-
gatū multo laboꝛe fatigatus
edificaui et cū lōgioꝛi anxieta

te ſeruos dei ꝑ nemoꝛa habi-
tantes in vnū ꝯgregaui: ⁊ cū
eis pariter viuere cepi: ſcd̄m
modū et regulam ſub ſanctis
apoſtolis cōſtitutā: oīa cōiter
habentes ⁊ poſſidētes. viuē-
tes in vigilijs ⁊ oꝛationib⁹ vl
tra id qđ explicare poſſumus
Quoꝛū fama ad aures ſancti
ep̄i Ualerij ꝑuenit. ⁊ placuit
ſibi nos in heremo viſitare. ⁊
ſtetit nobiſcū. xiij. diebus do
nans mihi oꝛtuꝫ amenitatib⁹
plenū in planitie poſituꝫ. Et
quia a gentib⁹ ſegregatꝰ erat
locus: libenter illū ſuſcepi vt
edificarē etiā monaſteriū fra-
trum: quos tales inueneram
quales inuenire deſiderauē-
ram. Quo edificato placuit ei
q̇ me ſegregauit de vtero ma
tris mee. et vocauit me ꝑ gra
tiam ſuam mihi dicere. Aſcē-
de ſuperiꝰ. et ſic cum moleſtia
⁊ cū grādi anxietate factꝰ ſum
ep̄s p̄ſbyter. Et qꝛ cū fratrib⁹
meis vt hactenꝰ fecerā: ſemꝑ
coꝛꝑe habitare non poterā ꝓ-
pterea infra domum ep̄i vos
clericos habere volui: ⁊ mox
vobiſcū ẜm foꝛmā ap̄licam vi
uere cepi. Placuit aūt vobis
oīb⁹ vnū in deo ſentire et oīa
cōiter poſſidere. Hec autem

facere voluiſtis nõ coacte ſed
ſponte ⁊ vſq; ad mortẽ viuere
ſine ꝓprio ꝑſiſteri voluiſtis. O
pͥſbyter attende: et vigilanter
attende qꝺ ꝓmittere tuũ fuit
ſed dimittere nõ eſt tuũ. Alli-
gatus es vxori: noli iam q̄re-
re ſolutionẽ. Abſolutꝰ es ab
vxore: noli querere vxorez. qꝛ
mecum habes cauſam. Liga
ſti te mihi: nũq̇d te cõpuli. nũ
quid te rogaui vt venires. nũ
quid applauſi ꝓmittens hec ⁊
illa. Abſint oĩa. Igit̄ eſto fide
lis et dabo tibi coronaz vite.
Noli mihi reſiſtere: ſꝫ eſto vſ-
q; ad mortem obediẽs. Noli
mihi reſiſtere. qꝛ oĩs poteſtas
a deo eſt: et q̇ ꝑtãti reſiſtit deo
reſiſtit. Nõ tñ veni vt ſup vos
poteſtatẽ haberẽ: ſed tm̃ vt cũ
fratribꝫ meis viuerẽ in ſolitu
dine. Et ecce nunc ep̄s ſum ⁊
pauperẽ me eſſe nõ erubeſco.
Quare. qꝛ paup: paupertatem
ſeruare ꝓmiſi. Cauete ne pau
perẽ relinquatis. Pauperes
mecũ eſſe voluiſtis. cauete ne
a diuitijs capiamini. Volun
tas mea fuit vt ſp̄ toto affectu
paupes ſimus. Qꝺ et ſi nõ fu
erimus hec paupertas quã fo-
ris gerimꝰ. non paupertas: ſed
grãdis miſeria eſtimãda eſt.

Nolite ergo mihi reſiſtere. qꝛ
oĩs ꝑtãs a deo eſt. Nõ em̃ cõ
temnẽda eſt ꝑtãs ſiue mundi
ſiue eccleſie ſit. Ptãtes ei oẽs
a deo ordiate ſũt. nã dñs dũ
leproſos curaſſet. eos ad ꝑtã
tem miſit dicẽs. Ite oſtẽdite
vos ſacerdotibꝫ. Et ad ſamu
elem cũ ſperneret̄ a iudeis. ait
dñs. Nõ te ſpreuerũt ſed me.
Et ad moiſen. Homo q̇cũq;
fecerit ſuperbiã in ſacerdotez
aut in iudicẽ: morier̄. Cauete
ergo ſacerdotes ne aliq̇s ve-
ſtrũ audeat inſurgere ꝯ̄ ꝑ̄poſi
tum vel pͥſbyterũ. q̇ oim vr̃m
curã gerit. Ipi aũt poſiti ſunt
in eccl̃ia ad nr̃am vtilitatẽ vt
ꝓuideant q̇d agere debeamꝰ.
vt etiã ꝓ nobis rõem deo red
dant: et vnitatẽ eccleſie cuſto-
diant de qua dñs nos voluit
eſſe ſollicitos: ne tãq; oues ñ
habentes paſtorẽ ꝑ diuerſos
errores ab vnitate fidei diui-
ſi eſſemꝰ. Sicut em̃ vnus eſt
dñs ⁊ vnꝰ paſtor: ſic ⁊ vnũ o-
uile eſſe voluit. Propterea no
luit dñs ſcindi tunicã incõſu
tilẽ q̄ integra erat. qꝛ nõ patit̄
eccleſie violare vnitatẽ. Ideo
paulꝰ ait. Obſecro fratres ꝑ
nomen dñi noſtri ieſu chriſti
vt non ſint in vobis ſciſma-

ta: ſed ſeruate vnitatem ſpiri-
tus in vinculo pacis. Nam ſi
cut multi radij procedunt ab
vno ſole: ⁊ tñ vnũ lumẽ eſt: ita
et nos multi ab vno capite ꝓ
cedentes: oĩa pacifice ⁊ cõiter
poſſidere debemꝰ. Inſurgũt
eñi frequenter inter nos tẽpe
ſtates inimicoꝝ volentiũ no-
ſtras concordias rumpere: et
diſcordias ſeminãdo vnionẽ
pacis extinguere. Aggrediũ-
tur nos frequenter leones te
terrimi: vt caput feriẽdo: mẽ-
bra ſaltẽ moueanꝭ terrore. Et
qđ grauiꝰ mihi eſt nõ ſoluꝫ a
malignis ſpiritibꝫ ſepe mala
patimur: ſꝫ et a domeſticis di
laniamur. et frequenter peio
ra ſunt inteſtina bella: a qui-
bus non caueꝭ: ꝙ̃ forinſeca q̃
preuidenꝭ. Ecce eñi Abel iu-
ſtus a domeſtico frẽ occidiꝭ.
Eſau fratrẽ fugientẽ pſequiꝭ.
Joſeph a fratribus venditur
Et a diſcipulo ſaluator tradi
tur. Hec oĩa mala facta ſũt
quia obedire neglexerũt. Si
militer accidit ianuario no-
ſtro qui columna obedientie
et paupertatis inter nos eſſe vi
debatur: cuius perditionẽ fre
quenter flere ⁊ vlulare debe-
mus. nã ad nos cum lachry-
mis venit ⁊ paupertatẽ ꝙ̃diu vi
ueret ſeruare ꝓmiſit: et tñ vi-
neam ⁊ agrũ nobis ignoran-
tibus i ſeculo poſſidebat. O
pfeſſio mortifera. o ꝓditoria
promiſſio ore dicebat ⁊ corde
odiebat. Sanctũ credebamꝰ
q̃ oibus peior erat. Et ſic an-
nis .xij. et amplius Januariꝰ
nr̃ vt vidiſtis et audiſtis: ma
le vixit: et male moriꝭ. Quare
vel quõ male vixit: niſi qꝛ qđ
ſuum non erat: ſecrete tenuit
Quõ etiã male moriꝭ. niſi qꝛ i
fine ſe nõ cognouit ⁊ obſtina
tus in ſuo ſenſu: nobis igno-
rantibꝫ teſtamentũ fecit: et fi-
lium quẽ habebat i ſeculo di
tauit. O vtinã ſaltẽ i fine hoc
nobis dixiſſet. vt orantibꝫ no-
bis veniã impetraſſet. ſed nec
cõfeſſus fuit: nec eũ feciſſe pe-
nituit: ꝓpterea de meis nõ eſt:
nec dum viueret erat. Ligate
igiꝭ manus cadaueris eiꝰ po
nentes in panno ligatos cen
tum et vndecim ſiclos: quos
in piete cellule retinebat: flen
tes ⁊ dicẽtes. Pecunia tua te
cum ſit in ꝑditionẽ Nõ ei licꝫ
nobis ſeruis dei eã collocare
vel ponere i victu vel in veſti
tu. vl' in ope monaſterij. qꝛ ꝑ-
ciũ damnatõis eſt. Eya igiꝭ

Januarius qualis ?

ſacerdotes dei cauete ne defi-
ciatis in tentationibꝫ. cauete
ne rebelles mihi ſitis publice
vel occulte. Sitis mihi fide-
les. ſitis mihi ⁊ obediētes. et
ſi vobis graue eſt ⁊ moleſtum
egredimī foꝛas. ꝑgite ad fra-
tres meos ⁊ diſcite ab eis qꝛ
mites ſūt ⁊ hūiles coꝛde: pau
peres ſpiritu ⁊ filij obediētie.
Egredimini foꝛas et q̇d eſtis
et q̇d ipi ſunt cōſiderare vos
volo. Nunq̇d ⁊ vos tales e-
ſtis q̃les et ipi ſunt. O vtinā
tales eſſetis q̃les et ipſi ſunt.
vos em̄ voꝛatoꝛes eſtis: ⁊ ipi
ſumme ſobꝛietatꝫ. vos diſcur
ſoꝛes ciuitatꝫ. et ipi viſus ho-
minū fugiūt. vos impudici. ⁊
ipi caſti. vos deriſoꝛes. et ipſi
feruētiſſimi oꝛatoꝛes. vos pel
libus cuniculoꝛū vel varioꝛū
oꝛnati inceditꝫ: et ipi oīno co-
loꝛe nigerrio aſperrimoqꝫ in-
duti ſunt p̄ter ea q̄ intrinſecꝰ
ſunt Vos delicate paſci ſum
me curatꝫ. carnes varias affe
ctātes ⁊ ipi poſtq̄ꝫ heremū in
trauerūt nūqꝫ carnes ſumpſe
rūt. Vos vina electa ⁊ inebꝛi
antia q̄ritꝫ ⁊ ipi puſillū aq̄ re-
cipiūt. vos baltheis militum
mūdo apparere deſideratꝫ. et
ipi zonis cameloꝝ renibꝫ ſuc
cincti moꝛe helie et iohannis
ſunt decoꝛati. o vinea mea ele
cta. ego te plātaui. caue te de-
p̄coꝛ ne ꝯuertaris i amaritu-
dinē. ne me pauperē dimittas
et ianuariū diuitez ſequaris.
O vinea mea felix cuiꝰ botrꝰ
ſumme ꝑtimeſco ne ſit in fine
amariſſimꝰ. O q̇d faciemus
tūc in die illa calamitatꝫ in q̄
deꝰ pater dicet filio. voca ope
rarios ⁊ redde illis mercedē.
Tūc añ iudicē audiet vox re-
bellionis vr̄e: q̇d ꝓmiſeritꝫ et
quō ea ſeruare noluiſtis. Fu
gere mundū ⁊ q̄ ſua ſunt ꝯtē-
nere ꝓmiſiſtis. et ecce iā rebel
les totis affectibꝫ in munda-
nis p̄occupati eſtis Cur ergo
murmuraſtis ſi in his paſca-
libus diebꝫ p̄ſentialiter vobi
ſcum ñ fui. Placuit em̄ mihi
ſegregare me a vobis: ꝑgere
ad fr̄es meos i ſolitudine. q̊s
vt frequēter dixi tales inueni
q̃les iuenire deſideraui. Cur
g̊ turbamini. Nūq̇d ipſi veri
paupes. Nunq̇d obediētes.
Nunq̇d mundū et pompas
eius ꝯculcauerūt. Nunquid
in foꝛma viuendi vos multo
tempoꝛe preceſſerunt. Nun-
quid vere fratres mei ⁊ patres
ſunt. Nunq̇d per eoꝛū exem-

pla ad viā veritatis perueni: Nunq̄d eos ſemꝑ dilexi ꝛ eorum ſanctā ꝯuerſationē ſꝑ deſideraui. Nūq̄d etiā ꝑ Simplicianū ligurienſem in fide inſtruct⁹ ſum. Cur ergo murmuratis. Cur de mea abſentia dolorē hīc oſtēditis. Facite q̄ placita ſunt mihi. et tunc vbicūq̧ fuero: vobiſcū ero vſq̧ ad cōſummationem ſeculi. Decreuerā em̄ cū eiſdē ruſticanis meis ī charitate humiliter habitare vſq̧ ad feſtum ſancte aſcēſionis dn̄i. nec ad vos redire optabā q̄uſq̧ vos emēdatos eſſe cognouiſſem. Sed quoniā fortunatum aduerſariū ad partes occulte velut lupum perueniſſe iam ſentio. ideo compulſus reuerſus ſum ad vos: cupiēs illū videre et cū eo pariter diſputare. et illū cōculcare dn̄o auxiliāte. qui totis viribus diſſipare conatur et iugulare filios: q̄s peperi in viſceribus charitatis. Orate igiť et nos vobiſcum orare volumus: deſinētes de mea abſentia amplius litigare. Orate et nolite deficere vt fortunatū manicheoꝝ pꝛ̄sbyterum: ſicut publice ſancte chriſtiane fidei inſidiatur: ita ꝛ nos cum ſuis dei gr̄a cōadiuuāte publice cū ſuperare poſſum⁹. Orate ſine intermiſſione: vt manere digne poſſitis in vocatōe clericoꝝ: qua ꝑ gratiā dei vocati eſtis. vt dū vocabimini: mercedē ī die nouiſſimo accipere mereamini. et nō ſicut ficus abſq̧ fructu maledicamini ꝛ ſuccidamini et in ignē mittamini: tāq̧ deſtructores legis terrā occupātes et pereuntes in iniquitatib⁹ veſtris. adiuuet aūt vos ipe deus ad ꝑficiendū mirabilia de lege ſua q̄ eſt benedictus in ſecula. Amen.

De miſericordia Sermo. VI.

Fratres chariſſimi annuncio vobis gaudium magnū. qm̄ fortunatum manicheoꝝ pꝛ̄ſbyterū dei gr̄a ſuperauimus: et obſtinat⁹ in ſuo ſenſu velut alter filius ꝑditionis a plebe noſtra receſſit cōfuſus. Poſt cuius receſſum baptizaui fere. lx. paganos: qui ſibi aliqualiter adherebāt Et ecce modo reuerſus ſum ad vos cupiēs perficere opus quod incepi. Beati igitur miſericordes: qm̄ miſericordiam conſequentur. O ſi

diligenter cõſideraremus mi
ſericordiã dei in nobis poſſe
mus hr̃e miſerẽdi formaꝫ. O
fratres quid xp̄m incarnauit
niſi miſericordia. Quid eum
ſubiecit noſtre miſerie niſi ſo-
la clementia. O beata miſeri-
cordia: que ſola comertiũ no
ſtre ſalutis agnouit. Sola e-
nim miſericordia ad deũ diri
git hominẽ ſola ad deũ dedu
cit hominẽ. ſola deum dedu-
cit ad hoĩeꝫ. hec ẽ ſola media
trix auerſos ꝯſolans. hec diſ
iunctos copulat. hec ſola de-
um humiliãs nos ſublimat.
O q̃ꝫpla fuit dei deſcenſio vt
nr̃a eſſet glorioſa aſſumptio.
O grandis miſericordia. o in
finita tu ſola potuiſti trahere
deũ de celo ad terrã: ⁊ nos de
exilio ad regnũ erigere O ma
gnum miſericordie vinculuꝫ
quo deus ligari voluit et po
tuit: ⁊ homo ligatus vincula
iniquitatis diſrumpit. O mo
nache ſi tuã cõſiderares miſe
riam. et opa dei erga te: nõ in
uenires niſi miſcdiam. Miſe
ricordia eſt ſi flagellat vt emẽ
det: ſi a peccato ꝑ tribulatiõꝫ
liberat: ſi hypocritas ⁊ tyran
nos regnare ꝑmittit Hec em̃
oĩa deus cum miſericordia fa
cit: cuplẽs nobis vitã eternã
donare. Attendite ergo fr̃es
mei attendite. nam in paſtore
debẽt eſſe ſimul miſericordia
et iuſticia. Miſericordia em̃
ſine iuſticia deſtruitur ⁊ ĩ cru
delitatẽ conuertitur. Et iuſti-
cia ſine miſericordia nũq̈d ac
cepta eſt apud deum. Abſit.
Juſtis em̃ et iniuſtis: beatis
et dãnatis miſcdiam cũ iuſti-
cia ſꝑ agit omnipotẽs deꝰ. qꝛ
beatis dat gloriã quã nõ me-
rentur hr̃e quibuſcũqꝫ bonis
cõmiſſis. ⁊ malis dat penaꝫ
quã maiorẽ merentur hr̃e de
malis cõmiſſis. Eſtote ḡ fra-
tres mei miſericordes: ſic pa-
ter veſter miſericors ẽ. Eſtote
miſericordes penſantes q̃tũ
moiſes in miſcdia floruit ꝓpͤ
populũ: ꝓ cuius ſalute petiit
deleri de libro vite. et q̃to ite
rũ zelo rectitudinis obtinuiſ
ſet veniã cũ ait ad populum.
Ponat vir gladiũ ſuꝑ femur
ſuũ. Ecce q̈ vitã oĩm cum ſua
morte petiit: paucoꝝ vitã gla
dio deſtruxit. intus igne amo
ris: ⁊ foris accenſus zelo iuſti
cie ⁊ ſeueritatis vtrobiqꝫ for-
tis legatus. cauſaꝫ populi a-
pud deũ p̄cibus. ⁊ cauſaꝫ dei
apud populũ gladiis allega-

Juſticia

uit. Studeamus igit fratres
mei miſericordiā dū viuimus
rape. Libet a nobis eſuriens
veſtiat a nobis nudus. recipi
atur a nobis pegrinus. cōſo-
letur p nos pupillus. viſitet
a nobis infirmus. ſepeliatur
a nobis defunct⁹. Iſta enim
ſunt opa miſcdie de q̄b inter
rogari debem⁹ in die nouiſſi-
mo. Sed dicetis: Ecce in he
remo ſum⁹: paupes videre nō
poſſum⁹. et orphanos pupil-
los ꝛ viduas quō ꝯſolari va
lem⁹. Mortuos ſepeliri quō
poſſum⁹. O frēs mei bñ ſcio
vos ī heremo eē. nec paupes
vos videre credo. Nec vos
monaſteriū exire cupio vt ma
tres vel pximos ꝯſolari poſ-
ſitis. Quā plures eñi cogno-
ui p hac cauſa monaſteriū ex
iuiſſe. q̄ tñ ad monaſteriū nun
q̄ reuerſi ſūt. Sub ſpecie bo
ni multa mala fiūt. Ecce eñi
diabolus dicit. O monache
an ignoras tuā matrē dolere
Ecce nup maritū amiſit filiū
ſepeliuit. poſſeſſionē perdidit
infirmat ad mortē. vellet for-
ſitan ꝯfiteri. q̄d in heremo a-
gis. Quid cogitas. Surge ve
lociter. egredere monaſteriū:
ingredere ciuitatem penetra
domus parentū. exerce in eis
opera miſericordie. Hoc eñi
deus vult. hoc fieri precepit.
Dū eñi ſeruus dei hoc cogi-
tat. aliqñ exit monaſteriū cre
dens benefacere. Et ecce eñi
dū appropinquat mater filiū
oſculat: pater amplectit parē-
tes applaudūt dicētes. Noli
nos derelinquere. Fratres ei
ſumus. pater noſter antiquus
eſt. tibi incumbit familiam re
gere. Quid ergo amplius ad
monaſteriū redire preſumis.
Et ſic audito cōſentit: et ꝯſen
tiendo remanet. ꝛ in ſeculo re
manendo oībus peior efficit.
et quicq̄d boni facit amittit.
Cauete igit fratres mei caue-
te a malitia diaboli. Exercere
tñ vos volo opa miſericordie
ꝛ ſi in ſeculo ñ habitatis. nec
inter gentes. exercere tñ ope-
ra miſericordie bene poteſtis
orando obſecrādo et deprecā
do p orphanis et pupillis. Si
hoc nō videt vobis ſufficere
penſare debetis quō centum
ꝛ plures in monaſterio ſimul
habitatis. et ſepe infirmamini
ſepe a diabolo affligimini: ſe
pe patimini: nunquid et ſepe
morimini. Exercere ergo po-
teſtis etiā inter vos opa pie-

tatis. Sed dicet quis ex vo-
bis. Patrē in ſeculo habeo. et
ego vſq3 ad mortē in monaſte
rio viuere deo ꝓmiſi. Ecce em̄
pater infirmat̄ nō p̄t ſine me
viuere. Quid ago. quid eligo
Si exiero: votū3 frango. Si
ſtetero patrē mori permitto.
Quid ergo. O fratres mei at
tendite quid agere debeatis
ſicut nunc mihi occurrit. Nā
ſi pater alicuiꝰ ſine monacho
filio viuere nullatenuſ poteſt
ꝓcurare debet filius. quō de
bonis monaſterij patri ſub-
ueniatur. Et ſi monaſterium
impotēs fuerit. filius toto af-
fectu videat quō patri nō de-
ficiat. Et ſi nō viderit: cu3 dei
benedictōe monaſteriū de li-
centia maioris exeat. ꝛ verbo
et ope patri ſubueniat vt non
deficiat ex negligētia. nec vo
tū frāgere credat. Si poſt eiꝰ
patrē viuēdo remanſerit. ſta-
tim ad priſtinā vitā redire nō
pigeat. ſancte et iuſte viuēdo:
ſicut inceperat. et tanto fortiꝰ
quāto ſenſerit ſe plus in pa-
terno miniſterio vltra neceſſi
tatem grauatū. Nullus igit̄
erit qui ſe a miſericordia excu
ſare poterit. nec diues q2 ha-
bet. nec paup: q2 calice aq̄ fri-
gide nō caret. nec monachus
quia ſaltē orare debet. O ho-
mo qui crudelis es in alteriꝰ
iuſticia teip̄m prius agnoſce.
Nam ſi bonꝰ es o monache
cadere faciliter potes. ſi diueſ
es: donum fortune eſt nō na-
ture. ſi ſanus es ecce infirmi-
tas inſtat. ſi ſapiens es nō ha
bes cōſtantiam. Igitur circa
omnes tam ſapientes q̄3 inſi-
pientes. tam circa ſanos q̄3 in
firmos. tam circa nobiles q̄3
ignobiles miſericordiā habe
O homo quid de te erit ſi ſal
uator tuus clemēs ꝛ pius fue
rit. et tu miſericordiā ignora-
ueris Naſcat̄ fratres mei mi
ſericordia inter vos. nō tū ex
negligētia. nō ex puſillanimi-
tate. nō ex indiſcretōe. nō ex a-
nimi infirmitate. ſed oīb9 mo
dis ſit circūſcripta. vt ſic ſuu3
retineat ꝓpriū: qđ iuſticie non
auferat debitu3. O monache
vide ſancti ioſeph miſcđia3 q̄
fratrū ſuoꝝ eſt oblita iniuriā
Legite frēs dauid clementiā
q̄ filij pſequētis deflebat de-
mētiā. O monache ſi clauſeriſ
viſcera miſcđie indigenti: oīo
claudet̄ tibi ianua xp̄i. Hec ē
em̄ porta dn̄i ꝛ iuſti intrabūt
in eā. Hec nouu3 teſtamentū

illuminat.et veteris rigorē ex
tenuat.Hoc ē lignū q̄ moiſes
aq̄s dulcorauit.H eſt ſal q̄ he
lizeus aq̄ꝝ ſterilitatē extermi
nauit.hec ē farina q̄ heliſeus
mortē q̄ i olla erat extirpauit.
H ē oleū qđ ſamaritanꝰ īfudit
vulneratō.hec ē aq̄ iordanis
q̄ curaꝛ lep̄ naamā ſyri.hec ſo
la ꝓtꝰ ē q̄ diuidit iter crudelē
et piū:inter regē ⁊ tyrannū. o
monache vbi eſſes ſi tibi dei
mīa ñ ſubueniſſꝫ.Si ei deus
tecū agerꝫ diſtricta ſnīa ñ poſ
ſes cogitare penā q̄ rñderet tu
is meritꝭ.Oīa ei attribue dei
mie.et a ſili mīaꝫ expēdas iv-
ſum ꝓximi.ñ ſis auarꝰ i miſe-
rēdo cū ſis expertus largitatē i
đo.Amate ḡ frēs mei mīaꝫ qꝛ
nūq̄ꝫ vidi piū hoīeꝫ mala mor
te finiri:quā miſcđiam faciat
nobis deus Amen.

¶De obediētia.Ser.VII.

Rēs mei dilectiſſimi obe
dire oꝫ đo i oībꝫ:ſi ſalua
ri cupimꝰ ī heremo.⁊ ſi diffici
le nob̄ videꝛ ꝯſiderare dēmꝰ
obedientiā filij dei:⁊ nr̄aꝫ de-
ponere ꝯtumaciā nō differa-
mꝰ Ipe ei đi filꝰ obediēs fuit
vſq̄ꝫ ad ꝯtumeliā crucꝭ ⁊ nos
ꝯtēnimꝰ eiꝰ obedire p̄ceptis
Xp̄us ei obediēs fuit vſq̄ꝫ ad
mortē ñ ꝓ ſua ſꝫ ꝓ nr̄a vtilita-
te.eſtote ḡ ñ ꝓ ſua ſꝫ ꝓ vr̄a vti
litate ⁊ ſalute i oībꝫ ſibi obediē
tes Ecce ei frēs āgelꝰ i oībus
obedit đo ⁊ tu q̄ cinis es ꝓmis
ꝯdicꝭ đo. Inſenſibilia obedi
unt đo ⁊ tu rōnaꝛ reſiſtꝭ đo.ſol
a ſua ſemita ñ deuiat nec lūa
nec ſtelle.oīa ei celica ſuis in-
dulgēt officijs:tu ꝓ đi volūta
ti i oībꝫ q̄ſi reſiſtis.Ad nutuꝫ
đi cāpi floribꝫ decorāꝛ:t̄ra im
bribꝫ fecūdaꝛ:frōdibꝫ criſpaꝛ
ſilua.ī nēoribꝫ cytharizat aui-
cula.oīa deo obediūt:ſolꝰ hō
đi volūtati r̄ſiſtit.o monache
lege qđ đr. Melior ē obia q̄ꝫ
victia.q̄ cā ē.niſi qꝛ i victimis
aliena imolaꝛ caro.ſed i obia
volūtas ꝓpria ⁊ caro mactaꝛ.
Eſtote ḡ obediētes vt deū pla
care poſſitꝭ de pctis ꝯmiſſis.
Tāto ei citiꝰ placat hō deū q̄ꝫ
to rep̄ſſa arbitrij ſui ſuperbia
gladio p̄cepta ſe īmolat.Ca-
uete tñ i obia frēs mei.Sub
ſp̄a ei p̄t latere fel dracōis ſb
ſpē melꝭ.Lupꝰ ſub pelle oui-
na.ī potu dulci venenuꝫ ſepe
latitat ⁊ ī olla ſepe mors poīꝛ.
attēdat ḡ q̄ p̄cipit ⁊ q̄d p̄cipit
et q̄ obedire itēdat qꝛ obia ſit
honeſta ⁊ oī diſcretōe decora
ta.Nā ſi diſcreta ñ fuerit cru

O. ſancta

delitas eſtimāda ē. Si bone ſta n̄ fuerit nullaten⁹ obedire debem⁹. vbi grā Si p̄cipit q̄ deū n̄ diligam⁹ l' q̄ deū odio hēam⁹: nunqd obedire dēm⁹ Nūqd l'ipe de⁹ h̄ p̄cipere p̄t Honeſta igit̄ frēs dn̄t p̄cipi ⁊ iuſta. ⁊ ſi hoēſta l' iuſta nō fuerint nullaten⁹ obedire dēm⁹: etiā ſi apl's nob h̄ idicauerit. Tenete igit̄ frēs mei ⁊ i cordibus alligate: q̄ obia ſine diſcretōe caſſa ē: et vcit n̄ ex pte obediētiſ ſꝫ p̄cipiētiſ. ⁊ obia bo neſtate p̄uata ſupbia ē ⁊ vcit ex vtriuſqꝫ pte ꝯſentiētiſ ⁊ p̄ci pientiſ. ⁊ i die nouiſſimo pari pēa puniēt̄. Cuſtodite q̄d p̄ cipitiſ: cauete ⁊ pōderate q̄d i⸗ ponitiſ. Nā q̄tieſcūqꝫ obia bo neſta n̄ fuerit totiēſ ad irregu laritatē ſe deuciſſe paſtores a gnouerit obia igit̄ frēs tc̄ vꝫa. tūc ſcā tūc meritoria ē qn̄ dīta ta ē diſcretōe hoēſtate iuſticia et hūilitate. Iſte ei ſt̄ ſocie ſcē obediētie ſine q̄b⁹ oīno obia vana ē ⁊ inutil'. Hec ē illa obia q̄ ꝯcordiā ꝯſeruat i angel': pa cē nutrit i monachis: trāq̄lli⸗ tatē gn̄at i ciuib⁹. Hec eſt illa obia ſine q̄ reſpublica ſtare n̄ p̄t: ſine q̄ familia aliq̄ regi nō p̄t O q̄ꝫ enorme viciū qd obie

cōtrariū fuit p qd diabol⁹ ce⸗ lū pdidit. p hoc hō padiſuꝫ a⸗ miſit. p hoc ſaul regnū. p h̄ ſa lomō amorē diuinū O ſcā dei ſpōſa obia tu pfecta ſcala q̄ ce lū aſcēdit̄. tu q̄driga q̄ helias vect⁹ eſt in padiſum. tu porta padiſi fideliū ⁊ clauſura reoꝝ inferni. O ſcā obia tu hūilita tē nutris: tu patiam pbas: tu māſuetudinē examias. Eſto⸗ te ḡ frēs cū abraā obediētes: reddētes q̄ ſūt ceſaris ceſari ⁊ q̄ ſūt dei dō. Tūc vo reddim⁹ ceſari debitū ſuū qn̄ duliā p̄⸗ latiſ nr̄is reddim⁹. Hec ei du lia ꝯſiſtit i reuerētie exhibitōe et dilectōe. h̄ aūt facere dēm⁹ n̄ ſolū paſtorib⁹ ſꝫ ⁊ ſcis diī tc̄ reddim⁹ p obiaꝫ q̄ ſūt ceſaris ceſari. Sꝫ tūc reddim⁹ q̄ ſunt dī deo qn̄ i latria pſeueram⁹. hec ei ſoli dō ꝯuenit. Hec ei cō ſiſtit in orōne: ⁊ in graꝝ actōe cult⁹ exterioris exhibitōe ⁊ in terioꝝ mētiſ duotōe. qd facere nos ⁊ pſeuerare nob de⁹ p̄ſta re dignet̄ i etnū bn̄dict⁹ amē.

De pſeuerātia. Ser. VIII.

Frēs mei ſicut ait apl's: nō p̄t coronari niſi q̄ le⸗ gitie certauerit. Null⁹ ei legi tie certat niſi q̄ i cāpo vſqꝫ ad finē certat ⁊ ſi ctat vſqꝫ ad finē

legitime certat. ido merito co
ronat᷑. Nō eſt igit᷑ magnū bo
nū īchoare qđ bonū eſt ſʒ cō-
ſūmare ħ ſolū ꝑfectū ē. Mul
ti em̄ magna aggrediunt᷑: ſed
deficiunt in via. multi exeunt
in deſertū: ſed pauci ꝑueniūt
ad terram ꝓmiſſionis. O fra
tres mei nō tedeat incipe ma
gna. nec faſtidiat tenere icbo
ata. ſcientes ꝙ perſeuerantia
informat meritū colorat bo-
ni propoſituʒ. remunerat cur
rentem. coronat pugnantem.
ducit ad brauiū: cōducit cun
ctos ad portum. Hec eſt tuni
ca talaris ſancti Joſeph vſqʒ
ad finē cōtingens. Hec eſt tu
nica ſacerdotalis vſqʒ ad pe-
des ꝑueniēſ. Hec ē cauda ho
ſtie quā tenemur reddere deo
et offerre. Hec ē calcaneū bo-
ne operatōis. qđ ꝯtra ſerpētiſ
morſum debemus obſeruare
Hec eſt virtus q̄ deum ligat.
hec eſt que omne bonū infor-
mat. Hec eſt ꝑſeuerantia qua
laureātur martyres. qua vir-
gines coronant᷑. qua ſacerdo
tes ſublimant᷑ et confeſſores.
Hec eſt veſtis ſine ruga. tuni
ca ſine macula. bonitas ſine
malitia. O monache q̇ bn̄ in
cepiſti caue ne cadas. caue ne
ad tp̄s vireſcas. et in tp̄e affli
ctōis marceſcas. Caue ne fe-
no ꝯpareris. et qđ cū naſcit᷑ et
ſtatim marceſcit. Laboremꝰ ḡ
frēs ⁊ laborantes ꝑſeueremꝰ:
laboremꝰ vt ꝑſeuerantiā ha-
beamꝰ. Laborēt monachi: vt
retineāt. laborēt virgines vt
ſe informēt. laborēt vidue vt i
ipa ꝑſeuerēt. Attēdite tn̄ frēs
nā diabolus q̄n̄qʒ ſeruos dei
ad bonū incitat ⁊ cōducit: vt
de bono grauiꝰ eliciat malū.
Cōtra hūc diaboli inſultum
valet ſola ꝑſeuerātia: vt bono
fine bona ꝯcludāt᷑ initia. vt
principiū medio: mediū ne di
ſcrepet vltimo. Bonū em̄ in-
choare ⁊ malo fine ꝯcludere.
quid aliud eſt q̄ʒ mōſtruoſas
res ꝯficere. Jlla em̄ actio q̄ſi
chimera eſt q̄ initiū hʒ rōne ſʒ
fineʒ a ſenſualitate. Cum em̄
ſic agitur. humano capiti cer
uicem pictor equinā iungit. ⁊
ſuꝑinducit infructuoſas plu
mas. Caue ergo monache ne
actio tua monſtrum maneat.
Enormis em̄ erit fetus vētriſ
ſi capiti non correſpondeat fi
nis. Quidaʒ enim habēt ini-
tium bonum quorū vita mō
ſtrū eſt mirabile q̄ſi hoīs ꝑtē-
dēs caput ſed mediū iluxuriā

deſcendit:ventreꝗ ouinū ha
bet ⁊ ad vltimū in rapacitatē
lupe pedes oſtēdit. O mona-
che q̇d tibi ꝓdeſt bonū incho
are ⁊ nō finē ꝯcludere. Donū
virtutꝫ amittis:damnū incur
ris:⁊ grāde ſupplicīū ꝓmererꝫ
O ꝗ tibi meliꝰ fuiſſet viā ve-
ritatis nō agnoſcere:ꝗ poſt
agnitionē retroire ꝑ incōſtan
tiā. O monache leuis reputa
ris ꝑ tuā apoſtoſiā:cum iuda
incurris mētis inſtabilitatē:
poſtponis deū:amittis ami-
cos:ſpiritū ⁊ ſpem ꝑdis:odio
a cunctis haberis: et velut oī
bus peior:apoſtata cōprobā
ris invita. O monache atten
de:qꝛ niſi ꝑſeueraueris: mo-
rieris. Igitur ſi incepiſti edi-
ficare ꝑfice. ſi nō incipiſti inci
pe. Si obtuliſti florē iuuētu-
tis tue diabolo:ſaltē fecem ſe
nectutiſ tue immolare nō dif
feras chriſto. Ipe eñ miſeri-
cors eſt ⁊ recipiet te libenter:
et dabit tibi ſtolā candidā:et
anulū in manu tua:et calcia-
mentū in pedibꝫ tuis. Tunc
inueterate olim diebꝫ malis
renouabit vt aq̇le iuuētꝰ tua
durans ineternū. Incipite ḡ
fratres mei et ꝑſeuerate redu
centes vobis ad memoꝛiaꝫ a
quanto bono receſſit iudas:⁊
quō feruenter bene agere ce-
pit vt lingua vobis expꝛime-
re nullatenꝰ poſſim. Quō tñ
ꝑſeuerauerit:ſcitis. Ecce enī
Salomon ꝑ incōſtantiā coꝛ-
ruit. ſic ⁊ Saul. ſic ⁊ mlti alij:
qꝛ multoꝝ incipe fuit: ſed ꝑſe
uerantiū ꝑuus eſt numerus.
Cauete ḡ quō caute ambule-
tis, cōſiderantes ꝙ q̇ ſe exiſti
mat ſtare:caueat ne cadat. Fe
lix ergo eſt q̇ benefaciendo ꝑ-
ſeuerat vſꝗ in finē. Qđ donū
pꝛeſtet nobis ille:qui pꝛo no-
bis moꝛi dignatus eſt Amē.

De Ira. Sermo. IX.

FRatres mei dilectiſſi
mi ſicut omniū habe
re memoꝛiā et in nullo errare
nō humanitatis:ſed deitatis
ſolū eſt:ita turbari obliuiſci ⁊
pati:ſolū humanitatis ē ⁊ nō
deitatis Nā deus nō mentit
vt homo:nec vt filiꝰ hoīs irri
tatur:humanū ē ergo fratres
mei turbari et iraſci:et irā in-
currere:bonoꝛum et maloꝛuꝫ
cōmunis eſt ꝯditio: ſed in ira
vel odio perſeuerare diaboli
cum eſt. Ideo vos qui ſpiri-
tuales eſtis. maxime attende
re debetis:ne ira in ſinu ſtul-
toꝛum requieſcat. Fatuꝰ eñ

ſtatim irã ſuaꝫ indicat. Fortiter tñ ſpiritũ iraſcibilẽ ↄtinere magne prudẽtie eſt et perfectõis. O monache noli iraſci nã nomẽ ⁊ habitũ ſancte religionis ĩ hac vaſta ſolitudine portamꝰ. Cuſtodite igiẗ vos ab omni turbatiõe. Non em̃ decet ſeruos dei turbationeꝫ incurrere. Nũqd em̃ ꝓderũt nobis noſtra ieiunia. nr̃a ſacrificia. Ab ira deniqꝫ fratres mei ꝓcedit rancor. a rancore odiuꝫ: qđ eſt ira inueterata in animo. inde naſciẗ homicidium: et ſi nõ ope: ſaltẽ voluntate. inde cõtumelia. inde detractio. inde ſuſurratio. ſuſpitio. et iniuria q̃ ſunt opa carnis ⁊ diaboli O monache depone iram. deſtrue rancorẽ. mitiga furorẽ: ne filius ꝑditionis efficiaris. O q̃ꝫ melius eſſet monacho in ſeculo viuere pacifice q̃ꝫ in monaſterio cũctis bonis ornatus: in ira ⁊ furore litigare. et odiũ in corde tenere Nec deuꝫ laudare. nec ab eo exaudiri mereẗ q̃ odiũ ſeruat in corde. Qua fronte o monache. quo affectu qua deuotõe a deo potes veniaꝫ poſtulare ſi fratrẽ dum odis petis ꝙ tibi dimittat debita: ſicut et tu debita dimittis. Crede igitur mihi ꝙ tantũ tibi dimittet: q̃ꝫtum ⁊ tu dimittis alteri. Dimittamus ergo frẽs mei iraꝫ que recte ſignificaẗ ꝑ Lazarũ quatriduanũ fetidũ. qꝛ q̃ iraꝫ in corde portat infamie fetor ſtatim eũ corrumpit. Sic ergo ira in animo naſcitur mox refrena eaꝫ: allide eã ad petrã ſuffoca eam exemplo tui ſaluatoris. qui ꝑcuſſus in vnaꝫ maxillã mox prebuit alteraꝫ. Nam ſi hoc prior iṗe non feciſſet mihi nunq̃ꝫ facere precepiſſet. Eya ğ diſcite frẽs ab illo qui dixit ſe eſſe humilem ⁊ mitẽ Diſcite opere quod ſepe legiſtis ore. ſol nõ occidat ſuper iracundiã veſtrã. Si em̃ frater tuus in te peccauerit: vade ad eum inuita eũ ad pacem. da ei oſculum et lucratꝰ es fratreꝫ. Tu vero qui offendiſti nõ differas pergere non differas fratreꝫ reconciliare. vade ad eum: pete veniaꝫ. Et ſi verbo offendiſti ⁊ tu verbo recõcilia. ſi vero facto: qđ deꝰ auertat placa eum facto Sic enim decet ſeruos dei facere: ſic decet eos demones expellere et ſanctos angelos introducere. Nam vbi ira regna-

uerit ſibi omnino princeps di-
abolus erit, nec inde aliquid
boni exire poterit. Fugiamꝰ
igitˀ irã fratres: q̃ rõem ſuffo-
cat, menſurã iuſticie ignorat.
ſolez iuſticie neſcit. amicicias
rũpit. defacili aufert pacẽ mẽ
tis. ſapientiã calcat. ſapiẽtes
infatuat. monachos deuiat.
ſacerdotes ſuffocat, caſtitatez
euacuat. grauitatẽ in paſtori-
bus dilacerat. Nec ira reple-
tus: cõſiliȷ̃ ṗt eẽ capax. O mo
nache intuere caput tuũ. nã i
cruce poſitꝰ ꝓ ſuis crucifixo-
ribus exorauit. Et ꝓmicerius
martyr Stephanꝰ ꝓ ſuis la-
pidatoribꝰ genua flectẽdo cla
mauit. Ne ſtatuas illis hoc
peccatũ. Sed ſi nõ tãte perfe
ctõis ſumus vt bonũ ꝓ malo
ſoluamꝰ: ſaltẽ ꝓ malo malum
nõ reddamꝰ Nõ tñ ꝑ puſilla
nimitatẽ remittẽde ſunt iniu-
rie ſed ꝑ ſapiãz q̃ eſt in xp̃o ie-
ſu. O q̃ꝫta fratres mei huius
peccati labes. O q̃ꝫ grandis ⁊
lata miſeria tã corꝑis q̃ꝫ ani-
me. nã corpus quietẽ ſomnuz
et alacritatẽ amittit. ſed et aĩa
vitã ꝑdit eternã. Ueniũt eĩ̃
et reuertunt ad nos per iram
priſtina peccata: ⁊ ſic cõfundi
mur et dãnamur. Nos vero

fratres q̃ xp̃iani veraciter ſu-
mus relinquamꝰ vindictã il-
li q̃ ait. Mibi vindictã ⁊ ego
retribuaz. Quicq̃d ꝑtinet ad
te illi dimitte. Nũq̃d ipe mi-
rabiliores vindictas facit q̃ꝫ
nos imaginari poſſumꝰ. Nõ
tñ hoc ſibi petere debemus:
nec affectare. ſed ꝓ eis mẽte et
puro corde orare. Nã dũ no-
ſtras iniurias facere petimuſ
qđ dei eſt vſurpamus. Orare
tñ ſine intermiſſione debemꝰ
vt vindicet ſanguinẽ ſuoꝝ ſer
uorũ. nõ ad damnatõꝫ ſed ad
correptionẽ q̃ eſt benedictus
in ſecula. Amen.

De puritate cõſcientie.
Sermo. X.

AD ſpirituale gaudiuz
hodierna die frẽs di-
lectiſſimi intẽdo vos inuita-
re. Qđ quidẽ gaudiũ nõ oꝑa
tur diuitiarũ copia nõ fallax
mũdi glᷓa. nõ ꝓlis fecũditas.
nõ corꝑis ſanitas. ſed tm̃ ꝯſci
entie puritas. O felix ꝯſciẽtie
puritas. o felix ſcẽ ꝯſcie iucũ-
ditas q̃ vermẽ interiorẽ exclu
dis. q̃ a carcere dolorꝫ liberaſ
rõem. q̃ ab oĩ immũdicia pur
gas mentẽ. O mẽs ſcã. para-
diſus deliciarũ varȷ̃s bonoꝝ
oꝑm ꝯgultꝫ ꝯcita. varȷ̃ſq̃ꝫ vir

tutum floꝛibus purpurata: ⁊
ſuauiter celeſti gr̄a irrigata.
Hec eſt fratres paradiſus in
q̄ plantat̃ lignū vite ⁊ celeſtis
ſapie. Hec eſt thalam⁹ dei pa
latiū xp̄i. habitaculum ſancti
ſpū̄s. Hec eſt thron⁹ ſalomo-
nis: lectus ſponſi celeſtis in q̄
ip̄a cōſciētia bona optime de
lectat̃: et requieſcit cū ſponſo
ſuo. O conſcientia in te ⁊ tibi
occurrit rebecca cū Jſaac ve
niente de agro. Jn te delecta
tur Jacob cū rachelis coniu
gio. Jn te ſunamitis ab iſaac
regē dauid iocūdis fouet am
plexibus. O ꝯſcientia ſancta
in terra adhuc es ⁊ ī celis ha-
bitas. Gaude o aīa ſancta: ſan
cta ꝯſcia decorata. Gaude ce
leſti ⁊ eterna gloꝛia. Jn ea fra
tres chariſſimi magdalena il
la ignifera: chꝛiſto p̄cioſa of
fert vnguēta. Jbi maria opti
mā ꝑtē elegit q̄ nō auferet̃ ab
ea. Eya ergo fratres ſi ad hāc
gloꝛiā cupim⁹ ꝑuenire p̄di-
ctam noſtrā ꝯſcientiā dilligē-
ter nūc diſcutiamus ⁊ ibi lit-
terā luxurie ꝑlegamus: apicē
ſupbie: notā auaritie. et cecita
tem inuidie ꝑſpiciamus ⁊ de
leamus ea ꝑ cōfeſſionē: ꝑ coꝛ-
dis cōtritionē: ꝑ verā ſatiſfa-
ctionē: ⁊ tunc merebimur per
gratiā adipiſci gloꝛiam illam
quā nec oculus vidit: nec au-
ris audiuit: nec in coꝛ homis
aſcēdit. q̄ deus p̄parauit dili-
gentibus ſe. O frēs mei ⁊ leti
cia coꝛdis mei: feſtinemus in
gregi hāc ſanctā ſctōꝝ. Tunc
em̄ habebim⁹ bonū qd̄ nō ꝑ-
demus. Tunc accipiem⁹ ꝑfe-
ctū bonū qd̄ nō amittemus.
Amare tñ debem⁹ ſi ad hanc
gloꝛiā ꝑuenire cupim⁹: tenta
tiones: fames: tribulatōneſqꝫ
ſinglas. nā ſic̄ in foꝛnace pur-
gatur aurū: ſicut lima purgat
ferrū: ſic̄ flagellū ſepat a gra-
no paleā. ſic in foꝛnace tribu-
lationū patiētia exercet̃. foꝛti-
tudo roboꝛat̃: ꝯſtātia ſolidat̃:
ſpes ad celeſtia inuitatur O
ſpes ſctōꝝ ⁊ turris foꝛtitudis
coꝝ. q̄ non ꝯfundis: ſed te ex-
pectantibꝫ gratiam infundis
nō cecas ſed illumīas. nō fa-
melicas ſꝫ reficis. O felix ſpes
celeſtis: tu timoꝛē ſeculi expu
gnas. ꝯſolatōes mundanas
extirpas. Per te timoꝛ nō au
get̃. ꝑ te falſa cupiditas nō ſo
mniat̃. ꝑ te luxuria nō quaſſa
tur. ꝑ te ſupbia auellit̃. ꝑ te in
uidia nō dn̄atur. per te cun-
cta vicia terminātur. O ſpes

celeſtis curie: In te regnat cha
ritas: q̄ credit oīa q̄ ad ſalutē
ptinēt oīa ſperat que pmiſſa
ſunt. O frēs mei q̄s hominū
poteſt mentē ſeruoꝝ dei infir
mare: ſi apud deum ſpes cele
ſtis p eo allegat. In quo nō
cebūt eis tyrannoꝝ fulmina.
fortune pcipitia q̄d agent. O
ſpes tu cogitatōes dirigis. tu
in charitate altitudinē ponis
vt i ea pſeueremꝰ vſqꝫ ad mor
tem: tu ī charitate latitudinē
extendis vſqꝫ ad inimicū. O
ſpes celeſtis glorie p te patri
arche mala patiēter ſuſtinue
rūt. p te pphe cūcta mala por
tauerūt. p te apl'i ad mortem
gaudēter preierūt. p te marty
res afflicti ſunt. p te virgines
cōbuſte ſunt. p te pfeſſores vi
tuperati ſunt. p te vidue caſti
tatē aſtringunt. p te maritate
lumbos pcingūt. p te pupilli
languētes ⁊ orphani ſperant
ridere. p te pauperes pfidunt
gaudere. p te peregrini ſperāt
terminū. et ad finē laboris p
uenire. O ſpes tu oīa portare
facis dulciter ⁊ ſuauiter. Eya
ergo frēs hāc amate. hāc tene
te. nō tū ſine timore: qꝛ q̄ ſpe
rat ⁊ nō timet: negligēs eſt. q̄
autē timet ⁊ nō ſperat: deſpe
rans eſt ⁊ deſcēdit in pfundū
quaſi lapis. A q̄ deſceſu libe
ret nos ille q̄ de celo deſcēdit
vt nobis vitā donaret ⁊ aſcen
ſum xp̄s deus noſter. Amen.

De ꝯpunctiōe ⁊ lachry
mis ⁊ pnīa. Ser. XI.

Licote fratres chariſ
ſimi qꝛ poſt mūdi gau
dia ſequent̄ eterna lamēta. qꝛ
nemo pt hic ⁊ in futuro gau
dere. nā neceſſe ē vt vnā amit
tit qui aliā voluerit poſſidere
Si ergo o monache hic gau
dere cupis: ſcias iam te exulē
eſſe prie celeſtis. ſꝫ ſi hic plo
raueris iam patrie celeſtis ci
uis cōſtitueris. Beati inquit
qui lugent: quia cōſolabunt̄.
Sed dicet quis. Quid flere
oportet ⁊ quare flere debemꝰ
Ego aūt filioli ⁊ fratres dico
qꝛ flere debemꝰ peccata q̄ cō
miſimus. Iſte em̄ fletꝰ ſit pa
nis noſter quē q̄tidie comede
re debemꝰ die ac nocte. Flere
etiā debemꝰ pximoꝝ peccata ſic
nr̄a vulnera. Sic em̄ paulus
faciebat dū clamabat. Quis
infirmat̄ et ego nō infirmor.
Flere etiā debemꝰ de dilatio
ne regni eterni. qd̄ bn̄ oſtēde
bat pp̄heta duꝫ dicebat. Heu
mihi: qꝛ incolatus meꝰ plon

L

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ СТ 16025

gatus eſt Iſte enim ſunt tres
miſerie quibꝫ texit liber Hie-
remie. q̄bus plangit peccata
anime: inſultū miſerie. et dila
tionem patrie. Horū fletuum
imbribus debemus irrigare
terrā mentis noſtre vt pariat
fructus bonoꝝ operū. diuer-
ſoſqꝫ flores virtutuz. Iſti q̄qꝫ
fletus ſunt tres fluctus ꝑ q̄s
filiȷ̄ iſrael tranſierunt ad terrā
promiſſionis. Vere peccato
res ex egypto viciorū exeunt.
mare rubrū tranſeuntes. duz
ſubmerguntur hoſtes et vita
ſuffocantur. Vere cantāt do
mino glorioſe: dum intrātes
celeſtem hieruſalem depoſita
corruptibili veſte: ſanctis an-
gelis ſūt ſociati. O monache
fac igitur vt mēs tua ſit liber
quē vidit Ezechiel: ī quo ſcri
pte erant lamentatiōes et ve.
O monache ad has lamenta
tiones te cōuertas, hos dolo
res amplectere cunctis diebꝫ
vite tue flendo tua peccata et
nō ſolum vt diximus tua ſed
et ꝓximi. Caueto tū ne fleue-
ris mortē corporalē alicuius
nec ſubſtantiarū amiſſionem
nec corporiſ infirmitatē. Oīa
enim neceſſaria ſunt euenire
oīa hec valde cōmunia. Po-
nas ergo te in dei voluntate:
relinquens ſibi omnia et ipſe
te reducet ⁊ conducet quicq̄d
tibi acciderit libēter ſuſcipe.
deū in omnibꝫ lauda. oēm ho
norem ſibi exhibeas gratias
ei ſoluendo Quotidie fleas q̄
cōmiſiſti. et q̄ cōmittere proxi
mos vides. quaſi tua ſint vul
nera. Sic enim peccatrix illa
maria nō ſolum in domo ſy-
monis ſed etiam poſt aduen-
tum ſancti ſpiritus hoc idem
ardenter ꝑfecit. Semper eñ
dolebat. ſemꝑ in vita ſua fle-
bat que ꝯmiſerat. Sic fecit ⁊
maria mater dñi: q̄ duz iuxta
crucem ſtaret nō ſua peccata
flebat: qꝛ nullū peccatū habe
bat. ſed flebat nō tm̄ filiȷ̄ paſ-
ſionem: ſed ⁊ iudeoꝝ damna-
tionem. Sed dices. Mortu
um fratrē vel amicum video:
naturalis infirmitas me inui
tat ad planctū. Ego autē di-
co tibi monache tempera lu-
ctum tuum. Nō eñ tuum eſt
mortuos flere ſed ſeculi. Nō
tū ꝓhibeo lachrymas natu-
rales quas naturalis neceſſi
tas exprimit. Nam multi la-
chrymas fundūt. et quibus na
tura nos ad hoc frequēter in
uitet: animus tū ſapiētis im-

2.2061.

mobilis pſeuerat. O tu q̃ ſa-
piẽs videris eſſe in ſeculo. ca
ue ne cõſentiat animus tuus
mortuos deplorare. Stude
vt luctus vincat ab aĩo Caue
ne abſorbeat anim⁹ ab infir-
mitate mẽtis: et extenuet ſpi-
ritus carnem vicio ſenſualita
tis. O monache ſi mors im-
minet noli dolere. p̃parate ad
mortẽ p mentis ↄſtantiã. Ta
lem te p̃para vt mortem time
re nõ poſſis. vt poſt mortẽ vi
uere incipias. qui ante mortẽ
moriendo viuebas vel viuen
do moriebaris Cupis ergo o
monache ſemp viuere. Depo
ne fletum p terrenis. noli plo
rare q̃ mundi ſunt: ꝛ q̃ neceſ-
ſaria ſunt euenire. Depone oĩ
no fletum p terrenis: et aſſu-
me lamentuꝫ pro celeſtibus.
Beati inquit q̃ lugent. Bea-
ti qui fletis: qꝛ ridebitis. Dili
gamus igiꝭ lachrymas. quia
ſuaues ſunt diligẽtibus deũ.
Delectemur igiꝭ ſemp in hac
infirma vita fratres mei ĩ fle-
tu et lamento. Simus tantũ
proni ad lamentũ ꝛ fletum q̃
tum fuimus ad culpaꝫ auda
ces. Qualis fuit nobis inten
tio ad peccanduꝫ: talis ſit ad
penitenduꝫ deuotio. Grauia
peccata grauiſſimis lamentiſ
indigẽt. Accipite frẽs mei cõ
punctionem. quia ſanitas a-
nimarum eſt: remiſſio pecca-
torum eſt. ſacrificiũ ſpirituale
eſt qđ deo ſumme placet. Ho
locauſtum medullatũ eſt cor
peccatoris humiliatũ: et q̃ti-
dianis lachrymis rigatũ. O
monache punge oculuꝫ men
tis vt lachryma pdeat cõpun
ctõnis. O compunctio q̃ ſan
cta et mirabilis predicaris tu
ſpirituale lauacrum es. tu fla
gellum dei es per quod deuſ
mutatur: ꝛ tu ſtimulus p quẽ
deus ad hominẽ inclinaꝭ. tu
ligamen per quod deus forti
ter aſtringitur. O cõpunctio
ſancta ꝛ immaculata ſine qua
adultis nõ valet baptiſmus.
ſine qua ad iudicium domi-
ni corpuſ recipiꝭ. ſine q̃ infru
ctuoſa eſt omnis confeſſio. ſi-
ne qua omnis ſatiſfactio in-
anis eſt. O cõpunctio lachry
moſa. O lachryma mentem
purgãs. intentionẽ fecundãs
cõfeſſionẽ irrigãs. aĩaꝫ ſancti
ficãs. hec eſt lachryma ſctẽ cõ
punctõis. ſoror q̃ motus illi-
citos extinguit. padiſum aplt

infernū claudit. mundūq̧ deſpicere in cūctis facit. O felix lachryma tu carnalē cogitatiōꝫ extinguis pctōꝝ morbū expellis. virus culpe euomis O felix tabula. o vital' nauicula p quā naufrag⁹ redire pōt ad portū ſalutis. O aq̄ ſalutaris per quā omne peccatū deſtruitur. O via p quā ad paradiſum gradimur O ſpūale cōductū p qd̄ de inuio ad viā tranſitur. O felix lauacrū penitētie lachrymarū qd̄ totiēs vales ad purgandū quotiēs purgatōne indiget cor humanū. Hoc eſt frēs mei herba celeſtis illius fullonis. q̄ veſtes ſeruoꝝ ſuoꝝ deturpatas a ſordé q̄tidie purgat Hoc eſt celeſte nitrū qd̄ de rore diuie gratie ꝯfectū: abſtergit maculas peccatoꝝ. Hoc eſt lixiuiū quo interioris homis caput optime abluit. O lachryma: tu cōtra ruinas hoīm ſuaue ſolatium: q̄ paſſionis xp̄i es vicaria cōtra pctm̄ ponēs remediuꝫ: vt p te totiēs cogat̄ xp̄s mori q̄tiēs labit̄ hō in abyſſuꝫ peccatoꝝ. O monache g̊ a lachrymis q̄s ꝯtineri ſe poterit. Intrem⁹ obſecro ꝯſcientias noſtras diſcutiam⁹ eas. ꝛ ſi riſimus in iuuentute: ſaltē in ſenectute fleam⁹ cogitantes q̄d xp̄o ꝛ q̄d diabolo tpe nr̄e iuuētutis ꝑſoluim⁹. Et ſi anq̄ ad heremū peruenim⁹ viſus nos incuruauit p ꝯcupiſcentiā. ſi guttur p gulā. ſi audit⁹ p enormitatē verboꝝ vel ſpōtaneā detractōis audientiaꝫ. ſi lingua claudicauit i verbo. ſi olfact⁹ errauit in odoramēto. ſi tact⁹ in ſuauitate. ſi greſſus ad furtū. ſiu i his vel aliq̄ iſtoꝝ te inueneris culpabilē: ablue culpā p lachrymā. Iuxta q̄titatē ſordis menſura lachrymaꝝ copiā: aſſumēdo penitentiā que mater eſt omniū bonorū. Timor aūt q̄ penitētiam cōcupiſcit et cōtritionē parit. Penitentia eñ illa digna et bona eſt q̄ pctā pacta deplorat: ſic vt deplorata iterum nō cōmittat. Quid g̊ penitētia eſt niſi añ acta deflere: et flenda iterū non cōmittere. Nā q̄ ſic peccata deplorat vt iterū peccata ꝯmittat: adhuc penitētiā agere ignorat. Nū q̄d et diſſimulat. Irriſor eſt ꝛ nō penitens q̄ adhuc agit qd̄ peniteat. Penitcamini igitur frēs mei. et penitētes penitentiā agite in fletu ꝛ lamento: vt

digne ridere poſſitis in glo-
ria beatorū. Amen.

De ſupbia. Ser. XII

Fres chariſſimi vbi ſup
bia fuerit: ibi diſcordia ꝛ
cōtumelia dñabitur. Non ḡ
decet ſeruos dei i heremo cō
ſtitutos ſupbos eſſe ſ ʒ hūiles
nō elatos ſed manſuetos, ca-
ſtos, benignos, et oībus vir-
tutib ornatos. Cauete ei fra-
tres ꝛ vigilāter ſemp attēdite
ne ſupbia inflemini de boniſ
cōmiſſis. ſciētes ꝙ ſupbia ex
angelis demones fecit. ſʒ hūi
litas hoīes ſiīes angelis ↄſti
tuit. Supbia gloriā de celis
deiecit angelicā. ſed hūilitas
ad celoſ aſcēdere fecit infirmi
tatē humanā. O frēs mei ca-
uete ne orātes vel legētes, vel
ſtantes vel ſedētes vel vigilā
tes dicātis ore vl' corde, habi
tantes in cinere ꝛ cilitio cum
phariſeo. Grās tibi ago dñe:
qꝛ nō ſum ſicut ceteri hoīes.
Hec eñi ſolitariā vitā ducen
tes diabolo inſtigāte ſepe co-
gitāt. ſepe hoc dicere tentant
ab inimico ſeruoꝝ dei. Poiꝰ
volo vos heremū exire ꝙ ta-
lia dicere vl' cogitare. Sʒ dū
tentamī h aſſerere vl' de vob
ipis h cogitare. mox clamate
mox vlulate ꝛ dicite. Ego ſuʒ
vermis ꝛ non hō. obprobriū
hoīm ꝛ abiectio plebis Et cū
publicano dicite ꝗ huſcūqꝫ v-
tutib ſitis ornati. Deꝰ ꝓpiciꝰ
eſto mihi pctōri. Attēdat igit
charitas vrā ꝗd dixerit veri-
tas noſtra. Qui maior ē vrm
fiat ſicut minor. ꝛ ꝗ pceſſor eſt
ſicut miniſter. O monache ꝙ
to maior es hūilia te in oībuſ
et inuenies gratiā corā deo et
hominib. O ſctā venerabiliſ
ꝙ humilitas: tu filiū dei de ſi
nu patris deſcēdere feciſti iv-
terū ſctē marie virginis. Tu
cū feciſti inuolui vilib pannī
culis vt nos induceret virtutū
ornamētiſ. Tu circūcidiſti eū
in carne vt nos circuncideret
in mēte. Tu eum pmiſiſti cor
poraliter flagellari: vt nos li-
beraret a flagello pcti. Tu cū
coronaſti ſpinis vt ꝛ nos co-
ronaret eternis roſis. Tu cū
infirmari feciſti ꝗ medicꝰ cun
ctorū erat. ꝛ ſolo verbo ſanat
vniuerſa vt infirmos ſanaret
O ſancta hūilitas ꝙ diſſimi-
lis es ſupbie. Nā ipa ſupbia
frēs luciferū de celo deiecit ſʒ
humilitas dei filiū incarna-
uit. Ipā adaʒ de paradiſo re-
pulit. ſed hūilitas in paradi-

humilitas

Contraposita.

ſum latronē introduxit. Superbia gigantiū linguas diuiſit ⁊ cōfudit ſed hūilitas cōctos ꝯgregauit diſpſos Superbia nabuchodonoſor i beſtiam trāſmutauit. ſꝫ hūilitas ioſeph pncipē iſrael cōſtituit Supbia pharaonē ſubmerſit. ſed hūilitas moiſen exaltauit. Hec eſt illa ſctā hūilitas q̄ fecit nos ſolitarios: q̄ fecit nos priuatos ſeclo. que fecit nos in ꝯuentu ſolitario oībꝫ virtutibꝫ florere pfectis. Hec ē illa ſcā hūilitas q̄ phos tradidit i reprobū ſenſum. excecauit iudeos ſuffocauit paganos. inflāmat xpianos. perimit obſtinatos. deijcit potentes de ſede ⁊ exaltauit hūiles Sed ſupbia frēs mei nō ſic. Sꝫ q̄d Prelatos pcutit. diuites tumuroſos efficit. religioſos decipit. Hec hoies cecat ne ſe agnoſcāt q̄d ſunt. hec ei fructū pdit opis. mentē hois ligat q2 ab ea pandit oē malū Hec eſt illa feruēs olla quam hieremias vidit in qua decoquuntur oēs pncipes ⁊ paſtores tenebrarū. ſectatores bonoꝝ tpalium. venatores diuitiarū q̄ primas cathedras appetūt i ſinagogis. et ſalutari i foro ⁊ vocari rabbi. Hāc ollā ſuccēdit diabolꝰ dū corda patrū inflat ad altiora. Iſti ſunt q̄ttuor vēti q̄ totū orbē pflant arrogātia ſibi aſcribēs qđ nō habet. inſolētia ſibi appropriās qđ alteri debet. ſuperbia m̄lta de ſe credēs vltra q̄ȝ vexſit. ꝯtumacia ſe erigēs i platū iſti ſūt q̄tuor fabri q̄ totū mūdū ꝯcutiūt ⁊ corda filioꝝ dei diſſipant. A quibus nos cuſtodiat deus.

De fortitudīe. Ser. XIII.

Qula hac vaſta ſolitudine dei gr̄a ſumꝰ in vnuꝫ cōgregati vt vnanimes habitemus i domo ⁊ ſint nob oīa cōia. ppterea inter ceteras virtutes fortitudinē oportꝫ nos rape ſeq̄ ⁊ imitari. Nā ſi hanc virtutē amplexi fuerimꝰ frēs. iacula fortune nō timebimus. deridebimꝰ diaboli blanda. ⁊ ſpernemꝰ illata. O frēs mei ligate hec in cordibꝫ vr̄is. q2 q̄ fortis eſt liber ē. Nō ei ſeruit fortune. nō vanitati mūdane O fratres mei ⁊ leticia cordis mei cōſiderate q̄ȝta fuit i martyribus fortitudo. q̄ velut impaſſibiles tormēta deſpiciūt tyrānos ꝯfundūt. cūcta q̄ mūdi ſūt deſpiciūt q̄ licꝫ decoria

ti, licet ꝯbuſti, licet in cunctis
mēbꝛis afflicti, licꝫ in oībꝫ coꝛ
poꝛe ſint ꝑlecti, nō tñ legimꝰ
eos eſſe mēte mutatos. Sed
ſcire debetꝭ frēs ꝙ multꝭ mo-
dis diciẗ foꝛtitudo hypocrita
rū vicꝫ ⁊ pħoꝝ et bonoꝛū fide
liū. Hypocrita deniqꝫ multa
ſuſtinet, multa poꝛtat ⁊ foꝛtis
in cunctis aꝑparet: Sꝫ ve hy
pocrite: qꝛ venādi mūdi glo-
riam eternā penāꝫ mereẗ. hic
ſic trahit gloꝛiā ꝙ nō habeat
gloꝛiā. Hec em̄ foꝛtitudo nō
virtus ſed viciū nō magnani
mitas ſꝫ infirmitas, nō boni-
tas ſed ībecillitas appellatur.
Hāc ꝑtendūt heretici, hāc ra
piūt falſi frēs, de quoꝝ nume
ro dei gr̄a vos nūqꝫ eē cogno
ui. Quedaꝫ etiā foꝛtitudo eſt
pħoꝝ q̇ calcauerūt diuitias.
honoꝛes, pōpas, dignitates.
et aliq̄ñ mēbꝛa ꝓpꝛioꝝ coꝛpo-
rum, ſed hec foꝛtitudo inſuffi
ciens erat ad eterne vite me-
ritū. Quare, qꝛ carebāt chari
tate ⁊ timoꝛe dei. Jpa deniqꝫ
charitas ē foꝛma om̄is bone
actōis. O quātus rigoꝛ foꝛti-
tudinis fuit ī platone. O q̄t ⁊
q̄ꝫta patiebaẗ cōtraria, ſed qꝛ
fundamēto fidei caruit, ꝓpte-
rea ſpes eā foꝛtitudinē nō ere
xit. et qꝛ charitate non ꝑfecit.
ideo virtutꝭ meritū oīno ami
ſit. Sed eſt ⁊ alia foꝛtitudo q̄
boni quotidie certant vſqꝫ ad
moꝛtē. Tales ſunt fundati in
deū. ideo vt ſupꝛa diximꝰ fra-
tres chariſſimi nec verba nec
impioꝝ verbera. Hec eſt illa
mirabilis foꝛtitudo qua moi
ſes aſperitatē vie deſerti vicit
Hic eſt panis celeſtis q̇ helyā
in deſerto pauit. Hec eſt foꝛ-
titudo que moꝛtē ſpernit. hec
eſt clauis qua domꝰ dei clau
ditur ⁊ aperiẗ. Hec eſt q̄ habe
nas voluptatis ſub freno rō-
nis iacere cogit. Hec eſt qua
iohannes in deſerto decoꝛaẗ.
hec eſt qua paulus heremita
rū foꝛma beatificaẗ. Hec an-
tonij alioꝛūqꝫ ſctōꝝ patrū lo-
rica eſt ⁊ ʒona: q̄ ꝑcincti et ar-
mati in excelſis indefeſſa vo-
ce q̄tidie clamare nō ceſſant.
O foꝛtitudo heremitarū ba-
culus, cenobitarū cingulus.
monachoꝛūqꝫ omnium ſacra
mentum. Tu cōtra pauperta
tem vales, vt nō frangaẗ ani
mus paupertatē amantis. ſꝫ
amplioꝛ ſit interius, ⁊ magis
diteſcat in mēte. et q̄ꝫto minꝰ
abundat in rebꝫ foꝛtune tan-
to plus valet foꝛtitudo cōtra

mundi inſultũ. O fortitudo ſi dolorẽ pateris in oibus gra/tias agis. Tu in tribulatõne dlitias ſpũales ꝛ delicatas inuenis. vt potius morbi ce/dant in mẽtis comodũ ꝙ cor/poris detrimentũ. O fortitu/do oẽm crudelitatẽ euacuas: carcerẽ reſpuis. crucẽ nõ me/tuis. eculeũ amplecteris. op/tas vincula. ſpõtanea ſp cur/ris ad mortẽ. O monache ni/hil valet curſus tui brauij. ni/hil tua opatio niſi colũna for/titudinis roboreť. Nihil va/let edificiũ boni opis: niſi co/lumnã fortitudinis amplexe/ris. Sꝫ ſi colũna fortitudinis fracta fuerit. totũ edificiũ bo/norũ opeꝝ ruit. Hãc ſi dauid tenuiſſet: homicidiũ ꝛ adulte/riũ nõ cõmiſiſſet. Si ſamſon hãc ſeruaſſet femina cũ inimi/cis nõ tradidiſſꝫ. Si ſalomõ hãc dilexiſſet: idola ñ adoraſ/ſet. Si petrꝰ hãc tenuiſſet ad vocẽ ancille fidẽ nõ negaſſet. Si filij iſrael hãc habuiſſent minime i deſerto murmuraſ/ſent. Eya igitur fratres eſtote fortes in bello. tentationũ: tri/bulationũ. infirmitatũ. iniu/riarũ. et pugnate cũ antiq̃ ſer/pẽte: ꝛ accipietis regnũ eternũ.

¶ De iuſticia. Ser. XIIII

Ut bñ noſtis frẽs cha/riſſimi tria monaſte/ria apud hypponã dei grã me/rui laudabiliter ad honorem ſcẽ trinitatis ↄſtruere. Quorũ primũ hͨ eſt. in q̃ iã annis mul/tis modico pabulo ↄtenti hy/lariter cõmoramini. beſtijs aſ/ſociati. auibꝰ miniſtrati. cibo/rũ ſpernẽtes delitias. ꝛ viſus hoim fugiẽtes. Et ideo ñ ego miſer. ſed vos ſepe angelorũ aſſueti eſtis coloquijs Aliud ꝙ monaſteriũ in orto quem ſanctꝰ noſter pater valeriꝰ de/dit edificatũ eſt. Et qm̃ poſt/ꝙ pſ byter eps factꝰ ſum nec ſemꝑ hic vobiſcũ habitare po/tui nec cũ fratribꝰ q̃ in p̃dicto monaſterio poſiti ſũt. ꝑpterea infra domũ epi mecũ habere volui monaſteriũ clericoꝝ. et cum eiſdẽ pariter viuere cepi ſcḋm regulã et apoſtolicã tradi/tionem. Ad vos ergo tantuꝫ q̃ in heremo laudabiliter vi/uere voluiſtis. ptinet verbuꝫ iſtud audire et intelligere. at/ꝙ opibus adimplere. q̃ dicit Diligite iuſticiã. Ad frẽs aũt nr̃os ꝛ clericos q̃ in vrbe ha/bitãt: q̃bꝰ etiã expedit p̃dicare q̃tidie verbũ dei: ptinet nõ ſo

lum diligere iuſticiam q̄ ad ſe
ipos:ſed etiā iudicare. repre-
hendere.obſecrare.increpare
in oī patiētia ⁊ doctrina ꝑplm
electū dei.Et licet frēs mei q̄
collocati ſunt ī orto ſancti epī
Valerij.ſatis diſtēt ab vrbe.
qꝛ eoꝝ tū fama diuinit⁹ diuul
gata ē.ordinaui vt verbū dei
ꝑplō ſalubriter ꝑdicarēt.aīeqꝫ
fideliū ſuā vitā.doctrinā ⁊ ex-
empla audiēdo ⁊ vidēdo ſpō
te redirent ad illū q̄ ex nihilo
cūcta creauit. Ecce quō terrā
iudicant:ligāt ⁊ ſoluūt q̄ vo-
lunt ſꝑ deo fauēte. Vos vero
q̄ ſegregati eſtis a ſeculo q̄ eti
am vitā tutiorē eligere volui-
ſtis audite q̄ in cūctis maxīe
iuſticiam diligere debetis. O
frēs mei et leticia cordis mei
vultis ſcire quō ſolitarij iuſti
ciā diligere debet; Cauete ne
ſic ab alteri⁹ oculo feſtucā eij-
ciatis:vt in oculo vr̄o trabē
nō videatis.nec ſic alteri⁹ ve-
litis reuelare lapſum.vt vr̄m
nō videatis caſum.nec ſic al-
terius curare debetis morbū
vt vos ipos poſtponatis egro
tos ergo ne cuilibet veſtrū di
catur. Medice cura primo te
ipm. Cura ꝑmo teipm o mo-
nache vt curat⁹ alteri⁹ vulne
ra curare poſſis.Audite frēs
mei audite q̄d dn̄s dixit pha
riſeis adulterā accuſantibus
Qui ſine pctō eſt veſtrū ꝑm⁹
in illā lapidē remittat. O mo
nache in q̄ aliū iudicas teipm
cōdēnas.Qua frōte frēs mei
poterim⁹ arguere alios de eo
qđ in nobis grauius inueni-
mus. Ad nos igit̄ frēs ꝑtinet
mūdos eſſe ⁊ ſanctos.⁊ ſi tūc
fratrē nr̄m peccare videmus
reprehēdere cū cū oī manſue-
tudine ſine mora debem⁹. ne
ꝑ noſtraꝫ negligentiā pereat.
Charitas em̄ nō odij nō ran
coris:ſed zelo iuſticie gladiuꝫ
correctōis euaginare debet.
Tū ſemꝑ miſcdīa ligata ſit ī
cordibus veſtris ne velut iu
das ille q̄ peccauit:deſperat⁹
ad ſuſpendiū ꝑgat. Hoc autē
ad vos maxime pertinet frēs.
Sed q̄d ad fratres ī vrbe ha
bitantes ꝑtineat audiamus
Certe nō ſolū hoc ſed etiā ſpe
ctat:ne iudicium odio exaſpe
rent.ne crudelitatē inflāment
ne amore pecunie emolliant.
qꝛ paupes vere ſumus ⁊ ſpe-
ctaculū facti ſum⁹ angelis et
hoīb⁹.ne timore iuſticiā relin
quāt.ne eos moueat res pur
purea.nec diuitijs munera ſꝫ

magis ſaccus paupis orpha
ni ⁊ pupilli eos mouere dʒ iu
ſticiã cũ labore exercere. Re-
gia via q̃ terrã iudicãt incede
re dñt. nec decliare ad dextrã
molliẽdo iudiciũ: nec ad ſini-
ſtrã exaſperãdo ſupliciũ. nõ
eñ crudelitas ē punire reatũ
ſʒ iuſticia. nõ tyrannicũ: ſʒ di-
uine rectitudis iudiciũ. Nõ
tñ volum⁹ nec ꝯſiliũ dam⁹ vt
mox iudicẽt. ſʒ cũ oĩ maturita
te incedãt: ⁊ inuẽta diſcuſſaqꝫ
rei cã ĩ xp̄i noĩe iudicẽt delin-
quẽtes. ⁊ ſi publice peccauerĩt
publice puniant̃: vt ⁊ ceteri iu
ſticiã diligẽtes forti⁹ diligãt.
et iuſticiã odiẽtes metuãt ⁊ ca
ueãt ne delinquãt. O ſcã lau-
dabiliſqꝫ iuſticia. ſub te ⁊ ꝑ te
pudicitia regnat. pax ꝑ te tri-
umphat. Securitas ⁊ digni
tas ꝑ te florẽt ⁊ fructũ afferũt
in patia. O iuſticia q̃ te ama-
uerit. q̃ te ſtrixerit. cum moiſe
mare mũdi viciorꝫ ſanguie ru-
bricatũ ſicco veſtigio ꝑtranſi
bit. Hec ē v̄ga q̃ petra ꝑcuſſa
manat ĩ fluẽta. qꝛ lapidea ſub
ditorꝫ corda iudicio iuſticie ta
cta ĩ ꝯtutũ exuberãt flumina.
hec ē v̄ga aarõ q̃ frõduit. flo-
ruit. fructũ pepit. dũ mẽte ꝯci
pit̃ floret. dũ viriliť exercet̃ fru
ctificat. dũ ſubditus corrigit̃.
hec ē ventilabrũ q̃ granũ diui
ditur a palea ſanies a morbo
eĩcit̃. qꝛ ꝯ morbũ pcti oppõnẽ
dũ eſt mordax emplaſtrũ. ne ĩ
mai⁹ viciũ tabes exuberet in-
curata ⁊ in augmentũ facino
ris redũdet iniq̃tas ĩpunita.
Hec ē mẽſura q̃ debem⁹ me-
tiri penas ⁊ merita põderare
Attẽdite tñ frẽs. attẽdite pa-
ſtores q̃ terrã iudicare debet;
ꝙ aliq̃ñ iuſticia eſt relaxanda
ꝓpter ſcandalũ multorꝫ. aliq̃ñ
agitãda vt ſit cautela reliq̃rũ
Tũc vere iuſticia dr̃ gladius
ex vtraqꝫ pte acut⁹ qꝛ hoĩs de
fendit corp⁹ ab exteriorib⁹ in
iurijs ⁊ aiaʒ a ſpũalib⁹ mole-
ſtijs. hec ē medicia viciorꝫ ãti-
dotũ pctõrꝫ. hec ē pugio quo
phinees trãſfixit coeuntẽ cũ
madianite iudeũ ⁊ ceſſauit q̃ſ
ſatio. hec ē lapis q̃ dd̃ ꝑcuſſit
philiſteũ et iſrl' liberauit. hec
ãt ſine diſcretõe gladi⁹ ē ĩ ma
nu furioſi. hec ſine prudẽtia ē
mors ⁊ bonorꝫ ꝑſecutio. hec ſi
nẽ mia gladi⁹ ē ĩ maũ tyrãni.
Cũ ſumma ei diſcretõne frẽs
mei tenẽda ē iuſticia. cũ ſũma
deliberatiõe ĩferẽda ē pena ñ
iudicãdo ex ſuſpitõne: ſʒ ex oĩ
certitudie v̄itat;. attẽdite frẽs
et añ ꝓbate: p⁹ea recte iudica
te ñ ꝑʒ faciẽ ſʒ recto iudicio. o

ꝗ̄facile ē iudicare. ſȝ o ꝗ̄amarū ē qđ iudicatuȝ ē retrahere. Jō ñ puer ñ inſenſatꝰ vob p̄eē dȝ. ſȝ ānoſꝰ prudēs caſtꝰ ſobrıꝰ vt ī ꝓgreſſu ⁊ ſtatu ſal t̄re ⁊ lux mōi cūctꝭ appeat. Taliſ iuſticiā ñ potīt ignorare Tūc ei regnū romanoꝝ pacifice tā diu pſeuerauit ꝗ̄diu ſapiētes regere pmiſert̄. ſȝ dū iuuenes ⁊ iexptos regere pmiſert̄ tāꝗ̄ iuſticiā īgrātes: acceptores pſonaꝝ fc̄i ſt̄. ⁊ ſic iuſticiā pdētes dñiuȝ orb t̄raꝝ pdiderūt. Juuenes ḡ ip̄rudētes duces ł ecclīaꝝ paſtores nō ꝯſtituēdi ſt̄ ne ipi cū ꝑp̄lo peāt. Tl̄es ei ſi p̄ſūt ñ ſolū p̄terita ⁊ futura ñ cogitāt. ſȝ audire qđ bonū ē aures ſuas obturāt. Taliter etiā ñ ſolū iuuenes ſȝ ēt antiq̄ i dieb9 mal̄ h̄ facere frequent̄ minie dubitāꝰ. Uita ei paſtoris oīb9 dȝ ꝓdeſſe. Et quō h̄ q̄s facere potīt ſi iuſticiā īgrauerit ⁊ regre i et̄nū crediderit. Jſti mēorari nouiſſima ſua ñ pñt. q2 i et̄nū viuere credūt O frēs ſic freq̄nter dixīmꝰ paſtores ⁊ ꝑncipes romāoꝝ ſciaȝ đ p̄teritꝭ hēbant i q̄b9 ⁊ certificari optīe poterāt ⁊ đ futurꝭ aliq̄d ſcire ſp pcurabāt. Jn h̄ āt exercitiū eoꝝ ꝯſiſtebat et iuſticiā vſq̄ ad mortē ſeq̄bant̄ ⁊ p ea moriēdo felices ſe reputabāt. Tu ꝟo o monache q̄ p̄es obſecro mēorare q̄d es q̄d fuiſti ⁊ q̄d erꝭ. tūc iuſtꝰ reputaberis a đo ⁊ i et̄nū ñ peccab. hec āt frēs mei ſit ſp nr̄a exercitatio: ⁊ ſi h̄ fecerimꝰ ꝟe fideles ⁊ iuſti eriꝰ. Sȝ ſt̄ aliq̄ lȝ dei gr̄a ñ iter nos: q̄ i ſpū libtatꝭ viuere volūt. ſupbi auari diſcoli. guloſi adult̄i. q̄ ſi i aliq̄ rep̄hēdūt latrāt vt canes mordēt vt ſ̄pētes deuorāt vt leones dolēt vt pturiētes dicētes. malū bonū ⁊ bonū malū. Tl̄es apta facie viuoq̄ ſ̄mone negare iuſticiā p̄ſumūt dicētes. Ecce quō me pſeq̄t̄ hypocrita q̄ iuſticiā tenere videt̄. Tl̄is deni q̄ frēs oīb9 peior ē ⁊ meliꝰ illi fuiſſȝ ſi i ſeclo remāſiſſȝ. Et iō ſi i nr̄a ꝯgregatōe aliquē talē inuenerimꝰ qđ deꝰ auertat q̄ ſic iuſticiā calcare voluerit: ñ tenēdꝰ ē ſȝ expellēdꝰ tāꝗ̄ viuere volēs i ſpū libertatꝭ. A q̄b9 ñ liberet deꝰ ſic hactenꝰ fecit p gr̄aȝ ſuā vt nr̄a ſcā ⁊ imaculata religio đ bono i meliꝰ ſp augm̄tet̄ p ie. xp̄m ſal. nr̄m.

De fide. Sermo. XV.

SCriptū ē frēs q̄ ñ dēmꝰ loq̄ ſublīa tāꝗ̄ ſapiētes mōi gl̄iantes. Ait ꝓp̄ha. Nolite m̄tiplicare loq̄ ſublimia.

Hoc aūt verbū ad vos maxi
me dirigiť ꝗ ruſticani eſtis in
villis habitantes. licet ciues
ſanctoꝝ et domeſtici dei vos
eſſe nullatenus dubitare de-
bemꝰ. Noli igiť multiplicare
loqui ſublimia Que ſunt iſta
ſublimia de quibꝫ nō licꝫ mul
tū loqui niſi de dei omnipo-
tētia. de vnigeniti eiꝰ coeter-
nitate. de ſancti ſpūs magni-
ficētia. O fratres mei ⁊ leticia
cordis mei ſi volumꝰ ſcire ꝙ̄-
tū pr̄ immēſus ſit: apꝓhēde-
re nō valemꝰ. Si imaginari
cupimꝰ quō filius coeternus
ſit ⁊ cōſubſtantialis mēs hu-
mana oīs naturaliter ſuccū-
bit. Si ſcire deſideramꝰ qua
liter ſpūſſanctꝰ oīa cōtinet: et
nō ꝯtineť. oīs hūana rō defi-
cit. Ideo hec oīa diſcutere nō
curemus. Quare nō. Niſi qꝛ
nullo mō valemus. Propte-
rea frēs mei ſciatis: ꝙ vbicun
ꝗ queriť de vnitate trinitatꝭ.
magna adhibēda eſt cautela
qꝛ nec ꝑiculoſus alicubi erra
tur: neqꝫ laborioſus aliq̇d q̄ri
tur. nec fructuoſus aliq̇d in-
ueniť. Veniat igiť ꝯtra volē-
tes ſcire vltra id qȯ neceſſe ē
ſanctꝰ ille ſalomō. et repꝛehē-
dendo atqꝫ docēdo dicat. Al-
tioꝛa te ne q̄ſieris ⁊ fortioꝛa te
ne ſcruteriꝭ. Surgat etiā pau
lus colūna fideliū ⁊ lumē oꝛ-
bis terre. et ſua voce ꝯfundat
oēs philoſophātes: nomē xpi
poꝛtātes. volētes ſape pluſꝗ̄
opoꝛtet ſape Nō tm̄ dico frēs
ꝙ oīno nō q̄ratis. ſꝫ q̄ſtiones
in diuinis vos q̇ groſſi eſtis
multiplicare ⁊ loq̇ nō debetiꝭ.
Querite tm̄ vos qui ſpūales
eſtis. quō p̄cepta dei ſeruare
poſſitiꝭ quō diabolū i heremo
debeatis ſupare. quō patiam
quā xps docuit amplecti poſ
ſitis. Hec em̄ ſeruꝰ dei ſp lege
re ⁊ adimplere debet. Natu-
ra deniqꝫ fragilis eſt et tm̄ rōe
ꝯpꝛehēdi nō p̄t. Phs etiā ari
ſtoteles anniſ multis inſuda
uit naturā apis inueſtigare:
nec finaliť potuit Quō ḡ nos
trinitatē capere valemꝰ. Cur
miramur o frēs q̇ lutei ſumꝰ:
et ventrē ſtercoꝛibꝫ plenū poꝛ
tātes: ſi neſcire poſſimꝰ dei na
turā. Nūq̇d ⁊ angeli ip̄aꝫ i ce
lo īueſtigare pn̄t. Certū eſt ꝙ
nō. q̇d ei ſciūt niſi ꝙ deꝰ trinꝰ
et vnus ē. et ꝙ oīa ſine laboꝛe
et pena creauit ⁊ gubnat. No
lite ḡ frēs loq̇ ſublimia noli-
te ſape pluſꝗ̄ oꝫ ſape. In die
eī iudicij n̄ dānabunť xpiani

nec ratiōnē reddent. qꝛ phĩaꝫ
vel dialecticā. aſtrologiā vel
muſicā ignorauerūt. nec de h̄
ꝙ naturā dei ſcire non potue
runt. ſed ideo damnabunt: qꝛ
deo obedire neglexerūt. Jdo
ſcitote fratres ꝙ meliꝰ eſt ꝑle
cōfiteri ignorantiā q̄ꝫ temere
ſcientiā vendicare. qꝛ temeri-
tas penā habet. ſed ignorātia
ꝓmeret veniā. Sufficit nob
ſcire de myſterio trinitatꝭ tm̄
q̄tum dn̄s diſcipulis ſuis ex
poſuit. Nemo em̄ nouit ſic d̄
natura ſua dicere ſicut ipſe q̄
ait. baptizate gentes in noīe
pr̄is ꝛ filij ꝛ ſpūſancti. Tres
apte ꝓnunciat ꝑſonas. ſꝫ vni
tatē oñdit dicēs. in noīe. non
em̄ dixit in noībus. Trinitas
diuidit indiuiſibiliter ꝛ ꝯiun
gitur diuiſibiliter. Singula
riter em̄ vnaqueqꝫ ꝑſona deꝰ
eſt ꝛ vita. vel deitas indiuiſa
in ope. cōcors i volūtate. par
in potentia. equalis in gloria
nec minorat i ſingulis nec au
getur in tribꝫ. Sancta ergo
trinitas vnꝰ deus eſt. ex q̄ oīa
ꝑ quē oīa in quo oīa ſunt. Et
ne tres deos putaremus eſſe
ait apl'us. Ipſi gloria: nō ipſis
Ipſi quidē gloria ſemꝑ ſit. cui
ait. Faciamus hoīem ad ima
ginē et ſimilitudinē noſtram.
Cū em̄ ſingulariter dicit ima
ginē: oſtēdit vnā eſſe naturaꝫ
eiꝰ ad cuius ſimilitudinē hō
fieret. Cū vero pluraliter di-
xit noſtrā. demōſtrat deū nō
vnā eē ꝑſonā ad cuiꝰ imaginē
hō fiebat. Si em̄ eſſentia pa-
tris ꝛ filij et ſpūſancti vna eſ
ſet ꝑſona nō dixiſſet nr̄aꝫ ſed
meā. nec faciamꝰ ſꝫ faciā. Si
vero in illis tribꝫ ꝑſonis tres
eſſent eſſentie: nō dixiſſet nr̄a,
ſꝫ nr̄as. Et iō cū dixit. ad ima
ginē noſtrā: indicat vnitatem
trinitatis. ad cuius imagineꝫ
factꝰ eſt hō noſter interior q̄
ſimilitudinē ſcē trinitatis re-
tinet. Sicut em̄ pater deꝰ. fi-
lius deus. ſpūſanctus deus
nō tn̄ tres deos credimꝰ: ſed
vnū deū tres ꝑſonas haben-
tē. ita aīa intellectꝰ. aīa ꝛ volū
tas. aīa memoria. non tn̄ tres
aīe in vno corpe ſunt. ſed vna
aīa q̄ lꝫ vniꝰ ſit ſubſtātie ꝛ na-
ture: tres tn̄ habet dignitates
intellectū: voluntatē: ꝛ memo
riam Et ſicut ex patre genera
tur filius. et ex pr̄e filioqꝫ ꝓce
dit ſpūſanctus: ita ꝑ intelle-
ctū generat volūtas. et ex his
duobꝫ ꝓcedit memoria. Si-
ne his tribꝫ aīa perfecta eſſe

nõ põt nec boꝝ triũ vnũ ſine aliis duob' aliq̃d integrũ cõſiſtit. Nec ſolũ ſufficit intellectus niſi ſit volũtas in amore nec hec duo: niſi addat' mẽoria q̃ ſp in mẽte intelligẽtis et diligẽtis manet eligẽs. Uniuerſitatis eni cõditor de' oẽs motus aĩe ad bonũ facit itellectũ: vt intelligam' qð iubet volũtatẽ vt ſit ĩ amore ei' memoriam ne obliuiſcamur qð impat vel vitupat. Eya ergo frẽs mei et corona mris mee nolite diſcutere niſi q̃tũ vob neceſſe ẽ ad ſalutẽ, nolite ſape niſi q̃tũ opoꝛtꝫ ſape. Quid ei opoꝛtet ſape niſi q̄ de' trinus et vn' ẽ. Quid aliud neceſſe ẽ nob niſi vt bona cognoſcam' et mala. q̃d aliud neceſſe ẽ nobis niſi declinare a malo ꝛ facere qð bonũ eſt. Bona vt ſciamus ea rape. mala vt ſciam' ea deuitare. Nõ eſt igit' malũ ſcire malũ. q: niſi cognoueris: quõ vitare poteris. Per legẽ nãqꝫ pctm cognoui ait apl's. q: añ legẽ peccatũ ñ cognoui. ſꝫ poti' p legẽ datã q̃d tenendũ q̃d vitandũ erat cognoui. Malũ ĝ ſcire nõ eẽ malũ: ſed malũ opari malũ eẽ: q̃s paganoꝝ vnq̃ꝫ dubitauit. Neceſſe eſt ergo ſcire q̄ ſupbia mater eſt ꝛ caput oĩm vicioꝝ. Ab ea aũt deſcẽdit inanis gl'a. inuidia. ira. triſticia. auaritia. voluptas carnis in qua cõtinet' gula atqꝫ luxuria. Aſcẽdit q̃s frẽs mei ad ſapientiã huius mũdi. ꝛ dũ cõſiderat honoꝛes ſibi a diſcipulis exhibitos extẽdit alas ſuas vſqꝫ ad terminos oꝛbis terre ꝛ de ſe pꝛeſumens gloꝛiat'. et ſic ſupbiẽdo ꝛ pſumendo mox inanis gl'ia pſumentẽ aggredit'. dum ab aliis q̃rit glorioſus videri. et dũ ſic q̃rit: a quibuſdã cõſiderat ꝛ videt ſe deſpici: dicentibus. Nõ eſt qð a multis creditur. Plures nãqꝫ ſunt eo acutioꝛes: et plures eo melioꝛes nõ dubitam'. Inflat' ꝑo ille q̃ ſe putat oĩa ſcire: vel ſingula poſſidere vidẽs quoſdã altioꝛes ſe mox eũ inuidia aggredit': cuius veſtigiũ ira imitat'. et nõ valẽs irã opere pficere triſtat': et q̃rens cõſolatõꝫ triſticie. auaritia tangit' vt habeat vnde tranſcendere valeat omnes. Et ecce dum diuitias aggregat ꝛ acq̃ſierit ſtatim in gule ꝛ luxurie foueã cadit. Sed grandis miſericoꝛdia ſaluatoꝛis. Spiritus eni

pietatis p cōtemptū mūdi or
dinauit vt expelleret auariciā
ſʒ qꝛ abiecta auaricia ſepe ma
la cōprimit triſtitia dat ſpiri
tus ſciētie qui oſtēdit que ſit
bona vel mala triſtitia. Sic
ergo ſcientia bonā triſticiam
adducit que ſurgit ex dolore
peccatoꝝ et expellitur triſti
cia ſeculi:q̄ mortē operat. Sʒ
qꝛ multi ſunt iſtis oībus carē
tibus. ſicut ſunt iracundi. idō
datur ſpiritus fortitudinis.
q̄ p temperantiā refrenat ira
cundiam. Talis fortis eſt im
mo fortior q̄ vincit animū q̄
q̄ capit vrbē. Sed qꝛ adhuc
inuidet forti⁹ imperāti. datur
ſpūs cōſilij qui p amorē pxi
mi eijcit inuidiā. Sed qꝛ pro
tantis meritis ſepi⁹ vult lau
dari. idō datur ſpiritus intel
lectus p quē intelligit q̄d ſit.
Sed qꝛ inuenit nihil ſe eſſe.
ideo ante deū humiliat. et ſic
p humilitatē ſpirit⁹ intellect⁹
eijcit inanē gloriā. Sʒ qꝛ ali
qñ nō curat extrinſecus. ſolet
tñ ſepe de ſe interi⁹ gloriari.
ideo datur ſpiritus ſapientie
per quē incipit deū cognoſce
re. Eius aūt dei bonitatem et
miſericordiā q̄s cognoſcens
ipm toto cordis affectu dili
git. et ſic ſapiētia p charitatē
expellit ſupbiā. qua expulſa
p gratiā efficimur tēplū dei ꝛ
habitaculū ſpūſſancti. Amē.

¶ De inobediētia. Ser. XVI

FRēs mei dilectiſſimi in
oībus opib⁹ veſtris ſp
mementote q̄ oēs ſtabimus
ante tribunal chriſti. vt refe
rat vnuſq̄ſq; put geſſit in cor
pore. Cauendū eſt ergo ne añ
illud terribile tribunal vacui
vel denudati appaream⁹. Nō
enim tunc ſancti nobis ſub
uenient. quia tempus nō erit
miſerendi ꝛ miſericordiā im
petrādi. q̄ etiaʒ fugiet a gēma
paradiſi maria. Oēs eñ ꝯtra
nos tunc erūt. abraā ꝯ inobe
dientes. et iſaac ꝯtra impatiē
tes. et iacob cōtra negligētes
et ioſeph cōtra incōtinentes.
O q̄ dure reprehendunt in
obediētes fratres mei p vene
rabilē patreʒ obediētie abraā
q̄ fortiter q̄ turpiter. Jō fra
tres mei attēdite. et parati ſp
eſtote ad obedientiā manda
torū dei. patas ſp habētes au
res auditui. linguaʒ voci pe
des ituros feſtinate. man⁹ ad
opaʒ ſine mora pate. corde in
cūdo ſerena facie ore riſorio ꝛ
oclo ornato ſctitatis ſplēdore

Non tñ amore ſeruile vel me
tu. ſed omni charitatiſ affectu
ſanctam obedientiã ſeruare
vos opto. Tũc eñ añ tribu-
nal iudicis Abraã nõ vos cõ
demnabit ſ3 ꝯmendabit. nõ
vos a ſe expellet: ſed cõuoca-
bit. nõ vos maledicet ſed ſub
limabit in eterna patria. Ne
gligentiã etiã oẽm deponere
vos deꝓcor frẽs ne ꝯtra abra
am vos ꝯmendantẽ cõſurgat
ille ſanct⁹ Jacob in die nouiſ
ſimo Fugite frẽs fugite negli
gentiã. nã ſicut in vnoquoqꝫ o-
pere bono mater eſt diligẽtia
ita vniuerſe doctrine ꝛ diſci-
pline nouerca eſt negligentia
S3 ꝛ ſi habuerim⁹ obedien-
tiam ꝛ negligentiã oĩno care
bim⁹: adhuc nõ ſufficit. niſi ꝛ
cũ iſaac patientiã habeamuſ.
Nã ſicut ꝑ impatientiã oĩa de-
ſtruunt bona. oĩaqꝫ ſuffocant
optĩa. ſic ꝛ ꝑ patientiã oĩa ge
nerãt bona: oẽs iniq̃tates de
mergunt in ꝓfundũ. Qui ꝟo
frẽs mei patiẽs nõ eſt mona-
chus nõ eſt. S3 ꝛ ſi habueri-
mus obedientiã cũ abraã. pa
tientiã cũ iſaac. diligentiã cũ
iacob. et caſtitatẽ nõ ſeruem⁹
cu3 ioſeph. q̇d hec oĩa nobis
ꝓderunt. Amare ḡ debemus
ſumme caſtitatẽ ſine qua nr̃a
oꝑa nihil valẽt. O caſtitas or
namẽtũ nobiliũ. exaltatio hu
miliũ. pulcritudo viliũ. ſola-
men merẽtiũ. augmentũ pul
critudis. decus ſcẽ nr̃e religi-
onis. minoratio criminum.
multiplicatio meritoꝝ. dei a-
mica. angelorum cognata. pa
triarcharũ vita. ꝓphetarũ co-
rona. aploꝝ cingulũ. martyꝝ
auxiliũ. ꝯfeſſoꝝ vehiculũ. vir
ginũ ſpeculũ. viduarũ refugi
um. et cunctoꝝ bonorũ gau-
diũ ꝛ ſolamẽ. Sed q̇dã ſunt
frẽs mei q̇ in iuuẽtute ſua lu-
xurioſe viuere volunt. et ſi ad
ſenectutẽ ꝑuenerint glorianꝰ
dicẽtes ſe ꝯtinẽtes eſſe. Tũc
eñ eligũt ſeruire caſtitati: qñ
libido eos ſeruos hr̃e ꝯtem-
nit. Nunq̇d tales ꝯtinentes
dicendi ſunt. Abſit. Tales eñ
premiũ nõ habebũt, q2 labo-
ris certamẽ nõ habuerit. S3
illos vere expectat ſempiter-
na gloria qui fortes fuerunt
glorioſa certamina ſupporta-
re. Amen.

De ocioſitate vitanda.
Sermo. XVII.

Apoſtolus petrus fra
tres dilectiſſimi de ve
ſtra ſalute ſollicitus. vos dul

citer admonet, et ad vigilandum exhortat inter cetera: dicens. Vigilate fr̄es: q2 aduersari⁹ vester diabolus q̄rit quē deuoret: cui resistere debem⁹ p fidē, ſed fides q̄rit oratione: orō aūt optat prudētiā. Quid ergo: niſi ꝙ prudētes sim⁹ in fide fundati, et vigilem⁹ i orōnib9. Quare in vigilijs orare fr̄es debem⁹: niſi q2 ſi nō vigilauerimus ꝛ ocioſi ꝑmanſerimus: q̄d aliud ꝙ᷑ tepidi i hac ſolitudie apparebim⁹. Et ſi tepidi fuerim⁹ incipiet nos euomere ſaluator de ore ſuo. d̄ cōſortio ſuo, de plebe ſc̄a ſua eo ꝙ nec calidi nec frigidi ſimus. Vigilate ḡ fr̄es ocioſitatem deponētes i cūctis. q̄d eni ociū eſt niſi viui homis ſepultura Ut ait paganus ille ſanctiſſimi apl̄i amic⁹ chariſſimus. Per ocioſitatē fr̄es rigorem icē ſolitarie religionis faſtidi⁹, ꝑ hāc heremū ſepe tētamur exire, ꝑ hāc accēdimur frequēter ad luxuriā, ꝑ hāc animamur ad ſupbiā3, ꝑ hanc ducimur ad mūdi gloriā, per hāc tētamur delicate paſci, ꝑ hāc ſuffocamur ꝑcloſe veſtiri ꝑ hāc ad ſupfluā dormitatō3 trahimur, ꝑ hāc ad verba ſecularia ducimur libēter audire. Hec eſt illa ocioſitas peſſima q̄ frequēter ſanctoꝝ ꝯuentus deſtruxit pariēs in eis luxuriā, nutriens in eis gulam ſeminās inter eos 3i3aniā: generans inter eos homicidia, et oīa que ſunt opera carnis. Quid ergo dices o frater: q̄d ocioſe agere potes niſi opera carnis. Nunꝙ᷑ q̄s ciuis celorū erit ſi ocioſitatē amaueris. Ergo frater q̄ in heremo habitas: ſi vis ꝑfectus eſſe: fuge ocioſitatē, q2 in ſeruis dei nihil peius reperit. Surge ergo ſi dormis o ruſticane micare. Surge tu q̄ in heremo habitas: ſi clauſos mētis oculos habes. Surge tu qui nec ad alta virtutū oculos mētis portendis, nec ad videndum q̄ neceſſaria ſunt tibi: oculos mentis aperire vales, fuge ocium: et ſemp aliq̄d facere memēto. O fr̄es mei ſemp occupatos vos eē deſidero: vt brauium ſalutis ꝑ gratiā dei recipere mereamini. Hanc fugere cupiens ſanctus monachoꝝ pater Antonius clamauit ad dn̄m in heremo ꝛ dixit. O ſamaritane dn̄e de⁹ meus, o aīaꝝ ꝛ corpoꝝ ꝓe cuſtos

ſuſcita in me gratiā tuā: et infunde ſuo tuo miſcðiaʒ. vt in heremo collat⁹ i tuo ꝯſpectu ocioſus nō maneā. Et audiuit antonius. Antoni cupis deo placere: ora. et dū orare ñ poteris: manib⁹ labora. et ſp aliq̄d facito. Fac qð in te eſt. age qð potes: et nō deficiet tibi auxiliū de ſctō. Quid ḡ diffidis o monache. Nūq̄d idē de⁹ eſt. Nūq̄d ⁊ ꝑ te etiā crucifixus ē. Fuge ociū qð mors eſt. Age igiť qð bonū eſt: ⁊ aperi oculos mētis ⁊ corꝑis vidįbiſq; ſinglas creaturas ad officia ſingla deputatas. Ecce em̄ ſol curſum anni ꝑficit. luna etiā mēſuris ⁊ viciſſitudinib⁹ diſcurrit ⁊ cetere ſtelle Oia em̄ ſibi i deputata officia ſine q̄ete exercēt. Nūq̄d etiaʒ aīalia bruta a ſue nature īduſtria ociū fugiūt. Nūq̄d etiaʒ ſp laborāt vt cōſeruenť i eſſe. Nunq̄d in ſuis neceſſitatib⁹ deficere ⁊ pigreſſere vidim⁹. Abſit. Oia em̄ obediētia ſūt: oīa agūt qð agere debēt. Solus em̄ hō miſer accidia ſopoſatus a ſuo officio frequēter recedit. ⁊ dei imaginē in ſe deturpans in accidia ꝑſeuerat. Erubeſce o chriſtiane ⁊ abſcōdas te a facie ſaluatoris tui: quoniā inſipiētior iumentis et formicis hodie factus eſſe cōꝓbaris. Uade em̄ ad formicam ⁊ ꝯſidera ſemitas ei⁹ ⁊ diſce ab ea miſer q̄ capite eleuato ꝑambulas: ⁊ ſup aſtra celoꝝ iā aſcendere credis. Cōſidera ſemitas eius. q: cū ꝑceptorē nō habeat tāq̄ʒ de ſalute ſua ſollicita. in eſtate grana colligere nō deſiſtit quib⁹ viuere poſſit in hyeme. Non em̄ ſolū ſeculares hoc attēdere dn̄t: ſed ⁊ nos q̄ dei gr̄a in heremo ſum⁹. et i hac vaſta ſolitudine habitam⁹ formicaꝝ ꝯditiōes debem⁹ attēdere et eas ſumopē imitari. Laborare em̄ ſine intermiſſiōe debemus: vt fructu bonoꝝ operū acquiram⁹ in eſtate pn̄tis vite. tam ſollicite ⁊ ſedule vt tpe hyemali tpe frigoris ⁊ iudicij nō fame ꝑeam⁹. ſʒ bonis cunctis ornati eternaliter reficiamur in patria. Eya ḡ frēs dilectiſſimi corona mea ⁊ gaudium meū qð eſtis. ocē ocioſitatem expellite. ſp aliq̄d boni facite. et quē tedet orare pſallere nō deſiſtat. quē tedet orare vel pſallere: laborare manibus non differat. cogitantes

quãdiu dauid exercitauit ſe in militia: nõ inſultauit ſibi luxuria. ſʒ poſtq̃ in domo ocioſus remãſit: laborauit adulterio et homicidium commiſit. Samſon dum cũ philiſteis pugnauit non potuit capi ab hoſtib9: ſed poſtq̃ dormiuit ĩ ſinu femine ꝛ ocioſe cũ ea remãſit: mox capitur ꝛ cecat ab hoſtib9. Salomõ dũ occupatus eſſet ĩ edificatõe tẽpli nõ ſenſit luxuriã: ſʒ mox recedẽs ab ope ꝯſenſit inſultum luxurie: et ꝯſiciens: femina inſtigauit ad idola. et adorauit ĩ thalamo vitulũ aureũ. Uigilate ĝ frẽs mei: vigilate ꝛ nolite deficere: quia nec ſanctiores dauid. nec fortiores Samſone. nec ſapiẽtiores ſalomõe vos eſſe cognoſco. Deponat̃ oẽm accidiã q̃ ſermonẽ nudũ reddit: bonis oĩb9 nos priuat: ꝟtutũ veſtimẽtis nos expoliat O frẽs mei honeſto opere ſꝑ occupatos vos eſſe deſidero: et qđ ꝑdidiſtis in ſeculo ꝑ p̃teritũ recuperet̃ laborãdo in heremo ĩ futuro Et ſi aliq̃ ſũt ex vob. q̃ ꝑ annos. lxxx. ꝛ amplius in heremo ſunt ſanctiſſime cõuerſati. iugo ſcẽ obediẽtie. paupꝫtatis et caſtitatis decorati iã gaudeãt: expectantes beatã ſpem ꝛ aduentũ domini. Iſti eñi vt videmus q̃ ampli9 ieiuniis et orõnibus et opibus monaſterij inſiſtere nõ p̃nt: fecerũt dum potuerunt. Propterea filioli mei ſi modo nõ faciunt ea que facere ꝯſueuerant: nõ ſit vob moleſtum. Si quieſcunt nõ mireminĩ. Si venerant a me vt patres non triſteminĩ: qꝛ ipĩ digni ſunt. Nõ eñi dolere debetis: qꝛ charitas nõ cogitat malũ ſed gaudet de alteri bono. Ideo volum9 ꝛ ĩ xp̃o noĩe ordinam9 vt ꝛ ipĩ q̃ centũ annorũ ꝛ ampli9 ſũt pater nr̃ ſedendo in lectulo dicãt. et diligenter eis ſine murmure ſeruiat̃: vt et ipĩ ꝓ nobis intercedãt in celis q̃ꝝ hitatio iã ibi ẽ Quã obtinere faciat nos ille q̃ eſt bñdict9 in ſecula. amen.

De inuidia.

Sermo. XVIII.

Frẽs mei deſideratiſſimi nolite inuicẽ inuidere. ſʒ ſtudeat vnuſq̃ſq; do in cũctis placere. Inuidia eĩ oẽs ꝟtutes ꝑcremat. oĩa bona diſſipat. oĩa mala generat Sʒ dicetis. Nos q̃dẽ groſſi ſum9. peccare optime ſcimus

ſed vitare peccata: vel a pec-
catis reſurgere ignorantes et
fragiles ſumus. Quō ergo in
uidiam habentē vel nos ipaꝫ
habentes cognoſcere poteri-
mus. O frēs mei cupitis voſ
ipos ſi inuidi eſtis cognoſce-
re cupitis ⁊ fratrē veſtrū inui
diam habentē ↄgnoſcere. At
tendite ꝙ ille inuidus eſt qui
alienū bonū ſuū facit. et ſi fa-
cere nō pōt: clamat ꝑ vicos ⁊
plateas. et velut canis latrat
et ardet. ſeipm more fenicꝫ oc
cidit. Quid ei agit fenix niſi ꝙ
dū ſeneſcit ad ꝑtes calidiſſi-
mas volat: ligna ſicciſſima cō
gregat. et lignis cōgregatꝫ: a-
lis ligna ꝑcutit: et ſic ignē ac-
cendit ⁊ i eodē ſe cōburi ꝑmit
tit. Ex q̇bꝫ cineribꝫ vermiculꝰ
naſcit̄: et poſtmodū fenix alia
efficit̄. Sic ⁊ hypocrita facit.
ſic ⁊ inuidꝰ agit: cūctis diebꝫ
vite ſue intꝰ ⁊ extra ſeipm cō-
burēs. ſeipm primo infeſtās
primo ſeipm vulnerās et ve-
xans. O inuide q̄ꝫ paucos ha
bes amicos: et forſitan nemi
nē hēs. de cuiꝰ bono nō dole
as. et de cuiꝰ malo nō gaude
as. Merito oī amico priuari
debes eo ꝙ nullo amicoꝝ bo
no gaudere ꝓbaris. O inuidia
oī vicio peior: et oī peſte dete
rior. O inuide q̄ nūq̄ꝫ quieſce
re potes: an ignoras ꝙ omīs
malitia habet aliquā felicita-
tis vmbrā. ſed tu ipa inuidia
nequiſſima peſtis. tormentū
ſine refrigerio. morbū ſine re
medio. laborē ſine reſpiratōe.
penā ſine intermiſſione. famē
ſine ſaturatiōe ſꝑ hr̄e videris
O inuide vermis mortifere: q̄
in hedera ione q̄tidie naſcerꝫ
O igneus ſerpēs quo popu-
lus iſrael puugit̄. Hic eſt em̄
fratres brucus quo fructus
terrarū depaſcit̄. Legimꝰ em̄
dilectiſſimi fratres ꝙ filijs iſ
rael manna celitus datū eſt:
q̄ reſeruato ſcaturiebat mul-
titudo vermium. Sic ex cele
ſti gr̄a fideli collata: occaſio-
naliter in animo ſuperbi inui
dia naſcit̄. et q̄ꝫtomagis cele-
ſtis gratia fideli ſolidat̄: tāto
magis ſuperbi mens in inui
die vermē reſoluitur. Legimꝰ
enim vermē ex hedera natuꝫ:
cuius vmbra ionas a calore
defendebatur: tandem hede-
ra corruit: et funditꝰ deuaſtat̄
ꝑ vermē inuidie. Filios etiā
iſrael in deſerto ꝑegrinantes
Legimꝰ igneos ſerpētes pu-
pugiſſe. ſic ⁊ vos heremi ſacri

cultores: veri filij iſrael dum
inuidos veſtros de vobis ſu
ſurrãtes auditiſ, exultate q̄m
filij dei ꝛ ſctõꝝ patrũ effici me
ruiſtis. Exultate orãtes ꝓ eis
vt eos ſocios habere ĩ ſancto
rum collegio mereamini: rep̄
hendẽtes ꝛ oſtendẽtes eis ꝙ
illa inuidia eſt illa peſſima ti-
nea: q̄ purpuramẽta virtutuꝫ
demollitur, erugo que theſau
rum ſapiẽtie depredat̄. bruc⁹
qui terre virẽtia comburit, qꝛ
quicquid boni operiſ vireſcit
in homine: pene peſtis inui-
die perdit. Hec eſt q̄ angeluꝫ
de celo ꝓiecit, que hominẽ de
paradiſo exulauit. que filios
iſrael ĩ deſerto ꝑcuſſit q̄ cõtra
ioſeph fratres armauit: q̄ da-
nielem in lacũ leonum miſit,
que caput noſtrũ cruci affixit
que iudã ſuſpendi fecit. Sci-
tote fratres mei atq̄ diſcite ꝛ
ſuꝑ tecta p̄dicate: ꝙ inuidia ē
illa fera peſſima q̄ fideꝫ tollit,
cõcordantiã diſſipat. terciam
linguam multiplicat, iuſticiã
diſſipat, et omnia mala gene-
rat. Hec eſt que abel occidit.
adam onerauit vel exulauit.
paſtorem ſuſpendit, petrũ iu-
gulauit: dum chriſtũ negauit
paulum decollauit, et iohan-
nem, ſtephanuꝫ lapidauit go
liam proſtrauit. dauid dece-
pit, muros hieruſalẽ euertit,
romã depopulauit. carthagi
nem deſtruxit, troyam deua-
ſtauit, et multa mala ꝑ hãc fe
ram peſſimã in orbe terraruꝫ
facta eſſe legim⁹. O frater mi
dilecte, o ruſticane amande, o
dimidiũ anime mee: cur inui-
diam nõ deponis. cur eã dili
gis, nunq̄d mortẽ diligis, nũ
quid ad ſuſpendiũ ꝑgis. nun
quid in lacum te ꝓijcis. O in
uide qui nunq̄ quieſcis: ſed
ſemꝑ cum ſaulo ſeruos dei ꝑ
ſequeris. eos ligatos ducenſ
ad principes ſacerdotũ. Ecce
enim alios labores tenere: ſꝫ
tu teneris ab illis. alios liga-
re ꝓcuras: ſed ecce cadens in
terrã audis cũ ſaulo. Cur me
ꝑſequeris. Alios tenere ſolli
citas, ſed ecce cecatuſ teneris
a cũctis. alios fraudare ꝓcu-
ras: et ecce nequiter defrau-
datuſ: mox deportaris ad tar
tara. Eya ergo fratres depo-
nite inuidiam, et ſi quos inui
dos h̄re videtis, orate ꝓ eis.
quia totiens moriuntur quo
tiens vident vos bonis ope-
ribus refulgere. Cupitis er-
go eos torquere. Nũq̄ enim

melius inuidos torq̄re pote-
ritis q̄ȝ virtutib⁹ ꝛ glorie ſer-
uiēdo. Tūc ei latrāt vt canes.
deuorāt vt leones. facie pale-
ſcūt capite minant̄. oculi ſcin
tillāt vt ſydera. man⁹ cācella-
tas aſtringūt. dentib⁹ ſtridēt.
et ſic aīa ꝛ corꝑe moriūt̄. Uos
aūt bn̄facite nō tn̄ vt eos ad
furorē accendat⁹: ſꝫ vt deo pla
ceatis. Orate ꝑ ꝑſequentib⁹ ꝛ
calūniantib⁹ vos: dolētes de
malo corꝑis. ſed forti⁹ de aīe
ꝑditōe. ergo. Cōcedat nobis
xp̄s peccatoꝝ cōtritionē: et ꝓ
ximi amorē infundat q̄ eſt be
nedictus in ſecula. Amen.

¶ In vigilia natiuitatis xp̄i
¶ Sermo. XIX.

Accingimini filij potē
tes et eſtote parati. q2
die craſtina delebit̄ iniquitas
terre. et regnabit ſuꝑ vos mū
di ſaluator. Craſtina die tene
brarum caligo minuet̄. Cra-
ſtina die lux oculis fidelium
ꝛ credentibus reddetur. Cra
ſtina die mundus ſuā repara
tionem amplectet̄. Craſtina
die ꝯditor ſyderū redemptor
q̄ȝ omniū penditurus eſt. ad
vbera ſancte marie virginis.
Craſtina die ille qui eternali
ter ꝓcedit. volubilitatē ſeculo
rum ingerere ſe incipiet curſi
bus annorum. Craſtina die
ſolutis nature legib⁹: ex ſoli⁹
diuinitatis potētia virginis
marie viſcera fecundant̄. et ex
riuulo ſuo fluuius magn⁹ o-
rietur. ꝛ fruct⁹ apparebit opti
mus. et ex virgulto ſuo radix
ꝑfectoꝝ ꝓcedet tāq̄ȝ ſponſus
de thalamo ſuo. Craſtina die
o monache ſuſcipis infantu-
lum ieſum: q̄ tn̄ ante oīa ſecu-
la fact⁹ eſt. Para igit̄ te q2 ipſe
dignat̄ videre te oſculari te. a
ſtringere te. et nūq̄ȝ dimittere
te: niſi tu ꝑmo dimiſeris. A-
ſpicite ergo fratres oculiſ mē
tis et corꝑis et videbitis dei
potentiā venientē ꝛ ꝓceden-
tem a patre tāq̄ȝ ſponſum de
thalamo ſuo quem aſpicitis.
quē tenebitis. quē adorabitiſ
pura mente et mundo corde.
Ipm fortiter tenete totum in
mundo ꝛ totū in celo. Totuȝ
in mūdo ad iuſtificationē. to-
tum in celo ad glorificationē.
Totum in mundo vt educat
peregrinātes. totū in celo vt
recipiat ꝑuenientes. totuȝ in
ſolio p̄ris. totū in gremio glo
rioſe m̄ris. Sic ei craſtīa die
patebūt ſignacula figuraruȝ.
fulgebūt oracula ꝓphetarum

apparebūt miracula natura-
rū. ſtillabūt ſpiracula gratia-
rum. qꝛ naſcet̄ ieſus xp̄s fili⁹
dei viui in bethleē iude. Duȝ
enī venerit videbimus rubū
ardere ſed nō ꝯſumi. virgam
aarō frondentē ꝛ fructū facie
tem. Accingimini ꝰ filij potē
tes ꝛ eſtote parati vt videre poſ
ſim⁹ cū ezechiele portā ſacra-
tiſſimā ꝑpetuo clauſam. Cra
ſtina ei die videbimus etiā cū
daniele puero ſctō lapidē an
gularē. Craſtina die videbi-
mus regē regū mentalib⁹ ocu
lis ꝛ hūanis ſub forma pa͞is
viſibilis paneȝ inuiſibilē ali-
moniā celeſteȝ refectionē bea
tam cibū eterne vite. pignus
nr̄e redemptōnis. hoſtiā ſalu
tarē quā die craſtina toto af-
fectu mā̄ducare debem⁹ Iſte
eſt ille panis ꝛ cib⁹ datus iſra
elitico ꝑplo māna dulciſſimū
hn̄s in ſe omnē delectatiōȝ et
ſaporis ſuauitatē. Iſte eſt ille
cib⁹ quē vidit pharao. in quo
ſpice pulcre ꝛ formoſe erant.
Iſte eſt ille panis dat⁹ helye:
in cui⁹ fortitudīe ambulauit
q̄draginta dieb⁹ ꝛ q̄draginta
noctib⁹ ꝛ ꝑuenit vſqꝫ ad mon
tem dei. Iſte eſt ille panis q̄
cibant̄ angeli, q̄ ſagināt̄ apl̄i.
quo reficiunt̄ martyres. quo
paſcunt̄ ꝯfeſſores. q̄ nutriun
tur virgīes. ꝛ ſciant̄ electi oēs
Panē aūt hunc ſi quis digne
manducauerit: non morietur in
eternū. qm̄ ſpūs vite ꝛ ipa vi-
ta eſt. Hic eſt panis q̄ de celo
deſcēdit quē virgo nob̄ cras
ꝑn̄tabit. quē in gremio porta
bit. quē i vētre baiulauit ſine
grauamīe. quem ꝛ peꝑit ſine
corruptōe. Cui⁹ mater inuen
ta eſt virgo ante partū. virgo
in ꝑtu. virgo poſt partū. ipſa
quē genuit adorauit. ſꝫ prius
mente q̄ꝫ ventre. ꝛ ꝓuſq̄ꝫ fili⁹
in vtero ꝯciperet̄. Leuate er-
go fr̄es mei leuate in hac va-
ſta ſolitudine capita vr̄a. ecce
enī iā eſt i porta redēptio vr̄a.
O q̄ꝫ magna magnalia deus
ꝓpter nos opat̄. ecce enī quō
nos amauit. Ip̄e ei deus hō
fact⁹ eſt. creator creatura. di-
tiſſimus paup. Cōditor legiſ
deſtructor legis ꝓpter nos ap
pellat̄. Amauit ei nos vt reci
peret nos. humiliauit ſe vt ex
altaret nos in ſe. Inclinauit
ſe vt erigeret nos ad ſe. Ecce
enim quomodo nos amauit:
quia deſcendit vt nos exalta
ret. exinaniuit ſe vt nobis po
teſtatem donaret. Accingimi

ni ergo o filij potētes ⁊ estote parati. q̄z die craſtina videbimus irreuerberata acie fidei in vno eodē ꝗ deo ⁊ homine diuinitatē incarnatā. maieſtatem ſubiugatā. libertatem captiuatā. virtutē infirmatam. eternitatē terminatā. virginitatem fecundatā. vitam infirmatā. Accingimini ḡ ⁊ eſtote parati. mēte pura. fide ītegra. charitate ſincera. vt dn̄s venerit ille ſanct⁹ ſctōꝝ ⁊ pulſauerit: ꝯfeſtim aptatis ei. Nō igitur tediat vos modico tp̄e carnē veſtrā domare ieiunijs et abſtinētia eſce ⁊ potus. q̄z ecce remunerator adueniet. reddens vnicuiꝗ ſc̄m opera ſua. Saluatorē igit̄ expectantes. ſobrie iuſte ⁊ caſte viuam⁹ in hoc ſeculo expectātes beataꝫ ſpē ⁊ aduētū dn̄i vt digne cū eo glari. poſſim⁹ ī celis. amē.

De ntitate dn̄i. Ser. XX.

Rēs diliciſſimi. Hō non ſolū ꝑ ſapiaꝫ dei factus erat vt eſſet. ſed etiā ad ſapiaꝫ dei factus erat vt beatuſ eſſet vt illa vicꝫ frueret̄ eo ſenſu q̄ ꝑcipi ſapiētia poterat. Sꝫ q̄z peccando ſenſum amiſit q̄ ſapientia frui debuiſſet. q̄z oblitus eſt comedere panē ſuū. et refectionē illā qua viuunt aīe in corpalem cōmutauit delectationē. Terrenis igit̄ ⁊ corporalib⁹ ſenſu ⁊ affectu imerſus: nō potuit ſe ad ſpūaliū cognitionē ſine amore erigere. q̄z ſola ea que carnis ſūt agnoſcēs. ſpūaliū iucunditatē nō agnouit. Ideo ipa dei ſapiētia cū ſurſum eſſet: deorſū hodie veīt vbi hō erat. vt euꝫ reuocaret vn̄ ceciderat. Et ecce verbū caro factū eſt: vt de⁹ et hō inter hoīes eſſꝫ. et ſic cōuerſus eſt panis ille ī lac: vt a puls hoīb⁹ ſumi poſſet. Sapiētia ipa ſurſum paīs erat: ⁊ eadē ipa ſapīa deorſū iacerat. In diuinitate ipſa ſapīa panis erat. et in hūanitate paīs de celo deſcendens hodie lac factū ē. vt tāꝗ infantes ꝑ lac nutriti: hoīes roborati ad panē deitatis accedere poſſent vt idē ipe reficeret: et reficiendo lāguidos ad incorruptōꝫ repararet. Dedit ḡ reparādis ad incorruptionē alimentuꝫ incorruptōis: paruul⁹ quidē immaculatā carnē quā ſumpſit de virgine matre: ꝑfectis vero incorruptibilē diuinitatem quā habuit de eterno patre. Iſtis ne iterū deficerēt in

via.ſed illis vt reficerentur ⁊ ꝑficerent̃ i pria. Iſtis ad conſolationē:ſed illis ad glorificationē. Propter hoc ergo dei filius ꝑ redēptōe hoīꝫ homo hodie fact⁹ ē:vt caro ꝑ carneꝫ liberet̃ ⁊ humāo generi d̄ ſuo ſumeretur p̄ciū redemptiōis vt inde remediū fierꝫ:vnde viciū cōtractū fuerat: et in eodē mōſtraret̃ ⁊ pericia medici:et iuſticia redempti.qñ de ſuo ⁊ ſanādo inuenit̃ remediū.⁊ p̄ciū redimēdo. Quia ꝓo a corruptōe liberādū erat. idcirco p̄ciū redemptōis incorruptū eē debuerat. Propt̃ea maria mr̃ electa ē.⁊ ſuꝑ oēs creaturas p̄electa oīb; gratijs fecūdata.omni virtute ⁊ ſcitate in vtero matris repleta.vtō mūdiſſima matre mūdiſſim⁹ naſceret̃ ⁊ filius.⁊ ſicut in celo filius habuit patrē immortalē ⁊ eternū.ſic ⁊ in terra haberet matrē oī corruptōe carentem Igit̃ in celo q̄lis ē pr̃ tal' ē filius.⁊ in terra qualis eſt mater talis ē ſecūdum carnem fili⁹. In celo cū patre eternus eſt. ⁊ immenſuſ.⁊ in terra cū mr̃e tꝑalis ē ⁊ māſuetus. In celo cū pr̃e ſublimis eſt ⁊ incorruptus ⁊ in t̃ra cū matre hodie in p̄ſepio humilis ⁊ corruptibilis apparet. In celo imago patris apparet ⁊ in terra marie filius oſtēdit̃. In celo ſiderū ⁊ cūctoꝝ factor oſtendit̃. ſꝫ in terra hodie ꝑ matreꝫ inter bouē ⁊ aſinū collocat̃ Mater virgo ē ⁊ in humilitate exultat.ſed ei⁹ hodie filius humilitatē facto cōmēdat. Per virginē hodie venit ad nos.et ꝑ virginē preceſſit nos. Per incorruptōnē venit vt peccatuꝫ tollerꝫ ⁊ ꝑ incorruptionem p̄ceſſit vt virtutē demōſtraret. Venit ad nos hodie ille nazarenus Jeſus ut cōferret remedium.preceſſit vt daret exēplum. Non enī potuit arbor bona fructum malum facere quoniā om̄is arbor ex fructu cognoſcitur Radix integra ⁊ ramus fructuſq; incorrupt⁹ ē Saluatoris igit̃ noſtri aduētus gabriel nūciuſ miſſus eſt vt nouaꝫ in carne natiuitateꝫ filij dei p̄dicaret:ī qua forma ſui dño ſociata hoſtē potēter deuinceret:fortis in illo ⁊ fortis in p̄lio:non tamē violenta ad inferēdam iniuriam:ſed efficax ad iuſticiā obtinendam Propterea Gabriel miſſus ē vnus de maioribus celorum

angelis, ſed ideo gabriel dici
tur quia fortior cunctis erat.
Gabriel eī fortitudo interpre
tatur, qꝛ ipſa etiā infirmitas
fortitudo fuit: quoniā ī ea ſu
peratꝰ fuit inimicꝰ, ꝛ capta ꝑ
da a violento reducta ē Tres
ei perierāt, ꝛ ſubſequutus eſt
quartus redēptor coꝝ deus.
Primꝰ ſine maſculo ꝛ femina
vt Adā, ſecūdus de maſculo
ſine femina vt eua de adaꝫ: qꝛ
ipſe tulit vnā de coſtis eius:
ꝛ repleuit carneꝫ pro ea. Ter
tius de maſculo ꝛ femina, vt
Abel. Quartus de femina ſi
ne maſculo, vt ſaluator mūdi
q̄ de beata Maria virgine ꝓ
nobis hodie naſci dignatꝰ ē.
Quia primus auctor culpe d̄
ſectus ē ꝑ feminā, ideo aucto
rem gratie ſine maſculo cōce
pit ꝛ peperit hodie fēia Ma
ria virgo. Hec ē femīa totius
mūdi mr̄ ꝛ dn̄a. que virgo ꝑ
manēs peperit hodie filium.
ſtella protulit ſolem. creatura
genuit creatorē. filia concepit
patrem ꝛ filium ſimul in vnū
diuitem ꝛ pauperē. Ipa filia
ipſa eſt mater, ipſa ancilla et
domina. ipſa genetrix ꝛ geni
ta ipſa cū integritate peperit
ꝛ cū virginitate cōcepit ꝛ poſt
partū vt ſupra diximus virgo
permāſit ipſum quem genu
it mox adorauit. Cuius ado
rationis ꝛ grē participes nos
faciat ille qui cum patre ꝛ ſpi
ritu ſancto viuit ꝛ regnat in ſe
cula ſeculorum Amen.

De genere monachorum egyptiorū. Sermo XXI.

Vt nobis ꝑ litteras de
clarauit ſanctꝰ pr̄ Hie
ronymus fratres dilectiſſimi
tria fuerunt in egipto genera
monachorum quorū duo op
tima ſunt, ſꝫ tertiū omnino te
pidū ꝛ omni affectu vitandū
Que ſunt illa duo que optīa
ꝑdicātur. niſi heremitarū at
qꝫ cenobitarū genus ꝛ ordo.
quorū vita clariſſima ꝛ ſancta
congregatio tpe ꝑdicatōis a
poſtolice ſumpſit exordium.
Iſti ſunt illi viri pfecti q̄bus
frequēter adheſi tpe errorum
meorū. per quos etiā illumi
nari merui. quoꝝ etiā ſancti
tatis fama ad aures meas ꝑ
uenīēs baptiſari nō diu diſtu
li. Et pia matre me inſtigāte
apud Mediolanū vt ad pa
triam remearē, ꝛ cupiens eos
habere in viſceribus charita
tis et cum eis pariter viuere
ad virum illum ſimplicianū

quia iuuentute ſua deuotiſſi
me deo vixerat in omni chari
tate perrexi. deprecās eū cū fle
tu ꝛ gemitu. vt mihi quoſdaꝫ
ſeruos dei de ſuis donaret.
Et donauit eos mihi paterne
Quare paterne eos mihi do
nauit. Quia ſciebat me velle
monaſteriū i affrica edificar̄.
Et aſſumptis mecū anaſtaſio
fabiano ſeuero nicolao doꝛo
teo iſaac nicoſtrato. paulo. cy-
rillo. ſtephano. iacobo ꝛ vita
le pauperculo. q̄ pecūie ſaccu
lum apud mediolanū iuenit
ꝛ nō rapuit. d̄ quo iam ſermo
nem fecim⁹ qꝛ inuenit ꝛ nō ra
puit. nec poſt auꝝ abire volu
it. Igitur iſtis mecū aſſump-
tis imitari cupiebā cū chariſ
ſimis meis amicis Enodio. a
lipio ꝛ Pōtiano. q̄ diu mecū
fuerāt. ꝛ cū ceteris duodecim
q̄s nup̄ aſſumpſerā. illos. q̄ꝝ
famā etiā ſcūs pſbyter Hiero
nimus mihi deſcripſerat. Et
ſic pueni ad africā pia matre
defuncta. ꝛ edificaui vt videt̄
monaſteriū in quo nūc ſum⁹
in ſolitudine ꝛ a gētib⁹ ſegre-
gatū. Et placuit deo centena
riū numerū fratrū mihi dona
re. illumināns coꝛda nr̄a. non
ſolum ſanctiſſimos pr̄es ſoli
tarios imitari. ſed etiā in hac
ſolitudine moꝛe apoſtoloꝛuꝫ
omnia cōmuniter poſſidere.
Hec deus nos ſeruare: ꝛ pō-
ſteā docere. ꝛ p̄ nos vobis p̄
cipere voluit. Sicut enim vi
detis q̄ ante me multi fuerūt
patres. quos ſequi ꝛ imitari d̄
bem⁹. non tamen ſicut ego ſe
cūdum apoſtolicaꝫ vitam ali
os viuere docuerunt. Caput
igitur ꝛ principium omnium
veſtrū ſecūdū apoſtolicam vi
taꝫ meipm̄ dicere n̄ erubeſco
Nō tamē vos pigeat eos ſeq̄
ꝛ imitari in omnibus: atten-
dentes omnia cōmuniter ha
bere qꝛ in celſitudine pauper
tatis viuentibus licet niſi vt
vnum ſit coꝛ. vna ſit anima. ꝛ
omnia communiter poſſide-
ant. Unde agroꝛū precia po
nebantur ante pedes apoſto
loꝛū tanq̄ pedib⁹ conculcan-
da quia ipi ſoli apoſtoli ꝛ ami
ci dei idigna reputabāt agro
rum precia manibus contra
ctari. Unde etiam in veteri le
ge leuitis precipiebatur. ni-
hil in terra eorum poſſidere.
Non ergo habere debemus
tempoꝛalia ad poſſidendum
nec ego qui epiſcopus ſum:
habere debeo niſi tantum ad

diſpenſandum: qꝛ bona eccle
ſiarū patrimoniū pauperum
ſunt. Unde ego qui epiſcopꝰ
ſum ſumme cauere debeo: ne
res paupū: q̄s hyponenſiſ ec
cleſia cōſeruare videtur: diui
tibꝫ largiatur: qd̄ bn̄ feci huc
uſqꝫ Nā cōſāguineos habeo
ꝛ nobiles ſe eē dicere n̄ erube
ſcūt. ꝛ ad me epiſcopū veniūt
aliqn̄ cum minis. aliqn̄ cum
blandimētis dicētes Da nob̄
aliq̄d pater Caro ei tua ſumꝰ
Et dei gr̄a ꝛ veſtris orationi
bus mediantibus cōſāguine
um aliquem me p̄dicaſſe non
recolo. Cariores ei mihi repu
to paupes q̄ꝫ diuites qꝛ habē
tes victum ꝛ veſtitum fideles
oēs cōtēti eē debēt: maxīe noſ
clerici. In cuius rei ſignū ca
pita tonſa ꝛ raſa hr̄e debemꝰ
ne diuiciaruꝫ capilli occupēt
mētez euoꝝ dī. Eia ergo fr̄es
mei eſtote paupes: nō ſolum
verbo: ſed et ope ꝛ ꝑitate: attē
dētes q̄d vobis dicat q̄ noſtꝝ
ſe fecit p̄ciū in ara crucis: qui
etiā noſter ē aduocatꝰ in celo
Dicebat enim ille deus de
orum diſcipulis ſuis: quos
de toto mūdo p̄elegerat: vt eſ
ſent ſal terre. lux mūdi. recto
res eccl̄ie militātiſ: magiſtri ꝛ
ſenatores eccl̄ie triumphātis
Ait ei Beati paupes ſpiritu
Nō beati q̄ ſub dura ꝛ grādi
neceſſitate patiūtur Tales ei
murmurāt. detrahūt. ꝛ inui
dent bn̄tibꝫ. rapiunt ꝛ furanꝰ
ſꝫ ſi nō ope ſaltē volūtate hec
adimplere conātur. Ideo ta
les beatoſ n̄ appellat ſaluator
qꝛ nō paupes ſed miſeri ſunt
p̄dicādi Quare. Quia de an
guſtijs tp̄alibus educti ad et
nas miſerias deputati ſūt v
bi n̄ ſolū btitudīem habe nō
poterūt: ſꝫ nec guttā aque in
uenient Bti ergo paupes ſpi
ritu: ſꝫ n̄ pauptatē ſimulātes
Tales ſūt hypocrite paupta
tem foris p̄dicātes. nullaꝫ tn̄
neceſſitatē portare volentes.
Tales ei in cūctiſ opibus ſu
is ſpant reuerētiā hōris: gl̄aꝫ
laud: a melioribꝫ metui ꝛ ve
nerari vt deꝰ. ſcī ab hoibꝫ vo
cari deſiderāt. ſola voce paup
tatē et abſtinētiā p̄dicāt. ſꝫ di
gito ſuo n̄ cogitāt ea mouere
corpa deſpectis veſtibus te
gunt foris. ſed intus ad car
nem purpura induunꝰ. in ci
nere p̄dicāt ſe iacere. ſed excel
ſa pallaria nō deſpiciunt. an
gelicam faciem foris oſten
dūt. ſed lupina corda eos ha

bere non dubitamus Tales fuerũt illi ſarabaite: de q̄bus tertio nobiſ ſcripſit pater hie ronymꝰ quoꝝ genꝰ eſt om̄i af fectu vitãdũ. Ipi deniq̃ȝ i egy pto erãt. In foramib⁹ petraꝝ habitãtes induti porcoꝝ et bouȝ pellib⁹ tm̄: cincti funib⁹ palmaꝝ: ſpinas ad calcanea portantes ad cingulũ ligataſ diſcalciati ꝛ ſanguine cruẽta ti: cauernas exeunteſ ad feſtũ ſcenophegie pgebãt hieroſo lymã: ꝛ ſancta ſanctoꝝ intran tes paupertatẽ ꝛ abſtinẽtiã p̄di cabãt oi affectu ſeruare: bar bas poſtmodũ in ꝯſpectu ho minũ ſine redẽptiõe euellere feſtinabãt: ꝛ ſic acq̄ſita fama ꝛ lucro ad p̄pria remeabãt ſo litarie gaudẽtes ꝛ epulantes ſup̄ id qđ explicare poſſumꝰ Nos frẽs mei ꝛ filioli mei: q̄s quotidie parturio in viſceri bus charitatꝭ nolite obſecro imitari: q2 non beatos ſȝ dã natos eos eẽ p̄dicamꝰ. Ama te igiť paupertatẽ: amate eaȝ oi affectu ꝛ nolite deficere: vt ſi tis genꝰ electũ: ñ abiectũ gẽs ſctã. nõ obſtinata. populꝰ acq̄ ſitõis ſȝ nõ pditõis: regale ſa cerdotiũ: ſed non venale p̄ciũ Vos eſtis illa ap̄lica forma

ſanctaq̃ȝ cõgregatio a mun do corde ꝛ ope ſegregata: q̄ di virtute iam percuſſiſtis duceſ moab ſatrapas ꝛ tirãnos hie ruſalẽ: ꝛ egyptioꝝ hypocritaſ iã vulneraſtꝭ ad mortẽ. Vos eſtis vinea mea electa ĩ medio eccľe p̄adiſi plãtata: xp̄i redẽ pta ſanguine et irrigata. Ad hãc vineã ego ſolus dei ꝟtute vos ꝯgregaui: ꝛ operarios me os vos feci: vt laborãtes i ea vſq̃ȝ ad finẽ dignũ fructũ reci piatꝭ i tp̄e ſuo. Ad hãc vineã vos elegi: ad hãc dei heredita tẽ vos ꝯuocaui: licet fauoratꝰ a ſctõ ep̄o Valerio. q̄ de bo nis ep̄atꝰ. vt monaſteriũ i he remo edificarẽ mihi m̄lta do nauit Nõ eñi ſatis fuit patri moniũ meũ vendere: niſi etiã ip̄e me coadiuuaſſet. Ad hãc igiť ꝯgregationem vos elegi nõ vos me elegiſtis. ſȝ ego ele gi vos. Et ecce poſtq̃ȝ ep̄s fa ctus ſuȝ. Vitalẽ. Nicolaum. Stephanũ. Dorotheũ. Pau lũ. Iacobũ. ꝛ Cirillũ frequen ter rogaui. vt me ſolũ i ep̄atu nõ dimitterẽt. q2 licȝ ep̄s eẽm nõ tñ credebã paupertatẽ deſpi cere. ſȝ cum abraam yſaac ꝛ ia cob inter diuitias viuere: ꝛ ve rã paupertatẽ ꝟuare optabã. vt

de numero eoꝝ eſſem, de qui
bus ait ap̄l'us Tanq̄ nihil ha
bētes: ⁊ oīa poſſidentes Igit̄
hos freq̄nter rogaui vt veni-
rent. non vt eſſent rebelles he
remi. ſꝫ vt ſolitarie ⁊ ī ciuitate
viuētes habitare poſſem⁹ in
palatio ſancto. Sed ecce no
luer̄t veīre tanq̄ de ſeipis timē
tes: ne a ſeclo caperent̄. No-
luerūt venire. Quare noluer̄t
Nō q꞉ nō digni: ſꝫ q꞉ nō ſolū
paupes eē voluerūt. ſꝫ etiā id
qḋ ſupra in ſpeculo nr̄o edidi
m⁹ facere voluerūt calcātes ꝑ
oīa ſcl'm ⁊ pōpas ei⁹ De q̄ mu
nere ſummū gaudiū oms ha
bere debem⁹: q꞉ facere volue-
rūt ea q̄ deo ⁊ mihi facere pro
miſerūt. Et q꞉ ſol⁹ ſtare n̄ po-
terā epiſcop⁹. ideo rogaui ſan
ctū ſenē epꝫ Valeriū. q̄ mihi
iā ꝑtātē p̄dicādi ⁊ obſecrādi ī
ꝑplo dederat vt iſra domū epi
ſcopi monaſteriū clericoꝝ cō
ſtituerem Et placuit ſctō ep̄o
mihi ꝯdeſcēdere. ⁊ ſic cū eiſdē
in omi paupṫate viuere cepi.
nō māducās carnes: niſi duꝫ
hoſpites veniūt. ſꝫ tm̄ olera ⁊
legumia abſq; oleo vl' butiro
ſicut an̄ vobiſcū cū gaudio fa
cere ꝯſueuerā Igit̄ frēs mei li
cet in cathedra epiſcopali me
videatis. paupṫatē tamē mihi
carā ſpōſaꝫ tenere ꝯgratulor
q꞉ ipa ē etiam xp̄i ſponſa ſan
ctoꝝ poſſeſſio. btōꝝ vita. fide
liū ſecuritas. clericoꝝ ornamē
tū. monachoꝝ vita. nobilium
pulchritudo. diuitū magnifi
centia. Hec em̄ ē illa ſctā pau
ꝑtas quā q̄ tenet ⁊ amat. nul
la īdigētia laborare p̄t. Nec
mi꞉ frēs: q꞉ ſibi dat̄ oīꝫ dn̄iuꝫ
poſſidere. Ipa ē ei ſꝑantib꞉ ī
ſe theſaurus ī paupṫate. ſola-
tiū in ſolitudine. gl'ia in able-
ctiōe. honor ī ꝯtēptu. vmbra
culū in oī ꝑtectōe. Eſtote igit̄
paupes frēs mei: qm̄ deſide-
riū paupm exaudiuit dn̄s: et
ꝑpatōez cordis eoꝝ audiuit
auris ſua. Tūc ei vere paupes
eritis ſpū tc̄ ꝓ e bti. tūc benigni
tūc obediētes. tūc veraces. tūc
nō ficti. tūc oīs mali ignari. ſi
ꝓo corde ⁊ ope paupes īueni
emini. Quā grām nob īpetra
re dignet̄ btūs p̄miceri⁹ mar
tyrū ſtephan⁹: q̄ ꝓ ſuis ꝑſecu
torib꞉ exorauit dn̄m nr̄m ihe
ſum xp̄m: q̄ cū p̄re ⁊ ſpūſcō vi
uit ⁊ regnat in ſcl'a ſcl'oꝝ amē

De oratione cum lachry-
mis, quando ſanctus Augu
ſtinus receſſit de ordine

Sermo. XXII.

XXII

Fratres mei ⁊ leticia cor
dis mei: tp̄s eſt vt reuer
tar ad eū q̄ ē: ⁊ q̄ miſit me ad
vos. vos ꝓ nolite ꝯtriſtari.
nec turbet͛ cor vr̄m. Rogabo
eī patrē vt ipe vos cuſtodiat.
⁊ maneat vobiſcū i eternū ſpi
ritus veritatis. Itez etiā diſco
Nolite de meo receſſu ampli
us ꝯtriſtari: ſ3 ſp orate ꝑ inui
cē vt ſaluemi. Ualde eī huiꝰ
dei ⁊ ſolitarijs ē neceſſaria ip
ſa oratio. ꝑ quā deꝰ placat͛. ꝑ
quā deꝰ inclinat͛ ad nos Ado
rauerat em̄ ꝑplˢ iudaicꝰ vitu
lū ꝯflatilē. ⁊ ait dn̄s moiſi Di
mitte vt iraſcat͛ furor meꝰ con
tra eos. Cui moyſes. Queſo
o dn̄e q̄eſcat ira tua ⁊ eſto pla
cabilis ſup malitias ꝑpl'i tui.
⁊ ecce placatus eſt dn̄s. O q̄
grandis eſt ipſius orationis
cauſa: o q̄ grande myſterium
Ecce moyſes orabat in mon
te. ⁊ ioſue amalech deuicebat
Per orationē Ezechias ſana
tur: ⁊ ſalutem anime ⁊ corpo
ris adipiſcitur. Per orationē
Saulus efficitur Paulus. ⁊
doctor gentium et predicator
orbis terre. Obſecro ergo fra
tres. vt oretis pro inuicem vt
ſaluemini. Deprecor fratres
mei cum apoſtolo primū om
nium fieri obſecrationes. ora
tiones. poſtulationes cū gra
tiarum actione. Orate et noli
te deficere: ⁊ ſi poſſibile eſt la
chrymas fundatis. O q̄ ma
gnum veſpertinum ſacrificiū
deo obtuliſtis lachrymas cū
oratiōe effundere. Diuina eī
ſcriptura aliquādo ad lachri
mas. aliquando ad gaudiū
nos inuitat. Sepe enim dice
bat ſaluator diſcipulis ſuis.
Beati qui lugent in hac vita
quia gaudebunt in eterna vi
ta. Prius enim dolendum ē.
ſed poſt dolorē gaudium ſub
ſequetur: quia beati q̄ lugent
S3 poſtea dicit ſaluator gau
dete ⁊ exultate quoniam mer
ces veſtra copioſa eſt in celis
que q̄dē merces veſtra ꝑ la
chrymas ⁊ orationes acqui
ritur. Orate igitur fratres mei
i heremo. orate et nolite defi
cere nā ſicut ꝓpriū eſt canibꝰ
latrare ita ꝓpriū eſt heremi
cultoribus orare. Bonorum
em̄ oratio locutio eſt ad deū
Quando em̄ ſerui dei legunt
deus ſine dubio eis feruenter
loquitur ſed dum orant. cum
deo ſuauiter loquuntur. Ipe
enim ſapiens eſt q2 ſub pau
cis v̄bis m̄lta ꝯp̄hēdit. ⁊ q̄c

quid neceſſe ē hilariter tribu
it ꝛ abundantius atq̃ pfecti⁹
q̄ȝ hoīes ſciant ꝛ valeant cogi
tare. O fratres mei dilectiſſi-
mi clamate ī heremo vlulate
in hac vaſta ſolitudine vociſe
rare nō quieſcatis: clamate orā
do ꝛ nolite deficere. clamate ñ
ſolū voce: ſȝ maxime mēte. Ec
ce ſemp audiſtis aues in deſer-
to cantantes ꝛ laudantes deū
factorē ſuū. Et ſi cantare non
poteſtis: quia ſenes mlti iam
eſtis: mēte tamē nolite tacere
Nā ꝛ tacentes orē: mēte autē
orātes exaudiuit dñs. Neci
oratōe tm̄ locus queriť. q̄ȝtuȝ
ſenſus Ecce em̄ hieremias cō
fortať in carcere. dāiel inť leo
nes exultat. tres pueri in forn-
nace tripudiant. iob in ſterq̄-
linio nudus triumphat. para
diſuȝ de cruce latro inuenit: ſu
ſāna inter ſenes defendiť ſte-
phanus de torrente in celū ſu
ſcipitur: ꝛ inter lapidātes pro
ſaulo exaudiť. Nō ē igitur lo
cus in quo non debeam⁹ ora
re. quia deus vbiq̃ eſt. vbiq̃
nos exaudire dignať. Orate
igiť ſp ꝛ in omī loco vt ſalue-
mini. Non ſolū vnuſq̄ſq̃ pro
ſe. ſȝ pro omībꝫ orare debem⁹
Nā vt ait pater Ambroſius
ſi pro te tm̄ rogaueris. ſolū tu
um meritū poſſidebis: ſȝ ſi p
omībꝫ rogaueris oēs pro te
rogabunt O oratio ſancta co
lumna ſanctaꝝ virtutū deita
tis ſcala. viduarum maritus
angeloꝝ cognata. fundamen
tum fidei. monachoꝝ corona
coniugatoꝝ lauamen. beatus
qui te amat. beatior qui te fre
quētat. Beatus qui te aſtrin
git. ſed beatior q̄ te pſeuerat.
Beat⁹ q̄ tecū lachrymas fun
dit. qm̄ holocauſtū ſanctū deo
ꝛ immaculatū offerre nō du-
bitamus. Flete igiť fratres o
rando ꝛ nolite quieſcere. vt di
gni efficiamini gratia dei Sȝ
dicetis. Ecce multi ſum⁹ ꝛ p̄-
ter Enodiū. Alipiū ꝛ pontia
nū q̄ de ſcriptura ſancta mltū
nouerūt. omēs groſſi ꝛ ideo te
ſumus. igitur doce nos orare
O frēs mei licet groſſi ſitis. ꝛ
ſubtilia nō capiatis. nō tn̄ de
biliores vos reputo: ſed cari
ores vos teneo ignaros ꝛ hūi
les: q̄ȝ ſapiētes elatos ꝛ ſuper
bos. Dei tamē gratiā p vr̄a ſa
lute ſufficit q̄ habetis. Licet
em̄ medullā ſcripturaꝝ nō in
telligatis ſicut Henodi⁹ Ali
pius ꝛ Pontianus: qui rome
diu mecū pmorati ſunt. tamē

ſcripturarũ cortice non intel-
ligere non dubitamus. Dixi
mus em̄ primo vob. ꝙ pſalle
re orare ⁊ manib' laborare de
beat' qñ neceſſe fuerit. ⁊ ſi vo
bis tp̄us ſupfuerit. dicere pa
ter noſter nõ differatis. Ipſa
em̄ dñica oratio appellat᷑: i q̄
ſeptē petitões reperiunt᷑: in q̄
bus oẽs ſpẽs oratõis ꝯphē-
dũtur. q̄bus deum interpella
m': p appetēdis bonis ⁊ p vi-
tandis malis: aut p delendis
cõmiſſis Treſ em̄ prime peti
tões ptinent ad eternitateȝ
Reliq̄ue vero q̄ttuor ad hãc
vitã tēporalẽm ptinere videt᷑
q ⁊ panis q̄tidianus. ſcȝ ſpũ
alis. licet ſit ſempitern'. ad h
tñ tp̄s etiã ptinet in quantuȝ
miniſtrat᷑ aĩe. q̄buſdaȝ ſignis
dictis: vel ſcript'. Et ideo pa
nis dicit᷑. q laborando ⁊ diſſe
rendo diſcit᷑. ⁊ ita q̄ſi mãducã
do deglutitur. Nũc q̄ȝ pecca
ta dimittunt᷑ nobis. ⁊ nos di
mittim' aliȷs q̄ petitio ē inter
quartã ⁊ ſextã. Et tentatõnes
que nũc nr̄am vitã infeſtant.
⁊ ipa liberatio a malo. ad hãc
vitã ptinēt. q dei iuſticia mor
tē incurrimus. vnde dei miſe
ricordia liberãdi ſum' q̄ cum
ita ſint ipaꝝ petitionũ verba
diligētius ptractãda ſũt. vt i
tellecta maiorē generēt cordiſ
affectũ ⁊ qd petit᷑ ad velociorē
perducatur effectum. Orate
igitur frẽs dicentes pr̄ noſter
referentes gr̄as largitori oĩ-
um bonoꝝ. qui dulcedo nr̄a
eſt. vita ⁊ reſurrectio noſtra ē
ſpes nr̄a ē. ⁊ lumē oculoꝝ no-
ſtroꝝ. bacul' ſenectut' nr̄e. do
nãs nob ſenſũ vt eũ agnoſca-
mus. ⁊ ſecreta ſecretoꝝ ſuoꝝ i
telligamus. Ipſe enim nobiſ
dedit efficaciã in ope: gr̄aȝ in
ter electos. effectũ in ſuis ⁊ ſu
oꝝ p̄ceptis. Solamen ⁊ ꝯſtã
tiã in aduerſis cautelã in pro
ſperis ⁊ timorē. ⁊ quocũq; ver
timur ſua grandis miſericor
dia nos p̄uenit. O frẽs mei ñ
negligamus orare. nõ carneȝ
domare. nõ vigilare. Et tamē
quid ei retribuemus: q̄ nõ p-
miſit nos ſubmergi cũ in ma
ri magno eēmus. Ecce ei con
ſumpti eram' ⁊ nos liberauit
Errantes eram' in ſeculo ⁊ re
duxit nos ad viam. Ignoran
tes eram'. ⁊ docuit nos veri-
tat' viam. Nõ igit᷑ tedeat noſ
orare. quia non familiaȝ rege
re ſed tm̄ deo placere debem'
Et vt bñ pſallere ⁊ orare poſ
ſitis abſq; magno corpis im

33

pedimēto de bonis epiſcopatus eccleſie hypponenſis centū ⁊ quinquaginta veſtimenta cū calciamentis vobis dilectis fratribus deportari precepi: vt tpe frigoris q̄ntū neceſſe fuerit vnuſq̄ſq; recipiat reponentes ea ⁊ cuſtodiētes in cōmuni veſtiario cū omi diligentia ⁊ caritate: ſciētes ꝙ vera caritas nō querit q̄ ſua ſūt ſed que dei. Sic autē faciētes non deficietis Deus aūt pacꝭ qui eduxit de mortuis paſtorē magnū oim̄ i ſanguie teſtamēti eterni dn̄m nr̄m iheſum xp̄m: aptet vos in omni bono vt faciatis volūtatem eius faciens in vobis ꝙ placeat corā ſe per xp̄m ieſum. cui ē honor in ſecula ſeculoꝝ Amen. Orate ꝓ nobis fratres. ⁊ ante meū receſſum cupio vos ſalutare i oſculo ſancto Amen.

De ieiunio Sermo. XXIII.

FRequenter audiſtis fratres chariſſimi ꝙ ieiunium eſt res ſancta: opꝰ celeſte. ianua regni. futuri ſeculi forma: ꝙ ſi quis iuſte ꝑfecerit deo ſocius exiſtimabitur. ſibi coniungitur. ⁊ ſpiritualis efficitur. Per ieiuniū fratres mei proſternūtur vitia. augmentātur virtutes: humiliatur caro: diabolice deuincūtur virtutes. O ſacrum ieiunium: tu corpꝰ refrenans ne ſurgat. tu virtutes incitas vt reſurgant. tu reum illumias ⁊ ſanas vt viuat O ieiuniū tu ſuaue es bonis tu odibile es maliſ. tu delectabile es ſanctiſ. ſed deteſtabile prauis. O ſacrum ieiuniū. tu diuina miſteria pandis: q̄ ſapientie ⁊ prudentie ſunt agnoſcis. recordari preterita facis. ordinare preſentia nō negligꝭ ⁊ ꝓuidere futura feſtinas Sꝫ cauete fratres mei ne ieiunando ſupbi efficiamini. ne cupidi ne auaritia vl' hypocriſi pleni. Nam ſepe audiſtis. ꝙ babilon ciuitas magna ⁊ populoſa eſt inimica xp̄ianis idol' ſeruiens. diuerſiſ erroribꝫ mācipata: quā vt dicūt aliqui gigantes eaꝫ edificauerūt. ſꝫ ſuperbia inflat. fecerūt i medio turrem. que vocata eſt babel. Poſtea vero vēit nabuchodonoſor ⁊ āplificauit eā ⁊ ditauit ⁊ inflatus ſupbia clamauit et dixit Nōne hec eſt ciuitas babilon quā ego edificaui in domum regis in robore fortitudinis mee: ⁊ in gloriam decoris mei. Et dum rex ſic excla-

maret vox irruit ſup eum di-
cens Tibi dicitur rex Regnū
tuū tranſiet a te: ab hominib⁹
eiicieris. ⁊ cum beſtijs feriſq;
erit hebitatio tua: fenū vt bos
comedes ⁊ ſepte͂ tp̄a ſup te mu
tabūtur donec ſcias ꝙ excel-
ſus dn̄atur in regno hominū
Et ſic videtis ꝙ ſupbie͂do re
gnū terrenū amiſit ⁊ ſenſum
q2 cū beſtijs habitare volebat
Babilon hec fratres mei mū
dus iſte e͂ q̄ plen⁹ e͂ cōfuſione
plenus erroribus iniquitati-
bus ⁊ veneno malicie. Ecce
nunc fratres mei: quomodo
totus mūdus in maligno po
ſitus eſt ecce quomodo dia-
bolus regnat in eo: dum reg-
nat ambitio. duz dominatur
perfidia. dum conculcat̄ ſim-
plicitas. Et ideo fratres hec
omnia agnoſcentes caueam⁹
a cunctis malis ſcientes ꝙ p
ſolam humilitate͂ omnia vin
cere valeamus. ſine qua nr̄a
ieiunia nobis non proderūt
Hec e͂ per quā ad vitam intra
re poterimus. Non ergo ex-
tolli debemus ſi ieiunamus.
ſed hūilitatem ſeruātes ſemp
philoſophari non deſiſtam⁹.
Quid ei eſt philoſophari ni-
ſi mortem premeditari. Ad re
gnū enim celorum nō ꝯducit
nos gloria mūdi non multi-
tudo diuitiarum: non nobili
tas generis. nō ſcientia. non
ſapientia. non facundia ver-
borum. ſed ſola gratia chriſti
⁊ virtutes ⁊ opera. Eia igitur
fratres ꝯſiderate ad quid huc
veniſtis. ad quid heremū cō-
cupiſtis. quid agere voluiſtis
quod officium habere deſide
raſtis. Omnes vno ore dice-
tis deo ſeruire optamus. Et
q2 ſic e͂ propterea ca attende-
re feruenter debetis ꝙ veſtrū
officium eſt non ſolum carne͂
ieiunijs ⁊ abſtinentia eſce et
potus affligere quātum vali-
tudo nature pmittit: ſed etiaz
mundum contemnere. pecca
ta deflere et non doctoris ap-
petere cathedram ſed in cine-
re et cilicio perſeuerare in he-
remo vſq; ad morte͂ debem⁹
Adiuuet nos chriſtus filius
dei quem credimus ieiunaſſe
quadraginta diebus et qua-
draginta noctibus. qui eſt be
nedictus in ſecula Amen.

De ſancto hyeronimo quō fuit cardinaliſ. ⁊ quō reliquit cardinalatum Ser. XXIIII

REgimus em̄ fratres ca-
riſſimi ſanctum patrem

Hieronimũ cardinalez fuiſſe in eccl'ia ſancti Laurẽtij martyris. ꝛ qꝛ romanos de auaritia ꝛ fetida luxuria fortiter reꝓhẽdebat ab eis ꝑ veſtez muliebrem: vt iã audiſtis: eũ proclamare in ꝑplo voluerũt. ſed deo auxiliante ſanctitatis fama minime diminuta: romã tandẽ egreſſus eſt ꝛ cũ Paula ꝛ Euſtochio: quas in fide xp̄i nutrierat: eaꝝ patre rogante. vt nobis ꝑ ep'lam ſcꝑſit. aſꝑrimã vitã ſctũs pater Hieronimus duxit in tm̄ vt nemĩnẽ legere audiã fideliũ modernorũ auſteriorẽ fuiſſe. Itaqꝫ fratres etiã nos: vt vidiſtis: mũdum deſerere voluim⁹ ꝛ ad nemora cũ Hieronio fugere cõcupiuim⁹. ꝛ perſeuerare ſcõm ap'licam vitã deſideram⁹ ꝓpterea diligenter attendamus vt ſancte ꝛ iuſte in heremo cõuiuamus Scire em̄ debetis ꝙ demorãtib⁹ in ſolitudine ieiunium valde neceſſariũ eſt Sꝫ primo videamus quid ſit ieiuniũ. Quid em̄ eſt ieiuniũ. niſi cũctoꝝ mẽbroꝝ debita ſatiſfactio. Membra em̄ ſatiſfacere debent ꝓpter peccata que cõmiſerũt Vñ ſi q̄s in gula peccauerit ſatiſfaciat ieiunando

nã qui ſolus eſt ſine culpa ſolus ẽ ꝛ ſine pena. Sꝫ qm̄ nullus eſt ſine culpa, iõ null⁹ ſine pena viuere debet. Oclus em̄ meus frequẽter peccauit qꝛ ꝑ eũ mors intrauit in aĩaꝫ meam. Claudat̄ ergo oculus ꝛ patiat̄. ne qd̄ eũ d'lectat videat. Sic em̄ de ſingulis corporis membris faciendũ eſt fratres Tũc em̄ magnũ: tũc deo acceptũ: tũc ſibi deuotũ ieiuniũ reddim⁹: dũ ab iniquitatibus ꝛ voluptatibus abſtinemus. Hoc ẽ magnũ ꝛ ꝑfectuꝫ ieiuniũ. Sic em̄ agentes ſancte ꝛ iuſte ꝛ pie viuere dicimur Pietas em̄ eſt cultus deo reddere quod debꝫ. Sic talis iuſte viuere dicitur quãdo deo reddit qd̄ reddere debꝫ ꝛ ceſaris ceſari. Impietas q̄d aliud eſt ꝙ̄ idolatriam committere Multi tñ dicũt qd̄ impietas eſt quãdo paupib⁹ hominibus ſua non elargitur. Propterea fratres mei ſcire vos volo q̄d aliud eſt flagitium: aliud facinus, aliud impietas. Flagitium eſt dum peccãdo noſipos offendimus. Facinus qñ ꝓximũ. Impietas quãdo idolatriã cõmittimus. Similit̄ aliud eſt miſericordia aliud ẽ

clementia aliud pietas. Mia circa naturā: clemētia erga iuſticiā. ſed pietas: erga deū ver ſat. Et qꝛ groſſi eſtis fratres: veniat verbi grā. Mia eſt dū ſi quis vidēdo aliquē iuſte dā natū duci ad ſuſpendendum naturaliter movetur eiqꝫ cō patit. et ita motus a ſuſpēdio eū liberat. Silr ſi quis rapu it paupi aliqd boni: ꝛ veniat alius et raptori eripiat ea: et paupi reddat. Talē dicimus habere miam. Clemētia vero eſt vt ſi quis iniuſte hoīcꝫ pu nitū videat: ꝛ obiiciat ſe peri culis vt illū eripiat Talē di cim⁹ clemētiā poſſidere. Pie tas aūt quid aliud eſt ꝙ deuꝫ pura mēte colere que alio no mine latria nūcupatur Vñ cū tūc dicimur ieiunare: qñ pie tate miſericordia ꝛ clementia refloremꝰ. Adiuuet nos xp̄s qui cum patre ꝛ ſpūſancto vi uit et regnat in ſecula ſeculo rum Amen

De ieiunio et vbi fuit inſti tutum Sermo. XXV.

Scire nāqꝫ debetis frēs dilectiſſimi ꝙ hoc ſolen ne ieiuniū qđ alma mr̄ eccl'ia hodierna die p̄cipit obſeruari a creatōe hoīs: in ipſo mun di primordio p̄cipit deus in paradiſo ade et eue: vt a fructu arboris abſtinerēt Hoc etiam añ legeꝫ moyſes ſanctus obſeruauit et legem ſuſcepit. Hoc ſub lege helyas aſtrixit. ꝛ ad celum in curruꝫ volauit. Eua ꝙdiu abſtinuit virgo fuit ꝛ in paradiſo pmāſit. ſꝫ duꝫ ieiunium violauit. in miſeriam corruit. libidinis corruptiones perſenſit. ſub domino conſtituta remāſit. et de paradiſo expulſa fuit. Moyſes etiā poſt ieiuniū cuꝫ deo facie ad faciē locutꝰ ē q̄ añ ieiuniuꝫ deū videre: nec ad eū accedere auſus fuerat Hieroſolyma a ſenacherib tempore. Ezechie regis ꝛ Siſarie p ieiuniuꝫ liberatur. ꝛ centū et octuaginta qnqꝫ milia celitus interfecti ſūt in nocte vna. ꝛ ne feterent eoꝝ corpa. incinerati ꝛ in puluerem redacti ſunt Tēpore etiā Jone ieiuniū p̄dicantꝭ in cinere ꝛ cilicio veniam impetrauit Nūquid ꝛ Joſue naue filius ieiunauit plus ꝙ p dieꝫ ꝛ curſum ſolis et lune tēperauit et hoſtes ſuperauit. O ieiuniū conuiuium aīaruꝫ beatus q̄ te amat. ſꝫ beatior q̄ te freqntat. Qui eñ ieiunat vt

bonus appareat: vt conſeruet vt ſanior fiat: et vt ne corpore nimis impingueſcat: non beatus eſt ille, qꝛ ieiuniuȝ quod facit: nō virtutꝭ eſt. ſed attenuationis Ideo nō mundo, ſed deo ieiunare debemꝰ. Sic eī ſcī pr̄es in veteri lege faciebāt Decimas em̄ deo dabant ꝛ ꝑmitias de omībus bonis ſuis. Sic et nos deo primitias dare debemus. Quas tūc primitias deo damus: qn̄ corpe q̄dē a cib elemoſinas dando ꝛ mente a viciis ieiunamus. Et tūc deo tales primitie acceptae ſunt.

¶ Sed ſcitote fratres mei q̄ antiquitꝰ pr̄es noſtri fideles ieiunare cōſueuerunt in vigiliis magnaꝝ ſolennitatū vſqꝫ ad noctē, qd̄ laudandū erat ꝛ bonuȝ. Sed hoc nō ſolum: ſꝫ etiā vigilabāt per noctē et ad ecclīam ludēdo et corizādo cōueniebāt. quod deteſtabile erat et malū. Tales nō ſolum romani erant nō ſolū papienſes ꝛ rauenates, ſed etiā mediolanēſes. De qua turpi cōſuetudīe dolebat mediolani mr̄ illa q̄ me carne ꝛ ſpū i chriſto regenerauit. Et inſtitutuȝ eſt ipa inſtigāte a pr̄e nr̄o. Ambroſio vt vigilie caſſarent vel ceſſarent a cūctis: ꝛ vt homicidia ꝛ fornicationes a fidelibus deponerētur. Solū tm̄ ieiuniū mentis ꝛ corpis cū elemoſina mediolanenſis eccl̄ia fidelibus reliquit. Sed dicetis. Aliquid i vita nr̄a ſemꝑ ieiunare debemꝰ. O frēs mei legem meam recepiſtis ꝛ audiſtis frequenter inter cetera. q̄ carnē veſtrā dometis abſtinētia eſce ꝛ potus q̄ntū valitudo pmittit. Nolo em̄ meipſū ligare. Nolui onera vr̄a portare, ſꝫ hoc ſolū ſup vos ponere volui: vt ieiunetis et abſtineatꝭ q̄ntū facere deo fauente poteſtꝭ: Nolo tm̄ q̄ dieb̄ dn̄icis ieiunetis: h̄ em̄ heretici et infideles faciūt. De aūt ieiunīū exceptis dieb̄ dn̄icis bonū ē ꝛ laudandū ſi bn̄ fit. Ali qd̄ tm̄ eſt ieiuniū deuotionis vt ieiunare vigilias ſanctorū Cipriani compatriote nr̄i, et geruaſii ꝛ prothaſii et ſimilia Aliud eſt ieiuniū inſtitutiōis vt Aſſumptiōis ſancte Marie ꝛ natiuitatis ſancti Iohānis baptiſte. Mathei ꝛ Andree et Iacobi maioris. Iſtorū eī vigilias ſp ieiunare debemꝰ vt ſicut ieiunādo cū eis

patimur. ita et in futurū cum
eis pariter gloriemur. Sed
mox mihi frēs diceris. cur fe-
ſtū natiuitatis ſancti Johan
nis celebramus. Nūquid in
peccato conceptus eſt Et idō
attēdite ꝙ prius ſeminaṫ hō
poſtea concipiṫ ī vulua: ⁊ ibi
caro formaṫ. Deinde pꝰ dies
xlvij. creatur anima. et corpo
ri infundiṫ ſecūdū ſcm̄ p̄rem ⁊
martyrē. Ciprianū. cui in oī-
bus compellor credere. quia
p ſpm̄ſctm̄ optime locutus ē
Celebratur tn̄ natiuitas ſan-
cti Johannis baptiſte nō pri
ma ſed ſecunda. Prima ei na-
tiuitas fuit in vtero qn̄ aīa in
vtero fuit infuſa. Alia vero ex
vtero quādo venit ad lucem.
et hec ſine peccato fuit: qꝛ ſan
ctificatus fuit in vtero. Hec
āt feſtiuitas non ſolum apud
fideles ſed apud infideles vi
giliā habet. In hoc feſto ma-
xime pagani infideles ad ec-
cleſiā ſuā ꝯueniebāt vigilātes
vt ſupra diximus. Sȝ deſtru
ctis vigilijs illis adhuc tn̄ an
tiq̄tatis nomē tenemus. quia
dū ieiunamus vigiliā nūcu-
pamus. Vel aliter dicamꝰ
frēs. Nā dū illa ſancta Eliza
beth q̄ filia fuit ſcē Iſmare. q̄
quidem Iſmara ſoror fuit car
nalis ſancte Anne mr̄is dn̄e
nr̄e dnm grauida eſſet de Jo
hāne an̄ aduentū virginis ſā
ctificatus Johannes nō fuit
ſed ſalutata Elizabeth a vir-
gine. mox Johannes ſanctifi
catꝰ fuit in vtero. Merito er-
go eiꝰ natiuitatē celebrare de
bemus. Sed nūc de apoſto-
lis quorū vigilia nō habetur
dicamus. Feſtū ei philippi et
Jacobi ieiuniū nō habet: eo
ꝙ inter paſca et penthecoſten
eſt: qđ tempꝰ eſt gaudij. leticie
⁊ exultatōis qꝛ ſaluator ſurre
xit a mortuis. Jacobꝰ etiam
zebedei apl's apud quoſdam
vigiliam nō habet eo ꝙ occi-
ſus fuerit in diebus azimoꝝ
nec diem mortis eius celebra
mus ſȝ potiꝰ trāſlatiōis. Bar
tholomeus etiam vigiliā nō
videtur habere eo ꝙ vna die
rum fuit decoriatus: ⁊ ſeq̄nē-
ti die obijt: ⁊ ſic ſi haberet vi-
giliam: oporteret ꝙ eſſet ī ter-
tia die ante quod eſt ꝯtra nor
mam aliorum ieiunioꝝ. Tho
mas autem vigiliam non ha
bet: eo ꝙ in aduentu venit.
Barnabas ieiuniū nō hȝ qꝛ
de xij. nō fuit. Mathias ieiu
niū nō hȝ eo tempꝰ ieiunij eſt

XV Johannes euāgeliſta ieiuni-
um nō habet eo ꝙ in ẟl'a i ex
celſis ſumus. Et Gloriā in ex
celſis deo cātare debem⁹. Ro
go tamē vos frēs licꝫ ieiunia
iſta ſeruare non teneamini ꝑ
remiſſione peccatoꝝ vr̄orum
vel ꝑ p̄ic'lo hoſtiū ieiunare n̄
deſiſtatis. carnē domātes q̄n
tū portare poteſtis. Adiuuet
nos chriſtus filius dei qui ꝑ
nobis naſci ꝛ mori dignat⁹ ē

De murmuratione
Sermo. XXVI.

Demorantibus nobis in
heremo frēs dilectiſſimi
murmuratores. detractores.
vel ſuſurratores nullaten⁹ eē
debem⁹. ſciētes ꝙ tales regnū
dei non conſequētur. Nō igi
tur ſtulta loq̄mur lingua do-
loſa ſed cū dei adiutorio: ſine
cuius voluntate ꝛ nutu foliū
arboris non mouetur: om̄is
murmuratio vel detractio ꝑ
cul ſit a nobis. conſiderantes
q̄d marie ſorori aaron ꝛ moy
ſi quia murmurauit acciderit
Nā murmurauit qꝛ moyſes
vxorē ethiopiſſam duxerat. et
ea murmuratōe irat⁹ eſt dn̄s
valde eo ꝙ moyſes eēt mitiſ-
ſim⁹ ſuꝑ oēs hoīes q̄ morabā
tur in terra. Et ait dn̄s Aarō
ꝛ marie Egredimini foras ad ta
bernaculū federis Quib⁹ per
uenientib⁹ ait dn̄s Quare nō
timuiſtis detrahere ſuo meo
moyſi cui loquor facie ad faci
em: ſeruus me⁹ eſt ꝛ in domo
mea fideliſſimus ē Et ecce ſta
tim maria repleta eſt lepra. ca
dens ſuꝑ eā quaſi nix. Quaꝫ
vidēs moyſes exclamauit ad
dn̄m dicēs De⁹ obſecro ſana
eā Cui reſpōdit dn̄s. Sepa
retur ſeptē dieb⁹ extra caſtra.
ꝛ poſt ea reuocabit maria ad
priſtinā ſanitatē. Ideo atten-
dite frēs ꝙ maria hec q̄ pecca
uit: aīaꝫ ſubditorū ꝛ diſcipu-
loꝝ ſignificat qn̄ ſuo ꝑ̄poſito
vel ꝑ̄ſbytero obedire recuſat
ꝛ recuſādo murmurat. ꝛ mur
murādo leproſa efficit. quod
bn̄ apparet dū culpa ei⁹ publi
cat. Sed bon⁹ paſtor q̄ oīm
vr̄m curā gerit q̄rēs ſalutem
aīarū cōpatitur pctā ꝛ auxili-
um diuine medicine p̄cibus
poſtulat īfirmāti. clamatq̄ꝫ q̄
tidie indefeſſa voce paſtor bo
nus q̄ aīam ſuaꝫ ponere non
deſiſtit pro ouib⁹ ſuis dicens
Obſecro dn̄e ſana eā. ſana cō
tritōes eius qꝛ ꝯmota ē. Sa
na eā quia lepra murmuratō
nis plena eſt. Reuoca eam qꝛ

a conſortio fideliū tuorum ſe
parata eſt. Igit̄ frēs attēdite.
ne murmuratores in heremo
ſitis Nā ſicut lepra proprium
corpus deuorat. ⁊ ſibi adhe-
rētes inficit. ſic et murmura-
tor nō ſolū ſeipm deſtruit. ſed
etiā cunctos audientes occi-
dit. Ideo fratres attendite vt
nō murmuratores vel loq̄ceſ
ſimus ſed veraces. q2 in ſup-
fluo eloquio peccatū deeſſe n̄
pot'ít: nec oīno veritas adeſſe
O q̄ grāde pīculū eſt non ſo
lū dicere falſa. ſed ⁊ vera p̄di-
care penoſū et dubiū eſt. Lo-
quaces deniq3 laudare non
audeo. ſed tacētes btōs pre-
dicare p̄ſumo Attēdite o frēs
mei. Attēdite ne ſimul cū pre
ſbyteris meis murmurātib9
capiamini. Nā ad vos pueni
ét in diebus paſcalibus vo-
biſcū in hac ſolitudine eē vo-
lui. et murmurauerūt ⁊ augu
ſtino detraxerūt preſbyteri et
noluerūt diuinis obedire pre
ceptis. Ideo leproſi murmu
rādo facti ſūt. ⁊ imūdicia pec-
catorū percuſſi ſūt. et a domo
mea expulſi ſunt. q2 vocati n̄
fuerūt digni mecū pſeuerare.
Ideo ſepati ſunt ⁊ expulſi: q2
nō potuerūt ſine murmure ſta
re. Vos āt q̄2 officiū ē ſemp
orare feruēti9 nunc orare vos
deprecor. vt tā̄q3 ſanatos ad
cōmūiōnē eccl'ie hyponenſis
reuocare gaudenter poſſim9
illos q̄s tales inuenire credi
di quales inuenire nō potui.
Hec tn̄ expulſio ē ad ſalutem
non ad pditionē. ad correctio
nem. nō ad dānatiōez. Sic ei
expulſus ē adam de paradiſo
vt in hoc exilio miſerie corri-
geretur. vt in hac pena tēpo-
rali p grām adipiſceret eter-
nā pmiſſionē. Nā licet Adaz
peccauerit: dn̄s tn̄ eū nō deſe
ruit. ſed ad penitētiā eū ⁊ ſuoſ
ſemp inuitauit Poſtq̄3 ei adā
peccauit. latere ſe voluit. ⁊ ab
ſcondit ſe a facie dn̄i qđ erat
ſignū doloris et erubeſcentie
Sic eīn vos facere cupio fra
tres Nā etſi aliq̄n murmura
ſtis vel peccaſtis erubeſcite ⁊
abſcondite faciem vr̄am per
humilitatē a ſaluatore. vt dn̄
viſitauerit vos in ſolitudine
paradiſi et vocauerit vos di-
cens cuilibet: adā vbi es. con
ſidereretis in quanta peccato-
rum miſeria poſiti ſitis. Per
hoc ei eū ꝙ proprio nomie vo
cat: ſignū dat ꝙ ad penitenti
am vocat Per hoc ꝙ dicit vbi

es:oſtēdit ꝙ viam peccatoris
ignorat, non tamē ꝙ ignoret
ſʒ ꝙ repbet. Pꝰ meridiē appet
oſtēdēs ꝙ dñs ab amore pec
catoꝝ refrigeſcit: qꝛ ꝑ peccatū
in homine refrigeratus eſt a
moꝛ charitatis Hoc ei pēſate
ꝛ cū Adam vos peccaſſe cog-
noſcite ꝛ dicite. Dñe audiui
vocē tuā in heremo et timui.
eo ꝙ bonis opibꝫ nudus eſſē
ꝛ abſcōdi me ꝑ hūilitatē cog-
noſcēs ꝙ peccaui in celū ꝛ co
ram te. Sed ꝛ cōtrariū faciē-
tes murmurātes ꝛ detrahen-
tes proximo ſuo. ꝛ mala por-
tātes i cordibꝫ ſuis expellet e
os dñs de paradiſo, ſed tñ fa
ciet eis dñs mia motus tuni
cas pelliceas, ne tempe frigo-
ris perpetuo moꝛiantur. O
grādis dei mia. o infinita dei
clemētia. o magna ꝛ admira-
bilis eiꝰ dilectio circa nos Ec
ce ei quotidie peccamꝰ freq̄n
ter eū offendimꝰ. et tamē nos
delerelinquere nō vult, ſed tu
nicas pelliceas cōtritionis ꝛ
venie nobis quotidie donat
et largitur. Ecce q̄nta eſt mia
nr̄i ſaluatoris. Igiť frēs mei
et leticia cordis mei redeamꝰ
ad mētem. ꝛ eā diligēter diſcu
tiamꝰ. ſciētes ꝙ nunc in para
diſo penitētie et deliciarū po-
ſiti ſumꝰ. ꝛ in eccl'ia eius poſi
ti ꝛ collocati ſumus. Dedit ei
nobis p̄cepta vt toto corde ꝛ
tota mente eū diligamꝰ ꝛ pxi
mū nr̄m. Sed q̄uo. eū dilige-
re poſſumꝰ ſi ſuſurratores et
detractores i heremo facti ſu
mus. O q̄ʒ peſtiꝫ miſera ꝛ moꝛ
talis eſt ipa murmuratio, o q̄ʒ
venenoſa. Hec ē ei q̄ cōuentꝰ
clericoꝛuʒ ꝛ ciuitates multas
deſtruxit. Et qꝛ grāde ꝑiculū
eſt inter murmuratores habi
tare: ideo expellendi ſūt tales
ne ceteri coꝛrumpanť ꝑ eos.
Tertia ei lingua multa mala
committit. ideo ſi ſemel coꝛre
cti nō ſe emēdauerint, de vr̄a
ſancta ꝛ ſingulari ſocietate ex
pellātur. Ne crudele h̄ eē cre
datis, nec illi q̄ expulſi ſūt ad
tēpus de hac expulſatiōe do
lere debēt. ſʒ cū oī humilitate
eā ſuſcipiāt dolētes tamē ꝛ flē
tes ꝗnōdū intellexerūt apl'm
dicentem. Si quis ſe putat
religioſum eē nō refrenās lin
guam ſuā. huius vana eſt re-
ligio. Melius eſt ei a cōgre-
gatōe p̄nti expelli ad tempus
q̄ʒ a celeſti regno perpetuo ex
ulari. Sic ei vt ſup̄ diximꝰ ex
pulſus ē adam de paradiſo, ū

ad damnationē ſed ad corre-
ctionē. Correctus vero ⁊ emē
datus frater qui peccauerit ⁊
qui proximo detraxerit. volo
vt inter vos fraterne recipiatur
Melius eſt em̄ vt redargua
mur de miſericordia q̄ de cru
delitate in die nouiſſimo Nā
pl'ū hoiem quādo periſſe legi
mus ignoro. ſed impiū ⁊ cru-
delem frequenter periſſe au-
dio. Igitur o fratres mei ⁊ le
ticia cordis mei obſecro. vt n̄
peccetis. vt in die nouiſſimo
nec crudeles nec nimis miſe-
ricordes inueniri poſſimus.
Deponite murmurationes.
claudite infra dentes linguā
ponite cuſtodiam ori veſtro:
et ſilete non ſolum a malis. ſ;
etiam quandoq; a bonis ſile
re laudabile eſt. Ait ei ſcūs p
pheta. Silui a bonis. Nam
bonum vbiq; proferre nō de
bemus. ſed tempus proferen
di agnoſcam⁹ in cūctis. Eſto
te igitur fratres nō loquaces
ſed veraces. Calcate murmu
rationes et fugite eas vt mor
tem Nam murmurare detra
here vel deſpicere hypocrita-
rum conditio eſt. ⁊ ignoranti
um. Murmurare deniq; ⁊ d̄
trahere hypocrita non ſatiatur
de om̄ibus maledicēs vt ſpe-
ſolus a cunctis predicetur be
atus. Omnia iudicat vt ne-
mo ſit qui eum audeat iudica
re. Omnia deſpicit: vt ipſe ſo
lus ſit qui ab omnibus reſpi
ciatur. O hypocrita caue. ne
ad menſam meā peruenias:
nam ibi anteq̄ aliq̄d ſumas:
lectio mea tibi primo legetur
Quid enim primo in menſa
mea deſcripſi. Quid primo
in ea habere vel audire deſi-
dero. Quid primo in eam ſer
uare precipio. Niſi q̄ q̄ſquis
amat dictis abſentum rode-
re famam. hanc menſam in-
dignā nouerit eſſe ſibi. Qua
propter fratres ſi quis mur-
murare deſiderat: non ſolum
ad noſtram apoſtolicam con
gregationem. ſed nec ad men
ſam noſtram accedere preſu-
mat. Non enim ad heremū
peruenimus: vt murmurare-
mus. ſed vt mundanis omni
bus conculcatis: in heremo
pie. ſancte. ⁊ iuſte viuere vale
amus. Quod ſi non fecerim⁹
quod deus auertat melius fu
iſſet q̄ nati non fuiſſemus.
Quare fratres mei melius
fuiſſet: niſi quia melius fu-
iſſet non eſſe quam male eſſe

Nunquid melius eſt carere eſſe: ꝙ̄ eſſe: ⁊ ꝑpetuo cruciari. Nam non eſſe q̇d poſſit obeē ignoro. Sed habere eſſe et ꝑpetuo cruciari: quid nam aliud ē ꝙ̄ mortē ſine morte ſemꝑ habere. Verū et indubitant̄ veꝝ vobis frēs mei dicere audeo: meli⁹ eſſet nō eſſe: ꝙ̄ cum eſſe ꝑpetuo affligi. vel eternaliter cruciari. Studeam⁹ igit̄ frēs ſemꝑ bn̄ viuere. vt ſemꝑ bn̄ eſſe poſſim⁹. et ſꝑ nos bn̄ eē poſſideam⁹ Eſſe ei dei grā habere ſcim⁹. ſed ſꝑ bn̄ eē oīo ig͂ram⁹: Propterea tal̄r liguā ceteraq̄ corꝑis mēbra reſtringam⁹ vt mediante diuina grā ad ꝑpetuū malū n̄ ꝑueniam⁹ ne de nobis dicat̄ q̄ de iuda ꝓditore diſcipulo dicit̄. Melius erat illi ſi nat⁹ nō fuiſſet hō ille. Quare illi meli⁹ fuiſſ; ſi nat⁹ nō fuiſſet. Niſi q᷑ melius eſt oī eſſe carere: ꝙ̄ in inferno iacere. Ibi deniq̄ etſi erit ſtimulus doloris et penitudis. nulla tm̄ erit ibi correctio voluntatis: vt nullaten⁹ a dānatis poſſit diligi vel conſiderari iuſticia. Ideo illi diuiti qui in inferno cruciabatur ꝙ̄uis curā de viuis frib⁹ gerere videret̄. nō tamē eidez iuſticie cura erat q᷑ iuſticiam nullatenus diligere pn̄t qui ī inferno ſūt. Jacebat tamē diues ⁊ ſepult⁹ erat in inferno. ⁊ q̇d de fratrib⁹ ſuis eſſet ignorabat ⁊ neſciebat oīno. ⁊ tn̄ curam de eis videbat̄ habere. ſicut ⁊ nos viuētes de mortuis ꝙ̄uis q̇d agāt vtiq̄ neſciam⁹ Itaq̄ fratres caueam⁹ ne peccem⁹ ne ad illā flāmā ꝑueniamus. Ipa deniq̄ ꝯcrematione habet. ſ; lumē nullū habet Quare. niſi q᷑ quos gehenne flāma cruciat: a viſiōe veri luminis cecat vt ⁊ foris eos dolor ꝯbuſtiōis cruciet ⁊ intus pena cecitatis obſcuret: vt q̇ creatori ſuo corde ⁊ corꝑe deliq̄rūt corꝑe ſil̄ et corde puniantur. et vtrobiq̄ penā ſentiant q̇ dū viuerēt prauis delectatōnib⁹ ſeruiebāt. Ecce frēs q̄uō puniunt̄ pctōres q̇b⁹ vnus ignis oib⁹ ē. ⁊ tn̄ nō vno mō oēs cruciāt̄. ſed q̄nto q̇s ī delicijs pl⁹ ꝑmāſerit: tāto forti⁹ cruciabit̄ in et̄nū. Vn⁹ igit̄ ignis ſingulis ē ⁊ corpore⁹ ē vt ſeuiſſimos pctōreſ corꝑal̄r cruciet nec ſtudio humano accendit̄ nec lignis pice vel oleo nutritur. ſ; poſt peccatū ſel̄ acceſ⁹ ī et̄nū durare nll̄aten⁹ dubitat̄

debemus. O inferne tu latus es: ⁊ menſurā non habes. profundus es: ⁊ nullum funduʒ te habere cognoſco. inſatiabilis es: q2 om̄es tam paupes q̄ʒ diuites te libenter ſuſcipere audio plen⁹ ardore incōpabili. plenus fetore intolerabili. plenus oī dolore mirabili. Ibi oīs miſia ibi tenebre. ibi null⁹ ordo. ibi horror etern⁹. ibi nulla ſpes boni: nulla deſpatio mali: ſʒ om̄e maluʒ qđ eſtimari poteſt: dānatꝫ ineternū erit. Ibi o frēs mei demones flere ⁊ clamare nō ceſſant ꝑcutere peccatores nūq̄ʒ deſiſtūt: nūc ſupbū: nunc elatum nunc gloria mūdi plenū: nūc luxurioſum. nūc proditorem nūc homicidā: nunc feneratorem. nunc verboſuʒ. nūc adulatorē. nūc mendacē. nunc detractorē. Ecce quō clamabūt. Sʒ qđ clamabūt. niſi ꝑcute. dilacera: interfice ſine morte occide. velociter ſpolia. deprędari feſtina. fer prunas picem para auꝝ ⁊ argentuʒ liqueſce Et q2 dū vixerūt deū intelligere noluerūt ⁊ ſi ineternū vixiſſent ſemper male facere voluiſſent. ideo ſine redēptiōe merito ineternū cruciabūt. Ita q̄ʒ frēs obſecro: vt nō peccetꝫ Cuſtodite linguā vrām: ſeruate eā. claudite eā vecte ferreo: qm̄ ſermo van⁹ inuacuuʒ nō ibit. ſed de om̄i verbo ocioſo in die nouiſſimo reddituri ſumus rationem. Adiuuet nos xp̄s deus noſter ad ꝑſeuerandū in om̄ibꝫ bonis qui cū p̄re et ſpuſancto viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amē.

De filio prodigo Sermo. XXVII.

Pax vobis frēs dilectiſſimi q̄ optimā ꝑtem cuʒ maria elegiſtis. duʒ mūdū et pōpas ei⁹ cōtemnere voluiſtꝫ Voluiſtis em̄ terrena deſpicere. Saniori cōſilio em̄ ſctōrum ambroſij ⁊ Simpliciani patrū vitā tutiorē aggreſſi ſum⁹. cū Paulo mundū fugiēte. timēs ne caperetur ab eo. In heremo deniq̄ʒ ſum⁹ iocūditatē ꝯmunicatōis ⁊ fractionis panis intelligētes clamātes cū ꝓpheta. Ecce q̄ʒ bonuʒ ⁊ q̄ʒ iocūdum habitare frēs i vnū. Tutior em̄ hec vita eſt ⁊ dulcior: vbi vn⁹ aliū cohortatur. vbi alter alterius exēplo inflāmat. O vita ſctā heremitica via ſolitaria vita ꝑfectorū o vita angelica nō hūana.

vita penitentium. vita cōtra
mundum pugnantium. vita
ad deum fugientium. vita de
ica non humana. vita filiorū
qui errauerunt ad patrem re
deuntium. Hec eſt domus v
bi recōciliatur patri filius q̄
portionem ſubſtantie conſū-
pſerat luxurioſe viuēdo. Hāc
fratres mei ſi Januarius no
ſter cognouiſſet auruʒ nobis
ignorantibus non tenuiſſet.
Hanc ſi dilexiſſet vineā agrū
et pecuniam tenere erubuiſſʒ
Quare. Quia paupertatem
aſperiorem preſbyteris meis
vos ſpōte tenere vidiſſet. Nā
ſicut filius ille qui peregre ꝓ
fectus eſt in regioneʒ longin-
quam vbi diſſipauit ſubſtan
tiam ſuam luxurioſe viuendo
ſic et ipſe vel quicunqꝫ pecca-
tor dum carnales voluptates
diligit a domino peregrinaꝛ
et quanto peccando fit diſſi-
milior. tanto magis a deo elō
gatur. Subſtantia enim ho
minis eſt omne quod viuit co
gitat. ſapit loquitur que deuſ
eque diuidit quam ſubſtanti
am peccator conſumit duʒ cō
ſcientiam et vitam et cogita-
tiones et verba in malis acti
onibus impendit De filio eti
am iſto dicitur ꝙ cepit egere.
et ideo adheſit vni ciuium re
gionis. et miſit eum in villaʒ
vt paſceret porcos et cupie-
bat implere ventreʒ de ſiliq̄s
quas porci manducabant et
nemo illi dabat. Eget enī pec
cator cum cupit implere ven-
trem non pane vite eterne. ſʒ
glandibus qui porcorum ci-
bus eſt. Jdeo adheſit vni de
principibus mundi. ſub cuiꝰ
fauore paſcere porcos. id eſt.
demones valeat. Porcus em̄
immundum animal eſt et de
ſordibus ſaturatur et delecta
tur. Silique enim ſunt non
ſolum glandes ſed etiā om̄e
turpe et immundū quod por
cus ꝯmedere delectaꝛ. Jſte ꝺ
niqꝫ ſiliq̄ ſunt fornicatio ebri-
etas ⁊ guloſitas. Jſti enim ſꝫ
demonū cibi. quibꝰ peccator
repleri deſiderat. ſʒ nemo dat
illi ad ſufficientiā. Peccator
enim ſemper fameſcit. ſꝑ de-
uorare querit. nunc luxurian
do. nunc ⁊ alia faciendo ſemꝑ
delectari deſiderat. ſʒ viſitāte
dn̄o patre per gratiā paſſiōis
ſue penitʒ miſer peccator. Do
let iā paſcere porcos. cogitat
et cogitando ſurgit pergens
ad patreʒ et dicēs. Pater pec

cauī in celū q̄ꝛ aſſumpſi freq̄n ter nomen tuum ꝛ ſctōꝝ tuoꝝ in vanū. Peccaui etiā corā te q̄ꝛ in tua humanitate pecca‑ ui. q̄ꝛ nō cognoui ope tuā in‑ firmitatem quā pro me paſſ⁹ es. Peccaui coram te. q̄ꝛ deus et hō es. Peccaui in celum q̄ꝛ ī patrem ꝛ in ſpm̄ſctm̄. Non igit̄ ſum dign⁹ vocari fili⁹ tu⁹ Sʒ q̄d fecerit pi⁹ pr̄ audiam⁹ legam⁹. predicem⁹. non ſilea‑ mus. Nā mīa motus videns illū venietē occurrit. vidēs la chrymātē. lachrymat̄ videns eū denudatū ſtolā iubet para ri. vidēs eū diſcalciatū. calcia tur credēs eū debilē et fameli cū et occidi iubet vitulū ſagi‑ natū. O q̄ grandis mīa tanti pr̄is. O q̄ infinita ei⁹ pietas. o q̄ dulcis o q̄ pia miſeratio Ecce eīn fili⁹ peregre fugit. et tamen patiēter expectat. Oīa bona deſtruxit ꝛ tn̄ ad ſe reuo care feſtinat Porcos paſcit. ꝛ etiā vitulū parat. Fame iā fe re moritur ꝛ epulari iā clamat Nudus apparet bonis opi‑ bus priuat⁹. et ecce ſtola p̄ſti‑ ne gratie ſaluatoris quā ī ba ptiſmo recepit induitur ꝛ. an nulus fidei deſpōſatiōis dat̄ ne ampli⁹ valeat paſcere por

cos q̄ a domo pr̄is fugit. ſed tanq̄ ciuis ſcōꝛuʒ ꝛ domeſti‑ cus dei fundetur in domo di uine maieſtatis ineternum et vltra Quod bn̄ oſtēdit ille mi ſericordie pr̄. q̄ꝛ vidēs illū mi ſericordia mot⁹ ē. ꝛ occurrit. ꝛ brachia oſtēdēs ſup collū e⁹ oſculat⁹ ē eū dicēs ſeruis ſuis Adducite vitulū et manduce mus. Hic fili⁹ me⁹ mortuus erat et reuixit. perierat et inuē tus ē. Si ei hoc fecit ſaluator petro qn̄ eū negauit. qn̄ illuʒ reſpexit. Quādo reſpexit mē‑ tem ei⁹ tunc fleuit amare Oc‑ currit pctōꝛi ſaluator. q̄ꝛ ꝑ ſe non poteſt ad dn̄m accedere. niſi ei ſubueniat. niſi mentem eius reſpiciat Sed poſtq̄ eū reſpexit flectitur ſup collū ei⁹ q̄ꝛ on⁹ ei⁹ leue ponit ſup collū e⁹ dicēs. Diſcite a me q̄ꝛ mitꝭ ſū ꝛ hūil̄ corde. Tūc ſtola idu itur dū aīa indumēto ꝟtutuʒ veſtit̄. Due ei ſtole ſt̄. vna vicꝫ qn̄ aīa ī pn̄ti idum̄to ꝟtutū ve ſtit̄ Alt̄a ꝓ īmortalitatꝭ ē qn̄ corp⁹ ī fine ſeculi etiā reſuſci‑ tabit̄ Jō frēs mei licꝫ ī herēo ſitꝭ. ſcire tn̄ debetꝭ ꝙ due ſtole ſt̄ due reſurrectōes q̄ꝝ vna ē a nime. quando reſuſcitat̄ a vi tijs. ī quibus mortua iacebat

altera corporis. qñ corpus cõ figuratũ erit corpori claritatis xpi: qñ in die iudicij reformabitur Eia ergo frẽs mei ꝛ corona mris mee ſcitote ꝙ porcos iã pauim⁹: cũ mlto tpe: demonib⁹ peccando placuim⁹. Iã freqnt eoꝝ ſiliquas deſiderauim⁹ qñ mundo placere voluim⁹: qñ in eo florere ↄcupiuim⁹ qñ delectatiõib⁹ ſuis toto affectu adheſimus. Sꝫ nũc dei grã ſerui xpi ſum⁹ clamare nõ ceſſem⁹. Peccaui domine: iam nõ ſum dignus vocari filius tu⁹. Quoꝝ clamorem audiens occurrit nob oſculando: ſuam pacem donando. Stolã donauit. qñ aĩam a vitijs ſpoliauit. Anulũ donauit: qñ ĩ fide ſua nos roborauit Calciamẽta donauit. qñ memoriã mortis nobis impſſit. Vitulum occidit. qñ in ſacramento altaris: memoriaꝫ paſſionis eius in mente renouauit Tũc nobiſcũ pater mãducat ꝛ epulatur. qñ in opib⁹ ſuis perſeuerãdo delectamur Tũc ſic nobis ornatis precipit angelis deus: vt cõuiuiũ preparent: qꝛ mortui eramus ꝛ reſurreximus. perieramus. ꝛ inuẽti ſuim⁹. Cogitate ergo fratres ad q̃d venimus. Ecce in ſolitudine ſumus. elongati ſumus a ſeculo. ꝛ longo tpe iam manſimus in ſolitudine vt ſecundum apoſtolicaꝫ formã remotius viuere valeam⁹ Locus eñ non facit ſanctos ſed operatio bona locũ ſanctificabit ꝛ nos. Peccauit eñ angelus in celo: peccauit Adaꝫ in paradiſo: ꝛ nullus tñ loc⁹ ſanctioꝝ illis erat. Si eñ loca habitatorem tueri poſſent nec hõ nec angel⁹ a dignitate ſua corruiſſent. Pẽſate ẽ frẽs quid veſtis nigra q̃d zona pellicea: q̃d corona capitis pſuadeant. Nigra eñ veſtis q̃ vilis eſt: mũdi ↄtẽptũ nobis denunciat. et memoriaꝫ mortis zona pellicea lũboꝝ refrenationeꝫ declarat. Capilli raſi de vertice ſupfluitatẽ criminum ſignificant ablatam de mente Sic ei mihi ſanct⁹ pater Ambroſius qñ me regenerauit in xpo. anno etatis mee. xxx. mihi petenti reſpondit. Cogitate ergo fratres ꝙ̃ reprehenſibile eſt ſi ſub tali habitu ſupbia lateat: vel luxuria Sũme neceſſaria ẽ igit nob in heremo demorãtibus ipſa humilitas. que deſignatur p veſteꝫ

caſtitas que denotatur p lū-
boruz precinctionē. obedien-
tia que intelligitur per ſubie
ctionē. Portamus etiā bacu-
los per quos intelligit̄ diſci-
plina ſub qua ſemper parati
eſſe debemus. Deus aūt qui
nos de tenebris gentium re-
uocauit ad gratiā: confirmet
etiam in omni bono: vt abun
demus in ſpe et virtute ſpiri-
tus ſancti. Amen.

In cena domini.
Sermo. XXVIII.

Audiuim⁹ frēs charis
ſimi q cū dn̄s intin-
xiſſet panem vt daret iude. q
poſt buccellā intrauit in eū ſa
thanas. Et ait xp̄s. Qd facis
fac citi⁹. Cum ḡ accepiſſet ille
buccellā: exiuit cōtinuo. Erat
aūt nox. Cum ergo exiſſet ait
dn̄s diſcipl'is ſuis. Surgite
Et poſtea ait. Filioli adhuc
modicū vobiſcū ſum. Anteq̄
tū a vobis recedā mandatuz
nouū do vobis: vt diligatis
inuicem ſicut dilexi vos. Sa
tis enim nouit charitas ve-
ſtra q tota perfectio noſtre vi
te et edificationis ex euange-
lio accipit̄. Eius verba a ſum
mo nr̄o magiſtro nobis da-
ta ſunt. ideo precioſiora ſunt
et ſatis exhortantur. noſq̄ e-
dificant quotidie. Ea vobis
modo repreſentamus ad me
moriam vobis reducim⁹ nō
quia non bene intelligatis li
cet in heremo permaneatis ꝛ
ſegregati a gentibus ſitis. eti
am corporaliter anteq̄ eſſem p̄
ſbyter epiſcopus pariter me
videre potuiſtis. Sed ideo
vobis ad memoriaz reduco.
nō vt doceamus: ſed vt et me
et vos fratres moneam⁹. In
euangelio qd dicit̄ quod ad
preſentē diē ptinet. de patien
tia ꝛ dilectōe et humilitate in
ſtruimur. Ideo fratres vt et
ego plenius valeam vna vo-
biſcum corrigi et doceri: relin
quere volui pſbyteros meos
quorū vita apoſtolica veſtra
et eorū vna eſt. Et ſanctū ſenē
Ualeriū etiā corpe hodierna
derelinq̄re nō curaui: cupiēs
vos docere et a vobis doceri
vt fructum aliquē deo in die
tāte ſolēnitatis offerre digne
pariter poſſimus. Ideo fra-
tres ad expoſitionē ſancti eu-
angelij accedēs primo audi-
re et ſcire vos volo q domi-
nus ieſus diſcipulum iudam
multis modis minis ſacra-
mētis ꝛ exēplis ꝛ planctu vo-

lens eum corrigere: ⁊ p̄dictis
modis ad correctionē inuita
re: ad vltimū eū manifeſtat in
damnationē ⁊ ruinā: iam eſſe
paratū dū in cena dixit. Qui
intingit mecū manū in para-
pſide hic me tradet. Cum em̄
iudas prauā ſuā vitam nulli
patere putauiſſet: magiſtrum
audiendo erubuit. ſed nō pe-
nituit. Multa em̄ an̄ paſſio-
nē dixit. Nōne duodecim ele
gi: et vnꝰ ex vobis diabolꝰ eſt
Et poſt cenaꝫ ait. Vos eſtis
mundi ſed nō oēs. Hoc autē
magiſter dicebat volēs diſci-
pulum verbo corrigere. Ecce
quō ꝓbis timoris eū correxit
Sed vidēs dn̄s ꝙ ꝓbis cuꝫ
corrigere ipo nolēte n̄ pot'at.
ſtuduit eum corrigere ⁊ ſibi ti
morē eternū incutere dū ait.
Ve hoī illi ꝑ quē tradar ego.
meliꝰ ei fuiſſꝫ ſi natus nō fuiſ
ſet. Sꝫ dn̄s cor diſcipuli neq̄
ter induratū: ad dilectionē ſa
cramēti dulciter inuitauit. di
cens ſibi poſt petro et ceteris
Accipite comedite. hoc ē cor-
pus meū. Sacramētū em̄ il-
lud iō hoībꝫ dat̃ vt corpus in
terris capiti coadunetur. Si
cut eī multa grana vnū panē
cōficiūt. et ex multis racemis
vnū vinū extrahit̃: ſic ex mul-
tis hoībus xp̄i corpus cōfici
tur. Obtulit aūt dn̄s diſcipu
lo ſuo ⁊ ſacramentū vnitatis.
vt eū inuitaret ad humilitatē
dilectiōis. Licet etiā ꝓpter ali
os diſcipulos hūilitatis exē-
plum p̄buerit. tn̄ ouē ꝑditam
recuperare valde cupiebat.
Sed videns eū nequiter ob
ſtinatū ſurgit a cena ⁊ veſtimē
ta deponit: lintheo ſe p̄cinxit.
et ad principē apl'oꝝ primo vt
arbitror frēs ꝑuenit. Ante eū
ſe genuflexit deitas incarna-
ta. deus ante hominē. creator
ante creaturā. magiſter an̄ di
ſcipulū. rex an̄ piſcatorē. do-
ctus an̄ indoctū. ſapientia an̄
ignorantiā. pulcritudo an̄ de
formitatē. Ideo petrus deita
tem incarnatā videns ante ſe
inclinari expauit. exhorruit ⁊
ꝑ cenaculū velut inſenſatꝰ cu
currit ⁊ clamauit. Non laua-
bis mihi pedes. Nā inq̄t pe-
trus. Dn̄e iam dixi ꝙ tu es fi
lius dei viui ⁊ tu mihi lauas
pedes. Sed notare debetis
frēs q̄ in heremo habitat̃ cur
in cena facta dicit̃. cuꝫ poſt
ablutionē pedū dicat̃. bucel-
lam panis iude dn̄m porre-
xiſſe. Nō debemꝰ intelligere

cenā finitaꝫ.cum dicat panis
eſſe adhuc ſuꝑ menſam. Ad-
huc em̄ cenabat q̄n dominuſ
a menſa ſurrexit.et tn̄ cena iā
facta dicit. Intelligere ħ nā-
ꝗ debetis ꝙ nō facta erat ſed
parata.et ad cōuiuantiū men
ſe vſum perducta. Ideo Jo-
hannes aquila grādis iſtā di
cit cenam:oīa diligēter atten-
dens. Pri⁹ nr̄i ſaluatoris cel
ſitudinem voluit cōmendare
dū ait. Sciēs ieſus qꝛ om̄ia
dedit ei pater in manus:⁊ qꝛ
a deo exiuit ⁊ ad deum vadit.
Magnā xp̄i potentiā expri-
mit iohānes:cū oīa pr̄cꝫ ei de
diſſe affirmat. Magnā celſi-
tudinem xp̄i ꝑdicat:cū eum a
deo exiſſe aſſerit. Et tn̄ hodie
audim⁹ ꝙ ille q̇ habet oīa in
manu veſtimēta depoīt. Sꝫ
quid mirū. ſi ꝓ diſcipulis ve-
ſtimenta deponit.qui etiā car
nem ꝓ inimicis aſſumpſit. Et
q̄d mirū ſi more famuli ꝑcin-
xit ſe lintheo.qui formā ſerui
accipiens.habitu inuent⁹ eſt
vt homo. Quid mirū ſi fudit
aquam in peluim: qui digna
tus eſt fundere ſanguinē pro
noſtra redemptōe. Et ait Jo
hannes Venit ergo ad ſymo
nem petrū. Videtur deniqꝫ
quibuſdam ſicut fuit martyr
ille ſanctiſſimus ⁊ doctor Cy
prianus.ante petrū iudam la
uaſſe:volēs dn̄s ꝑdictū diſci
pulum reuocare. Sed nō vi
detur ratio ponderoſa. Ex q̄
enim petrum iam cunctoꝝ ca
put fecerat.ad euꝫ acceſſit pri
mo in honore vt ceteri poſtea
ſimiliter facerent. Ideo ſic in
telligendū eſt. Cū ſummā rei
bn̄ trāſcripſiſſet dicendo. Ce
pit lauare pedeſ ⁊ lintheo ter
gere.redit poſtea ad ordinem
rei oſtendēdo dicēs. Venit g̊
ad ſymonē. Quid eſt etiaꝫ q̄d
dn̄s poſtea dicit. Qui lot⁹ eſt
n̄ indiget niſi vt pedes lauet:
ſed eſt mūdus tot⁹. Si ē mū-
dus tot⁹ q̄re neceſſe eſt vt pe
des lauet. Ideo frēs attēdere
debetis ꝙ hāc mentionē fa-
cit dn̄s de ablutōe baptiſma
tis. Qui ergo lotus eſt in ba-
ptiſmate totus nō eſt neceſſe
niſi vt pedes venialiū pecca-
torū lauet. quibꝫ hūana mēs
obſtare nō p̄t.nec infans cu-
ius vni⁹ diei vita regnat ſuꝑ
terrā. Peractꝭ deniqꝫ ⁊ ꝯſum
matis ſacre cene ſacr̄is factis
⁊ ordiatꝭ i eadē cena apl'is.ſa
cerdotibꝫ cōicatis.et lotis eo
rum pedibus.iterū intrauit

meuſam et ait. Scitis q̄d fe/cerim vobis. Si ḡ ego dn̄s ꝛ mgr̄ laui pedes vr̄os et vos debetis alter alteri⁹ pedes la/uare. Si ſum magiſter: diſci/te a magiſtro. Si dn̄s erube/ſcat hec deſpicere ſeruus. Si iam peperci ꝓditori ꝛ vos pce/re ſtudeatis. Si an̄ eū genu/flexi me: hūiles ante aduerſa/rios eſtote. Si me ab eo pmi/ſi oſculari: et vos maxillā p̄be/re dignemini. Si ꝓditorem amicum vocaui: et vos ami/cum inimicū vocare corde et ope nō dedignemini. q2 n̄ eſt ſeru⁹ maior dn̄o ſuo. Et poſt pauca de filio perditōis do/lorē oſtendēſ. turbatus in ſpi/ritu et cōtriſtatus ait. Unus veſtrum me tradet. O q̄ꝫ do/luit dn̄s diſcipulo ꝓdito. O q̄ꝫ ſtuduit euꝫ ad ſe reuocare. doluit. q2 nō potuit eū corri/gere. Doluit: q2 obſtinatū iaꝫ eſſe cū diabolo cognoſcebat: doluit. q2 ſup eū ſn̄iaꝫ eterne damnatōis daturus erat. Et vidētes diſcipuli faciē quam angeli aſpicere deſiderant eē turbatā dixerunt. q̄s eſſet ille q̄rentes q̄s eoꝝ eſſꝫ maior. ſꝫ q̄re hoc: niſi q2 arbitrati ſunt vt hoīes ille q̄ maior eſt vt do/minari poſſit: magiſtrū ꝓdere ꝓcurat. Aliqui tn̄ d̄ petro for/te ſuſpicabant̄. q2 plus ꝛ plu/rima ſe facturū iā ꝓmiſerat ꝓ magiſtro ſuſpicantes ꝙ ficto corde ſic totiens loqueret̄: tu es fili⁹ dei. Sꝫ q2 petr⁹ inno/centē ſe ſciebat: innuit ioban/ni vt peteret. Cui dominus. Cui panē intinctū porrexero ille eſt. ſed caue ne petro dicaſ Et cū intinxiſſet ieſus paneꝫ: dedit ꝛ iude. Nō eſt ergo cre/dendū ꝙ dn̄s alta voce dixe/rit. q2 ſi Petrus hoc ſciuiſſet dentibꝫ proditorē dilaceraſſet Nec etiā eſt putandum ꝙ iu/das tunc corpus xp̄i ſumpſiſ/ſet. q2 iam dn̄s oēs diſciplos cōicauerat ꝛ iudā. ſicut lucas euidenter oſtēdit. Panem tn̄ intinctū dn̄s diſcipulo porri/gere voluit: vt cor intinctū ve/neno ſignificaret. Et poſt bu/cellā intrauit in eū ſathanas. Nunq̄d ſathanas tamē ante cor eius intrauerat oīno frēs ante bucellā cor iude intraue/rat. ſed affectu et volūtate tm̄ ſed poſt bucellaꝫ intrauit ſa/thanas effectu et opere. Tn̄ bona fuit bucella quā xp̄s di/ſcipulo dedit. Bonum etiam ſacramentū qd̄ ei tribuit. ſed

alıquãdo bona obſunt:et ma
la q̃n̄qꝫ ꝓſunt. Coꝛpus enim
dn̄i quod bonū eſt malis ma
lum eſt. Et carnis ſtimulꝰ ma
lus eſt:et tn̄ paulo bonus eſt
ꝛ quod malū eſt ſibi pꝛofuiſſe
cognoſcimꝰ. Sicut ſupꝛa di-
ximus fratres panis iſte poꝛ
rectus a chꝛiſto ꝛ indigne re-
ceptus a iuda. fecit ex merito
xp̄s vt maioꝛ eſſet licētia ſuꝑ
eū diabolo poſt manifeſtatio
nē. ideo grauioꝛē vindictā in
eum fecit Subtracta em̄ gr̄a
eū dn̄s ad malū dimiſit. et di
miſit eū ſm̄ deſideria coꝛdis
ſui. et iuit ad inuentionibꝫ ſu
is. Et ꝑmittēs eū in ꝓpꝛia vo-
luntate ꝛ arbitrio ait diſcipu
lo. Qd̄ facis fac citius. Quaſi
dicat dn̄s. Quia nō poſſuꝫ te
reuocare timoꝛe verecundie.
nec moꝛtis eterne. nec amoꝛe
do tibi poteſtatē. vt agas fa-
cto qd̄ iā voluntate feciſti. O
iuda q̇d facis. attēde an̄qꝫ fa-
cias. Nā poſt factū foꝛte gra-
tiam penitēdi h̄ꝛe nō poteris
O iuda cupis tradere q̇ tibi
multa pctā peꝑcit. Nunq̇d a
moꝛte te ſepe liberauit. Nun
q̇d tui amoꝛe patrē tuū ſana-
uit a lepꝛa. et matrē cū qua cō
cubueras a paraliſi etiā libe-
rauit. Nunq̇d te diſcipulū cō
ſtituit. nunq̇d burſariū fecit.
nunq̇d in furto te ſepe inueīt
et ſꝑ tibi peꝑcit. Nunquid te
poſt petrū vt plurimū hono-
rauit. Nunq̇d ipꝫ xp̄s iuxta ſe
te h̄ꝛe voluit. nunq̇d ad pacē
poſtqꝫ te ꝓditurū cognouit:ſe
pe reuocauit. nunq̇d tibi ſuū
ſacrū coꝛpus donauit. nūq̇d
ante te ſe genuflexit. nunquid
pedes lauit. nunq̇d te oſcula
tus eſt. Cur ergo pꝛodere vis
magiſtrū a q̇ tot bona recipi-
ſti. Sed hec oīa nō ꝯſiderās
recepta bucella exiuit ꝯtinuo
qꝛ vere a deo et a cōſoꝛtio di-
ſcipuloꝝ dei exiuit. Et erit in
quit euangeliſta nox:diſcipu
lo ꝓditoꝛi data erat. qꝛ cecitas
mentē eius caligauerat. Qui
diſcipulꝰ poſtqꝫ ab eis receſ-
ſit nocte:mox magiſter vnde-
cim cōgregauit et ait. Filioli
modicū tp̄s adhuc vobiſcum
ſum. Ideo mandatū nouum
do vobis. Nouus enim erat
homo. qꝛ quattuoꝛ modis ge
nerantur hoīes. aut ſine pa-
tre vt eua. aut ſine patre ꝛ ma 4a generationes
tre vt adam. aut ex patre ꝛ ma
tre vt homines. aut ſine pa-
tre ex matre tm̄ vt xp̄us. Be-
ne ergo nouꝰ erat. quia deus

et homo erat. Nouū etiā regnū ꝑmittebat. qđ nemo vnq̄ꝫ ꝑmiſerat: celeſte regnū auſus erat. Ideo nouū mandatum dedit. In lege aūt veteri dictū erat. Diliges amicū tuum. ⁊ odio hēbis inimicū tuū. Sꝫ xp̄s nouū mādatū dedit qꝛ vt amicos inimicos diligere mādat. Cetere nāqꝫ ꝟtutes fides. ſ. orō. elemoſyna. ꝟginitas. et cetere ꝟtutes cōmunes etiā fidelib⁊ eē pñt. ſꝫ inimicū tuū diligere tm̄ xp̄ianoꝝ virtus eſt. Et iō mgr̄ veritatꝭ dixit. In h̄ cognoſcēt hoīes q̄ mei eſtis diſcipuli ſi dilectōꝫ habueritꝭ. Scitote tñ frēs q̄ talis ordo ī diligēdo ſeruād⁹ eſt. Primo deniqꝫ ſup ſe ⁊ ſup oīa deū diligere debem⁹: deinde aīam noſtram q̄ nr̄a proxima eſt deinde corpus. qꝛ factura dei eſt Ideo apoſtolus dicebat. Nemo carnem ſuaꝫ odio habeat. Iō nutrire debem⁹ corp⁹: nec ipm occidere ſꝫ ſuſtētare debem⁹ cibo ⁊ potu q̄ꝫtū valitudo ꝑmittit Sic em̄ vult de⁹. ſic vult apl's. ſic et vob frēs mei p̄cepi. Iō fratres hortor vos ⁊ moneo atqꝫ fieri p̄cipio: vt tm̄ carneꝫ dometis q̄ꝫtū natura portare pt

Nā cū videā inter vos q̄ſdaꝫ ſexagenarios. quoſdā ſeptuagenarios. q̄ſdā cētenarios. videns eos dei amore feruētes corpa eoꝝ crucifigētes. vinū etiā nō bibētes timeo ne potius deū offendāt q̄ꝫ placent. Talib⁊ in xp̄i noīe p̄cipio vt saltē dieb⁊ dñicis ⁊ ſolēnibus vinū vel ceruiſiā bibāt. Iuuenes āt q̄ fortes ſunt: ⁊ iā triūphare de inimico ceperūt in xp̄i noīe pniaꝫ agāt ne deuincant ab hoſte. Sic ei volo. ſic em̄ ſepe p̄cepi ſuare. Sic nō occidem⁹ corpa nr̄a. ſꝫ ſeruiāt creatori ſuo. Deinde diligere debem⁹ ꝓximū ſic fratrē nr̄m amicū nr̄m vel inimicū. Iđo attēde q̄ ſi inimicū videris eſurire: ciba illū. da illi potū. coperias eū. et carnē tuā ne deſpexeris. Dilectio ei ſpūalis bonoꝝ ē. qꝛ oīs hñs eā bon⁹ eſt. Nūq̄d etiā cū odio aliq̄n ꝑadiſum q̄s intrabit Ad īfernū ire odiū habentē ſepe me legiſſe memoro. ſed ad celum nūq̄ꝫ volare ꝯcedā Cupim⁹ ꝯ frēs eē ciues celeſtis ciuitatꝭ ſeruem⁹ nouū mandatū noue ciuitatꝭ. Illa inq̄ꝫ ciuitas hꝫ pacē. p̄cipit pacē. et diligit diligētes pacē. Sequamur ꝯ

pacē ſine qua deū nemo vide re pōt. Queramus pacē ⁊ poſtea ſequamur pacē. In ipſa de⁹ hītat. in ipa q̄eſcit ⁊ pauſat. q: fact⁹ eſt i pace locus ei⁹ Nō ğ habeam⁹ coꝛ intinctuȝ odio ne filij iude ꝓditoꝛis ſimus. ne cū eo ſuſpendamur. et a diabolo ꝑiter cū eo trahamur ad tartara. Qui odiū in coꝛde habet: ſecund⁹ diabol⁹ eſt. et q̄ pacē impedit: antichriſtus eſt Et q̄ oꝛdinat inter bona reuera: filius dei eſt. Attēdite tres mariā qm̄ multū dilexit: dimiſſa ſunt ei pctā multa Quid etiā petro dixit dn̄s niſi petre amas me. Et q: amauit meruit ⁊ amari. meruit et audire. paſce oues meas paſce agnos meos. Quid diſcipulo ait q̄ diligebat xp̄m. et quē xp̄s diligebat. Dilecte mi veni ad me q: tempus eſt vt epuleris. Pacē ergo habeamus fratres ſi pacē cum xp̄o habere volum⁹. Si vis amari a xp̄o: ama inimicum ꝓpter chꝛiſtuȝ. Si vis ergo amari: ama. Hāc amplectimini: hāc diligite. Hanc pacē ⁊ cōcoꝛdiam vſqȝ ad moꝛtem ſeruate. ſi vultis cum deo pacē habere. Pax em̄ oīm cuſtodia ⁊ cura virtutū eſt Hanc pacē annūciari in ſuo oꝛtu angelis precipit. Pacē annunciauit ſepe ap̄lis. pacē ꝑdicare precepit hoībus. pacē ꝓ teſtamento apoſtolis reliquit: pacem in cruce pendens poſtulauit. pacem in ſacrificio totiēs in populo ꝓnunciari voluit. Nulla deniqȝ dabit̃ venia niſi pacifico viro. Pellite ergo a vobis hoc odij moꝛtiferum venenum ⁊ pacem inter vos habete. quia eſtis fratres. quia i hac vaſta ſolitudine ſimul in vnum eſtis cōgregati. Uno em̄ pane. vno indumento nigro coloꝛe. vna aqua: om̄es ſimul ꝑticipamus. Reducam⁹ igit̃ fratres ad noſtrā memoriam ꝙ dominus ab inimico oſculatus eſt: et tamē amicuȝ vocat illum ꝓditoꝛē. Amice inquit ad quid veniſti. Date igitur recōciliationis pacē ſed non oſculum ꝓditōnis Qui enim ficte inimicū oſculatur vel verbo blanditur: iude ꝓditoꝛis fratē ⁊ ſocium et similē ſibi eſſe quis dubitare poterit. Sed q̄ amoꝛe chꝛiſti vere fili⁹ eſt. Uos em̄ fratres quoꝛū vita lux mūdi eſt: licȝ mūdus vos nō videat. tū

mundi lucē vos appello ⁊ ſal terre. Ideo q̃ꝛ lux eſtis: luceāt opa veſtra bona. Nos q̄ vi⸗ demur gerere in corporis no ſtri habitu figurā crucis ⁊ no men religionis ſancte habe⸗ mus: nigrā etiā veſtē hū illita tis portamꝰ, ʒonis etiā pelli⸗ ceis pcincti apparemꝰ, cauea⸗ mus ne ſimꝰ ſepulcra dealba ta que foris pulcra ⁊ ſpecioſa apparēt: ſed intus plena ſunt oſſibꝫ mortuoꝝ occultis. Pro uideamus ne nobis dicatur. ve vobis qui clauditis celoꝝ regnuʒ añ hoīes. Timeo em̄ ſatis ne paradiſum intremꝰ. nec alios intrare pmittamꝰ. Hoc aūt quare dico frēs. nō q̃ꝛ credā vos malos eſſe: ſʒ q̃ꝛ doleo de fratre noſtro pdito Simplicio. qui ad hūc locuʒ et ad hanc ſanctā cōgregatio nē cū tāto feruore puenit ⁊ au dito patrē interfectū eſſe: a no bis receſſit ⁊ mundū intrauit vt patris vindictā vindicare poſſet. Qui ḡ exiſtimat ſtare: vigilet: attēdat ⁊ videat ne ca dat. Et ſi hoīes vidētes illos q̄ colūne ſcitatis eſſe videbā⸗ tur, tā nequiter cadere nō ſo⸗ lum ipis regnū celoꝝ claudūt ſed i ſeculū demorātibꝫ nobis deniqꝫ frēs qui nomē ⁊ habi⸗ tum ſcē religiōis portamus: vita mala piculoſioꝛ oſtēdit: q̄ꝫ in ſeculo demorātibꝫ. Plo remꝰ ergo frēs pctā noſtra et fratris veſtri amiſſi. Diliga⸗ mus ⁊ nos inuicē q̃ꝛ charitas ex deo eſt Nō erubeſcat alter alteri veniā poſtulare, q̃ꝛ non erubuit chriſtus inimicos ad pacē in cruce reuocare. Non erubeſcat facere ſeruꝰ qđ pri mum fecit et dñs. Dominus autem qui habitare facit nos vnius mortis in domo qui ē vera pax. qui fecit vtraqꝫ vnū nos in vera pace perſeuerare faciat.

De lingua doloſa.

Sermo. XXIX.

Cupio vos ſcire fratres chariſſimi q̄ ſit ligua do loſa a q̄ eximius pphetarū da uid poſtulabat a dño liberar⸗ ri dū dicebat. dñe libera aīaʒ meā a labijs iniqͥs ⁊ a lingua doloſa. Et iō ſcitote frēs qꝛ ñ ſoluʒ eſt lingua doloſa illa q̄ ſeminat inter frēs diſcordias q̄ ſuſcitat lites, q̄ incitat furo res, q̄ etiā ꝯuentus cōturbat ſed etiam illam doloſam lin⸗ guam dicimus, que te lauda re ambulādo procurat dicēs,

in facie te eſſe qđ nō es. A talibus aūt deum deprecari debemus vt nos liberet ⁊ liberemur. Quare ab his liberari: debem⁹ petere. Quare eos vt mortē fugere debem⁹. niſi quia adulatores ſunt. q̄ mendacia diligūt ⁊ faciūt. q̄ falſitatis ſūt inuētores. q̄ diaboli fratres. q̄ veritatis deſtructores. q̄ puritatꝭ deuiatores q̄ odioꝝ inuētores. q̄ diaboli ioculatores. q̄ ſathane mediatores. q̄ dei perſecutores q̄ aīaꝝ infectores. et oīm malorū inuētores. mel in ore portantes. ⁊ venenū aſpidū inſanabile in corda hoim ↄſpuentes. Ecce ꝓpter qđ a dn̄o liberari poſtulare debem⁹. O lingua iniqua ⁊ doloſa. O iniq̄ ꝑditio. O peſſima diaboli aſtutia. O grandis malitia. nō ſolū ꝑ amara verba: ſed etiaꝫ ꝑ dulcia hoīes illaqueare ꝓcurat. vt ſecū eos ꝑducat ad tartara. Nā ſi homo ab hoīe lediť. obprobria. cōtumelias. et iniurias patiť.: inimic⁹ reputať ab eo. Credo ꝙ me nō diligit: oīno oportet me cuſtodire ab eo dicet homo. Sed ſi deo placere volo: me oportet alteram maxillarū ſibi ꝑbere. et totū portare in patientia vel malum ꝑ malo nō reddere. Ecce quō ad talia remedium eſt. Sed ſi homo beatum me ꝑdicet: et verba adulationis nō cognouero: qđ remediū hr̄e potero. Ideo frēs nō ſolū lingua doloſa eſt illa q̄ mala inter frēs ↄmittit: ſed et illa q̄ adulať. Si q̄s verbo tn̄ nō offendit: hic ꝑfectus eſt vir. Sed q̄ nemo ꝑfectus in via: ideo neceſſe eſt vt alter alterius onera portemus. Nemo tn̄ alterius onera portare poteſt: niſi qui habet charitatem. Sed qui charitatē n̄ habet nō ſolū onera ꝓximi portare nō valet: ſed nec etiā ſua. Quid em̄ facere debet q̄ charitateꝫ nō habet. Ecce. ſtatim de feſtuca trabē facit. verbuꝫ ꝑ facto reputans factū fuiſſe putat. Et ſic dolet. clamat. triſtatur. minať. vltā ꝓximo dilacerare. ⁊ ſic cōſumiť ille q̄ charitatē nō habet: et onera alterius portare neſcit. mori etiā frequenter deſiderans ſꝫ mori non poteſt. Nos vero fratres nō ſic. ſed ſi verberamini a lingua doloſa: non turbato animo. non corde inflato: ſed humili ⁊ trāquillo dicite. Do

mine libera aiam meam a la-
biis iniqs et a lingua doloſa
Sic in hoie charitatē haben
te: excitat̄ frequēti⁹ amor cha
ritatis. Inflammat̄ eteni cor
et ardet: reuiuiſcūt viſcera pie
tatis. et ſic clamare nō ceſſant
qui tangunt̄ a lingua doloſa
Deficit in dolore vita mea: et
anni mei in gemitibus.

De ꝯfeſſione. Ser. XXX

Dicere ſolent hoīes frēs
chariſſimi. Deus cūcta
nouit: apud eum nec p̄teritū
nec futurū eſt. oīa videt. et oīa
ponderat. omnia nuda ꝛ apta
ſunt ei. Quare igit̄ vult vt cō
fiteamur hominibꝫ pctā nr̄a:
que nequiter geſſimus. Nū-
quid nō melius eſt cūcta ma-
la tacere q̄ ea p̄dicare i tectis
Ecce em̄ quis dicet peccaui
ſup oēs hoīes. Sed ſi cūcta
hoībus p̄dicauero: oībus ho
minibꝫ peior reputabor a cū-
ctis. exēploq; meo multi m̄lta
mala ꝯmittēt. Quō ergo cōfi
teri debet hō alterutrū pecca
ta ſua. O hō an ignoras q̄ o-
mnes peccatores ſum⁹. Et ſi
dixerim⁹ q̄ peccatū nō habe
mus noſipos ſeducimus: et
veritas in nobis nō eſt. Oēs
peccamus: omnes cum pec-
cato naſcimur. oēs in pecca-
to demergimur. etiā infans
cui⁹ eſt vnius diei vita ſuper
terrā. Cur ergo timem⁹ pctā
cōfiteri. Tū oportet confiteri
deo: q̄m bonus eſt ꝛ in eternū
miſericordia eius. Vult em̄
de⁹ q̄ cōfiteamur. nō q̄ igno
ret pctā nr̄a: ſed vt diabolus
audiat q̄m ꝯfitemur et peni-
tet nos peccaſſe ꝛ peccatis cō
feſſis cū dolore et lacbrymis
nō hꝫ ampli⁹ vñ nos incuſet.
Ecce em̄ frēs diabolus vult
vt taceamus. deus vult vt cō
fiteamur. ꝛ cui magis obediē
dum ſit certe ꝯſtat q̄ deo qui
ſalutaria p̄cepit. Nō em̄ ſuf
ficit ceſſare a malo: niſi pecca
ta que fecimus ꝯfiteamur cū
dolore. Nec ſoli deo ſufficit
cōfiteri. ſed alterutrū peccata
noſtra ꝯfiteri debemus. Nō
igit̄ tardes cōfiteri deo. Non
tardes conuerti ad deum nec
differas de die in diē. Subi
to em̄ veniet ira dei ꝛ tpe vin-
dicte deſtruet te O frēs mei q̄
vſq; nūc dormiſtis cōuertimi
ni ad deū in toto corde veſtro
in ieiunio plāctu ꝛ fletu. Ecce
em̄ q̄ dicit in toto corde nos
docet. ꝓpheta q̄ in corde ē fōs
penitētie. flet⁹ vero ad oculū

planctus aūt ad os. ſed ieiu-
niū ad totū corp⁹ referť. O bō
ne tardas cōuerti ad deū di-
ſcute mentē tuā. pſpice ſingu
la ſecreta cordis. cōſidera añ-
q̄ʒ ad pfeſſionē accedas ꝙ cor
peccauit mala appetēdo. ocu-
lus vanitatē vidēdo. os falſi
tatē dicēdo. auris mēdacia au
diēdo. man⁹ ꝟbera ⁊ homici-
dia ppetrādo. et ſi nō ope ſal-
tē volūtate. Quis ſe excuſare
poterit pedes etiā veloces ad
malū. Igiť o frēs mei ſic exhi
buiſtis mēbra vr̄a ſeruire im
mundicie ⁊ iniq̄tati ad iniq̄ta
tē. illa ⁊ nūc exhibete membra
vr̄a ſuire deo in ſanctificatōe
Prio em̄ cor q̄d mala cogita-
uit ⁊ pcupiuit peniteat ⁊ do-
leat. et oculus fleat. os ſine in
termiſſione oret. aures audi-
ant ꝟbū dei. man⁹ elemoſynā
porrigāt. pegrinos ſuſcipiāt.
infirmos foueāt. nudos indu
ant. pedes veniāt ad eccleſiā.
genua flectanť ⁊ laborāt. qꝛ ſi
cut nullū fuit membꝝ qđ pec
cādo dō ñ diſplicuerit ita nul
lū ſit mēbrū qđ penā ñ patiať
pdignā. Dedit eī nob de⁹ mē
bra vt ſibi ſuiam⁹ nō mūdo.
Sʒ heu frēs celoꝝ ciues ⁊ do
meſtici dei facti ſunt. amato-
res mūdi fortius diligētes ter
rena q̄ʒ celeſtia trāſitoria pluſ
q̄ʒ eterna. res ſuas pluſq̄ʒ ſeip
ſos. Nō ſic frēs mei nō ſic. qꝛ
ecce iā tpꝯ ꝓpe eſt. ecce iā nob
minať. Surgite ğ q̄ panē do
loris comeditiſ: et ad eccleſiaʒ
pgere feſtinem⁹. et flētes pec-
cata nr̄a cū dolore pfiteantur
Sʒ pmo tr̄is ordo tenēd⁹ eſt
vt pctā pmediteť. vt pferēdo
taliter modū ⁊ circumſtantiā
pctōꝝ deo ⁊ ſacerdotibꝫ pfite
antur. vt a pedibꝫ ſuis ñ one
rari ſʒ alleuiari diſcedere va-
leam⁹. Et nolite frēs mei dif-
ferre pfiteri pctā vr̄a. nā q̄ vſ-
q̄ʒ ad vltimū diē q̄drageſime
vel vite ſue diſtulerit cōfiteri
dat ſignū ꝙ h̄ libēter nō facit
Nō gratioſe. ñ puro corde ſʒ
coact⁹ h̄ facere videť. ſed coa-
cta ſuitia q̄ʒtū deo ť hoībꝫ pla
ceāt: pſiderate. Nō ğ de die ī
diē differam⁹ pādere cordis
nr̄i ſecreta. Promiſit eī de⁹ ve
niā penitēti. ſʒ ñ pmiſit vſq̄ʒ ī
craſtinū differēti Igiť ñ diffe
ram⁹ ſʒ cū ad pfeſſionē acceſſe
ris tu homo vel femina caue
ne rideas vel ornate incedas
ne fabulas primo pferas. ſed
cum humilitate et capite et
dorſo cinere et cilicio infuſo

confiteamini alterutrũ pecca ta veſtra. Sed deprecor te o homo. vt cõfiteri nõ paueas. Frequẽter enĩ diabol⁹ cor tuum aſtringit: ne ↄfitearis dicens. Quõ ↄfitebor hec ꝛ illa O hõ qñcunqȝ hoc ꝑſenſeris diaboli tẽtationẽ eſſe nõ dubites: q̃ cupit te aſtringere ne q̃ter: vt ĩ pctĩs poſit⁹ ſine tẽtatione ſp agas q̃ placita ſũt ei. Nolite ḡ timere pctã cõfiteri o frẽs. nã illud qd̃ ꝑ ↄfeſſionẽ ſcio min⁹ ſcio q̃ȝ illud qd̃ neſcio. Cur ↄfiteri times pctã. Peccator eſt q̃ audit pctã ſic̃ et tu ꝛ forſitan maior Hõ enĩ nihil differt a me. nihil alienũ habet a me Cur ḡ times o homo peccator: hoĩ pctõri cõfiteri. Elige qd̃ vis ſi nõ ↄfeſſus lates incõfeſſus dãnaberis. Ad h̄ ei de⁹ exigit ↄfeſſionẽ vt liberet hũilẽ. Ad h̄ damnat nõ ↄfitentẽ vt ſupbum puniat ĩ eternũ Cõfitemini o frẽs mei: et nolite differre ad ſacrã meſſem ↄfeſſionis accedere feſtinate Hec ẽ enĩ ſalus aĩarum. diſſipatrix vicioꝝ. reſtauratrix virtutũ. oppugnatrix demonũ. pauor iferni. obſtaculũ diaboli. angeloꝝ tunica. eccleſiarũ fiducia. ſal⁹. dux baculus. lumẽ. et ſpes oĩm fideliũ. O ſcã atqȝ admirabilis cõfeſſio. tu obſtruis os inferni. ꝛ apis ꝑadiſi portas O cõfeſſio ſine te iuſtus iudicat̄ ingratus. et pctõr mortu⁹ reputabit̄. O cõfeſſio vita iuſtorũ pctõꝝ glĩa. tu ſola neceſſaria es pctõri. et nihilominus iuſtus ſi q̃s reputabit̄ te aſtringere ꝛ frequẽtare debet. nihil deniqȝ remanebit in iudicio qd̃ fuerit ꝑ cõfeſſionẽ purgatũ. O ↄfeſſio illibata tãto põdere appenſum eſt tantũqȝ valuit apud deũ qꝫ hõ nouit appendere latroni q̃ in cruce cõfeſſus eſt dñi. crucifixũ q̃ȝtum ſi fuiſſet ꝓ dño crucifixus. Ecce q̃ȝtum ꝓfuit breuis ↄfeſſio pctõris. Sed nos q̃ ſacerdotes ſum⁹: ꝛ vtinã boni ſimus caute nobis vigilare necẽſſe eſt ꝛ ſollicite. quaten⁹ ſic delinquentiũ cordibꝫ tãto moderamine verbũ timoris ꝛ ↄtritionis infigamus. vt eos nequaq̃ȝ a ꝟbo cõfeſſionis exterreamus. vt ſic corda aperiant qd̃ orando obſtruam⁹. Sed nec abſoluere debem⁹ etiã ↄpunctũ niſi viderim⁹ ↄfeſſuȝ. Oĩm quidẽ corde credit̄ ad iuſticiã ore autem cõfeſſio fit ad ſalu-

tem. Qui ergo verbum cōfeſſionis in ore habet ꝛ in corde nō habet. aut doloſus eſt aut vanus. Qui vero in corde et non in ore aut ſupbus eſt aut timidus. Decet igitur ſacerdotes eſſe tales: vt cognoſcāt et ſciant quā q̄lē ꝛ q̄ntā infirmātibꝫ exhibere debeāt medicinā adiuuante dn̄o deo nr̄o qui viuit ꝛ regnat in ſecula ſeculorum. Amen.

De vanitate et ſupbia. Sermo. XXXI

Scriptū eſt frēs chariſſimi ꝙ mundū nō diligamꝰ qm̄ mundꝰ trāſit ꝛ cōcupiſcētia eiꝰ. O mūde immūde q̄ hoīes illaqueare nō deſinis. q̄ſcere non pmittis. rape oēs appetis. occidere oēs q̄ris Ue q̄ tibi credit. beatꝰ q̄ tibi reſiſtit. ſed beatior q̄ a te illeſus recedit. O munde pditor cūcta bona pmittis ſed cūcta mala pfers. Promittis vitā ſed donas mortē. pmittis gaudium ſed largiris merorē. pmittis quietē ſꝫ ecce turbatio pmittis florē ſꝫ cito vaneſcit. pmittis ſtare ſed cito recedis Nō ḡ es diligēdus qm̄ oīno tranſis. et ꝯcupiſcētia tua velut fumꝰ euaneſcit. Alloquātur oēs amatores tui o mūde immūde q̄bꝫ aliq̄n florem ſereniſſime iuuētutꝭ pſtare voluiſti vitā diuturnā. diuitiaꝝ copiā. familiariū abundantiam. pacꝭ amenitatē. dicāt oēs loquanꝭ cūcti. ſurgat venerabilis pr̄ adā cū oībꝫ filijs ſuis et vno ore loquanꝭ. vtrū i hac vita gaudiū habuerit ſine dolore. pacē ſine diſcordia. q̄etē ſine metu. ſanitatē ſine īfirmitate. lumē ſine tenebris. panē ſine dolore. riſuꝫ ſine fletu. nolite igiꝭ frēs mundū diligere qm̄ trāſit ꝛ ꝯcupiſcētia eiꝰ O mūde immūde fallax ꝛ pditor Nūq̄d nō piculoſior es blādus ꝙ̄ moleſtus Nunq̄d nō magis timēdus es dū allicis ꝙ̄ dū ſpernis. nūq̄d nō magꝭ odiendꝰ dū diligere diſſimulas ꝙ̄ dū odire te oſtēdis. O mūde immūde in te habitare et nō dolere impoſſibile eſt. i te ſperare ꝛ nō timere vanū ē. in te tua amare ꝛ nō piclitare impoſſibile eſt O frēs mei nolite ergo eū diligere qm̄ trāſit ꝛ ꝯcupiſcētia eius. Sed ecce mundus trāſit ꝛ nos turbat. et amatur. fallit et fidelis reputatur. occidit et velut vita deſideraꝭ. flectit ꝛ amplectiꝭ.

O munde immūde ꝛ ſi flores res q̄d facerēt amatores tui. Sed vere nō flores ꝛ ſtabilitatē nullā habes. ſꝫ mella tua et dulcedo tua aſperitatē hñt iocunditatē falſam. certū dolorē. incertā leticiā. durū laborem. timidā quietē. rē plenam miſerie. et ſpem beatitudinis inanē. Nolite ergo diligere mundum. qꝛ omne qđ eſt in mūdo aut eſt ↄcupiſcētia carnis. aut ↄcupiſcētia oculoꝝ. aut ſupbia vite. Agamus frēs ſi poſſum⁹ hodierna die de ſingulis. Voluptas em̄ carnis dicitur quā ꝑ modū illicitū miſera caro appetit. vt guloſitas ebrietas. luxuria. nimia dormitio ꝛ vanus riſus. Et qꝛ caro vicinioꝛ eſt. ꝑ vicia ei⁹ primū nos aggredit̄. Mund⁹ ei q̄to familiarioꝛ eſt: tāto periculoſioꝛ eſt. ꝛ multi ꝑ vicia ei⁹ corruunt. Ecce adā ꝑ gulam. Loth ꝑ ebrietatē. Salomon ꝑ luxuriā. Ideo fratres guloſitati ꝑ abſtinentiā occurrere feſtināter debem⁹. Cōſiderate q̄ nō ꝓpter potū. ſꝫ ꝓpter pomum homo primitus mortē inuenit. Eſau nō ꝓpter gallinam ſꝫ ꝓpter lenticulā primatum ſuū perdidit. Scio em̄ Noe omne genus carnis qđ cibo eſſet viſum māducare cōceſſum eē. Helyā cibo carnis refectū legim⁹. Iohānis mirabilē abſtinentiā ꝑdicam⁹. Sic nos facere debem⁹. ſꝫ n̄ ſicut Eſau lenticule ↄcupiſcētia deceptus. Nō ſicut dauid ꝓpter aq̄ deſideriū reprehenſus. ſꝫ ſicut rex vr̄ q̄ nō de carne ſed de pane tentatus. tentatorē ſuperauit teterrimum. O magna ꝛ admirabilis abſtinentie virtus ꝑ quam homines filii dei excelſi efficiuntur. per quā vicia expellunt̄ ꝛ demones. ꝑ quā nō ſolū aiarum ſalus agit̄. ſed etiā corporum ſanitas poſſidetur. Ecce enim fratres ↄcupiſcētia carnis qualis ꝛ quāta eſt. Ipſa em̄ fomentū ꝛ mater aliarum voluptatū eſt. quia qui bñ comedit libidines carnis freq̄nter ſentit. dormire querit. inde verboſitas ꝛ rixe q̄ ſunt opera carnis: inde cōſumptio pecunie. Nolite ergo fratres diligere mundū qꝛ in eo ſumma ↄcupiſcētia eſt carnis. ſed q̄d aliud niſi ↄcupiſcētia oculorū. O frēs mei fecit em̄ de⁹ nobis oculos vidētes q̄ fecit magnalia: vt toto corde eum

laudemus plorantes ſi qua mala fecim⁹. Ecce in miſeria ſumus. et in miſerijs nõ ridere ſꝫ flere debemus. Cũ enim naſcit̃ puer nõ ridet ſꝫ plorat. Quare plorat. niſi qꝛ voce teſtatur ⁊ cõfitetur plorando ſe ad miſeriam deueniſſe. Naſcuntur enim filij adam ad laborẽ ⁊ dolorẽ. qꝛ iugũ graue poſitũ eſt ſup̱ filios adã. a die exitus de vẽtre matris eorũ vſq; in diem ſepulture eorũ. Non igitur ridere ſꝫ flere debemus. attendẽtes ⁊ ſcientes ꝙ dñm nunq̃ ridiſſe ſꝫ fleuiſſe legimus. Sed quomõ fleamus peccata. quomodo eleuemus oculos ad montẽ vnde veniat auxiliũ: audiamus Johannẽ. Quid enim dicit. niſi ꝙ omne quod eſt in mundo eſt cõcupiſcentia oculorũ. Cõcupiſcentia oculoꝝ dicit̃. qꝛ p̱ oclos deſideria auri ⁊ argenti poſſeſſionũ ⁊ cunctorũ terrenoꝝ intrinſecus aĩe intimantur. Jdeo ſumme cuſtodiendus eſt oculus. qꝛ ianua cordis eſt ⁊ nũcius. Nã claude oculũ: et voluntas habẽdi nõ erit. ceſſet volũtas: et ecce infernus claudit̃. Ecce enim fratres q̃t mala p̱ oculos fiũt et quot bona p̱ eoſdẽ pñt adipiſci. Si enim dauid oculos clauſiſſet feminã nõ vidiſſet. adulteriũ non cõmiſiſſet. Si iudas pecuniam nõ vidiſſet: magiſtrũ minime tradidiſſet Et ſi ſodomite oculos clauſiſſent: iuuenes nõ vidiſſent nec periſſent. Claudamus igitur oculos ne videãt vanitatẽ. cuſtodiamus ianuã cordis nr̃i ne latro qui q̃tidie p̱curat intrare veniat ⁊ cuncta bona valeat depredari. Claude ei oculum ⁊ amittis viciũ: claude ianuam ⁊ latronẽ occides. claude oculũ ⁊ voluntas non erit habendi. claude oculũ ⁊ infernum clauſeris in eternũ. Licet tamẽ multi mali ceci ſunt ſed peiores eos fore nõ dubitamus ſi hec q̃ mundi ſunt viderent. Jpa em̃ viſio cauſa cupiditatis eſt. et principiũ appetitus. Claudam⁹ ḡ ianuaꝫ ne mors intrare poſſit p̱ feneſtras nr̃as. quid em̃ aliud in mundo eſſe legim⁹: niſi ſup̱biam vite. O ſup̱bia cunctaruꝫ virtutũ nouerca. quis te creauit. q̃s te ad nos miſit. quis te ad ꝯuentũ diuitũ ⁊ pauperũ tã mirabilit̃ itroduxit. Scio ꝙ deus te non fecit: nec te ad nos miſit. nec ad ꝯuentũ mo

48

nachoꝛū pauperū vel diuitū
introduxit. nec te dum carnē
aſſumpſit aſſumere voluit. ſꝫ
tua inimica hūilitate dignat⁹
eſt habitare inter bouē ꝛ aſi-
num. et ſubditus eſſe voluit
marie ꝛ ioſeph. Quid ergo a-
gis inter nos. Naꝫ te natura
nō oſtēdit qua vno mō gene-
rant vno mō viuūt ꝛ moꝛiun
tur oēs Quid ḡ agis inter ſer
uos dei. qd oſtēdis eis. Cur
eos inflas. Cur īflare eos de
mōſtras. Noſti ꝙ eis eternā
vitā pſtare nō poteris. Quid
eis demōſtras ꝓpter qd eleuē
tur ſup aſtra celoꝝ cupientes
eē ſic deus ꝛ ſup eū aſcendere
vellēt ſi poſſent. O ſupbia no
uerca ꝟtutū. mr̄ vicioꝝ. poꝛta
inferni. magiſtra erroꝛis. ca-
put diaboli. vicioꝝ pncipiū.
qd inter hoīes facis. qd eis p
mittiſ ꝙ te tm̄ diligere demō
ſtrāt. Ecce amatoꝛes tui tā ci
to de altitudīe cadūt. Ecce ei
nabuchodonoſoꝛ quē tm̄ di-
ligere videbar̄ ꝛ tm̄ te dilige
bat: taꝫ foꝛtiter te aſtrinxit: vt
credere ei faceres. qꝛ null⁹ eo
maioꝛ eſſet ī oꝛbe. et ecce mox
deflectit ꝛ cadit ꝛ demergit in
pfundū. et qſi bos fenū come
dit. Ecce qd accidit te dilige-
tibus. Sed te nō amātes de
ſtercoꝛe penit⁹ eleuant: ꝛ col-
locant cū pꝛincipib⁹ ꝓpli dn̄i
ſoliū gloꝛie honoꝛis ꝛ digni-
tatis tenētes ī ſcia. Eya ḡ fra-
tres diſcite hūilitatē hr̄e. diſci
te ſupbiā cōculcare. diſcite et
eā deuitare. Ve moꝛtē eā con
culcare. o ꝙ̄ꝫ difficile diuitib⁹
o ꝙ̄ penoſum. o ꝙ̄ meritoꝛiū.
Eſtote ḡ paupes ſi vere hūi-
les eſſe cupitiſ. Nā deſtructis
diuitiis ꝛ cōculcatis faciliter
ſcā pfectaqꝫ hūilitas acquirit
cuꝫ qbus fere poterunt habi
tare. O diuitie dulciſſime ꝛ ſu
auiſſime hoīb⁹ inſipiētibuſ
appareris: ſed oī veneno moꝛ
talioꝛes eſtis oīno. Venenuꝫ
eīm qs ſumere poterit niſi fue
rit aliq̄ dulcedine copulatuꝫ.
Sed cōmixtū dulcedini faci
liter ſumit. Sic eīm q recipit
moꝛit. ſic q diuitiaſ amat dul
cedinē videt guſtare. Sꝫ ecce
moꝛs inter diuitias latēs ho
minē ſupbū ꝛ elatū. diuitē in-
flatuꝫ aggredit. et aggreſſus
occidit: et occiſus ad infernū
pducit. Ecce ꝙ̄tū pſunt nob
diuitie mōi hui⁹ p q̄s occidi-
mur. p q̄s mutamur qtidie. p
q̄s inſidiamur frequēter. per
q̄s eleuamur in vanitate. per

 49

quas veneramur mendaciter p q̄s aīam ſupbā ad infernuȝ diabol⁹ ſp expectat ꝯducere. Tollite ḡ fratres mei diuiti-as vt facilius tollatis ſupbiā tollite diuitias ⁊ infernus nō erit. Date elemoſynam: et oīa munda dabunť vobis. O fratres mei an ignoratis ꝙ pauperib⁹ nō dare tuliſſe eſt. Et merito qn̄ quis p̄t eſurientib⁹ ſubuenire ſi nō paſcit: merito vitā extinguit. et eos mori pmittit. Pudeat et erubeſcat xpian⁹ tollere paupib⁹ q̄bus iubemur ſp offerre. vltra oēȝ iniquitatē eſt diuitē velle fieri de exiguitate pauperuȝ vel viduarū. Itaqȝ fratres amanda ſunt honeſta lucra. ſȝ horreantur damnoſa cōpendia. Nullus audeat inde tollere vbi debeat collecta diſpgere. Addendo perdit qui retinendo collegerit paupertatē potius ad ſe trahit qui pauptatem ſe exigentiū pecunia non repellit. O frēs mei veniet dies illa veniet ⁊ non tardabit qn̄ nobis diceť. eſuriui ⁊ non dediſtis mihi manducare. et vltimo diceť illis Ite maledicti in ignē eternuȝ. o frēs ſi in ignē mittenť illi q̄ nō ſunt elargiti. nec q̄ cū labore lucrati ſunt paupib⁹ donauerunt. q̄d diceť illis q̄ aliena rapeñ timuerūt. Cū diabolo ardēt: q̄ nudū nō induerūt. vbi putam⁹ arſuros q̄ viduas et orphanos ſpoliauerūt. Non ḡ ſpoliare dēm⁹ paupes vt denudati abundem⁹ in ſupbia vite. ſed elemoſynas dare vt paupes ⁊ humiles ſimus nō differamus. Sed hec nō ſolum nobis facere ſufficit. ſed et pximū etiam ad hec inducere feſtinemus. dicētes poteſtatē habentibus ⁊ terrarum rectorib⁹ ꝙ nō ſolū elemoſynā porrigāt. ſed ⁊ ꝙ regna ſua in pace cuſtodiāt: ſciētes ꝙ remota iuſticia regna latrocinia efficiunť. Multi eñ ſunt rectores: ſed pauci iuſticie amatores inueniunť. Nam cū q̄ſitum fuiſſet a ſocrate ridēte cur ſic fortiter rideret: reſpondit. Uideo magnos latrones ad ſuſpendiū duci facere paruos. Et alta voce clamaſſe referť. O q̄ꝫ digniores eſtis ſuſpendi q̄ in cathedris ⁊ domibus habitatis latrocinia maiora ꝯmittētes q̄ꝫ q̄ in ſiluis cuȝ tremore q̄tidie demorari videnť. Quapropter fratres

nolite rape. nolite fenerari: vt abundet; in ſupbia vite. Sʒ diuitie ſi affluāt nolite cor apponere. ſʒ diſpgite eas vt humiles ſitis. et imitari valeat; illū q̄ ſequētib⁹ ſe dicet. Venite bn̄dicti patris mei poſſidete regnū qd̄ vobis paratū eſt ab origine mūdi. amen.

Ad leproſos. Ser. XXXII

Frēs mei dilectiſſimi ſcio ꝙ pcuſſit vos deus. ⁊ leproſi facti eſtis vſq; ad diē mortis vr̄e. Ideo obſecro vos in dn̄o nr̄o ieſu xp̄o cui⁹ pcioſo ſanguine redēpti eſtis vt nō deficiatis in tribulatōibus q̄ ſunt ꝓ gloria vr̄a. Scientes ꝙ p carnis afflictioneʒ mētis infirmitateʒ occidim⁹. Sp̄us em̄ deficit dū miſera caro gaudēdo q̄eſcit. Ergo ſi paupertas vrgeat. ſi luctus meſtificat. ſi ſtomachus doleat. ſi pect⁹ vel vēter inflet. ſi toti⁹ corpis dolor vos inq̄rat. ſi calamitas vos vndiq; vexat. ſp vos letificet in oībus laboribus ⁊ piculis vite hui⁹ amor veſter in deū ⁊ pia patiētia et certa ſpes ſupnoꝝ. Deſpiciamus g̃ diuitias corde: et erimus locupletes Deſpiciam⁹ inimicoꝝ ſupplicia: et erimus ſemp victorioſi. Deſpiciam⁹ corpis ſanitatē ⁊ eternā quietem ⁊ ſanitatē recipiem⁹. Iō vob̄ infirmātib⁹ ⁊ languētib⁹ patiā ſumme neceſſaria ē. nullus em̄ beat⁹ eē poterit. null⁹ celoꝝ ciues efficit̄. null⁹ amicus dei cōſtituit̄. q̄ inter mala patiēs nō inuentus fuerit. O patiētia tu oīa vincis aduerſa. nō colluctādo ſed ſufferendo. nō murmurādo ſed in oībus gratias agendo. Ipa ei patiētia eſt q̄ fecē totius voluptatis abſtergit. ipa limpidas aīas deo reddit. ipa nauis q̄ ad portū cunctos ſuos amatores pducit. Ipa eſt p quam infernus claudit̄ ⁊ paradiſus apit̄ ſuis amatorib⁹. Ipa eſt p quā oīs ⁊ ſine q̄ null⁹ iuſtificabit̄. O ſi graue vobis eſt. qꝛ leproſi eſtis. patientiā in cūctis habete. Eleuāte capita vr̄a et corde aſpicite vulnera ſaluatoris nr̄i in ligno pendentis: penas moriētis. pcium redimentis. cicatrices reſurgētis q̄d aliud videre poterim⁹ niſi caput inclinatū ad vocanduʒ et parcendū. cor apertū ad diligendum. brachia extenſa ad amplexandū. totū corp⁹ expoſitū ad redimendū. Hec cg̃ta

50

ſint cogitate vos qui doletis
hec in ſtatera veſtri cordis ap
pendite vt tot⁹ vobis figat̄ in
corde q̇ ꝑ vobis tot⁹ fixus fu
it in cruce. Et q̇d plura: ſalua
toꝛ noſter ꝑ nobis ſuſtinuit.
q̇d plura patienter poꝛtauit.
Tota em̄ vita ſua plena fuit
doloꝛe. et tandē ad crucē ꝑue
niens ꝑ paſſionē ludibrijs ex
ponit̄ q̇ eſt vere palma victo-
rie. Spinis coꝛonat̄ qui ſpi-
nas peccatoꝝ venit cōfringe-
re. ligat̄ q̇ ſine laboꝛe et pena
ſoluit cōpeditos. ligno ſuſpē
ditur qui erigit eliſos. Aceto
potatur fons eterne vite. diſci
plina cedit̄. vulnerat̄ ſalus vi
ta moꝛit̄. Occidit ad tꝑs vitā
moꝛs. vt in ꝑpetuū ad vitam
occideret̄ moꝛs. Ecce fratres
chꝛiſti patiētia. ecce xp̄i boni
tas et clemētia. et ſi placet eti
am plura audire poſſumus.
adhuc plura de xp̄o p̄dicare.
Non igit̄ tedeat vos audire.
Nā et ſi fatigaremini vobis
nō ampli⁹ p̄dicarē. Cupio ei
conſolari vos et non triſtari.
Nā ſi tediū eſt dicite. ſi vero
gaudiū audite. Ecce ei venit
ſaluatoꝛ regēs ſydera. et ſuge
re voluit vbera. Ipe qui panis
eſt: eſurire voluit. ipe fons ſi-
tire. ipe lux doꝛmire. ipſe q̇es
fatigari. ipe veritas occultari
ipe iudex viuoꝝ ꝛ moꝛtuoꝝ a
moꝛtali iudice ꝯdemnari. ipe
iuſticia ab iniuſtis iudicari.
ipe vnitas mutari. Nihil em̄
tā ſalutiferū nob̄ eſt q̃ q̇tidie
cogitare quāta ꝑ nobis ꝑtu-
lit deus ꝛ homo. Ecce em̄ ſal
uatoꝛ paſſus eſt. lepꝛoſus in
cruce factus ē. patiēs factus
eſt nobis relinquēs exemplū
vt ſequamini veſtigia ei⁹. qd
ſi feceritis nō ſolū infirmita-
tem nō moleſte poꝛtabitis. ſꝫ
cū ꝓpheta clamare voce ꝛ oꝑe
nō deſiſtetis. deficiat in dolo
re vita mea ꝛ anni mei in ge-
mitib⁹. Sed dicetis. o q̃ gra
ue. o q̃ inhumanū. o q̃ foꝛte
eſt inter hoīes hītare n̄ poſſe.
Ecce em̄ ſeꝑati ſum⁹ ab vrbi
bus. gētes nos ſpernūt. parē
tes nos odiūt. ꝯſanguinei fu
giunt. amici nos deſerunt. ſe-
parati ſum⁹ a caſtris ac ſi ex
hoībus nati nō eſſem⁹. O fra
tres mei attēdite patiēter ꝛ no
lite turbari. nā verū eſt qd di
citur. ſꝫ nolo vos ignoꝛare qd
legit̄. Ait ei dn̄s moiſi: hīta-
bit i domo mea plen⁹ lep̄. cur
ḡ turbami ſi iter hoīes hītare
n̄ poteſtis. nūq̇d mūdi ciues h̄

preſtare nobis potuerūt. nū-
quid domū dei vob̄ aꝑire po
tuerūt. nunq̄d ꝑ eoꝝ ꝯuerſa-
cionē efficiemi meliores. An
ignoratis q̄d dictū fuerit ſan
cto antonio. Si cupis ſalua
ri fuge hoīes. fuge mundū et
pompas eius. Cur ergo tur-
bamini ſi inter hoīes cōuer-
ſari nō poteſtis. Ecce eīm ſan
ctus Job iuſtus. ſapiens. di-
ues. rectus ⁊ timēs deū. et tñ
leproſus efficit̄. tñ nō cōque-
ritur. extra caſtra ꝓijcitur. ab
hominibꝫ deſpicit̄ ⁊ deſeritur
ab vxore blaſphemat̄. tñ non
cōquerit̄. nec labijs ſuis ꝯtra
deū mortaliter locut᷒ ē. ꝯſide
rans aliā vitā cito eſſe ventu-
rā. nō ḡ turbemini ſed ꝯſide-
rate. qꝛ ꝑ peccata vr̄a ꝑcuſſit
vos deus. vel vt examiet vos
Ecce eīm maria qꝛ murmura
uit in fratrē ſuū moiſen lepro
ſa eſt facta. Ezechias rex qꝛ p̄
ſumpſit: leproſus fact᷒ eſt. Et
Giezi. qꝛ ſimoniā cōmiſit. et
Naaman qꝛ ſe glorificauit.
Vos etiā quocūq̄ mō ꝑcuſſi
eſtis patiētes eſtote. ⁊ gratu-
lanti aīo ſuſcipite illā ne pari
ter hic ⁊ in futuro eterna tor-
menta patiamini. Cōfortami
ni ergo ⁊ nolite timere. Ego

vobiſcū eſſe credidi tercia die
paſce. ſed qꝛ valentin᷒ noſter
migrauit a ſeculo: ꝓpterea vo-
biſcū eſſe nō potui. Sꝫ nūc
fractis argēteis vaſis de bo-
nis eccl̄ie hyꝓponenſis vobis
in neceſſitatibꝫ ⁊ ꝓ captiuis ꝓ
uidere volui. Cōſolet̄ aūt nos
deus q̄ ſuos cōſolat̄ in omni
tribulatōe. Amen.

De ſuꝑfluo potu.

Sermo. XXXIII.

NOn miremini fratres
chariſſimi ſi hodie ter
ſermonē deo auxiliāte ꝑfece-
ro. Accidit hodie terribil̄ ca-
ſus vt oēs audiſtis ꝓpter quē
nō ſolū ad eccleſiā hyꝓponen
ſem oēs antiq̄ores hr̄e volui.
ſed etiā oēs fēias ⁊ infantes
in vnū ꝯgregari p̄cepi. quibꝫ
cōgregatis cū dolore ⁊ anxie-
tate vob̄ enarrare intēdo tāq̄
pr̄ in plebe q̄d accidit p̄clariſ
ſimo ciui nr̄o hyꝓponenſi Cy
rillo. Ecce eīm vt ſcitis potēs
erat inter nos ope ⁊ ſermone
et fere dilect᷒ ab oībus. filiū
vt ſcitis habebat ⁊ eū vnicū
poſſidebat. ⁊ qꝛ vnic᷒ erat eū
ſuꝑflue diligebat: et ſuꝑ deū.
Jō ſuꝑfluo amore inebriatus
filium corrigere negligebat:
dās etiā ptātem faciēdi oīa q̄

placita eſſent illi. O doloſa li
bertas. O grādis filioꝝ pdi-
tio. o patern⁹ amor mortifer⁹
Ecce filios ſe dicunt diligere
q̄s iugulare ꝑcurāt. Dicunt
eos amare q̄bꝫ iā ſuſpēdia pa
rāt. Dicūt patres filios ſe nu
trire. ſꝫ ecce iā pr̄ ꝛ fili⁹ ambo
in foueā cadūt. Quare pr̄ cuꝫ
filio cadit in foueā. niſi qꝛ pr̄
cec⁹ eſt. qꝛ mal⁹. et qꝛ ſalutē ſu
am ꝛ filioꝝ ſuoꝝ videt̄ neglige
re. Quo ꝛ quō pr̄ hec neglexe
rit. niſi qñ filio libtatē dona-
uit qñ euꝫ corrigere neglexit.
qñ virge pepcit. qñ ei ſp ſere-
nam faciē demōſtrauit. Cupi
tis audire nūc quō pr̄ et fili⁹
in foueā cadūt. Licꝫ ei ſciatis
tñ qꝛ neceſſe ē vt vos ꝙdiu vi
uitis timeat̄ꝫ. idō q̄ hodie fcā
iterū dicere ñ erubeſco. Ecce
ei cyrill⁹ veſter filiū hēbat vt
ſcitꝫ quē corrigere negligebat
et luxurioſe viuēdo ꝯſumpſit
ꝑtē bonoꝝ ſuoꝝ. ſed ecce ho-
die ebrietate ꝑpeſſus matreꝫ
ꝑgnātē neq̄ter oppreſſit. ſoro-
rē violare voluit. patrem occi
dit. et duas ſorores vulnera-
uit ad mortē. O magna dia-
boli dānatio. prēꝫ quē p⁹ deū
reuereri dēbat occidit. matrē
a q̄ portabat̄ ꝑgnātē opp̄ſſit.
ſorores q̄s tenerrime dilige-
bat voluit violare. ꝛ duas vul
nerauit ad mortē. O doloro-
ſa ebrietas oīm maloꝝ mr̄. oīſ
luxurie ſoror. oīs ſupbie pr̄. o
ebrietas tu mentē cecas. iudi
cio recto careſ. ꝯſiliū nll'm ha
bes. blādis demō es. venenū
dulce es. pctm̄ ſuaue es. O e-
brietaſ nūq̄d nō ꝑ te inflat̄ ſto
machus. Nunq̄d nō ꝑ te pu
treſcit anhelit⁹. nūq̄d nō ocu
los cecas. nūq̄d nō cūcta mē-
bra debilitas. nūq̄d ñ morteꝫ
acceleras. nūq̄d nō burſaꝫ e-
uacuas. nunq̄d nō dñm reci-
pis ab hoīe. nūquid beſtialeꝫ
et irrationabilē te diligenteꝫ
tecū ducis. O ebrietas diſcāt
te diligētes agnoſcere. diſcāt
te deuitare. iterū diſcāt te de-
uitare. diſcant te velut mortē
effugere. qm̄ q̄ te dilexerit re-
gnū dei nō cōſequet̄. Ergo o
fideles abſtinete ꝛ nolite ine-
briari vino. Nō ei ſufficit ab
ſtinere ſꝫ abſtinētes alios ab
ſtinere doceat̄ꝫ. Docētes quō
loth inebriat⁹ cū filiabꝫ iacuit
Samſon etiā vino replet⁹ ꝑ
meretricē inimicis tradit̄. Au
dite fideles audite Eſaiaꝫ di-
centē. Ve qui cōſurgitis ma
ne ad ebrietatē ſectandam. et

potandũ vſq3 ad veſperaʒ: vt
in vino eſtuetis. In veteri e-
tiam lege p̄ceptũ erat q̄ ſacer
dotes cũ ingrederent templũ
miniſtrare dño: oĩno vinũ nõ
biberẽt. Si ergo hoc erat dũ
templũ tm̃ ingrederent et q̄d
nos miſeri facere debem⁹. O
q̄3plures ſũt ex vobis q̃ plus
tabernã viſitãt q̄3 templũ. p̄ri
us corpus reficiũt q̄3 animã.
prius demonẽ ſequunt q̄3 de
um. O fideles nõ fideles q̄d
vobis cum vino. Nunq̄d vi
nũ factũ eſt vt deficiatis. ma-
ledicẽtes nomẽ dñi. Abſtine-
te ergo a ſup̄fluo potu ne re-
belles efficiamini. Quãdiu ei
adã abſtinuit: tãdiu obediẽs
fuit. tamdiu bonus ſanctus ⁊
iuſtus permanſit. Sic et he-
lyas tãdiu miracula fecit: q̄3-
diu pane ⁊ aq̃ refectus eſt. ſed
poſtq̄3 carnes comedit ⁊ vinũ
bibit i ſaturitate: miracula ñ
legit feciſſe. Eya ergo fideles
caſum ſup̄ius aſſignatũ inter
cetera cõſiderate: ꝯſiderãtes.
deũ timete. et timẽtes eũ fer-
uenter rogate. vt ab his ⁊ ab
oĩbus malis liberet nos ſp.

De ſcã obediẽtia loth.

Sermo. XXXIIII

Audiſtis frẽs chariſſimi
q̄ loth nepos abrae inter peſ
ſimos ſodomitas ⁊ gomorre
os ſancte ⁊ iuſte moratus eſt.
Quas ciuitates volens ſub-
uertere dñs ad ſeruuʒ ſuum
Loth angelos miſit vt cũ ma
lis nõ p̄iret. Qui cũ exiret di-
xerunt ei angeli. Salua aĩaʒ
tuã. Uxor vero loth q2 retro
reſpexit: mox mutata eſt i ſta-
tuam ſalis. Ideo fratres mei
quecũq3 ſcripta ſunt: ad nr̃aʒ
doctrinã ſcripta ſunt. vt inde
fructum aliquẽ capiam⁹. In
loth enim et vxore ſua duo ge
nera hominuʒ deſignant. ſcʒ
mundum derelinquentiũ q̃-
rum vnum perfecte deſerit. a-
liud quoq3 tepide: et reſpiciẽ-
do retro venit ad mortẽ. So
doma quoq3 que cecitas vel
muta vel aſperitas interp̄e-
tatur mundus eſt in quo ſũt
hoĩes muti et ceci. ad q̃s mit-
tuntur ſancti angeli et ſancti
p̄dicatores. vt dicãt: ſalua a-
nimam tuã ⁊ in mõte te ſaluũ
fac. Fugere em̃ ſodomã q̄d a-
liud eſt q̄3 incendiũ libidinis.
luxurie. ſup̄bie. et auaritie fu-
gere. Quib⁹ et p̄cipimur non
retro reſpicere. q2 victor mun
di et montẽ ſcẽ religionis in-
greſſus nõ debet retro reſpi-

52

cere. Quare, q2 melius eſſʒ vi
am veritatis nõ agnoſcere ꝙ̃
poſt agnitã retro abire Quid
eſt dicere niſi ꝙ melius eſſʒ ꝙ
in vita ſecľari et laicali manſiſ
ſet ꝙ̃ poſtmodũ ſolitariam vi
tã õferet Apoſtatare ei neçꝫ ẽ
moꝛtale eſt, cũ dãnatõe ſp vi-
uere eſt. Tales eni femine et
vxoꝛi loth comparanť. q2 mo
riẽtes: retro aſpicientes: con-
uertunť in ſtatuã ſalis. Loth
precipiť: vt in montẽ ſe ſaluũ
faciat: per quẽ cõtemplatiua
vita deſignať. Tu ꝓo hõ aſcẽ
de in montẽ pnie. aſcẽde ĩ mõ
tẽ diuine ꝯtemplatõnis. In
hũc montẽ te ſaluũ fac. ĩ hũc
montẽ volando trãſmigra ſicꝫ
paſſer: et ibidẽ ſalua aĩaʒ tuã
cruciʒ ꝛ ſeculi dignitate denu-
datus. Sic eĩ fecit glorioſus
ille adoleſcẽs nathanael, de q̃
legiť, ait em. Magiſter q̃d fa
ciã vt habeã vitã eternã. Cui
dñs. Si vis ad vitã ingredi
ſerua mãdata. Cui adoleſcẽs
Que ſunt mãdata. Cui dñs:
Diliges dñm deũ tuũ ex to-
to coꝛde tuo. Nõ homicidiũ
facies. Nõ adulterabis. Nõ
facies furtũ. Nõ falſum teſti
moniũ dices. Honoꝛa patrẽ
tuũ ꝛ matrẽ tuã, et ꝓximũ tuũ
ſicut teipm Hec oĩa ad tuã vi
tã ptinẽt. Cui dixit adoleſcẽs
Dñe hec oĩa cuſtodiui a iuuẽ
tute mea. q̃d mihi deeſt. Si
vis pfectus eſſe vẽde oĩa q̃ ha
bes ꝛ da paupibꝫ: et ſeq̃re me
Et ſecutꝰ ẽ ieſum adoleſcẽs il
le. et nũꝙ̃ retro poſtmodũ re
ſpiciẽs reliq̃t patrẽ ꝛ matrẽ ꝛ
vxoꝛẽ, filios ꝛ ſoroꝛes ꝛ aĩam
ſuã. Tũc pꝛudẽs adoleſcens
montẽ dei aſcẽdit, ſodomã et
gomoꝛrã reliq̃t, incendiũ libi
dinis fugit curã ſeculi ſuffo-
cauit, ꝛ montẽ ſumme ꝯtẽpla
tõis aſcendẽs emit i agro the
ſaurũ abſconditũ, charũ eũ te
nẽs in vita ſua. Siĺr h̃ idẽ fe
cit petrꝰ qñ volũtarie oĩa de-
ſeruit. oĩa relinquẽs ꝛ ſecutꝰ ẽ
ieſum. Sic et maria illa laza-
ri ſoroꝛ: cũ lazaro frẽ ſuo, ꝛ ma
ria ꝟgie pꝛudẽtiſſima qñ oĩa
vendiderũt et pciũ añ pedes
aploꝝ poſuerũt. Sic ꝛ helye
facere placuit ꝛ iohãni ʒacha
rie filio qñ heremũ intrauerĩt
Sic ꝛ paulus cũ antonio qñ
annis multis heremũ colue-
rũt. Sic ꝛ frẽs mei q̃ ſcõꝝ pa
trũ vitã et exempla imitari et
ſequi voluerũt. Aliq̃d nos ꝛ
hoc idem optamus. Etenim
in ſeculo ſumus ſemper tamẽ

vt incepi vobiſcū in ſolitudi-
ne eſſe deſideram⁹: et oſtendi
mus ope qñ epali eccl'ia gra-
ti nō fuim⁹. Eya ergo fratres
ꝓ dō iugo dei ſummiſſi eſtis.
vt ſublata licentia peccādi: ca
thena obediētie īꝑpoſito bo
no retinere poſſitis. Sed at-
tendite fratres mei leticia cor
dis mei: ꝙ nihil proficit bene
opari ex coactione niſi ex vo-
luntate libera faciatꝫ Qui em̄
bene faciunt coacte: deo non
ſunt accepta. que faciunt ⁊ ſy
moni cireneo quē iudei anga
riauerunt vt crucē xp̄i porta-
taret: optime cōparant. Ecce
em̄ ſymon crucē portat cū do
lore: qr nō libēter portat. an-
gariatur ſed nō moritur in ea
ideo non pſeuerando fugit. et
ſine fructu a cruce recedit. qr
nihil boni dicitur niſi vſqꝫ ad
mortē in bono pſeueret. Sic
et nos crucifigamus corpora
noſtra verberib⁹. vigilijs. ab
ſtinentia eſce et potus. Sed
timeo ne coacti hoc agamus
et corpora macerantes: mun-
do ſaltem voluntate viuam⁹.
Ideo fratres in hunc montē
obedientie aſcendamus ⁊ qđ
deo pmiſimus attendamus.
Nihil eſt em̄ mal⁹ obediētia.
nihil peius īobediētia. Adaꝫ
periȷ̄t qr inobediēs fuit. xp̄s
reſurrexit qr p̄i obediuit. Jo
nas inobediēs a piſce abſor-
ptus eſt. Saul inobediens a
demone correpţ⁹ eſt. A q̄ cor-
reptōe liberet nos iꝑe xp̄s vt
digne ad montē ꝯtemplatōiſ
volare poſſim⁹. amen.

¶ Ad iudices ⁊ pcuratores.

¶ Sermo. XXXV

Rogatus a vob̄ o iudi
ces: licꝫ cū fortunato
manicheoꝝ p̄ſbytero longa
diſputatōe grauat⁹. ſermonē
veſtra dilectōe deuictus face
re deo auxiliāte nō diſtulim⁹
Ecce em̄ nunc ꝯgregati eſtis
in domo epiſcopi. Conueni-
ſtis oēs in vnū nō vt ſophiſ-
mata audiatis. nō vt poetaꝝ
curioſitatē intelligatis. nō vt
beatos vos eſſe pdicem. ſꝫ ſo
lum vt quid pro veſtra ſalu-
te neceſſariū fuerit audiatis.
et audientes operibus adim
pleatis. Vos enim reputati
eſtis ab hominib⁹ duces po-
puli. iudices terre. orphano-
rum patres. viduarum mari
ti. iuſticie zelatores. reipubli-
ce amatores. Cauete ḡ ne cor
rumpamini odio. amore. pre-
cio. pcibus. vel timore. Decet

Igitur iudices nõ ſolũ q̄ dixi-
mus adimplere, ſed cũ dei ad
iutorio calcare ſupbiã abomi
nari luxuriã, abhorrere falſi-
tatē, deſpicere auariciã, q̄ no-
uerca dicit̃ eē ⁊ ſumma inimi
ca iuſticie. Ipa enim eſt que
patrē neſcit, matrem ignorat,
amicos pdit, et ſeipam relin-
quit. Decet igit̃ iudices nõ a-
uariciã ſed largitatē ſectari et
amare puulos, puſillis et or-
phanis faciē ſerenã nõ ſoluʒ
verbo ſed opere demõſtrare.
Nõ em̃ auertere facieʒ debet
a paupe, nec priores dedignē
tur cõſeruare fideles, nec cer-
uicem erigere debēt quoſdaʒ
deſpiciendo, ſcientes ꝗ morit̃
pariter doctus ⁊ indoct⁹. De
cet igit̃ iudices gratiã quã di
uinit⁹ receperũt ſollicita men
te cuſtodire, fidē oſtēdere, ze-
lum rectitudinis conſeruare.
Decet etiã iudices clementie
eſſe cultores, deteſtatores ſe-
uitie, cunctis benignos, ad irã
tardos, ad miſericordiã feſti-
nos, in aduerſis firmos, in p
ſperis humiles ⁊ cautos, et q̄
buſcũq; dignitatib⁹ ſublima
tos ſeipos agnoſcãt, ⁊ caueãt
ne ſuos inferiores deſpiciãt.
Decet etiã iudices ſapientes
eſſe ⁊ in lege doctiſſimos, ne
dicere valeãt, tãq; legē ſanctã
ignorãtes, bonũ malũ ⁊ malũ
bonũ Deceʒ etiã iudices plus
deũ timere q̃ alij hoĩes, plus
de ſalute animaruʒ curare q̃
corporis, plus honorē dei q̃
marſupia plena diligere. Sʒ
ve vobis o iudices ve vobis
in eternũ ⁊ vltra, q2 nõ eſt in
vobis veritas, nõ miſericor-
dia, nõ pietas, nõ iuſticia nec
ſciētia dei in vobis pt inueni
ri. Quid em̃ inter vos regnat
auaritia, mēdacia: clamor ap-
parentia, puerſio ſacre legis,
dicētes malũ bonũ: bonũ ma
lum. Ecce acceptio pſonarũ.
Nõ eſt em̃ veritas in vobis.
Diminute ſunt a vobis veri
tates. O pr̃es pauperũ. o ve-
re nõ pr̃es ſʒ pdones. Quare
nõ patres, q2 vbiq; p vos op
primunt̃. nec eſt q̄ miſereatur
pupillis dei, ſed ſi diues locu
tus fuerit mox tacuiſtis, cau-
ſas ſuas vſq; ad nubes pdu-
xiſtis. O iudices ſciam ⁊ iuſti
ciam mũdi amãtes attendite
quid agitis. Nam ſciã mũdi
pleni eſtis ⁊ in ipa morie mi-
ni. Que eſt em̃ ſcia mundi: ni
ſi theſaurũ cõgregare, lucruʒ
terrenũ acq̄rere. decipe proxi

mum.mentiri.iurare.iuſticiã
caute ꝑuertere.ꝛ ſilia i cũctis
agere. Jſta ei ẽ ſapia hui⁹ mũ
di Jn iſtis fere q̃ſi tota vr̃a vi
ta ↄſiſtit.ꝛ iõ attẽdite q̃ iudi-
catis terrã ꝙ ſapia hui⁹ mõi
ſtulticia ẽ apud deũ: Sꝫ dici
tis.ep̃e hãc ſciam nõ amam⁹.
furtũ nõ cõmittim⁹.ꝓximũ ñ
decipim⁹ nec offendim⁹.q̃re.
qꝛ nihil aliud recipimus niſi
q̃ꝫtũ nobis donare voluerit.
Ego aũt dico vob̃ ꝙ tm̃ feci-
ſtis q̃ꝫtũ facere potuiſtiſ. Nõ
plus vob̃ fuit datũ.iõ ñ plus
recipiſtis.q̃ꝫtum potuiſtis fe
ciſtis. Leuaſ cauſas magnas
feciſtis. Nãꝛ ſi vi nõ rapuiſtꝭ
et ꝓximũ i via nõ dep̃dati fui
ſtis.latrones tñ eſſe poteſtis.
Latro ei timet malũ.ꝛ vbi nõ
p̃t nõ facit:ꝛ tñ latro ẽ. Deus
em̃ coꝛ interrogat ꝛ nõ manũ
Lup⁹ ei frequẽter veit ad oui
le:ꝛ q̃rit rapeꝛ oues q̃rit lacera
re.q̃rit ꝛ deuoꝛare. vigilãt tñ
paſtoꝛes.latrãt canes.ꝛ ſic lu
pus timẽdo fugit. Nũq̇d nõ
tñ lupũ nõ eſſe dicim⁹.abſit.
Sic ꝛ vos facitꝭ q̃ꝫtũ poteſtiſ
ſi plura poſſetis plura facere
tis. Eya igiẜ o iudices attẽdi
te ne cũ falſis iudicibꝫ ſuſan-
ne ↄfundabimini. Suſcita-
bit ei dñs ſpm̃ danielis ꝛ po-
net ſpiritũ ei⁹ ꝛ ſapiam pueri
ſui daniel' in mentẽ alicui⁹ iu
uenis.et ſic̃ fecit i ſuſanne iu-
dicibꝫ ↄfundet oẽs falſos te-
ſtes cũ iudicibꝫ.ꝛ tũc ſciẽt q̇d
ſibi ꝓfuerit ſua ſcia Cõſidera
te ḡ o iudices terre q̇d ꝑ oſeã
ſeruũ ſuũ de⁹ loquaẜ. ait em̃.
Uiſitabo ꝓpl'm meũ ꝛ iudiceſ
et vias eoꝝ.ꝛ cogitatõẽs eoꝝ
reddã eis. O q̃ꝫ hoꝛrendũ ẽ in
cidere in man⁹ dñi.o q̃ꝫta vi-
tio.o q̃ꝫta miſeria malis erit ĩ
die nouiſſimo. Expellenẜ em̃
mali mercatoꝛes.falſi iudiceſ
de domo dñi exulabũt a do-
mo dei.expellenẜ a ꝑadiſo. et
ibũt in locũ vbi ſp erit fletus
et ſtridoꝛ dentiũ. Jõ attẽdite
ad ↄſilium meũ aꝑite coꝛdis
poꝛtas. Surgite q̇ doꝛmiſtiſ
legite Eſaiã ꝓphetã. Seq̇mi-
ni eũ nõ cras ſꝫ hodie.non tm̃
hodie ſꝫ nũc. Ait ei ꝓpha. De-
relinq̃t impi⁹ viã ſuã.ꝛ vir ini
quus cogitatões ſuas ꝛ re-
uertaẜ ad dñm:ꝛ miſerebitur
ei⁹.qꝛ miſericoꝛs ẽ Currite iu
dices ne iudicemi ad patrem
miſcdie.q̃rite veniaꝫ. reddite
qd̃ recepiſtis illicite. Querite
veniã qm̃ ꝓpe eſt oĩbus inuo
cantibꝫ eũ in veritate. Jp̃e eſt

qui ſanat cõtritos corde ꝛ hu
miles ſpū ꝛ corde tribulatos
ſaluabit. Ambulate dū lucē
habetis. dum dies eſt. Ecce o
iudices veniet iā nox: qꝛ veīt
iam mors in q̄ nō erit licitū
ambulare. Cogitate q̄d eſtis
q̄ ituri eſtis. Parētes eīn ve-
ſtri p̄dicant. mortui ſepultu-
ra clamat. infernus vlulat. de
mones expectant. ſacerdotes
p̄dicant. quid ſupbis terra et
cinis. O iudex qui deum non
agnouiſti. dum iuxta tumu-
los patrum tuorū tranſis. ſci
as ꝙ mortui clamāt. terra es
et in terrā ibis. Homines ei
fuerunt ſicut et vos diuitias
poſſidēdo. Ubi mō ipi ſunt.
ſic et nos erimus. Ubi ſuper
bia eorum. vbi ſciētia. vbi ca-
thedra magiſtralis. Ubi ho
nor diſcipulorum. vbi indumen
ta ſerico et pelle decorata. O
cinis ꝛ puluis. o iudex. quid
es ꝛ quid eris: cōſidera. Nō
ergo tardes cōuerti ad deum
et ne differas de die in diem.
Subito eīn venit ira eius. qꝛ
iuxta ē dies p̄ditōis. ꝛ adeſſe
quidē neceſſe eſt ꝛ feſtināt tē-
pora. Nemo ex vobis tū de-
ſperet. nēo diffidat de dei mi-
ſericordia. Sꝫ attēdite qꝛ nul
la culpa tam magna eſt q̄ nō
habeat veniā. Et ne aliquis
deſperet. mariā illam pecca-
tricem dominā luxurie. vane
glorie matrē. ſororē marthe
et lazari in exemplū ſumite. q̄
poſtmodum apoſtolorū apo
ſtola meruit nuncupari. Ad-
iuuet aūt nos ipe deus ꝛ ho-
mo qui ꝑ nobis naſci et mori
dignatus eſt. Ameu.

Ad p̄ſbyteros de vita eorum.
Sermo. XXXVI.

FRēs chariſſimi: no-
uit charitas veſtra o-
portet manū mundā eſſe que
polluti vaſis maculas debet
purgare. ne polluta deterius
poſſit coinquinare cum ſordi
da ſordidum tractat. Propte
rea ſacerdotes altiſſimi dei:
vobis dicit. Mundamini q̄
fertis vaſa domini. Uos eīn
eſtis qui vaſa dn̄i ferre debe-
tis. q̄bus datū eſt noſce my-
ſteria regni dei Uos eſtis ſal
terre. lux mūdi. lucerna accen
ſa. ciuitas in mōte poſita. co-
lumne tēpli. lignū ſcie in me-
dio paradiſi poſitū. patroni ꝛ
rectores terre. angelorum ꝛ paradi
ſi ciues. ꝓphetarum filij. patriar-
charum cognati. aplorum ſucceſſo
res. Mundamini ḡ vt digne

cum patribꝫ ferre poſſitis va
ſa dn̄i. Uaſa em̄ nō ſolum au
rea ⁊ argētea: ſed etiā illa pro
quibꝫ redimendis: dn̄s mori
dignatꝰ eſt. Propterea atten
dat charitas vr̄a q̄les eē debe
tis. vt digne vaſa dn̄i porta-
re poſſitis. Ait em̄ apoſtolꝰ.
Oportet ep̄m ſine crimīe eſſe
tan̄ꝗ dei diſpenſatorē. nō ꝓter
uum. nō iracundū. nō vinolē
tum. nō ꝑcuſſorē. n̄ turpis lu-
cri appetitorē. Hec aūt n̄ ſolū
ego ep̄s ſeruare debeo: ſed et
vos vna mecuꝫ deo auxiliāte
ſeruare debetis ꝑ oīa ſine cri
mine ſicut ep̄m. Ita iubet eē
p̄ſbyterū. i. irreprehenſibileꝫ
vt nō q̄rat vxores. nō diuiti-
as. nō honores. ne ſecularis
dicat̄. nō em̄ debet q̄ aiarum
curā gerit trāſire de domo in
domū. nō frequētare forū cuꝫ
ruſticis. nō mercātias acq̄re-
re. nō cōmatres ꝓcurare. nō
ligoniſare. nō tabernas intra
re. nō diſcurrere niſi neceſſita
te cōpulſus. Sic em̄ faciētes
irreprehenſibiles ſunt apud
hoīes. Sic ei vaſa dn̄i digne
portare poterūt. Sꝫ ſi ꝯtra-
riū fuerit: quod dn̄s auertat.
quō poterit auferre malū de
medio oiuū ſi in delicto ſimi-

liter ſimili corruerit vel maio
ri. Nō em̄ talis diſpēſator di
citur ſed potiꝰ diſſipator. Ali
ud eſt em̄ diſpēſator: et aliud
dn̄s. Diſpēſator ei ſeruus eſt
Nō em̄ licet diſpēſatori ꝑcu-
tere ſeruos. nō occidere. non
iracundiā portare. qr dn̄s eiꝰ
hūilis benignꝰ et miſericors
eſt. Nō ḡ licet diſpēſatori fu-
rioſum eſſe. Nihil em̄ fetidiꝰ
nihil damnoſiꝰ. nihil leuius.
nihil turpius ī paſtore furio-
ſitate. Attendat igit̄ paſtor: at
tendat ⁊ diſpēſator q̄d legit̄.
Seruū dei nō oportet rixari
ſed humilē ad omnē eſſe pa-
tientē doctorē in manſuetudi
ne erudientē eos q̄ ꝯtra mo-
uent. Diſcāt ergo paſtores ſi
offendunt̄ patiētes eſſe. Et vt
ego patientiā merear: oportꝫ
p̄ſbyteros etiā nō ſolū abſti-
nere a rixis ſꝫ ab ebrietate ca-
uere. Nō ei licet clerico extra
horā bibere. vel aliq̄d mādu-
care l' de domo ī domū trāſire
⁊ prādiū l' cenā ordinare. At-
tendite p̄ſbyteri mei: attendi
te ⁊ ſi veritatē dico nolite tur
bari. Nā valde deſpicit̄ cleri
cus q̄ ſepe vocatus ad pran-
dium nō recuſat. etiā neceſſi-
tate aliq̄ ꝯpulſus. Sepe em̄

In cena vel prandio vbi ma-
gna exiſtit multitudo: rixe et
ebrietates naſcunt̄: et ea que
ſunt opa carnis. Ido ſumme
cauere debet cleric⁹ ne extra
domū ſuā vel epi prādere au
deat. vel i eadē etiā audeat ſe-
cularibꝫ pparare. Quid ei a-
liud hr̄e debem⁹ niſi ꝙ turpis
lucri appetitores nō ſim⁹. Oē
em̄ lucrū remotū a pſbyteris
eſſe debet. Nā nō ſeculi ſꝫ eo-
rum q̄ dei ſunt negociatores
ſum⁹ ſeculares ad nos venire
nō pñt. nunq̄d vel intelligere
abſit. Simonē veſtrū audire
voluiſtis ꝛ dimiſſo dentium
dolore volui hr̄e vos. non vt
bonos vos eē audiatis: ſꝫ vt
veritatē loquēdo veſtrā miſe-
riam intelligatꝫ. Quid enim
eſtis. dicetis. Paſtores ſum⁹
Ego āt dico ꝙ paſtores eſtis
et verū eſt qđ dicitis. Sed q̄
paſtores vel quales dicere ñ
audeo. qꝛ ſimul vobiſcū men
dax. Oēs peccatores ſumus.
oēs in peccatis nati. ꝛ ꝯcepti
ſumus. oēs in peccatis viui-
mus. Expedit tñ vt verū di-
cam. qꝛ eps ſum. qꝛ paſtor ſū.
qꝛ ꝓ vobis aiam ponere pa-
ratus ſum. Tacere igit̄ nō de
beo. qꝛ licet peccator ſim: aiaꝫ
tñ ꝓ veſtra ſalute ponere iam
decreui. iā me paraui. verūtñ
dicā. et oñe qđ verū eſt a q̄cū
ꝙ dictū a deo eſt. a prē ꝛ filio
et ſpūſancto eſt. Dicere expe-
dit nō occultare. Nā ſi veruꝫ
tacerē eſſem vob ſilis in cun-
ctis qđ nolo. Si g̊ de⁹ mecū:
q̄s ꝯtra me. Nunq̄d fortuna
tius vel rarius cū ſuis iſidijs
Nā qꝛ verū eis dixi: iō in he-
remo inſidias mihi impoſue
rūt. volētes me ꝯprehēdere ꝛ
occidere. et tñ de⁹ me libera-
uit. Libenter tñ ſuſcepiſſem
martyriū ꝛ etiā ꝓ veritate mo
ri ſp parat⁹ ſum. Audite g̊ re
belles. Audite lupi rapaces.
audite vos deriſores. Ueiat
etiā ille ſanct⁹ ezechiel q̄ por-
tā clauſam viderat in domo
dñi. ſurgat ꝛ vob apiat viſio-
nē quā vidit et palpauit. Dic
dico ſcē ezechiel dic pſbyterꝫ
meis. ait ſibi dñs. Filij hoīs
ꝓpha de paſtoribꝫ iſrael: dicqꝫ
ad eos. Ue paſtoribꝫ q̄ paſce
bāt ſemetipos. Nōne greges
paſcunt̄ a paſtoribus. Lac co
medebatis ꝛ lanis opiebami
qđ craſſum erat occidebatis.
gregē aūt meū nō paſcebatis
qđ infirmū erat nō cōſolida-
ſtis. et qđ egrotū erat ñ ſana-

ſtis et qđ perat nō queſiſtis.
ſed cū auſteritate imperabatis
eis ⁊ cū potētia. ⁊ diſpſe ſunt
oues mee. Sʒ ego ſup paſto-
res requirā gregē meū de ma
nu eoꝝ. Ecce quō de vobis q̄
ritur dn̄s. qꝛ non eſtis paſto-
res ſed lupi rapaces. qꝛ oīa
quaſi q̄ facitis ꝓpter lucrū fa-
citis. Nō ſolū q̄ eccleſiarum
ſunt q̄ritis: ſed ⁊ q̄ mundano
rū. Ecce eñ diſcutiamꝰ mētē:
ꝑquiramꝰ veritatē. Nunq̄d
miſſam cātare. nūq̄d baptiza
re. nunq̄d mortuū ſepelire. ſi-
ne pcio vel ꝓmiſſione digna-
mini. Nunq̄d nō citius mor
tē diuitū q̄ꝫ corꝑis ſalutē deſi
deratis videre. Ecce quō lu-
pi eſtis. ecce quō omni ſimo-
nia infecti eſtis. O ſacerdotes
q̄d agimꝰ. q̄d ſumus. cur tm̄
dormimus. Ecce latro ſemel
furatur. ſemel fenū pximi tol
lit vel rapit. ſed ſi capit̄ blaſ-
phemat̄. verberat̄. furtum im
ponitur. et tā q̄ꝫ latro iudicat̄
ad morteꝫ. O ſacerdotes mei
ſi fenū in laico crimē iudicat̄.
ſi ꝓpter hoc mori debet ⁊ ↄde
mnat̄ ad mortē: q̄d de vobis
erit in die nouiſſimo. Quid ꝺ
nob̄ faceret mundꝰ ſi ſup nos
poteſtatē haberet. Qua ꝓpter
tenete iuſticiā. nolite lucrū fa
cere. ſed habētes victū et ve-
ſtitū ↄtēti p oīa eſſe debetis. ſʒ
q̄ laborat vl' p̄dicat vel bapti
ſat vt inde lucrū acq̄rat. bonis
celeſtibꝫ de facto ſe priuat. Ec
ce eñ romani principes q̄ꝫtū
neceſſe eis fuerat de diuitijs
ſuis tm̄ recipiebāt. aliud q̄ꝫ
paupibꝫ erogabāt: iuſticiā mi
rabilē cōſeruabant in cūctis.
ꝓpter q̄ et alia bona que facie
bant ⁊ obſeruari volebāt. me
ruerūt magnifico imꝑio ſub-
limari ⁊ timeri a cunctis ī or-
be. Ecce enim pagani erāt et
ſtultiſſimū putabāt p deo co
lere crucifixū: et tñ deū ſuum
timebāt. Et nos q̄ nomē xp̄i
in fronte portamus q̄d aliud
q̄ꝫ ſimoniā ⁊ latrocinia quoti
die ꝓcuramus. Ego etiam in
fidelis erā: ⁊ nō ſolū a cartha
ginenſibꝫ ſed a romanis acu-
tiſſimis reputabar a cunctis.
Copioſa turba circundabat
frequēter: ⁊ me tranſire viden
tes ⁊ audientes manū ori ſuo
ponebāt. ciuē romanū tribu-
norum caput me fecerāt ⁊ vxo
rem Pontiani filiam mihi e-
qualem parauerant. Audeo
eñi dicere audeo hoc aſſerere
in nullo me mutatū fuiſſe oīa

cōtemnens: cuncta que ꝑmiſerant ſpernens diuitias abhorrēs: ciuitatē caute reliq̄ns fugiens mediolanū. vxorē nō querēs. cogitans nihil peius habere q̄ cōſortium mulierū et ſocietatē. Hec omnia ſeru⁹ iniquitatum mearum facere nolebam. qui tamē nunc ſeruus chriſti ea que diximus ⁊ maiora temptor hr̄e frequenter. Nos autē fratres qui in pugna ſemper ſumus licet tētemur ad mundum redire vxori negociari. delicate viuere. cathedram etiam aſcendere caueamus: ne cum mundo dānemur. Uos enī eſtis dij excelſi. in quorū ſinagoga deus deorū ſtare deſiderat. vos eſtis eius vicarij. q2 vicē eius queritis. Uos eſtis filij excel ſi omnes quibus datur pote ſtas ligandi atq3 ſoluēdi. ape riendi etiam celum ⁊ infernū claudendi. Eya ergo ſacerdo tes dei excelſi apite aures cor dis veſtri. Quieſcite iam age re ꝑuerſe. diſcite benefacere. paſcite oues verbo ⁊ exemplo nolite eis celū claudere Clau ditis dum nō corrigitis. clau ditis dū maleviuere eis oſtēditis. Oculis ſitis ceco ⁊ pes claudo Tūc em̄ oculus eſtis ceco: cū eius tenebras effuga tis ignorātie. et pes eſtis clau do qn̄ viā veritatꝭ demōſtratis: vel qn̄ fidē coꝛ̄roboratis. Sz ſi fidē vr̄am ꝑ vob roboꝛrare neſcitis: quō alioꝝ fidez roborare poteritis. Et iō attēdite nec turbemī ſi veritatē dico vobis. Scio em̄ ⁊ bene ſcio ꝙ vob amara eſt veritas Quare. niſi q2 ſi veritatē dico nō creditis mihi. ⁊ in melius etiā nō mutamini: Amara er go eſt veritas. ⁊ q̄ eā amāt vel p̄dicant ſepe replent̄ amaritu dine ⁊ doloꝛe. Tacere tn̄ n̄ au deo: nec vob placere intēdo. q2 ſi hoīb⁹ malis placerē ſeruus dei nō eſſem. Uultis vt placeā. deſideratꝭ vt diligam. tn̄ nō vultis vt corrigā. Obſe cro tn̄ vt vitā emēdetis. cōcul cantes auariciā. deſpiciētes luxuriā. vitātes ſupbiā. ſimo niā odiētes. paupes amātes. pompas huius ſeculi renuētes. ⁊ pro nobiſ intercedētes ſine intermiſſione orantes. vt et ego vna vobiſcum vaſa do mini digne per gratiam merear portare Et ſi quis de me murmurauerit: ſciat ꝙ de pa tre epiſcopo murmurauerit.

parcat illi ⁊ oretur ꝓ eo.

De nõ vendẽdo ſacramẽta
Sermo. XXXVII.

FRẽs chariſſimi ſic actu
um apl'oꝝ narrat hiſto-
ria apoſtatante iuda a cõſor-
tio apoſtoloꝝ diuina ꝓuiden
tia ad ſtructurã eccleſie ꝓui
dens fundamẽta q̃ ſm Johã
nem ſũt duodecim nõia apo-
ſtoloꝝ beatũ mathiã vocauit
ad apſtolatũ Et ſicut ſuſcepit
mathias principatũ ⁊ ſurre-
xit loco iude. ſic etiam nos ſu
ſcepimus principatũ in eccle
ſia dei. ⁊ ꝑ gratiã ſuã ſuos mi
niſtros facere voluit. et in pa
lacio ſuo nos conſtituit ⁊ ele
git vt eſſem⁹ gens ſancta. po
pulus dei. ſal terre. lux mũdi.
et angelici oẽs abſq; peccato.
Miniſtri etiã dei ſum⁹ et ſer
ui. Serui eñ dicunt᷑. nõ qui
ad oculum ſeruiunt. ſed q̃ vo-
luntati dñi in omnib; fideli-
ter obediunt. et tunc in tantã
familiaritatẽ domini mouen
tur. q᷑ nõ amplius ſerui ſed a
mici vocantur. Ideo tota mẽ
te nos exhibeamus in multa
tribulatõe. in ſcientia. in cha-
ritate non ficta. in vigilijs. in
carceribus et plagis. in ver-
bo veritatis. Et ſic nihil ha-
bentes omnia chriſtum poſſi
dendo ſum⁹ poſſidẽtes. Hec
eſt eñ beatoꝝ vita. hec eſt ſa-
cerdotũ ſalus. hec eſt ſeruoꝝ
dei requies. hec eſt amicoꝝ
eius voluntas. hec eſt eñ ſan
ctificatio noſtra. vt in omni-
bus exhibeam⁹ noſmetipos
ſicut dei miſtros in multa pa
tientia. in tribulatõe. in neceſ
ſitate. in caſtitate. in abſtinen
tia. in ſcientia. in ſuauitate. in
charitate nõ ficta. in verbo ve
ritatis. nemini dantes vllam
offenſionẽ vt nõ vituperet᷑ mi
niſteriũ noſtrũ. Chriſti enim
ſerui ſum⁹ Tunc xp̄ianoꝝ
miniſteriũ vituperat᷑ ſeruitus
noſtra deſpicitur: qñ ea q̃ xp̄i
ſunt deſpicimus ⁊ ope adim-
plere negligimus. Sʒ ve no
bis fratres mei ve nobis. q᷑
falſum nomen chriſti porta-
mus. falſum nomen dei geri-
mus. quia ope non adimple-
mus quod adimplere debe-
mus. Diſcutiamus ſacerdo-
tes mentẽ noſtraʒ ⁊ ſciam⁹: ſi
ſerui chriſti ſumus. Sciam⁹
eñ q̇d facere debem⁹ ne ſerui
inutiles ſimus. Quid enim.
Certe nihil aliud niſi q᷑ exhi-
beam⁹ noſmetipos ſicut dei
miſtros in multa patia. Sed

ve nobis quia nullā patiētiā habere videmur. nam paupe res esse debem⁹. q2 mēbra xp̄i sumus ⁊ ministri dei. Sed si paupertas aggredit̄. vl' aliqua corpis necessitate turbamur ⁊ affligimur. dona sci spūs vē dere pcuram⁹. O sacerdotes mei nolite hoc malū facere. s3 memētote ꝙ gratis accepist̄. ⁊ ideo gratis reddite. ne cū si mone mago dānemi: cui dixit petrus. pecunia tua tecū sit ī pditōe. Qui etiā p̄ciū recipit. de sacris giezita ē ⁊ plen⁹ lep̄ Nā cū eliseus mūdasset naamā pricipē syrie i iordane a lepra rediens naamā obtulit ꝓphete multa mūera. s3 ille noluit recipe. Qui cū recessisset. locutus est ei giezi discipulus ꝓphete petēs pricipi syrie munera: q̄b9 acceptis ꝓpheta oīa p spm̄ nouit: ⁊ vidēs eum redarguit percutiēs eum lepra Sic etiā pcutiunt̄ oēs qui p sacramentis pecuniam petūt Sed dicetis. Nunquid non scptura dicit. q̄ altari seruit: d̄ altari viuat. O sacerdotes h̄ qd̄ dicit̄ oīo negare ñ audeo sed sciatis ꝙ deus intuet̄ corda hoīm Nā si sacr̄m dare distuleris etiā si fueris oī paupertate vallatus: ñ pastor es non minister christi es: sed mercator Nō igit̄ petas: nō etiā tātū p baptismo recipias: si cu3 simone perire nō velis. nā scō pacto sacr̄m vēdidisti et saluatorem tuū pdidisti cum iuda. Spōtanea et sincera volūtate porrige sacr̄a nihil petēdo. nihil expectādo. nihil de promisso desiderādo. s3 si tibi datur: iuste recipis. iuste posside re potes. Memēto tamen ꝙ paupem vitā sacerdos gerere debet. et ideo si supbiā habet si magno bn̄ficio gaudet p̄ter victum et vestitū: quod supest: paupib9 dare nō differat q2 oīa paupm sunt Verbū āt illud quod negare nō deb3 fidei: q̄ altari seruit de altari viuat. ver̄ oīno est. q2 ñ licet sacerdotib9 manib9 opari. ligonizare. fer̄ fabricare ⁊ similia Hoc aūt ꝓpter reuerentiā ⁊ tāti sacramenti dignitatē. Illō āt magis ad seculares q̄3 ad sacerdotes pertinet ne ipi sacerdotes dei fame pereāt vel nuditate. Ideo dignū est vt q̄ altari seruit de altari viuat. Similiter frēs q̄ sacr̄m emit. vel ecclesiā vl' p̄bēdas. vel ecclesiarū introitus: vel seculari po

tentia hoc ꝑ ſe ꝓcurauit.ſciat
ꝙ cū gieſi ꝛ iuda iā dānat⁹ eſt
iā leproſus factus ē.iā de tem
plo dñi expellēdus eſt. Qua
re ſic. Quia q̄ non intrat per
oſtiū in ouile:ſed aſcēdit aliū
de fur eſt et latro. Jdeo repre
hendendus eſt qua ementes
et vendentes dñs eijcit de tē
plo repellēdus eſt.quia lepro
ſi eijci iubent̄. Nō intrat ꝑ o
ſtiū ad eccl'am qui per laicalē
portaȝ intrat. Non eñ laicis
ſpūalia dona tradita ſunt ſed
domini vicarijs. Vicarij dñi
ſunt qui vicem apl'orum te
nent. Caſtella autē et villas
ſuas laici diſpenſent.bona āt
hyponēſis eccl'ie vigilāter at
tendant ne tangāt Duces eñ
raro vel nūq̄ paupibus ſacer
dotibus prebendas ꝓcurant
et ſi ꝓcurant nō dei amore ꝓ
curāt ſȝ vt cū vxore et familia
de bonis eccl'ie gaudere vale
ant. Et iō ſciat ſacerdos q̄ ti
more vel amore defraudari a
diuite ſe ꝑmittit ꝙ impunitus
nō remanebit.et ſi nō in pn̄ti
ſaltē in futuro igne eterno nō
carebit. Redeam⁹ igitur ad ꝓ
poſitū fratres et ſciam⁹ quō
poterim⁹ nos exhibere ſicut
dei miniſtros. Cupitis enim
ſcire. Ecce ſi pſecutiones ve
niūt.nō deficiamus.ſed pati
entiam habeamus. Si neceſ
ſitas paupꝫtatis contingat:ñ
deſperemus.ſed in dño con
fidamus Si blaſphemamur
nō reſpondeamus.ſed parca
mus. Si colaphis vel alapiſ
cedimur.aliā partē parare ñ
differam⁹: Si verbo vl' mur
mure ꝑcutimur: taceamus.
Si occidimus gaudenter ad
mortē ꝑgamus Quare Quia
nō eſt ſeruus maior dño ſuo.
Si ei pſecuti ſunt:et vos pſe
quētur ait dñs Jta ei patien
tia ornari debem⁹ ſi miniſtri
chriſti eē optam⁹. Sȝ quid a
liud. Niſi ꝙ in caſtitate nos
metipos exhibere debemus.
Hec ē illa virtus ſine qua q̄s
eſt factus oim̄ reus Hec ē illa
virtus.que nos deo cōmen
dat:que nos angelos facit: q̄
nos ſup ethera volando con
ducit. Hec ē illa virtus ſine q̄
vaſa dñi ferre nō poſſumus.
Hec eſt illa ſancta virt⁹ quaȝ
aſtringere nos docet aplus.
fornicatio ꝛ om̄is immūdicia
nō noietur in vobis:ne menſ
veſtra colloquijs malis poſ
ſit corrūpi. Jdeo fratres attē
dite ꝙ nō ſolum a vobis re

58

mouenda eſt fornicatio ſ3 etiã
omis ſuſpicio falſa Nõ decet
clericũ cũ mulieribꝫ ſedere vl'
fabulari: vl' domũ eiꝰ freq̃nta
re ne ſuſpicio mala idẽ ꝓgredi
at O ꝙ vil'o ꝙ miſer ꝛ puſillãi
mis reputat clericus: q̃ freq̃nt
cũ mulieribꝫ ꝯuerſat. Inſipi-
ens valde ẽ et inexptus. q̃ ami
citias mulieꝝ ꝓcurat Et ideo
vos q̃ eſtis lux mũdi ꝛ citas i
mõte ſituata ſic famã vr̃aȝ cu
ſtodire debetꝭ vt nõ erubeſcãt
detractoribꝫ laudatores Attẽ
dite etiã frẽs attẽdite qđ dicit
apl'us. fornicatio ꝛ imũdicia.
Fornicatio eñ eſt natural' mu-
lieꝝ cõcubitꝰ: ſ3 illicitꝰ. Forni
catio ẽ cũ meretrice agere Mu
lier ſiue adultera ſiue ꝯcubi-
na meretrix vocat Fornicatio
eñ iõ clericꝭ interdicit. qꝛ cum
ſimꝰ miniſtri dñi: mẽbra mere
tricis ñ efficiamur O ꝙ turpe
eſt clericũ a' meretrice duci ca-
ptiuũ. Qui eñ adheret meretri
ci vnũ corpꝰ efficit. Et iõ ſcire
debemꝰ ꝙ malũ eſt fornicari.
Nã ſi ꝯiugiũ ſacerdotibꝫ pro
hibet. q̃ntomagis crimẽ forni
catõnis i nobis eſtimabit. Ec
ce eñ frẽs laicis ꝯiugatis ad tẽ
pus abſtinere pcipit. vt vacẽt
oroni: ꝛ ſacerdotes quos cor-
pus dñi cõſecrare omi die o-
portet: ꝯcubinas in domo te-
nere non erubeſcũt. Ecce quõ
vaſa vr̃a poſſidere in ſctifica-
tione ſcitis. Scitis eñ frẽs ꝙ
die quadã Dauid venit ad a-
bimelech ſacerdotẽ: et ait Da
uid eſuriens Da mihi aliq̃d
cibi. Et rñdit Nõ habeo pa-
nes laicales ad manꝰ: ſed tm̃
panẽ ſctm̃. et iõ dic mihi o da
uid: ſunt mũdi pueri tui a mu
lieribꝫ. et ait. Sũt ab heri et
nudius tertius. Et ſic dedit
ſacerdos eis ſanctificatũ pa-
nẽ. Si ğ introgauit ſacerdos
vtꝝ ſerui dauid mũdi eẽnt ꝓ-
pter panẽs ꝓponis accipiẽdos
q̃d facere nos dẽmꝰ miſeri ſa
cerdotes p corpꝰ dñi capiẽdũ
O frẽs mei ſic ꝛ ſacdotes pa-
ganoꝝ dũ offerre dñi dijs ſuis
inceſſa ab oi malo vt pñt abſti
nẽt. Ecce ego iã eps hiponẽ. e-
rã ꝛ cũ q̃buſdã ſuis xp̃i ad e-
thiopiã perexi vt eis ſctm̃ xp̃i
euãgeliũ p̃dicare: ꝛ vidimꝰ ibi
m̃ltos hoĩes ꝛ m̃lieres capita
ñ hñtes: ſ3 oclos groſſos fixos
i pectore. cetã mẽbra eq̃lia no
bis hñtes. Inter q̃s ſacerdo-
tes eoꝝ vidimꝰ vxoratos: tãte
tñ abſtinẽtie erãt ꝙ licet vxo-
res ſacerdotes oẽs haberent

nūq̄ꝫ tū niſi ſemel in anno eaſ
tāgere volebāt. q̄ die ab om-
ni ſacrificio abſtinebant. Vi
dimus ⁊ ī inferiorib⁹ partib⁹
ethyopie hoīes vnum oculū
tantum in fronte habētes. q̄-
rū ſacerdotes a cōuerſatiōib⁹
hoīm fugiebant: ab omni libi
dine carnis ſe abſtinebant ⁊ ī
ſeptiana in qua dijs ſuis thu
ra offerre debebant: ab omni
labe carnis abſtinebāt ſe: ni-
hil ſumebant niſi metretā aq̄
p die. ⁊ ſic cōtēti manētes di-
gne ſacrificium dijs ſuis affe
rebāt. O grādis chriſtianoꝝ
miſeria. Ecce pagani docto-
res fideliū facti ſunt. ⁊ pecca-
tores ⁊ meretrices p̄ceſſerunt
fideles ī regno dei. Nō ergo
ſic fratres non ſic dn̄m. nō tā
tū diligamus ore ſed ope ⁊ ve
ritate. Tūc veri ei⁹ miſtri eri-
mus: ſi ſobrie. ſi iuſte. ſi caſte
vixerim⁹ Qui eſt benedictus
in ſecula Amen

De ſacra ſcriptura
Sermo. XXXVIII.

Scriptū ē frēs cariſſimi
q̄ moyſes poſuit in tab
naculo labꝝ eneū in q̄ lauarē
tur Aaron ⁊ filij eius cū īgre
direntur ſancta ſctōꝝ. Jdo
attendite q̄ q̄cq̄d ſub lege an
tiqua in templo dei efficiebat
aliq̄d futuꝝ p̄ſignabat. quod
ī eccleſia noſtra ſub figura te-
gebat: ſicut ait ap̄ls Quecūq̄
ſcripta ſūt: ad nr̄am doctrinam
ſcripta ſūt. Nō eīi ſcī p̄res cu-
raſſent tot ⁊ tāta ſcriptis me-
morie cōmēdare: niſi vt alios
legētes. alios p exempla edifi
carēt Legite ergo fratres mei
ſcripturā ſacrā: legite eā ⁊ nō
eritis ceci duces cecoꝝ. Legite
ſacrā ſcripturā in qua quid te
nēdū ⁊ quid fugiendū ſit ple-
ne inuenietis. Legite eā q̄ oī
melle dulcior eſt. oī pane ſua-
uior. omni vino hilarior inue
nitur. Apph̄ēdite eā ⁊ inueni
etis q̄ō deus deoꝝ ſit longi
tudo p̄pt eternitatē. q̄ō ſit la
titudo p̄pter charitatē. q̄ō ſit
ſublimitas p̄pter maieſtatem
q̄ō ſit p̄fundū p̄pter ſapiētie
immēſitatē. Querite ſcriptu-
ram ſacram ⁊ inuenietis q̄ō
deus deoruꝫ natus de maria
virgine ⁊ homo factus amat
vt charitas: q̄ō nouit vt ve-
ritas q̄ō ſedet vt equitas. q̄
modo dn̄atur vt maieſtas Le
gite ſcripturam ſacram: ⁊ in-
uenietis q̄ō. Nazaren⁹ ille
ieſus regit vt principiuꝫ. q̄ō
tuet vt ſalus. q̄ō opatur vt

59

virtus.quo reuelatur: vt lux. quo aſſiſtit vt pietas. Et ideo fres mei q̄diu in hac infirma et vana vita fuerim⁹.hāc ſapientiā diſcere ⁊ ſape tota mēte curem⁹. Quid eni homo ſine litteris reputat: Quid enim ē Nūquid nō pecus vel hed⁹: Nūquid nō bos vel aſinus: Nūquid nō equ⁹ vel mulus quibus ñ eſt intellect⁹. Eia igit fratres q̄ paſtores ratōnalium ouiū nuncupamini: feſtinate rape nō ſophiſmata paganoꝝ nō carmina poetaruꝫ. nō fallacias philoſophorum de qbus doctores ⁊ auditores reddituri ſūt ratione: ſed illā dulciſſimā ſapiētiā ſapientiarū: que hereditas dei et filioꝝ eius chara poſſeſſio nūcupat Hec eſt illa doctrina ſup oia diligēda. quā prophete pdicauerūt quā patriarche diuinit⁹ hauſerūt: quā dei filius poſtq̄ in terris viſus et cū hominibus cōuerſatus ē aperuit ⁊ declarauit. ⁊ qd tenendum et qd vitādum eſt apertiſſime dēmōſtrauit ⁊ p ſuos aplos nos ipam docēdo illūinauit. Hec eſt q̄ docet nos amare celeſtia ⁊ terrena deſpicere. Hec ē mr fideliū q̄ quotidie docet nos quomodo credamus deū eſſe omnipotentē. quo ipm videbimus in ſede maieſtatis venientē. quomodo bonis bōa ⁊ malis mala tribuentem. videbimus. Hec eſt lucerna pedum nroꝝ ⁊ via ſalutis nre in q̄ inſtruimur quo primo deū ſup oia diligam⁹ quō animaꝫ noſtrā poſtmodum ſicut dīc propinquus. quo poſtmodum aiam pximi. quō poſtmoduꝫ corpus nrm. quō poſtmoduꝫ pximi velut noſtꝝ: diligam⁹. Iſte eſt pfectus modus deū nos: ⁊ pximū diligendi. Hec eſt illa ſacra ſapientia q̄ ex ore altiſſimi pdijt. philoſophis ſophiſticis aſtrologis curioſis ac dyalecticis abſcondita. ſed groſſis et rudibus piſcatoribus reuelata. Nunquid non ⁊ hodie etiam ſoluꝫ paruulis reuelat. Hec eſt omniū ſapiētiaꝝ et doctrinaruꝫ magiſtra et domina. q̄ etiā nos docet exterius blandos et interius fraudulētos cognoſcere. Hec eſt ſcia ſciarum angeloꝝ ferculū. archangeloꝝ pulmentū apoſtoloꝝ gl'a. patriarcharū fiducia. pphetarū. ſpes martyrū corona. virginuꝫ fortitudo monachoꝝ refectio. epōꝝ va-

catio. ſacerdotū celariſū. pue-
roꝝ principiū. viduaꝝ doctri
na. cōiugatorū pulchritudo.
mortuoꝝ reſurrectio. viuenti
um ſempiterna ꝓtectio. Hec ē
per quā fide ornamur. ſpe con
firmamur. ⁊ charitate robo-
ramur. Hec ē quam q̄ inuene
rit: inueniet vitam. ⁊ hauriet
ſalutem a dn̄o. Hec eſt labꝝ
vel peluis quam moyſes po-
ſuit in tabernaculo. in quo la
uarentur aaron ⁊ filij eius. cū
ingredirentur in ſancta ſctōꝝ
Sed dices. Quid ꝑ magnū
ſacerdotem intelligere debe-
mus. Dico eīm vobis fratres
ꝙ ꝑ aaron ſūmum ſacerdotē
intelligere debemuſ. ⁊ ꝑ filioſ
eius alios ſacerdotes mino-
res. ꝑ labrum eneū: legē dn̄i i
telligo. in qua omēs tam ma-
gni ſacerdotes q̄ꝫ parui ſtude
re debēt. ⁊ legendo ⁊ docendo
⁊ opere adimplendo: ꝑ mūdi-
ciam corꝑis: cōpūctionem in-
telligamuſ. qua mūdari debe
mus. vt ad ſancta ſanctoꝝ id
eſt ad ſecreta dei ⁊ ſanctarum
ſcripturarū penetranda: ꝑ pu
rificationē digni inueniamur
Et ideo fratres mei attendite
⁊ conſiderate ꝙ vas paratum
habemus. in quo oportet mē
tis feditatem abluere. ⁊ mun-
diciā mētis i eo preꝑare. Ecce
ei lex ſcā ⁊ ſcꝑtura imaculata
ꝑata ē vt ꝟtutibꝫ decoremur.
Sed ve nobis qꝛ debemꝰ eē
exemplū correctōnis. ⁊ ecce iā
ſumus exēplum erroris. Vn̄
hoc: niſi ideo qꝛ ceci ſumuſ vł
idiote ignorātes legem. ⁊ eam
legere faſtidimus. ⁊ tamen ca
thedram tenere ⁊ aīarum cu-
raꝫ quotidie gerere ꝓcuramꝰ.
Quid ergo miꝝ ſi cadat ſacer
dos Quid miꝝ ſi nō ſubleuat
delinquentes. Quid miruꝫ ſi
dux cecoꝝ eſt: Ecce legem dn̄i
cōculcauit. deſpexit eā vt mor
tem. Sed quid dilexit. quid
procurauit. q̄d toto affectu cō
cupiuit. Uxorem vel cōcubi-
nam caute tenere. equos vel
mulos in ſtabulo poſſidere.
canes pro venatione nutrire.
accipitres cuſtodire. et velut
equus ⁊ mulus quibꝫ nō eſt i
tellectus cupit honorari in ce
nis. ⁊ ab oībus vocari rabbi.
Ecce quō cadit ſacerdos: ecce
quō viuit. Sꝫ ſi cadit q̄ colū-
na videbaꝛ eē i tēplo. q̄ꝫ toma-
gis ꝑpl's peribit. Si deꝰ i an-
gelis ſuis reperit ꝑuitatē: q̄ꝫ
tomagis i his q̄ habitant do
mos luteas ⁊ q̄ terrenū habēt

60

fundamētū Diſcite ꝙ legē ſacer
dotes. ne ſurdo maledicatis.
Tūc ſurdo maledicitꝭ. qn̄ cō-
ciliū ꝓpter ignorantiā dare ne
ſcitis. Tūc ceco offendiculuꝫ
ponitꝭ. qn̄ falſa ꝑ veris oñdi-
tis Itaqꝫ frēs nolite iā pigre-
ſcere. ſꝫ legite ſcripturā Diſci-
te eā filioli. ſepe eā legite. qꝛ le
nioꝛ oleo. ſublimioꝛ auro ⁊ ar
gento purioꝛ. Hec eſt ꝙ preci
pue in deū ꝓuocat. ⁊ deū dili
gere inuitat. linguā purificat.
ꝯſciam ꝓbat. aīam ſctificat. fi
dem cōfoꝛtat. diabolū reijcit
pctm̄ ſpnit. aīas frigidas ca-
lefacit. lumē ſcie oſtēdit. tene-
bꝛas ignoꝛātie expellit. triſti-
ciaꝫ ſeculi extinguit. leticiā ſcti
ſpūs accēdit. ſitiēti potū tribuit
Hec ē ſcriptura ſacra lex nr̄a
imaculata que de inſipientibꝫ
ſapientes facit. primos de no
uiſſimis ponit. magnos ꝺ mi
nimis efficit. nobiles de igbi
libus ꝯmutat. naturā frenat
ꝓhibet leuitatē. tēpat doloꝛē.
ꝯfert ſpē. coronat ſenē. docꝫ iu
uenē. mitigat dedignātes. in-
ſtruit errātes. ſanat egꝭ. robo
rat infirmos. brutos facit ſen
ſatos. mētis ſtabilitatē donat
excitat ſōnolentos. ocioſos in
crepat. pigros incitat. creden
tibus grām dat. reges humi
liat. hūiles exaltat. rectas vias
indicat. elemoſynā imperat.
Hec ē ſcia ſciaꝝ ꝙ ſapiaꝫ dat.
glīam exaltat. honoꝛē mltipli
cat. hūilitatē. charitatē. lenita
tē obiaꝫ ⁊ māſuetudinē docet
et intellectꝰ bonꝰ ē oībꝫ bn̄fa-
ciētibꝫ ⁊ diligētibꝫ deū. Hec ē
ꝙ abſtinētiā caſtitatē largita-
tē ⁊ volūtariā paupertatē ꝯſer-
uat. Poſtremo doctrina hec
oībꝫ felicitatē ſuauitatē ⁊ gau
diū ꝯfert. ſtabilitatē cordis ſo
brietatē coꝛpis. ꝯpūctōnē mē
tis. verā hūilitatē donat. cha
ritatē fraternā iplet. ⁊ timoꝛeꝫ
dn̄i accēdit. Quāobꝛem frēs
mei qui hāc ſapiam diligit et
diligenter legē implet: maxi-
mus vocabit in regno celoꝝ.
⁊ principatū ecclie poſſidebit
⁊ pmia ⁊ mūera copioſa reci-
piet in die nouiſſimo Amen.

De vita ſolitaria ⁊ ꝯtēplatiā

Pax vob. Ser. XXXIX

Pax vob frēs ⁊ charitas cum fide
vob nō deficiat Pax vob frēs
qm̄ electi eſtꝭ añ mōi ꝯſtitutiō
nē i hac vaſta ſolitudie. vt ſitꝭ
cū elya paulo hilariō eātonio
⁊ Iohē ſctī ⁊ imaculati i ꝯſpcū
dī Pax vob qm̄ n̄ eſtꝭ genꝰ ab
iectū ſꝫ electū. nō venale ſꝫ re-

gale ſacerdotium.nō gēs ob-
ſtinata ſꝫ ſancta nō popul⁹ ꝑ
ditionis ſed acq̄ſitionis ·Pax
vobis q̄ nō cōuerſatōnem ho
minū ſed angeloꝝ in ſiluis et
nemoribus adamatis . ·Pax
vobis et vera aplo͛ꝝ charitas
tāqꝫ nihil habētes ⁊ oīa poſſi
dentes . ·Pax vobis frēs mei.
filij mei dilectiſſimi quos q̄ti
die in chriſto parturio ī viſce
ribus charitatis. Pax vobis
illa in quam chriſti:q̄ exupe-
rat omnē ſenſuȝ :cuſtodiat vt
optamus corda noſtra ⁊ intel
ligērias nr̄as ·Pax vobis fra-
tres q̄ ſeculū calcaſtiſ mundū
deſpexiſtis .nō laudē mundi.
vſqꝫ nūc adamaſtiſ :riſum ho-
minuȝ fugiſtis vt ſanctiſ agmi
nibus ⁊ angelicis colloquijs
vacare poſſitiſ ·Pax vobis q̄s
in filios ⁊ fratres elegi vt con
ſortes ⁊ ꝑticipes vos habeaȝ
intēptatōibus meis Ad hāc
aūt vitaȝ iuxta apoſtolicā for
mā viuere volentes nō me ele
giſtis.ſed ego elegi vos. Se-
gregaui vos a ſeculo iſto ma-
ligno.et eduxi vos ꝑ ſingula
heremi loca.per ſpeluncas et
cellas . vt velut apoſtoli ipſi
modico ꝯtenti pabulo demo
retis. Stemus ergo hic frēs
in bello pugnantes q̄tidie cū
antiquo ſerpente. Stem⁹ for
tes in bello reſtringētes ⁊ pre
cingentes lumbos noſtros.
tenenteſqꝫ lucernas ardentes
charitatiſ.iuſticie.pacis.et trā
quillitatis. Ad hec eīm nō me
elegiſtis.ſed ego elegi vos et
poſui vos in vineam peniten
tie.quā quicūqꝫ diſſipare pre-
ſumpſerit mordebit eū teterri
mus inferni coluber. Hec eſt
vinea illa fertilis:quā planta
ui anno etatis mee trigeſimo
tertio velut ſeru⁹ dei noe quā
cupimus tota mente deo du-
ce ſanctis exemplis et ſancto
rū documētis ornare.⁊ orna-
tam taliter cuſtodire.vt a ne-
mine trāſeūtium poſſit vinde
miari.nec aper de ſilua poſſit
eā exterminare.nec alieni poſ
ſint diripere labores eius et
fructus. Hec ē illa vinea quā
plātaui velut pr̄familias quā
ſepe paupertatis.charitatis.
obediencie. et caſtitatis. vt a
Simpliciano chariſſimo vi-
ro didici circūdedi:ad quā ve
lut pr̄familias exiens primo
mane vos conduxi in opera-
rios:vt afferatis fructū quin
quageſimū ſexageſimū ⁊ cen
teſimuȝ ſm̄ abūdantiam glo-

rie plenitudinis chꝛiſti. Hec
eſt illa religio imaculata cuiꝰ
ſctitas ꝑ totū oꝛbē terrarū di-
uulgať. quoꝝ cōuerſatio a cū
ctis mirať. quoꝝ vita nō ſolū
a chꝛiſtianis: ſed a iudeiſ ⁊ pa
ganis potius angelica: q̃ꝫ hu
mana reputať. Hec eſt illa a-
meniſſima ꝑadiſus. quā deuſ
a pꝛincipio plantauerat. in q̄
poſuit grām et dono meritis
inr̄is mee hoīem vt oꝑaretur
virtutē patiē. eruditionē do-
ctrine. corꝑis caſtitatē. aſſidui
tatē p̄cum. ꝯfeſſionē delictoꝝ
abūdātiam lachꝛymaꝝ. Hec
eſt illa ꝑadiſus de q̄ exeūt flui
na ſapiē ⁊ veritatꝭ. ꝯtinētie et
caſtitatꝭ in q̄ deus delectať ſic̄
in oībꝫ diuitijs. Hec ē illa noꝛ
ma aplīca virga directōnis ⁊
eq̄tatis. q̄ tp̄e aplīce p̄dicatio
nis ſumpſit exoꝛdiū. in quoꝝ
aīa vna et coꝛ vnū erat in do-
mino. nec q̄cq̄ꝫ eoꝝ q̄ poſſide-
bant aliq̄d ſuū eſſe dicebant.
ſed oīa erant cōia et diſtribue
bātur ſingulis pꝛout cuiq̄ꝫ o-
pus erat. Nūquid nō et nos
fratres mei ſic vſq̄ꝫ ad moꝛteꝫ
viuere pꝛomiſimus. Hec ē er
go religio aplīca et a mundo
coꝛde et coꝛꝑe ſegregata. que
percutit duces moab. interfi-
cit ſatrapas et tyrānos. Hie-
ruſalē et egyptioꝝ hypocritaſ
vulnerauit ad moꝛtem. Hec ē
vinea ſerui dei Noe in medio
ꝑadiſi ſituata. chꝛiſti ſangui-
ne redempta et irrigata. quaꝫ
ſarabaytarū pꝛinceps hereti
coꝛū paſtoꝛes velut aper de
ſilua tp̄e illoꝛū magnoꝝ mo-
nachoꝝ et heremitarū pauli
videlicet ⁊ anthonij deſtrue-
re queſiuerūt. cuius ſepeꝫ cō-
burere. cuius gyrum lapideū
ſupplantare. cuius fructus vi
tes ⁊ floꝛes incidere. cuiꝰ pla-
niciem virtutū zizania ſemina
re ⁊ replere queſierūt. ſed dei
virtute circūdata minime po
tuerūt. Ad hāc autē vineam
fratres mei: vos cūctaui: ⁊ o-
ꝑarios vos feci meos vt la
boꝛātes vſq̄ꝫ ad finem: dignū
fructū recipiatis in tp̄e ſuo.
Ad hāc me nō elegiſtis vt ſu-
pꝛadixímꝰ fratres ſꝫ ego elegi
vos. ſꝫ poſt ānū fcūs ſuꝫ ep̄uſ
nō tn̄ vos relinquēs Sed cō
pulſus inter gētes habitare
monaſteriū pꝛeſbyteroꝝ ⁊ cle
ricoꝝ oꝛdinaui: intraui domū
ep̄i vt cōiter cum eis viuerem
ſicut ⁊ vobis cū antea vixera
mus. Non igiť me elegiſtis.
ſed ego elegi vos. A quo fra-

tr̄es mei maxime hoc dictū ſit
et ſcitꝫ a dño dictū ē:ꝛ diſcipu
lis dñi dictū ē.verū tñ nō tm̄
illis.ſꝫ etiā nob̄ dcm̄ ē q̄s vo-
cauit in ꝑtem ſollicitudinis et
gl̄e coꝝ ſicut dignat⁹ eſt voca
re ꝑ gr̄am ꝛ ꝑticipes nos fecit
exhortatōnis.ſic et vos.deli-
catus ē ei q̄ vult vel ꝑte ꝛ ad-
miniſtratonē ꝑtis diſſimulat
ex raro merito ſe priuat hono
re q̄ honorē affectat ſine hono
re. Vobis ḡ qui paſtores eſtꝭ
tm̄ aiaꝝ vr̄aruꝫ loq̄tur paſtor
bon⁹ q̄ tertia die vt audiſtis
aiam ſuā poſuit ꝓ ouibꝫ ſuis.
docēs nō me elegiſtꝭ.ſꝫ ego ele
gi vos.nō iſtā tm̄ deſertā ha-
bitationē deſerēdo.ſꝫ de ꝟtu-
te in ꝟtutē ꝓcedēdo fructū af-
ferētes.ꝛ fructus vr̄ maneat.
In his q̄tuor frēs mei atten-
dere debem⁹.ſ.dignitatē.offi
ciū.cautelā.ꝛ ꝯſtantiā. Digni
tatē.q2 dicit.elegi vos.officiū
vt eatis.cautelā vt fructū affe
ratis.ꝯſtātiā q2 fruct⁹ vr̄ ma-
neat. Eſt ḡ dignitas in electō
ne.officiū in fatigatōe.caute-
la in fructificatōne.ꝛ ꝯſtantia
etiā in fructificatiōe. Dignuꝫ
eſt ei qđ elegit nō fallitur duꝫ
eligit Maius eſt qđ dei eſt o-
pus ad qđ elegit. Sed maxi-

mum qđ inter electos ꝑelegit
Eſt em̄ ſenſus talis.non vos
me elegiſtis . ſed egiſtis , ſed
ego om̄i modo eligendi elegi
vos. Sūt em̄ tres modi eligē
di.electio.ſubelectō.ꝛ ꝑelectō
Electio eſt quando de multi-
tudine bonoꝝ et maloꝝ eligi-
tur bonum.ſicut de torculari
oleum ſeparatur. Subelectō
eſt quādo de bonis electis eli
gūtur meliores. poſtea quā-
do de melioribus optimi eli-
gūtur.ꝑelectio eſt. In hūc or-
dinem electus eſt aaron ꝛ fi-
lij eius vt ſacerdotis fungerē
tur corā dño. Prio em̄ dñs ex
oi natōe q̄ ſub celo erat.iſrael
elegit in populū peculiareꝫ ſi
bi.de his aūt ſubelegit filios
leui.q̄ tāq̄ꝫ miniſtri ſpūales ī
tabernaculo dñi ritu ꝑpetuo
deſeruirēt.de q̄bus etiā ꝑele-
git filios aaron in ſacerdotes
q̄ ꝑcibꝫ ꝛ oblationibꝫ ſuis in-
dignationē dñi populū placa
rent.ad hūc ſane modū elegit
nos. Subelegit cū in ſortem
ſanctoꝝ vocauit nos ꝛ in ordi
nem clericatus Sed cū in ſta
tum heremitaruꝫ ꝓmouit noſ
cum ꝑ aquam baptiſmatis la
uit nos.et in diſpenſatione fa
milie ſue diſpenſatores ſuo-

62

ruꝫ miniſterioꝝ ꝑelegit nos. Magnū eſt eñ frēs ꝙ elegit nos Mal⁹ ē ꝙ ſubelegit. Sꝫ maximū ꝙ ꝑelegit. Uere ergo elegit nos et ꝑelegit nos dñs in hereditatem ſibi. Nā ad eleuationē manuū noſtrarum regum capita inclinant. mūera offerunt. etiam patres vos ꝯfitent. expectantes voſ eſſe cū helya et paulo heremita. ꝛ interceſſores apud deum Ue tñ in heremo habitantibus. ſi inter malos piſces foras in die nouiſſimo ꝓijcient Ue paſtoribꝫ ouiū ſi inter hedos numerandi. Quid vlterius fratres dicā audite. ¶ Poſui vos vt eatis. nā q̄tuor ſūt hoīm poſitōnes. Accubitus ſeſſio. ſtatio. ꝛ ābulatio: Oīs eñ hō ſic eſt in loco poſitus: ꝙ aut iacet. aut ſedet. aut ſtat aut ambulat. Hec aūt tm̄ inter ſe differūt in hūc modum Nā cum hō iacet: oēs partes corpis quieſcūt. Cū vero ſedꝫ inferiores ptēs corpis quieſcūt. quia ſedere videnē ſed ſuperiores laborāt. Cum auteꝫ ſtat: totus laborat. hō erigenſ ſe q; generaliter pondere ſuo laborat. Cum vero ambulat additur labori grauis ex motu fatigatio. Ad hūc modum fratres q̄tuor ſunt hoīm gradus ꝛ ſtatus in eccleſia dei. Fideliū eñ alij boni. alij mali. Nūerū maloꝝ frēs nō diſtiguimus. q̄nīā multiplicatus ſup numerum arene maris. Boni vero ſicut ordinē reciꝑiūt. ſic etiā ꝛ diſtinctionem. Sane bonoꝝ aliqui ſūt actiui. aliqui contēplatiui. aliqui vtriuſqꝫ prelati. Et ſic vnum malorum genus. et tria bonorum genera. Quattuor enim ſunt fidelium genera. Mali autem ſunt iacentes. qui in mundo quieſcunt. tales totaꝫ ſpem et fiduciam ponunt in numero diuitiarum quorum deus venter eſt. Tales in lecto iacentes loquūtur anime ſue et ſepe dicunt. O anima mea: habes multa bona repoſita. epulare et bibe. opprime pauperes. deſpice vicinos. renue natos dilata te. extende alas. aſcende ſuper ſydera. Non ſit pratum quod luxuria tua non pertranſeat. dic anime tue. caſtrum ſeruat. qui ſeipſum ab omni malo preſeruat. O fratres tales

ꝓſtrati iacēt. nocte dormiunt
ebrij ſūt. ⁊ ecce mox eos iacen
tes et dormiētes aggreditur
mors et ſicut fauilla ſtatiȝ de-
ficiūt. Talibus aūt: quotidie
clamabat apoſtolus dū dice-
bat Frēs ſciētes. q2 hora ē iaȝ
nos de ſomno ſurgere. Inter
bonos ſūt boni cōiugati. qui
bn̄ vtūtur licitꝭ. ſed tales diui
ſi ſūt. q2 partim ſeruiūt deo. ⁊
partim mūdo. De q̇bus ait: a
poſtolꝰ. Honorāt deū de ſub
ſtātia ſua opib' mie inītēti. tn̄
ſolliciti ſūt vltra modū de vx
ore: poſſeſſionib' . frīb'. filijs
⁊ cognatis. Et q2 ꝑtim delec-
tanᷣ in mūdo: ideo ſedere di-
cūtur. q̇ in ſuꝑiorib' laborāt.
⁊ in infimis q̇eſcunt Sūt ⁊ a
lij contemplatiui. q̇ꝝ (vt dixi-
mus ſupra) conuerſatio in ce
lis ē de quoꝝ nūero vos eſſe
dei grā credo et certus ſum.
Tales ſpē oēm in deo ponūt
obprobria. famem: nuditateȝ
preſſuras amore xp̄i ſuſtinere
ſemꝑ deſiderant quibꝫ viuere
mori eſt. ⁊ mori lucrū clamantes:
cuȝ apl'o dicentes. Quis
me liberabit de corpore mor-
tis huius Tales ſūt velut mi
lites et celoꝝ ciues Iſti labo
rāt ſuꝑ terrā. ⁊ q̇tidie ab ange
lis ſuſtentāᷣ. Sūt ēt alij qui
ambulāt Iſtis ambulare icū
bit non tm̄ vt et nos de virtu
te in virtutē ſed pluſq̄ȝ nos in
ter diuerſa hominū genera ā-
bulare diſcurrere ⁊ examinaᷣ
q̇d agaᷣ Iſti ſūt paſtores ⁊ ꝑ
lati quibuſ incūbit nūc exhor
tari. nūc increpare. nūc mira-
ri. nūc conſolari. nūc docere.
nūc ꝑdicare nūc legere. nunc
orare q̇buſdā ridere. q̇buſdaȝ
flere quibuſdam. applaudere.
quoſdaȝ fugere. quoſdā mēte
⁊ lrīs viſitare. quoſdaȝ pn̄tia
intueri. Tales ſūt ꝑlati vtiq̄ȝ
paſtores ambulātes velut ma
giſter ieſus q̇ ambulās iuxta-
mare galilee vocauit diſcipu-
los et ait illis Ite in orbē vni
uerſū ꝑdicare euāgeliuȝ omi
creature rōnali Tales ſūt oēſ
eccl'iaꝝ paſtores. q̇bus a chri
ſto dr̄ Ite q2 ꝑiculoſū ē tm̄ ſta
re paſtoribus ⁊ medicis aīaꝝ
Ite ergo q2 ꝑniciosū ē ſedere. et ꝑ
emptoriū eſt iacere Ite excita
te iacētes ⁊ dicite Iā de ſom-
no ſurgite quia diu dormiſtꝭ
Clamate paſtores et predica-
tores veritatis: et exaltate vo
cem veſtrām vt in omneȝ ter-
rā audiaᷣ ſonꝰ vr̄e correctōis
increpationis charitatꝭ ⁊ ſan

ctitatis veſtre. Nūquid non
magiſter q̄driduanū mortuū
volens reſuſcitare voce ma-
gna clamauit. Vigilate ergo
⁊ excitate dormiētes, ⁊ minas
cū terroribꝫ eis adhibete De
inde ad ſedētes trāſite ⁊ exhor
tātes eos, vt ad meliora ꝓfici
ant: dicite. Sup̱ flumia babi
lonis ſedete ⁊ flete dū recorda
mini ſyon: porrigite manum
pauperi. ne obliuioni deꝝ dex
tera vr̄a. Fruſtra ei manus tē
dit ad deū qui poſſe ſuo ma-
nus ad pauperes nō extēdit
Si vero qui ſedet aliq̄n ſtare
voluerit apponite manū ⁊ di-
cite. Surge poſtq̄ꝫ ſederis q̇
mādücaſti panē doloris Stā
tibꝫ āt dicite quod ꝓmiſſum
eſt. Sedebitis vos ſup̱ ſedes
duodecī iudicātes duodecim
tribus iſrael. Iſtis āt neceſſa
ria eſt ꝯſolatio q2 multū labo
rant: Dicendū ergo eis ē. Be
ati paup̱es ſpū q̄m veſtꝝ ē re
gnū celoꝝ. Beati qui nūc fletꝭ
q2 ridebitis Beati qui nūc fa
meſcitis q2 ſaturabimini Be
ati qui homines fugitis. q2 ā
gelis ſociabimini. Bti ſolita
rij. q2 celoꝝ ciues efficiemini.
Viriliter ergo agite fratres
mei ⁊ cōfortetꝭ cor vr̄m ⁊ expe
ctate dn̄m q2 veniet ⁊ non tar
dabit. modicū erit. ⁊ videbitꝭ
remuneratorem milicie vr̄e ꝓ
qua penurias ⁊ anxietates ſu
ſtinuiſtis. Regnū em̄ celoruꝫ
vim patiꝭ. ⁊ violēti m̄lti poſſi
debunt illud. Hic eſt enim la
bor officij noſtri. Iſte ei mun
dus fratres mei mari ſepe cō
paratur p̱ quod multiplex eſt
tranſitus Nā quidā tranſeūt
vado. quidā nauigio. quidaꝫ
pōte. quidā ſubmerſi natant
in fluctu. Iſti ſunt illi quatu-
or ſtatus quos noīauimus.
Iacentes em̄ ſubmerguntur
⁊ deſcēdūt in profundū quaſi
lapis. Coniugati vado mare
tranſeūt ⁊ medijs fluctibꝫ iſti
ſaluabunꝭ igne purgati. Cō-
tēplatiui aquā marꝭ pōte trā
ſeūt ſecuriorem viaꝫ eligētes
quibus mūdus mortuus eſt
Iſti ſunt mundū deſpiciētes
qui ſicco pede ⁊ veſtigio mare
magnū (vt experiētia didici-
mus ⁊ oculata fide ꝓbauim⁹)
trāſeūt in fame ⁊ ſiti. nuditate
⁊ frigore. in vigilijs multꝭ. ⁊ ī
laboribꝫ plurimis. Vos aūt
fratres mei eſtis q̇ mecū ꝑmā
ſiſtis ī tētationibꝫ meis: ⁊ ma
re magnum ponte trāſimus.
Nobis vere incumbit ceterꝭ

ſubuenire ne deſcendãt in pfundũ quaſi lapis. Subuenite vos om̄es orationib9 vr̄is. om̄es ieiunate. hoc mare magnum tranſeũtes: qꝛ om̄es in periculo poſiti ſũt. Tã nauigantes q̃ ſubmergentes. ꝛ tã vado mare hoc trãſeũtes ĩ periculo ſũt. Nũquid etiã ꝛ noſ q̇ p pontẽ trãſimus. Nũquid nõ et pons aliq̄ñ cadit. Grandũ eſt oĩno frẽs ne de põte cadamus. Nã ſi de ponte caderemus qḋ deus auertat citi9 moreremur. quia de loco ſublimiori caderemus. Porrigamus ergo man9 de ponte ad ſubmergentes ne moriant̃ et laboremus ne etiam puteus inferni aperiatur. et claudat ſup nos os ſuũ. Nunc vero fratres de cautela audiamus et audiẽtes aduertatis ꝛ videatis qũo caute ambuletꝭ Caute aũt ambulãdũ eſt. vt fructũ afferatis. Tres eĩ fructus dominus memorat in euãgelio. trigeſimũ. ſexageſimũ ꝛ centeſimũ. Centeſim9 eſt virginũ. Trigeſim9 ſubditoꝝ. Sexageſimus prelatorũ. i. fructus duplicat9. Nõ em̄ prelato ſufficit ſeipm̃ ĩmaculatũ ſeruare ſed expedit vt bonos q̄ntum in ſe eſt faciat vita ꝛ exẽplo relucere. Ad hoc em̄ ſignificandũ data ẽ nobis tunica talarꝭ vt bñfacientes ꝛ lucernas bonoꝝ opm̄ tenẽtes pſeuerem9 vſqꝫ in diẽ vocatõnis noſtre: ne dicat̃ nobis. Hic hõ cepit edificare: et nõ potuit ꝯſummare. Aduertere nanqꝫ debẽt canonici noſtri et preſbyteri. qꝛ q̄nto pre aliꝭ maior digni tas in honore: tanto maior in reddenda rõne difficultas. qꝛ quot graduũ culmẽ aſcendũt tot rationũ vinculis erũt alligati. Quis em̄ tot vinculis alligat̃ q̃t ſacerdoſ: bos vł aſin9 latro vel leo captus. O ſacerdos cũ teipm̃ induis. primo amictu faucib9 circũdatis ligaris. albaꝫ poſtmodũ ponis ſubcinctorio vel cingulo renes aſtringis. ac ſi tibi dicat aſtringe fauces ponendo cuſtodiam ori tuo. aſtringe funiculũ admixti potus ne cor tuum mala meditet̃. ſtrĩge renes crucifige carnẽ tuã abſtinẽtia eſce et potus quãtum valitudo pmittit. Hec fratres mei dilectiſſimi facientes viuetis et bñ eritis. et bñ vobis erit. Verũtamen orate illũ ſine quo nihil poteſtis facere vt ſicut

 ai· 64

elegit vos deuſ dē mūdo ⁊ cō
duxit vos ad hanc ſingularez
et apoſtolicā vitā et ſocietatez
ſic vos iuuet vt edatis ſuper
menſam in regno patris ſui.
Penſate tamē fratres mei ꝙ
ꝗ̄diu vixerimus: in periculo
grādi poſiti ſumus Jō de bo
nis ſuis nemo confidat: ſꝫ co-
gitet ſicut dicit apoſtolꝯ. ꝙ cū
quis exiſtimat ſe ſtare caueat
ne cadat. Nunquid fratres
mei nō lucifer ſic decoratuſ ce
cidit. Nūquid nō etiā petrus
Aut ꝗ inter diſcipulos Chri-
ſto familior Juda. et qꝛ de ſe
ſe ꝯfitendo nec in bono ꝑſeue
rando ꝑmanſit. cecidit et cre-
puit et mortuꝯ eſt Rogate igi
tur fr̄es illū ſine cuius volun
tate foliū arboris non mouet
vt vſqꝫ ī finē taliter vos ī hac
ſolitudine regat ⁊ dirigat vt
eatis et fructū auferatis. ⁊ fru
ctus veſter maneat. Amen
Non turbemini fratres dile
ctiſſimi ſi ꝯpello vos vinū bi
bere. et panē tritici cū bletꝭ bu
tyro mixtis ſil' comedere. naz
hodierna die credimꝯ filium
hoīs reſurrexiſſe a mortuiſ. iō
gaudere et opulari eportet.
quia frater noſter. mortuꝯ fue
rat et reuixit. perierat et inuē-
tus eſt. Ad mēnſam ergo acce
dentes cum gladio epulemi-
ni: quoniam ego ſum Jacob
pater veſter

De obſeruantia clericorū
Sermo. XL.

Audiſtis in mēſa fr̄es
chariſſimi ꝗliter dn̄s
ꝑcepit ſuo ſuo abrae:
vt tolleret filiū ſuū: quē ſuper
cūcta terrena diligebat iſaac.
et offerret cū ſuꝑ vnū montiū
quē mōſtrauerit ſibi dn̄s quē
dicūt nōnulli illū eſſe montez
caluariei quo crucifixus fuit
ille deus et hō. Series hiſto
rie nuper ſimpliciter intellec-
ta primo edificat obedientie
filios. Fidelis eius ſermo ni-
mis et efficax ⁊ penetrabilior
om̄i gladio ancipite. Sꝫ de
modo et virtute obedientie a
liquid vobis nūc dicendum
eſt. Nam ſicut obediendum ē
libenter: ſic hylariter ſic et ve
lociter Obediētia em̄ ſine mo
re eſſe debet Non placet deo
moroſa et diſſipatrix obedi-
entia. que quidem cum preci-
pitur. querit. cur. quare quā-
obrem precipiatur. Jſtius o-
bedientie exꝗſitū nobis hodi
erna die exemplū proponitur

Abraã pr̃ nr̃: ſic ei dicit̃ ſenex
fidelis ꝛ pria credẽdi via Sã
ctus igit̃ pr̃ abraã ꝛ pria obe-
diẽtie norma et forma vere o-
bedientie apud oẽs eẽ credat̃
Ecce frẽs ꝑcepit ei deus filiũ
immolare. ſed quẽ filiũ. Audi
ꝛ obſtupeſce ꝗ audis. filiũ di-
lectũ. filiũ ꝓmogenitũ. filium
magne ꝓmiſſionis. filiũ ma-
gne generationis. Dictum ei
fuerat Abraã i Iſaac vocabi
tur tibi ſemen ꝛ in ipſo erit ſe
mẽ tuũ ſicut ſtelle celi et ſicut
harena maris in extrema tua
ſenectute. Centenarius enim
erat abraam dũ genuit Iſaac
de ſara ſterili vxori ꝓpria. De
agar ancilla iſmaelẽ ſagitariũ
mirabiliter promiſſũ ſuſcepe
rat. mirabilius ſuſceptũ reli-
gioſe educauit. Inter hec tñ
nõ cõtradixit Abraam. ſꝫ nec
murmurauit. nec heſitauit.
nec faciẽ conturbauit. imo tã
ꝗ̃ pr̃ exurgens pia crudelita-
te in filiuꝫ ſe armauit. vt mox
obediret. Attendite vos filij
obediẽtie: ꝗ votũ feciſtis ꝛ ꝓ-
feſſionẽ. Uade o tu frat̃ ꝛ fac
ſimiliter. Hec ſemꝑ adimple-
re cogita. hoc ſemper facie le-
ta fac et viues. ꝛ erit ſemẽ tu-
um benedictum vltra ſemen
abrae. Uerũtamẽ ꝗd maius
neſcio murmurat. quid affec-
tioſius ſuſurrat vox iſta i au-
ribus noſtris. licet hec tp̃e tã
to añ nos ſcripta ſint ꝗ̃ ſunt
per allegoriam dicta. Diſcuti
amus ergo folia vinee vt fru
ctũ inueniamus ſpũalis intel
ligentie tãꝗ̃ ſub cortice nucle
um. tãꝗ̃ ſub palea granũ. tã-
ꝗ̃ ſub terra theſaurũ. Ueruꝫ
vt hodierne chriſti ſolẽnitati
ſatiſfaciamus. ꝯſiderem⁹ vtꝑ
ea ꝗ̃ dicta ſũt de tp̃e. Abraaꝫ
inclinare: poſſim⁹ ad me. Au
guſtinũ patrẽ veſtrũ. Tem-
temus ſuper hoc aliquid di-
cere ad dei laudẽ ꝛ ad noſtraꝫ
aliqualem edificationẽ. Sed
ſecũdũ ebreos Abraã ſub tri
bus tp̃ibus tria ſortitus ẽ no
mina. Primo dict⁹ eſt Ilam
quod idem ſonat qꝺ excelſus
cũ adhuc eſſet in caldea in ter
ra ꝛ in cognatione ſua in do-
mo patris ſui. Aſcendens ãt
in terrã canaam ad vocatõeꝫ
dei dictus abraam qꝺ interp̃
tatur pat̃ excelſus. Tandẽ in
circũciſiõis ſue tp̃e tũc dcũs
eſt abraã: hoc pater ẽ multaꝝ
gẽtiũ Attẽdatis fratres ꝛ vos
in prẽm vr̃m. nã prio vocatuſ
ſum excelſus philoſophus.

Eram em̄ inter om̄es mag̃s
noĩatiſſimus. ⁊ liberaliũ arti
um ſagaciſſimus indagator.
Excelſus inq̃ eram celſitudi/
ne ſcientie que inflat nõ chari
tatis que edificat. Nam cedꝝ
odoriferũ vocabant me rho/
mani principes: foliȷ̃s abũdã
tem. ſed nõ habebam fructuz.
Excelſus eram et implius ſu/
per om̄es coetaneos meos e/
latus et ſuperaltatus ſup ce/
dros libani. Et ecce acceſſit
ad me mr̃ pietate plena p̃dica
tio ſancti viri epiſcopi vita et
exempla ſanctoꝝ patrũ pauli
et anthonij̃ et ſimpliciani. ⁊ cũ
his oĩbus vox domini ↄfrin/
gentis cedros cõminuit cedꝝ
libani et hoſtia preparata ad
victimã in odorem ſuauitatiſ
Et ſic factus ſum pater excel/
ſus. Deinde ad affricam veni
mecũ ducens decem et nouez
ex fratribus meis ſimul viuẽ/
tes in palacio ſancto. ⁊ cuplẽ/
tes ſeparari a ſeculo. Sãctus
pater Ualerius cupiens eſſe
particeps fructuũ et orõnũ.
locũ iſtũ ſecretũ in quo nũc ſu
mus: nob̃ donauit. ⁊ mľti no/
ſtrũ viderũt Sz loco iſto edi/
ficato in xp̄i noĩe ⁊ ſctẽ trinita
tis pontifex hyponenſis fcũs
ſum. ⁊ vocatus ſum pater ex/
celſus multoꝝ. Pontifices ei
fratres mei ſicut vocãtur pa/
ſtores gregis: ita ⁊ p̃res pleb̃
pro cura et patria ſolicitudĩe
⁊ tũc factus ſuz ſicut oliua fru
ctifera in domo dei. Preſules
em̄ oliue comparant̃ propter
vim olei triplicẽ Nã oleũ pri
mo illumĩat: paſſit et feſſa mẽ
bra fouet. Sic ⁊ p̃ſules illũi/
nare debent verbo. paſcere ex
emplo ⁊ fouere egentes tpali
beneficio. Ego em̄ frẽs nõ di
co me hoc facere. ſtudeo tñ ſa
craz ſcripturã exponere. Tur
rim dauiticã clypeis fortiſſi/
mis munire. munitam decla/
rare. ⁊ declaratam ordinare.
Naz quid p̱ turrim dauiticã
niſi ſanctoꝝ eccl̃iam intelligo
Et ſic iam ab ortu et occaſu.
ab aquilone ⁊ ab auſtro: vigz
noſtra doctrina ⁊ expoſitio.
Non tñ a me ſed de domo dĩ
procedit. ⁊ ſic nõ ſolũ pr̃ gen/
tium dicor. ſed etiã viciȷ̃s abũ
dans in lateribꝫ domus dei.
Cuius domus ſunt latera le/
gentes ⁊ orantes ⁊ cõiugati
legentiũ ⁊ orãtiũ ⁊ ↄiugantiũ
Nã vob̃ q̃ eſtis legẽtes ⁊ orãtes
abũdanter ꝓpinauimꝰ doctri
nã quibꝫ diſciplinã apoſtoli/

cam tradidi. Cõiugatis pocu lum vite etiam ꝓpinauimus. Vobis tñ ꝓpinaui, videlicet feruoris charitas, ⁊ equitatiſ Illis vero pacem ⁊ patienti- am donauimuſ. Reuertamur ergo ad hyſtoriam pretaxatã. que inſinuat nobis tria, ſcili- cet diſciplinam regularem, ꝓ greſſum ⁊ exitum Dicitur em̃ nobis a domino: tolle filium tuum, quaſi dicat dominus. Tu qui monachus es tolle filium tuum Iſaac, qui inter- pretatur riſus, hoc eſt tuam ꝓ priam voluntatem tolle in cu ius executione homo ridet ⁊ delectatur. Et hec eſt prima oblatio quaꝫ hõ dẽt dõ redde re ⁊offerre ſuper vnũ montiũ quem monſtrat nobis domi- nus. Sed de quattuor nobiſ mediator dei ⁊ hominum ho mo chriſtus ieſus mons dici tur qui erit in nouiſſimis die bus mons domuſ domini in vertice montium, ⁊ iterũ mõs dei mons pinguis ⁊ coagula tus. Porro de hoc monte de- ſcendit ros ⁊ vnguẽtum pro barba aaron. Omnes em̃ de chriſti plenitudine vnguentũ recipere poſſumus. Apoſtoli etiam fratres dicũtur mon- tes. quia fundamenta eius ſo lum eccleſie in montibus ſan ctis angeli, nunquid nõ ⁊ ipi montes dicuntur excelſi. Por ro ieſus qui mons dicitur ſe denſ in monte tabor ſermonẽ diſcipulis facit, enumerans ſe ptem beatitudines ſpiritus. O fratres attendite quantuꝫ ſit impedimentuꝫ, ꝙ graue di ſpendium inferat ſancte reli- gioni ſuperfluitas ⁊ abundã- tia rerum quod longe magis legimus in libro noſtre con- ſcientie ꝙ poſſimus explicare ſermonibus. Nũquid ñ ſodo mitarum peccatum fuiſſe le- gitur abundantia panis ⁊ ſu perbia vite. Nunquid nõ an geli videntes ſe abundare in pulchritudine ⁊ ſapientia ſu- perbientes ceciderũt. Nun- quid non ⁊ patres noſtri qua ſi ratione eadem expulſi ſunt de paradiſo. Nunquid non ⁊ mundus ſubmerſus fuit quã do abundantes ⁊ in ſuis abũ dancijs deum nõ cognoſcen- tes perierunt. Nunquid non egyptij abundantes iracun- dia pleni facti ſunt. et ſubmer ſi. Nunquid non propter a- bundantiam idola terre facta ſunt. Nunquid non amalech

66

quia abundabat.id eſt inui‐
dia plenus. deſinit in manu
ſaul. Nunquid non tempore
dauid milia interfecti ſunt.
Nūquid nō ſaul abundans
ſupbus efficitur et eijcitur.
Nūquid ñ herodes aſcaloni
ta iugulatur. Nunquid non
herodes tetrarcha ſperans in
ſua abūdantia populo ſatiſ‐
facere q̄ credebat iohānē eſſe
ſanctū ⁊ iuſtū. ipm tamen de‐
collauit. Cogitate fratres q̄d
recepit Olofernes. quid ceſar
quid nero. quid valentin⁹. q̄d
cōſtanci⁹. q̄d decius. q̄d iulia
nus. Quid ergo valuit ceſari
et neroni abūdantia. quid aſ‐
ſuero pecunia. q̄d antiocho ſi
mulata ⁊ paliata penitentia.
Colam⁹ ergo xp̄m pauperem
in p̄nti vt ſimus diuites ī fu‐
turo. Comes ḡ diuitiaꝝ ſup‐
bia ⁊ luxuria eſt. Amemus ḡ
o fratres ſummā xp̄i ⁊ aploꝝ
paupertatē. ne in nr̄a ſancta re
ligione mutetur color optim⁹
et diſpergantur lapides ſanctu
arij noſtri. Sane em̄ fratres
mei ex collatione aliaꝝ paup‐
tatū ꝯmēdatio paupertatis vo
lūtarie plenos inter nos relu
cet. Sūt em̄ q̄nq3 genera pau
pertatiſ. Prīa ē infelicitas. ſe‐
cūda eſt paupertas cupiditatis
tertia paupertas ſuperfluitatiſ. q̄r
ta doloſitatiſ. q̄nta paupertaſ vo
lūtatis. Primā h3 mēdicus. ſe
cūdā habet auarus. tertiā ha
bet prodigus. q̄rta eſt parieſ de
albatus. q̄ntā habet vir ꝑe‐
ditus. Prīa ē flagellū. ſcd̄a eſt
venenū. tertia eſt ventilabrū3
q̄rta vmbraculū. q̄nta edifici‐
um. Prīa eſt miſeria. q2 cruci‐
at. ſcd̄a eſt venenoſa. q2 necat
tertia ē ventoſa. q2 inflat. q̄rta
doloſa. q2 diſſimulat. q̄nta glio
ſa. q2 coronat. Nec mirum ſi
xp̄ianus amator ſobrietatis:
ſobrietatē ſpiritus ꝯmendat.
cū epicurus p̄ceptor volupta
tis eā ꝯmēdauerit dicēs Quā
felix paupertas ē. ſi leta ē. Super
hāc ꝓrīā volūtatē offert hō
deuot⁹ qd̄ p̄cipue fit in pfeſſi
one obediēdi. Seq̄tur fratreſ
Strauit abraam aſinū duos
pueros ſecū ducens Iſaac ve
ro ligna cedrina portabat. A‐
braā aūt ignem ⁊ gladiū. Ve
nientes autē ad montē ligat
iſaac. ſup ligna ponit ⁊ ſcita a
patre dei voluntate non ape
ruit os ſuū. Et extendens ma
num Abraam audiuit. Ne ex
tendas manum ſuper pue‐

rū.ſed pro Jſaac tolle arietem
vnū de cūctis tuis melioribꝫ.
quē inter ſpinas tibi paraui.
Attendamus nūc fratres naꝫ
quid ꝑ aſinum niſi carnē no-
ſtrā intelligo. que velut aſinꝰ
domāda eſt. virga onere ⁊ pa
bulo ⁊ cinere ⁊ cilicio. Caro
domāda eſt ne impinguata. i-
craſſata ⁊ dilatata recalcitret
velut aſinuſ qui cū dn̄o velut
catellus ludere voluit. Duo
nanqꝫ pueri ſunt: quinqꝫ ho-
minis ſenſus. quos tn̄ duos
dicimus. qꝛ ad vſum ⁊ ad exe
cutionem eoꝝ duo infra mem
broꝝ mancipata ſunt. Nam ⁊
ego velut abraam in vobis ⁊
canonicis noſtris. ne caro lu-
xuriet. ⁊ ne mors ꝑ feneſtras
intret. duobus pueris vos ſo
claui pauꝑtati. ſ. et oratōni. q̄
bus mediātibꝫ quinqꝫ ſenſus
corporis extinguere poteris.
Naꝫ ꝑ hec preterita mala ob-
liuiſcemur. cogitationes ma-
le nō aſcendent in corda vr̄a.
affectio cognatoꝝ non regna
bit in vobis. Hec em̄ ſunt q̄
quottidie monachos cribrāt
ſicut triticū. Jſte ſunt morda-
ces cure que ſanctū viꝝ ꝓoſi
tū enarrauerūt. Jnter haſ vir
ſanctꝰ coquit̄ et cruciat̄. Hec
ſūt monachoꝝ muſce morda-
ces ⁊ moleſtētes: q̄ ꝑdūt ſanita-
tē vnguēti. Hec ſūt volatilia
que comedūt frumentū in aīa
ſeminatū. Vos aūt fratreſ dū
hec in corda veſtra aſcendūt
recurrite ad orōem vel ad o-
peris occupatōes: ne vos ſer
pētine muſce deglutiāt. Nun
quid nō ſic fecit ſcūs pr̄ anto-
niꝰ. Qui cū ep̄las a charꝭ ſuiſ
in ſeculo morātibꝫ recepiſſet.
nullā legere voluit. ſꝫ receptaſ
in ignē ꝓiecit. dicēs. Charte
fallaces eſtꝭ. etiā plenis mēda
ciīs ꝯburo vos. ne ꝯburar a
vobis Seq̄tur fr̄es. ligat̄ iſa-
ac. Sic ⁊ vos ligamini i hac
ſolitudine tā fortiter. vt con-
ſuetudines vite ſecularis ig̊-
retis. et ſuauitatem ſancte reli
gionis capiatis Placeat vob̄
ſomni ſobrietas. mētis tran-
q̄llitas. corꝑis mūdicia. mor-
tis ſeueritas. et cūcta ſalutis
expectatio. Soluit̄ iſaac. ⁊ iu
cūde ad mr̄em reuertit̄ in ber
ſabee. Sic ⁊ vos vertamini
ſoluti ad mr̄em q̄ ſurſuꝫ ē hie-
ruſalē. Cū g̊ illic ꝑueneritis.
dabit refrigeriū ſedē q̄etis bti
tudinē ⁊ luminis claritatē.

De vita clericoꝝ circa obſer
uantiā. Sermo. XLI

67

d Um ieiunaueriſ vnge
caput tuū et faciē tuam
laua ne videaris hoībus ieiu
nans Jeiunātis officiū eſt. in
cinere ⁊ cilicio ſedere. ſoꝛdidaſ
veſtes nō tenere, carnem ma-
cerare, faciez attenuare. in pal
loꝛe manere, non ipam lauare
nō ad mēſaz opulētā accedere
nō ꝯuiuia et feſta viſitare, nō
capite inclinato incedere, ſed
elemoſynas dare, caſtitatē ſer
uare, iuſte ſancte ⁊ pie viuere,
vt chꝛiſti ſctām reſurrectionē
expectās gliet. Hec āt oīa fa-
cite, nō vt videami ab hoībuſ
ſz tātū ab illo q̄ cūcta videt in
abſcōdito. Sed ſi ꝯtingeret
ꝙ fumus ieiunioꝝ ſpargeret
inter hoīes, ſtati faciē tuā la-
ua ne videaris hoībus ieiu-
nans. Tria em̄ frēs ꝓponunt
nobis hodie, ſ. ieiunare. faciē
lauare, ⁊ caput vngere. Hec
tria ſunt in quibꝫ tota vita no
ſtra cōſiſtere debet. Que ſunt
iſta frēs, niſi declinare a malo
et facere bonū, ⁊ totum quod
habeſ deo ꝯtribuere. Ecce q̄c
q̄d ꝯtinet nr̄a chꝛiſtiana reli-
gio. Quid ei ꝑ ieiunare frēs,
niſi a malo declinare, ꝑ faciez
lauare, boīm facere per caput
vngere totū deo tribuere Sz
dicet q̄s Breuis eſt hec expo
ſitio: ſed et aquā viuam vt cu
pimus nō ꝓpinaſti. Attēdite ḡ
fratres. Nam hoſtis antiquꝰ
vr̄is pꝛimis parentibꝫ pꝛimo
in paradiſo ſuaſit vt dn̄m of-
fenderet, ſcdo vt faciem a deo
abſcōderēt poſt meridiē. tertō
vt de ligno fetido comederēt.
Nam ibi dꝛ vt caput punge-
ret: ſed hic vt caput vngeret,
ibi abſcōdendo faciē latitaret
ſed hic lauaret, ibi vt comede
ret, ſed hic vt ieiunaret Creda
mus illi q̄ mō hec p̄cepit, ſed
nō illi q̄ ꝯtraria pſuaſit Ait ei
pr̄. Hic ē filiꝰ meus dilectus
ipm audite. Nā ait hodie cuz
ieiunatis. Eſt em̄ fratres q̄d-
dam ieiuniū ꝯmēdabile, ⁊ q̄d
dam dānabile. Dānabile qd
vident hoīes, qd fit ꝓpter ho-
mies. Cōmēdabile qd ſolum
ꝓpter deū fit. Sed aliqui ieiu
nant vt infirmi, aliq̄ vt faſtidi
ti. Aliqui vt auari, aliq̄ vt hy
pocrite. Egrotꝰ ieiunat vt va
leat, faſtiditꝰ vt appetat, aua-
rus vt pcat, hypocrita vt ap-
pareat. Jeiuniū egroti ē ſani-
tatis. Jeiuniū faſtiditi eſt gu
loſitatis, ieiuniū auari ē par-
citatis, ieiuniū hypocrite eſt
ſimultatis, Hec aūt ieiunia ſi

nō ſūt p̄iculoſa vt cęteri: tñ ſunt
infructuoſa. Ieiunate ḡ frēs
ꝓpter deū. frāgat; nucē vt acci
piatis nucleū. ꝓijciam⁹ folia
vt inueniam⁹ fructum. purge
mus puteū: vt hauriamus a
quas de fontib⁹ ſaluatoris. A
it ei ſaluator. Sitiētes venite
ad aq̄s. Nā triplex ē aq̄ ſalua
toris frēs. Aqua lachrymarū
qñ fleuit ſup lazaꝝ. et ſuper ci
uitatē. aqua quā poſuit in pel
uim qñ diſcipuloꝝ pedes la
uit. aq̄ q̄ de latere eius emana
uit. Primā oportet nos habe
re frēs ſi recte ieiunare cupi
mus Eſt ḡ prima aq̄ ꝯtritōis
ſcđa ꝯfeſſiōis. tertia ſatiſfacti
onis. Prima mētē ſanat. ſcđa
refrigerat. tertia fecūdat. Er
go fidelis ſi cupis recte ieiuna
re: iſtas aquas recipe et laua
ꝛ mūdaberis lepra. Nā niſi ha
bueris has aq̄s: ieiuniū tuū
modicum valebit. Ideo voca
ti hodie ad nuptias magni re
gis frēs dilectiſſimi ornemus
nos veſtimētis. tubis ꝛ cimba
lis bñ ſonātib⁹ Laudem⁹ ipm
p̄remfamilie. qui ad ſuas nu
ptias vocare dignat⁹ ē. Que
ſunt nuptie preparate hodie
frēs. niſi iſti dies quos deus
cōſecrare dignatus eſt Iſti ei
ſūt dies q̄s obſeruare debe
mus. in quib⁹ legē recipe me
rebimur: Iſti ſūt dies medici
nales q̄ aīe ꝛ corpi cōferūt ſa
nitatē. Iſti ſunt dies nuptia
les. i q̄b⁹ veſtimētis ornati eſſe
debem⁹. cymbala ꝛ tubas or
ganaq; bñ ſonantia ſonantes
Hec ei ſūt inſtrumēta q̄ i nu
ptijs q̄drageſimalib⁹ ſonare
debem⁹. Nā p̄io veſtiri nos
debem⁹ virtutib⁹ ſanctis expo
liatis vicijs. Scđo cymbalū
ꝑcutiēdo pectora ꝑ ꝯtritionē
ſanare debemus. Tertio vt p̄
cones clamare debem⁹ ſuggē
tes vbera vocādo ꝑuulos. vt
ieiunare diſcāt: ſenes vt ieiu
nare doceāt. qr ecce nūc tēpus
acceptabile ecce nūc dies grē
ꝛ ſalutis. Ecce dies remiſſiōis
ecce dies ſatiſfactiōis. Tu ḡ
iniq̄ q̄ lōgo tpe dormiſti. ſur
ge memēto vñ cecideris: ꝛ age
pniam dū tēpus habes. dum
ſanus es dum peccare potes
vt non ex timore ſed ex amore
videaris penitere. Omnis ei
frēs mei q̄ ꝑ penitētiā deleue
rit pctā ſua: iam angelice feli
citatis ꝑticeps ē. Ipa nāq; pe
nitētia ē medicamētū vulneris
ſpes ſalutis. ꝑ quā pctōres ſal
uant. ꝑ quā de⁹ ad miām in

clinatur. Dñ áẗ pñiaꝫ frēs fece
ritis: fūdite ꝓ pctis lachꝛīas
cordꝭ ꝛ corpis: Nūquid nō la
lacrimādo frēs mei petrus a
christo reſpicit. Nunquid nō
maria veniā meret: Nūquid
nō martha lachrymis ſanat.
Nūquid nō cananea exaudi-
tur: Nūquid nō lazarus ad
vitā reuocat. Laua ergo faci-
em tu q̄ hodie incipis ieiūare
lachꝛymis ꝓcute pect⁹, exalta
vocē tuā cōfidēdo ꝛ ānūciādo
ſacerdoti pctā tua. audite frēs
q̄d dauid ꝑ ꝯfeſſiōꝫ ꝯſecut⁹ ē
Quid ait niſi peccaui dñe Et
natā ꝓpħa ait. o dauid trāſtu-
lit dˢ pctm̄ tuū a te. Cauete tñ
frēs. ne ꝯfeſſio ſit ſaul. q̄ redar
gut⁹ a ſamuele ſupblēdo dixit
peccaui q̄ ſtati audire meruit
Trāſtulit dˢ regnū tuuꝫ a te.
Sic ꝛ dixit iudas peccaui ñ
dolēdo ſꝫ diffidēdo Sic ꝛ ca-
yn maioꝛ ē iniq̄tas mea q̄ꝫ vt
veniā merear. Ergo frēs cū ie
iunatis: facies vr̄as lauate la-
chrimis caput vngite xp̄m q̄
caput cūctoꝝ ē. Ipm ergo vn
gite. ſ. oleo mīe. eleoſynas dā
do ꝛ verba cōtritiōis claman
do peccauim⁹ dñe: ſꝫ miſerere
ꝛ ſic vncti crim⁹ a chriſto oleo
leticie. Sic vnctū dauid legi
mus ſic vnctū petꝝ ꝛ mariāꝫ
ꝓſpicim⁹ ꝛ ſic vnctos volen-
tes ſemꝑ ſpectauim⁹ fratres.
Sꝫ dicꝫ q̄s quō vngendus ē
de⁹. O pctoꝛ vide prio ad ma
riā peccatricē. Ipa eni vnxit
pedes et poſtea caput. ſ. aiaꝫ
ꝛ poſtea accedere potuit ad ca
put Nā ſi pꝛio lachꝛymis xp̄i
pedes ñ lauiſſet. ad caput xp̄i
accedere vngēdo auſa nō fuiſ
ſet. Ergo neceſſe ē pꝛio ad pe-
des lachꝛymas fūdere. et po-
ſtea ad chꝛiſti caput accedere
Scitote tñ frēs mei q̄ niſi in
imicis vr̄is corde pepceritis
oīa q̄ agitis ſiue ieiunetis ſiue e-
lemoſynā detis ſiue oīa q̄ bo
na ſūt agitis oīa vana ſunt et
ſerui inutiles eſtis: niſi ꝓrio pe
pceritis. Sed dicetis Ego pce-
re inimico nō poſſū ex quo mi
hi ğ bona nō valēt ſine h̄ me
affligere ieiunādo: bōa diſtri
buēdo nō āplius volo. Ego
autē dico vobis dimittite vt
dimittat vobis. Nullū tamē
malum īpūitū nec aliq̄d bo-
nū irremūeratū rmāebit apꝺ
dꝫ q̄ nouit abſcōdita cordꝭ cū
ctoꝝ. ¶ De vita ꝛ moꝛibus
clicoꝝ. Ser. XLIII.

Frēs cariſſimi Sctūs hic
rclas ꝯſidrās ſacerdotū ꝛ pla

toꝝ negligentiã, lamẽtabiles voces emittẽs dicebat. Paruuli petierũt panẽ, ⁊ non erat qui frangeret eis. Clamabat ergo hieremias aſpiciens deſtructionẽ ſancte ciuitatis plorat ⁊ lamẽtat crudelitatem. matrũ et prm ⁊ paſtoꝝ qui deuorant filios in pditione. Ve vobis paſtoribꝰ iſrael: qui qđ pingue erat comediſtis, qđ confractum erat, nõ conſolidaſtis quod erroneũ erat nõ reuocaſtis, quod infirmũ erat nõ ſanaſtis, quod nudum erat nõ cooperuiſtis. O fratres lupi rapaces hodie facti ſumus iuſticiam poſtponentes, veritatem ⁊ miſericordiam ignorantes. Cauete ergo ne vobis dominus hodie dicat. Diſpenſatorem te poſui ſup familiam meam, ⁊ tu panẽ eis non fregiſti Nõ ergo diſpenſator ſed diſſipator, nõ ſpeculator ſed ſpiculator. O ſerue nequam mittam te in tenebras exteriores qm̃ pueri tui petierũt tibi panem nec fuit qui frangeret eis. Itaqꝫ frẽs diſtribuẽdus eſt panis ⁊ frangendis ſubditis anteqꝫ fame pereant, nã ſi morietur, de manibus tuis ſanguis eius exquiretur Diſtribuẽdus itaqꝫ eſt panis omnis ſanctitatis eſuriẽtibus. Eſt eñ fratres panis mũdus qui diſtribuẽdus ẽ et frãgendus filijs, eſt ⁊ alter panis imũdus, qui diſtribuendus eſt ſeruis. Sunt etiã iſti panes p[illegible] in domo dei ſicut in area palee cũ granis Tres tñ panes legimꝰ in ſcriptura panes pharaonis, obliuiõis, et pponis. Primi ſunt layci, ſecũdi ſunt ſacerdotes, tertij vero paſtores. Panes pharaonis diuidũtur in tres partes in ɔcupiam carnis, in ɔcupiſcẽtiã oculoꝝ, et ſupbiam vite Prima ẽ luxuria que eneruat, ſecũda ẽ auaricia que cruciat, tertia ẽ ſupbia que velut veſica inflat. Luxuria eſt pferens imũdiciã, auaricia ẽ generãs inuidiam, ſupbia parit iniuſticiã. Luxuria eſt pmens hominem intra ſe p pollutionẽ. auaricia extra ſe p vacationẽ, ſupbia ſupra ſe p elationem. luxuria deprimit hoiem intra ſe, quia cum factus ſit ad imaginem dei: velut porcus in luto viuere querit Auaricia trahit hominem extra ſe, quia propter terrena dimittit celeſtia Supbia extollit ſupra ſe. vt ponat in celum os ſuum, ⁊ ſic prẽs ⁊ fratres homo

per luxuriam in vanis cupit delectari, p avariciã in tranſitorijs ꝯſolari, p ſupbiam dei pietate gl'iari. Iſti ſunt paſtores q̃s dñs eiecit de tẽplo vẽdentes ⁊ emẽtes. Iſti ſũt q̃nq̃genarij q̃ p helyã cõburũtur. Iſti ſunt illi falſi ꝓphete veſtiti pellib⁹ caprinis, q̃ etiam intrinſecus ſunt lupi rapaces. Ergo nos qui paſtores ſum⁹ noiati luxuriam frangam⁹ p abſtinentiã Auariciã ſubmergamus p elemoſynã, ſupbiaꝫ fugiamus per humilitatem, ⁊ per patientiã. Nã ſicut impoſſibile ẽ demonem in malo obſtinatũ padiſum intrare, ſic ĩpoſſibile ẽ luxurioſis paſtoribus auarꝭ ⁊ ſupbis ſubditos caſtos ⁊ hũiles ⁊ bonos facere. Quia nẽc eſt vt tal' ſit grex, qualis ſit ⁊ rex. Eſt ⁊ alius panis oblatõnis quẽ quidẽ non ſolũ frangere: ſed et deo offerre debem⁹. Dauid dicebat: intret orõ mea ſicut incẽſuꝫ ĩ cõſpectu tuo. Iſte ẽ panis t'plex qꝛ orõ debet eſſe ampla, deuota et pura. Ampla vt ꝓ oĩbuſ etiam rogetis: pro calũniantibus et ꝑſequentib⁹ vos: deuota. vt nõ remiſſe petatis. ſꝫ deuote, et dabitur vobis ꝯſeuerãtibus. Et dicet quis. Qualis debet eſſe qui petit. q̃d petat, pro quo petat, ⁊ a quo petatur. Si petis qualis eẽ debes, dicimus q bonus, qꝛ ſcimus q deus pctõres nõ audit. Si dicis, q̃d petere dẽs, dico q vitã vl' meritũ vite, vl' ap̃rehẽdentiã meritoꝝ vite. Sed ſi dicis. ꝓ quo petere debes. dico q ꝓ bñ ⁊ male viuẽtibus, vt bonus perſeueret et malus ꝯuertat', nõ ꝓ ſanctis, nõ ꝓ dãnatis. Nã q̃ orat pro martyre ĩiuriã facit martyri, ⁊ qui orat pro dãnatis nullatenus impetrabit. Potens tñ eſt de⁹ vt de lapidib⁹ iſtis fiãt panes. Sed ſi vlteri⁹ adhuc petis a quo, dꝛ q a patre oĩa petere in filij nomine debem⁹ et ſic veri paſtores erimus. Eſt ⁊ alius panis ſcꝫ ꝓpoſitionis, ⁊ iſte ẽ triplex panis angeloꝝ de quo mãducat hõ in altari, panis filiorũ id eſt verborum ſancte doctrine. Hic ẽ panis qui cum primo pane d̃ celo deſcendit, hic eſt panis quẽ non eſt bonum ſumere et dare canib⁹ hereticis, q̃ a panis filioꝝ eſt. Hic eſt paniſ petitus, amice accomoda mihi tres panes, ſcꝫ vite, doctrine,

ꝛ exẽpli. Hic ē panis dat⁹ pe-
tro vt paſcat agnos. nã ter ait
dñs petro vt paſcat oues: vt
tu paſtor intelligas oues pa
ſcere doctrina vera ꝛ exẽplo. vl'
euchariſtia. doctrĩa ꝛ vita ſctã
ꝛ ſic dñs ait petro. ita ꝛ ceterꝭ
apoſtol' ſuis. Ergo paſcam⁹
oues nr̃as. puulis nr̃is panẽ
frãgam⁹ ne deficiãt in via pa
ſcam⁹ pãe ãgelico. paſcamus
verbo paſcam⁹ exẽplo. ne to-
ta gens pereat. Nã capita gẽ
tiũ ſum⁹ ceterorꝫ ꝛ ignorãtiũ
duces claudorꝫ baculus. ter-
rarꝫ pricipes. regũ viatores. ã
gelis ſuperiores. ſꝫ demõibus
peiores. dũ hec negligẽter ꝑ
ſpiciam⁹. Frẽs paſcam⁹ ergo
populũ ne ſint velut oues abſ
qꝫ paſtore. vt de paſcuis ſoli-
tudis trahat ad paſcua ſocie-
tatis ieſus chriſtus dñs nr̃.

De modo querendi deũ
Sermo. XLIII.

Audiſtis frẽs chariſſimi
ſctiſſimos reges dñm
diligẽter q̃ſiuiſſe ꝛ q̃redo deũ
ꝛ hominẽ inueniſſe. nõ dubi
tamus. et ſibi pcioſa munera
obtuliſſe firmiter credimus.
ꝛ pdicamus. Vos ergo frẽs
q̃rite chriſtũ q̃rite nazarenuꝫ
q̃rite floridũ cãdidũ ac rubi-
cũdũ Querite xp̃m ꝛ hũc cru-
cifixuꝫ querite et inuenietis.
pulſate et apiet vobis: clama
te ꝛ vocate dilectũ: nunciãtes
qꝛ amore lãgueſcitis. O vos
mũdi amatores q̃ terrena ſa-
pitis q̃rꝫ dos vẽter ē ꝛ gl'a cum
cõfuſiõe q̃d agitꝭ ſine chriſto.
q̃d cõcupiſcitiſ q̃d ſapitis q̃d
ſperatis Nũquid ſine chriſto
nobis pax eẽ poterit. Nũq̃d
felicitas vl' victoria dignitas
vel ſecuritas. fides vl' chari-
tas ſpes vel fiducia. cõſtãtia
vel tẽperãtia. prudẽtia vel ſci-
entia. pulcritudo vel fortitu-
do olfactus vel tactus viſus
vel auditus: ſine chriſto vo-
bis eẽ poterit O frẽs mei ab-
ſit. Ergo querite chriſtũ dum
inueniri põt inuocate eũ duꝫ
prope ē. In chriſto namqꝫ ſũt
omnes virtutes ꝛ theſauri ſa
pientie et ſcientie abſconditi.
Querite chriſtum et inuenie-
tis chriſtũ. pulſate ad chriſtũ
et aperiet vobis chriſtus Di
rigite viam chriſti. vt dirigat
vos chriſtus Cuſtodite xp̃m
vt cuſtodiat vos chriſtus. A-
mate chriſtũ vt amet vos xp̃s
Querite chriſtum pauperem
vt inuenietis chriſtũ diuitem
Paſcite famelicos chriſti vt

paſcat vos chriſtus. Viſita-
te infirmos chriſti. vt viſitet
vos chriſtus. Pacem habete
in primo chriſti amore vt voſ
pacificet chriſtus. Hūc ergo
chriſtū queramus. hunc etiā
veraciter cupiamus. Hunc
realiter vt poſſumus agnoſ-
camus. Hunc ſemper quera
mus et inuētum tam fortiter
tam ſuauiter tā dulciter tene
amus vt eum nō amittamus
Querendus eſt ergo chriſtuſ
ſed non in platea vbi eſt ma-
gna vnitas. Querendus eſt
xpūs: ſed non in foro: vbi eſt
grandis diuerſitas. Queren
dus eſt chriſtus ſed non in ta
berna vbi eſt ſumma ebrie-
tas. Querendus eſt chriſtus
ſed non in ſeculari curia vbi
eſt maxima falſitas. Queren-
dus eſt chriſtus. ſed non ī ſco
lis mūdanoꝝ philoſophoꝝ
vbi eſt infinita ꝑuerſitas. O
vos mundi amatores qui ter
rena ſapitis ꝛ pro terrenis ho
noribus et pompis diſcurre-
re non deſiſtitis. tranſuolan-
tes montes et alpes inueſti-
gare volētes alta celi. lata ter
re. ꝓfūda maris in calore et
frigore famē et nuditate. cur
chriſtum non queritis. ī quo

hec oīa ꝛ maiora ꝑficere repl-
ūtur. Quieſcite iā agere per-
uerſe diſcite bū facere. O vos
qui celorūm motus quotidie
inueſtigare curatis. nō tn̄ vt
deū ꝑfecti⁹ cognoſcatꝭ. ſed vt
mūdo florētes appareatꝭ. Sa
pientes igit̄ ꝛ inſipiētes q̄rite
xpm ſed n̄ cū luxuria. in q̄ ē la
ta diſformitas. nō cū ſupbia
in q̄ latet etn̄a calamitas. nō
cū auaritia in q̄ ē idoloꝝ ſer-
uitus et etn̄a infelicitas. ſed
heu frēs. heu q2 nō ē hodie q̄
faciat bonū nō ē q̄ xpm adora
re ope querat nec ē q̄ ſperet in
eo. ſ3 miles in enſe. rex in diui
ciīs. puer in pomo fu⁹ ī dn̄o
vxor in viro. vir in vxore. ve-
tula in pua pecūia ꝛ ruſtic⁹ in
ligone ſperat. Ecce frēs ecce
qūo vnuſq̄ſq3 recedit a deo ſa-
lutari ſuo. Ecce qūo ſperam⁹
in vanitate derelinq̄ntes deū
fc̄orē nr̄m ꝛ recedentes a deo
ſalutari nr̄o. Nō ſic igit̄ frēs
mei nō ſic. etiā ſi diuitie ꝛ ho
nore ſaffluāt nolite cor appōe
re: ſ3 ſolū cor ī xpo appōite et ī
xpo ſp ſpate q2 xpi cura eſt de
ſingul' nob. Queram⁹ ḡ xpm
frēs mei ꝛ nūq̄3 q̄eſcam⁹ q̄uſq3
xpm inueniam⁹. Querite eū3
dū inueniri pt: inuocate eum

dum prope eſt. Sed o fratres
quo eū qremus. Ecce em̄ qri-
tur hodie chriſt⁹. qrūt eū pa
gani. qrunt eū iudei. O xpia-
ne caue ne queras xpm cū iu-
deis ſed cū paganis regib⁹ p
qrere nō deſiſtas. Nā paga-
ni qrūt xpm adorare. ſed iudei
querūt xpm ſupplantare Pa-
gani hodie ad xpm veniūt. ſꝫ
iudei chriſtū ſpernūt. Pagani
veniēdo ad chriſtū laborant.
ſed iudei qeſcendo xpm igno-
rant. Pagani xpo munera of
ferentes ipm adorant. ſed iu-
dei iā chriſti mortē pcurant.
Pagani adorando xpm ꝛ mi
racula ibidē videndo. ipm to
to corde magnificant. ſꝫ iudeo
rum ſinagoga iā xpm ſpinis
coronāt. Per aliā viā pagani
reuertūtur gaudētes. ſꝫ iudei
iā incipiūt eſſe pauētes: ne for
te veniāt romani. ꝛ tollāt eoꝝ
locū ꝛ gētē Erubeſcite o pfidi
iudei erubeſcite. qꝛ veniet tem
pus qn̄ lapis ſup lapidē in te
nō remanebit. eo q nō cogno
ueris tēpus viſitatōnis tue.
Erubeſcite qꝛ ecce iā alieni he
reditatē vr̄am aggrediūtur ꝛ
ad vr̄m natū regē per ſtellā de
ducūtur. cuius pcioſa natiui-
tas fuit an̄ ſecula pdeſtinata.
a paſtoribus manifeſtata. ꝛ a
ſapientibus regibus reuela-
ta. O iudei ſemp deo rebelles
o ceci ꝛ obſtinati cur n̄ cōſide
ratis mirabilia q deus opat
in medio terre veſtre. Cur xpꝫ
nō qritis. Cur deū et hominē
nō agnoſcitis. Cur cū veꝝ dei
filiū nō adoratis. O frēs mei n̄
ſolum iudei ſed ꝛ mali xpiani
hodie occidere querūt chriſtū
Qn̄ hec querūt: niſi qn̄ pcep-
ta ſua ſeruare cōtemnūt. Nō
ſic magi fecerūt. ſed mox chri-
ſto nato credētes p viaꝫ labo-
rare ceperūt. ꝛ ſic pſeuerantes
ali qn̄ nō inuenire meruerunt
nō in pcioſitate pānoꝝ nō in
multitudine ſeruoꝝ nō in tha
lamo picto. non in loco ebur
neo. nō in aula regia. ſed pro
thalamo voluit reclinari i ſta
bulo. pro lecto habere voluit
fenū. p ſeruitorib⁹ bouem cuꝫ
aſino ſaluator habere voluit.
Eia ergo fratres mei querite
xpm. querite nazarenū. queri-
te hūc floridum. candidū ꝛ ru
bicūdum. ad cuius ortum an
geli cātāt. ſcti exultāt. ſterilis
clamat. vidua pphetizat. ſime
on ſenex expectat. ioſeph cogi
tat. maria mater reclinat. bos
cognoſcit. ꝛ aſin⁹ portat. ſtel-

71

la demōſtrat. magis adorat. Iſte eſt deus deoꝝ q̄ in cherubyn apparet terribilis. q̄ i ſeraphin apparet mirabilis. q̄ in virtutibꝰ oſtenditur icōprehenſibilis. Iſte eſt q̄ nuper de maria virgine natus eſt. ⁊ deꝰ hō factus eſt. ⁊ vt nos deos faceret factus eſt homo Iſte ē qui eſuriuit vt nos reficeret. q̄ ſitiuit. vt nobis vite eterne pocula miniſtraret. Iſte eſt q̄ ꝓ nobis tentat̄. vt nos a tentationibus liberaret. qui pro nobis ligatur. vt nos abſolueret qui pro nobis humiliatur. vt nos exaltaret. qui pro nobis expoliat̄. vt nos tegeret. q̄ ꝓ nob coronat̄. vt nos coronaret. q̄ fello ⁊ aceto potat̄. vt nobis fontes mellifluoſos aperiret. q̄ mortē ſuſcepit. vt nob vitam eternam donaret. qui ſepultus eſt. vt ſepulturā ſuorum benediceret. aſcendit ad celū. vt nobis celorū portam aperiret. ſedet ad dexterā dei patris. vt credentiū pces ⁊ vota exaudiret. Ecce ergo ad q̄d natus eſt chriſtꝰ Ecce ḡ ad q̄d venit chriſtus. Ecce propter quid ad nos deſcendit chriſtꝰ Quid igitur agitis o vos mūdi amatores. Quid vobis cū carne o venerabiles ſenes. o iuuenes delicati: quid agere creditis. cu; nihil ſine xp̄o poteſtis facere quibuſcū etia; bonis terrenis onerati ſitis. Querite ergo o iuuenes xp̄m vt iuuenes maneatis. Querite vos ſenes chriſtum vt cum omi proſperitate viuere valeatis. Querite chriſtum ⁊ nolite quieſcere. illum chriſtū. illū ieſum: qui centurionis ſeruū ſanauit. paralyticū ſolidauit. lazarum reſuſcitauit. cecos illuminauit. meretrices beatificauit. cananeam exaudiuit. latroni pepercit. ⁊ ei paradiſum donauit. Hunc chriſtum querite fide. ſpe. ⁊ charitate. Querite chriſtum ⁊ nolite quieſcere. Querite chriſtum ⁊ nolite ſpare in longitudine vite vr̄e q̄r incertus eſt exitus. Sed attendite ne decipiamini. q̄a ſub ſpecie boni multa mala fiunt. Nō em̄ deſinit hoſtis antiquus figurā aſſumere angeloꝝ lucis. laqueos deceptōis vbiq̄ pretendens. Nouit em̄ ipe malignus naturas hoīm ⁊ cui adhibeat cupiditatis calorem. gule voracitatem. luxurie feditatem. inuidie calamitatem. optime nouit. quē me-

rore conturbet. quē fallat gau
dio quē metu opprimat. quez
adminiſtratōe ſeducat. Cun-
ctoꝝ diſcutit naturas. vētila-
re ⁊ pſcrutari cūctoꝝ affectus
in nullo deſiſtit. ⁊ vbi cogno-
uerit q̄d delectet. ibi ſuum ex-
ercitium ponit. Tu ergo fide
lis cum tentationes ſenſeris.
mox xp̄m quere. mox xp̄m in
uoca. et mox ipſe tibi auxiliabi
tur. q꞉ fidelis eſt et nō pmittit
nos tentari ſupra id qđ poſſu
mus portare. Qui eſt bn̄dict⁹
in ſecula. Amen.

¶ De pietate ⁊ charitate.
Sermo. XLIIII

FRatres mei chariſſimi
nūq̄ȝ recordor me legiſſe
mala morte periſſe illū qui li-
benter in hac vita opa chari-
tatis vel pietatis voluit exer-
cere. Habet em̄ multos inter
ceſſores pius homo. ⁊ ille qui
opa charitatis exercet hilari-
ter. Quid em̄ de pijs homini
bus dicere poterimus niſi id
quod freq̄nter legimus. Ope
ra em̄ illoꝝ ſequūtur illos.
Quare: niſi q꞉ multos habēt
interceſſores Ideo impoſſibi
le eſt vt preces multoꝝ nō ex-
audiantur. Conſidera ergo o
homo q̄s eſt ille qui tibi i via
occurrit. aīaduerte q̄ homo ē
ad imaginē dei factus tam et
paup eſt nudus. miſer. mendi
cus. orphan⁹. puſillus. Caue
tamē ne talem deſpicias. caue
ne eum pcutias. ne eū expellas
Nam licet paup licet nudus.
licet famelic⁹. licet miſer appa
reat. licet doleat. licet erubeſ-
cat. non tn̄ expellēdus ē paup
Nolite igitur fratres mei eos
ſpernere nec expellere etiam ſi
importune petierint. nolite d̄
eis aliq̄n murmurare. q꞉ pau
peres ⁊ inopes nō ceſſant lau
dare deū. Conſidera tu diues
qui vias pambulas ⁊ plateas
erecto capite ⁊ collo. q̄ ſimul
cū paupe natus es de muliere
⁊ breui viues tpe. Et licet di-
ues ſis. ſepe tn̄ repleris amari
tudine ⁊ dolorib⁹. In ſordib⁹
generatus es. in tenebris cō-
foueris In dolorib⁹ etiam pe
perit te mater tua. ⁊ ante exitū
matrē grauiter oneraſti ⁊ i ex
itu matrē dilaceraſti turpiter
fleuiſti ſimul cū paupere ⁊ mē
dico. q̄n vallē ploratōis igreſ
ſus es. Pares ergo geniti ſu-
mus. pariter viuim⁹ ⁊ pariter
moriemur Conſidera ergo di
ues q̄ pauper ⁊ om̄is diues
pari modo naſcutur ⁊ mori-

72

untur. Nolite ergo eos deſpi cere, nolite manū beatitudis auertere ab eis, ſed eos facie ſerena ſuſcipe, eos verbo ⁊ ex emplo refice. Miſcdia igitur frēs mei mr̄ nr̄a ſit. Nā q̄ eſuri entē pane verbi reficit, q̄ ſitiē tem potu ſapie refrigerat, q̄ er rantē in domo pr̄is reuocat, q̄ innocentē ꝓtegit, q̄ infirmuꝫ in fide et patia inſtruit, q̄ ī tri bulatōne oppreſſo ꝯſolādo vl' ꝯpatiēdo ſubuenit, hic verus pius eſt, amicus dei eſt, nec ſcḋm mala morte perituꝝ aliq̄s di cere audeat. O miſcdia ſalutꝭ ꝑſidiū, fidei ornamentū, ꝓpici atio peccatoꝝ tu cuſtos ꝓbas tu ſctōs roboras. malos ad bonum perducis, q̄ ſine te cū ctis bonis abūdare videtur. vel caſtitate apparet decoratꝰ. oīno dicere nō deſiſtat: Fuus ī utilis ſū Sꝫ attēdite etiā frēs mei ꝙ nō ſolū paupibꝫ in via miſereri debemꝰ, ſed ⁊ defun ctis cū oī diligētia miſereri et ſubuenire ſtudeamꝰ. Attendi te q̄d iudas machabeꝰ fecerit Dixit em̄ ꝙ ſancta eſſet cogi tatio ꝑ defunctis exorare, vt a pctis ſoluanꝭ. Sciebat aūt ⁊ iudaſ ꝙ nemo glari poterat caſtū ſe hr̄e cor conſideranſ ꝙ aſtra nō erāt mūda in ꝯſpctū dei. Ceciderūt em̄ angeli ḋ ce lo: ideo mūda aſtra nō fuerūt. nec etiā infans cuius vita eſt vnius diei ſuper terram ſine peccato eſt. Quid ergo de no bis dicemus. Nunquid glo riari poterimꝰ caſtum habere cor. Abſit oīno, quia oēs pec catores ſumus. et in peccatis cōcepti ſumus oēs ⁊ nati, oēs vitā peccabilē ducimꝰ, oēs in peccatis viuimus. ⁊ forſitan ī venialibus morimur. Ergo miſericordia indigemuſ, quia de hac vita oēs migraturi ſu mus. Et licet carnē duris ma ceremꝰ ieiunijs ⁊ abſtinentia licet oīa mala patiēter ob xp̄i amorem ſuſtineamꝰ, nō tamē ꝯdigne ſūt paſſiōes huiꝰ tpiſ ad futurā glām q̄ reuelabiꝭ in nobis. Ergo miſcdia indige muſ, qꝛ ꝑ nr̄a merita eternā vi tā acq̄rere nō valemꝰ. Cupis ğ o hō vt tui miſereaꝭ dn̄ſ Fac vt ꝓximo miſercaris Tantuꝫ tibi miſerebiꝭ deus quantum tu miſereberis ꝓximo. Tan tum recipies in alia vita q̄ꝫtū facies in pſenti vita. Ora er go pro defunctis. vt dum fue rint in eterna vita pro te ora re nō negligāt. Expectant em̄

vos vt iuuentur p vos Tempus eṁ operādi iam ꝑfugit ab eis. Clamauit igit̄ quotidie q̄ iacēt in tormētis clamāt ⁊ pauci sūt q̄ respōdeāt Vlulant ⁊ nō eſt qui ꝯsolet̄ eos O q̄ꝫ grādis crudelitas frēs mei o q̄ꝫ grādis inhumanitas clamant ad nos quotidie q̄ duꝫ vixerūt multa mala pro nob̄ suſtiere voluerūt. nec eis subuenire curamus. O vere magna ihūanitas Ecce eṁ infirmus iacet ⁊ clamat. ⁊ a medicis cōsolat̄. clamat porcus. et oēs cuꝫ eo clamare nō ceſſant cadit aſinus. ⁊ oēs cū sublimare feſtinant. ſꝫ clamat in tormētis fidelis ⁊ nō eſt q̄ respōdeat Ecce veſtra inhumanitas fratres. Eia ergo nō sic. sed memētote fratres ꝙ sancta et salubris pia ⁊ felix ⁊ suauis deo ⁊ angelis eſt cogitatio ꝓ defunctis exorare. vt a penis quas pro peccatis patiūtur soluantur. Sed dicet quis. Ecce patrem bonū et pium ⁊ humilē. miſericordem ⁊ caſtum ⁊ omibus virtutibꝫ plenum ⁊ ornatum habeo. Tūc si vera sunt que lego. eū eſſe beatum non dubito. Cur ergo ꝓ eo orare volo. cur elemosynam dare. cur ieiunare. cur sctōꝝ corpora visitare. nō eſt ergo neceſſe ꝓ eo orare. qꝛ fidelis fuit. pius caſtus humilis patiens ⁊ cūctis bonis ornatus. ⁊ poſt aurū nō abijt. nec in pecunie thesauris sperauit. potuit transgredi ⁊ nō eſt transgreſſus. et facere malū ⁊ non fecit. Quid ergo aliud credere debeo: niſi quod lego. Quid eṁ lego vel qđ p̄dicare audio. niſi ꝙ q̄ bn̄ opabit̄. bn̄ remūerabit̄. O hō hec que dicis ego nullo modo tibi negare audeo. Quis ei fidelium dubitat. q̄ꝫ q̄ bn̄ fecerit: bn̄ recipiet. Conſulo tn̄ vt pro defunctis exorare nō deſiſtatis. Dixi eṁ supra ꝙ nemo sine crimine viuit. nemo gloriari poteſt. caſtum vel mūdum se habere cor. Et quid ergo cōsulo. quid volo. quid vel dep̄cor. niſi ꝙ dimittas incertum et accipias certum. Quid eſt qđ eſt incertum niſi quod neſcis vtꝝ pater tuus cruciet̄ vl̄ vtrum fuit dignus odio vl̄ amore. Multi eṁ fuerunt qui reputati fuerūt sancti ⁊ tn̄ in cōspectu dei nō boni sed mali inuenti sunt. accipe ḡ qđ eſt certū. ⁊ dimitte qđ eſt incertū Certum eſt enim ꝙ peccator

fuít.lícet bonís operíbꝫ oꝛna
tus fuerít. ígnoꝛamꝯ tñ vtruꝫ
eternā gloꝛiā meruerít poſſí-
dere Lege ergo o homo ⁊ ope
ímplere feſtína ꝙ ſancta ⁊ ſa-
lubꝛís eſt cogítatío ꝓ defun-
ctís exoꝛare. ⁊ elemoſynā da-
re.et carnē afflígere.et opera
charítatís exercere.⁊ ꝑegrína
tíones facere vt a peccatís ſol
uantur. Nam et ſí ſunt beatí
vel damnatí ꝓ quíbus rogaſ
dummodo neſcías.⁊ a deo re
uelatū tíbí nō fuerít.non bea
tís vel damnatís íníurías fa
cere potes vel deū offendere:
tūc bono tuo nō índígēt. et ſí
damnatí obtínere nō valent.
Ergo dū certus nō ſís ꝙ nec
beatí nec damnatí ſínt: oꝛare
ꝓ eís nō dífferas.qꝛ vt ſupꝛa
díxímus bonís tuís nō índí
gent ꝗ beatí ſunt.⁊ malí non
obtínēt:qꝛ dānatí ſunt. Scí-
as tñ ⁊ índubítāter credas ꝙ
lícꝫ ꝓ defunctís beatís vł dā
natís obſecres. bona ꝗ facís
ꝓ eís nō amíttís. Sepe eí ꝑ-
dícauímꝯ.⁊ ſepe íntegra fíde
docuímꝯ ꝙ nullū malū ímpu
nítū.⁊ nullū bonū írremune-
ratū erít.apud quē non eſt ac
ceptío ꝑſonaruꝫ. Oꝛō eñ tua
ín ſínu tuo ꝯuertet Igít ꝓ de

functís ſꝑ oꝛandū eſt.⁊ ſí non
ꝓfícíet eís qꝛ beatí vel dānatí
ſunt: oꝛō í ſínu nr̄o cōuertet.
ſíc eñ ſꝑ boní erímꝯ.ſíc pij ⁊
míſerícoꝛdes.⁊ ſíc mala moꝛ-
te ꝑíre nō poterímus.qꝛ dñs
cuſtodíet nos ín tota víta no
ſtra.quā poſtea deſerēdo da-
bít íllā quā nec oculus vídít.
nec auris audíuít. nec ín coꝛ
hoís aſcēdere potuít. Feſtíne
mus ḡ o frēs ꝓ defunctís exo-
rare.vt ípí feſtínent nos ad ſe
vocare. Vídēt eñ ſanctā trí-
nítatē tñ eſſe vnā qꝫtū tres ſí
mul ſunt.nec plus alíqͩ ſunt
due qꝫ vna vel tres.⁊ ín ſe ín-
fíníte ſunt.⁊ ſíngula ſunt í ſín
gulís.et omnía ín ſíngulís.⁊
ſíngula ín omníbꝫ. et omnía
ín oībus.⁊ vnū omnía ſunt.
Et ſíc capere nō poteſtíſ quō
ſancta trínítas tres et vnum
ſunt.exemplū accípíte. Vnuſ
eñ eſt ſol ín celo currēs.cale-
facíēs ⁊ fulgēs. Vnus eſt ín
terra ígnís.tría ſímíllter ha-
bens.motum. lucē.⁊ feruoꝛē.
nec lucē a motu et feruoꝛe dí-
uídere potes. Síc eſt ſancta
deí trínítas. Et ſí eíus myſte
ríum capere nō valeamꝯ:bñ
oꝑarí feſtínemus.vt ſícutí eſt
ſanctā trínítatē ꝑ gratíam ví-

dere mereamur. Inhumanū
eſt nāq; patriā deſerere, patri
am deſpicere vel ī ea nolle hī
tare. Vñ ḡ opꝑari nō pigeat vt
patriā habitare: ⁊ ad eā redi-
re valeamꝰ. Tāta eſt ei pulcri
tudo iuſticie, tāta iocunditas
lucis eterne, hoc eſt incōmu-
tabilis veritatis ⁊ ſapiētie vt
etiam ſi nō liceret in ea ampli
us manere ꝙ̄ vnius diei ho-
ra vel media ꝓpter hoc ſolum
innumerabiles anni huiꝰ vi-
te pleni delitijs ⁊ circumfluē
tia bonoꝝ tꝑalium recte meri
toq; cōtemnerent hec oīa. O
regnū dei glorioſum o patria
nr̄a deſiderabil', tm̄ vales ꝙ̄-
tū habeo, tm̄ emit ꝺ te vidua
duobꝫ minutis ꝙ̄tuz petrꝰ q̇
reliq̇t oīa. ꝙ̄tum zacheꝰ dan-
do dimidiā patrimonij partē
ꝙ̄tū maria ſoror lazari: q̄ oīa
vendidit ⁊ añ pedes apoſto-
lorū poſuit. Cur ergo bñ ope
rari pigri ſumꝰ, cur ꝓ defun-
ctis exorare negligimus. In
tueamur ergo frēs patriā no
ſtram nō ſolū ex hoībꝫ ſ; etiaz
ex angel' atq; archāgelis thro
nis ⁊ dñationibꝫ. ṗncipatibꝫ
et ptātibꝫ ꝯgregatā. Ibi etiaz
ſanctā ⁊ indiuiduā trinitatez
ſicuti eſt homo videbit, plus
tñ vel abundātius ꝙ̄tū plus
in via operādo meruerit: cla-
rius videbit. Nō tñ q̇buſcū-
q; bonis onerati ſimꝰ ꝓpter h̄
cā emere valemꝰ niſi ꝑ gratiā
poſſidere. Tūc ei oēs ꝯtenti
erimꝰ, oēs felices, oēs iocun-
dātes Hec eſt ei illa optīa ꝑs
quā maria elegit quieſcendo
et ſedēdo ad pedes dñi. Cō-
templabat' ei ipa deū ⁊ hoīez
iō optimaz ꝑtē elegit. Quare
optimā ꝑtē dicit, niſi q: ꝑ cō-
templationē eterna vita deſi-
gnat'. Optima vita ē em̄ q: ſe
cura eſt, q: eterna eſt, q: vera
eſt. q: felicitas nr̄a eſt. deū ha
bere, deū videre, deū ꝯtēpla-
ri. Iō optīa ꝑs eſt quā ꝑtē nō
poſſumꝰ hic poſſidere, quare
Quia ꝙ̄diu viuimꝰ, ꝑegrina
mur a dño, ⁊ ſꝑ in ꝑiculo ſu-
mus, et ſemꝑ in labore in hac
vita cum martha fatigamur.
Sumus em̄ hic cuz martha
laborātes, hoſpites recipien
tes ⁊ miniſtrantes ſeruis dei
que neceſſaria ſunt. Hāc par
tem martha elegit ⁊ bona fu-
it: ſed nō optīa. q: nō eterna.
Bona tñ fuit, q: ꝑſeuerando
in opibꝫ charitatis: ſedere ad
pedes dñi in eterna vita cum
ſorore meruit. Feſtinemus ḡ

74

opa pietatis exercere ⁊ p de/
functis exorare. vt videre poſ
ſum⁹ ⁊ reuerenť ſalutare ꝓphe
tas ſanctiſſimos ⁊ p̄riarchas
veraces. Iſti eī ſūt q̄rū noīa
manēt ī eternuʒ. qꝛ deo digni
ſunt. fide p̄clari. hoſpitalitate
p̄cipui. aſtuti in ſenſu. ſapien
tes in ope. reb⁹ ſecularib⁹ lo/
cupletes. reparatores orbis
terrarū atq₃ recreatores cre/
duli in ꝓmiſſionib⁹. angeloꝝ
ſuſceptores: facie ad faciē deū
vidētes. prudēter ⁊ victorioſi
quoꝝ impij ptās nō ceſſauit
q̄aduſq₃ xp̄s ex eoꝝ germine
p vterū beate virginis que eſt
ſpes oīm gentiū: nat⁹ in mū/
do. choruſcādo in mūdo ap/
paruit. Iſti eī ſunt ſancti viri
cū q̄b⁹ locut⁹ ē deus ⁊ oñdit
eis ſecreta ſua. vt ea q̄ vētura
erāt q̄ſi p̄ñtia ſpūſancto illu/
minati cognoſcerēt. Feſtine/
mus ḡ frēs ſeculū exire: vt eti
am ſalutare ⁊ videre valeam⁹
ſcōs ap̄los quoꝝ oculi beati.
q̄ deū in carne viuentē videre
meruerūt. q̄ꝝ fruct⁹ in patria
in eternū manet Feſtinemus
etiā frēs mei ingredi ſctā ſan
ctoꝝ: vt etiaʒ valeam⁹ videre
ſcōs dei martires q̄ carnē do
muerūt. ſpiritū roborauerūt.
demonib⁹ imperauerūt. vir/
tutib⁹ coruſcauerūt. p̄ñtia de
ſpexerūt. et illā patriā de qua
nūc loq̄mur voce ⁊ morib⁹ p̄/
dicauerūt. Feſtinem⁹ igiť fra
tres etiā ingredi ſancta ſctōꝝ
vt videre valeam⁹ ſcōs dei cō
feſſores q̄ licʒ pſecutoꝝ rabiē
nō ſenſerim: tñ p vite meritū
deo digni p̄mio martyrij nō
priuanť. qꝛ martyriū non tm̄
effuſione ſanguīs: ſed etiā ab
ſtinētia pctōꝝ ⁊ exercitatōe di
uinoꝝ p̄ceptorū pficiť. Feſti/
nem⁹ etiā frēs mei igredi ſcā
ſanctoꝝ vt videre mereamur
et ſalutare reuerēter ſanctā dī
genitricē cū ſanctis ſuis vir/
ginibus q̄ ſuis exemplis vtri
uſq₃ ſexus multitudo eius ſe
quitur veſtigia. ⁊ relictis nu/
ptiarū copulatōibus: dimiſ/
ſaq₃ liberoꝝ ꝓpagine ſpōſo q̄
in celis eſt ꝑhenni mēte. actu
habitu. et geſtu applicari me/
ruerūt. Iſte eñ fuerūt virgi/
nes ſacre deo deuote. q̄ i vita
ſua fuerūt orōnib⁹ inſtantes
ieiunijs adherētes. elemoſy/
nas faciētes. paupes recrean
tes. in tribulatōne gaudētes.
in bello potentes. in damnis
temporalium rerum deo gra
tias agētes. Feſtinem⁹ ergo

fratres mei iſtos imitari ſan-
ctos. Diſcam⁹ ab eis opa ca-
ritatis ſine intermiſſione ex-
ercere valēter vt p gratiā me-
reamur deū videre facie ad fa
ciā ſicuti ē. Qd nob ꝯcedat il
le q̄ ē ſanctoꝝ omniū virtus ꝛ
ſalus.

De pnia. Ser. XLV.

Venite penitētes ꝛ nō ſi-
tis deridentes. Penitē-
tes mutate vitā ꝛ recōciliami
ni vos deo cū cathena illa de
q̄ xp̄s dixit. Quecūqꝫ ligaue-
ritis in t̄ra erūt ligata in celo
Addis ligaturā ꝛ deo potes
facere impoſturā. Penitentiā
agis. genua figis. ꝛ derides ꝛ
ſubſannas. et pniam dimittꝭ
Penitēs es. peniteat te. ſed ſi
nō penitet te: penitens nō es.
Et quid es fratres cariſſimi.
Egrotant hoīes. ad eccleſiaꝫ
mittunꝭ vel portanꝭ ꝛ bapti-
ſantur et renouanꝭ. et felices
exeunt hinc. ſi tñ pmanſerint
in penitētia. Qui nō accepit
baptiſmū: nondū violauit ſa
cramentū. Qui autē accepit:
violauit male ꝛ pdite viuen-
do. Ideo remot⁹ ab altari eſt
ne iudiciū ſibi manducet ꝛ bi
bat. Vitā ergo mutet ꝛ corri
gat ſe: et recōcilieꝭ deo. Sed
ſi nō venit dū ſanus eſt: ſꝫ ex-
pectat etiā recōciliari in pūti
qñ incipit mori vt expti ſum⁹
multos expectaſſe recōciliari
morte appropinquāte. horuꝫ
ſalutē cōfiteri nō audeo. hoc
aūt dico in cōſpectu dei ad ti
morem veſtrū ꝛ timorē meuꝫ.
Qui aūt nō timet nō me timē
tem cōtemnit: ſed malū ſuum
Audite ergo q̄ dicturus ſum
Certus eni ſum q̄ homo ba-
ptiſatus mundus eſt. ſed vi-
tam poſt baptiſmū nō audeo
dicere ſine peccato. Si quis
tñ vitam ſine crimīe duxerit
aliqua tñ peccata habuerit q̄
quotidie dimittunꝭ in orōne
dicente. dimitte nobis debi-
ta noſtra ſicut ꝛ nos dimitti-
mus debitoribꝫ noſtris. et a-
lijs fecerit quod ſibi a deo fie
ri cupit. hic qñ finierit: vitam
nō finit. ſed tranſit de vita ad
vitam. de laborioſa ad quie-
tam. de miſera ad beatā. de tē
porali ad eternā. Si q̄s etiā
ſiue currat de volūtate ſua ad
baptiſmū. ſiue in pĩculo con-
ſtitutus: baptiſeꝭ et exeat de
hac vita. ad deum vadit. ad
requiem vadit. Baptiſat⁹ au
tem fact⁹ deſertor et violator
tanti ſacramēti peccat ꝛ ad ſe

deum repellit. Si autē agat
penitentiā de toto corde vbi
deus videt: qui vidit cor da-
uid qñ a ꝓpheta fuit grauiter
increpat⁹. et poſt cōminatio-
nes dei terribileſ: exclamauit
dicēs. peccaui. mox idē deus
eū exaudiuit. et ei⁹ aufert pec
catū. Tm̄ valent tres ſillabe.
ſcꝫ peccaui. qꝛ ꝑ has ſillabas
flāma ſacrificij cordis aſcēdit
in celū. Ergo q̄ egerit pniam
veraciter et abſolut⁹ fuerit a
ligamēto q̄ ligat⁹ erat ⁊ a xp̄i
corꝑe nō ſepat⁹ bñ poſt pniaꝫ
vixerit ſicut añ penitentiā vi
uere debuit. poſt recōciliatio
nem qñcūqꝫ defunct⁹ fuerit:
ad deū vadit. ad requiē vadit
regno dei ñ priuabit. a popu
lo diaboli ſaluabit. Si q̄s āt
poſit⁹ in vltīa neceſſitate ſui
egritudinis voluerit pnīam
accipe. et accepit. et mox recō
ciliatus hinc vadit. fateor vo
bis non negam⁹ illi qd̄ petit.
nec ꝑſumo dicere qꝛ bñ hinc
exit ne vos fallā. Fidelis ergo
bñ viuēs hic ſecur⁹ exit. Ba-
ptiſatus ad horā: ſecur⁹ hinc
exit. Agēs pniam ⁊ recōcilia
tus dū ſan⁹ eſt. ⁊ poſtea bñ vi
uens ſecur⁹ hinc exit. Agens
penitentiā ad vltimū ⁊ recōci
liatus. ſi ſecurus hic exit ego
nō ſum ſecur⁹. Uñ ſecur⁹ ſuꝫ
dico: ſecuritatē do. Uñ ſecu-
rus nō ſum: pniam dare poſ-
ſum: ſecuritatē dare ñ poſſuꝫ.
Sꝫ dicet aliq̄s. Bone ſacer-
dos tu neſcire ⁊ nullā ſecuri-
tatē nobis dare poſſe dicis. ſi
ille ſaluat ⁊ xp̄m adire meret.
cui morienti pnia dat. q̄ dū vi-
xit dū ſan⁹ fuit impenitēs fuit
Inſtrue ḡ nos rogo quō bñ
viuere poſt pniaꝫ debeamus
Dico abſtinete vos ab ebrie-
tate. a ꝯcupiſcentia. a furto a
maliloquio. ab immoderato
riſu. a ṽbo ocioſo vñ redditu
ri ſūt hoies rōem in die iudi-
cij. Ecce ꝯplenia dixi. oīa tñ
grauia ⁊ peſtifera. et aliud di
co. Nō ſoluꝫ poſt pniam ab
iſtis vicijs ſe hō ſeruare debꝫ
ſed ⁊ añ penitentiā dū ſanus
eſt. qꝛ ſi ad vltimū vite ſteterit
neſcit ſi ipam penitentiā acci
pere. ac deo ⁊ ſacerdoti pecca
ta ſua confiteri poterit. Ecce
q̄re dixi. qꝛ et añ pniaꝫ bñ vi-
uendū eſt. ⁊ poſt pniaꝫ meli⁹.
Qd̄ dico iteꝝ attēdite. debeo
illud plenius exponere ne ali
quis male intelligat. Nūq̄d
dico dānabit. nunq̄d dico li-
berabit. Et quid dicis mihi.

Neſcio. nō ꝑmitto. ñ ꝑ̄ſumo.
nō polliceoꝛ. nō vos fallo. nō
vos decipio. qꝛ de dei volūta
te ꝑrſus neſcio. Uis de du-
bio liberari. Uis qđ incertū
eſt euadere. Age pniam dū ſa
nus es. Si ei agis pniaꝫ dū
ſanꝰ es: et inuenerit te nouiſſi
mus vite tue dies. curre ⁊ re-
cōcilia te. qꝛ ſi ſic agis: ſecurꝰ
es. Quare ſecurꝰ es. qꝛ eo tpe
pniam egiſti q̄ peccare potui
ſti. Si autē vis agere pniam
ipam qñ peccare non potes:
peccata te dimiſerūt nō te il-
la. Sed vñ ſcis inq̄s ne for-
te deus dimittat mihi. Ueꝝ
dicis. Illud ſcio ꝙ hoc neſcio
Nā ideo pniam tibi do qꝛ ne
ſcio. Nam ſi ſcirem nihil tibi
ꝓdeſſe nō tibi darē. nō te ad-
monerē. ñ te terrerē. Due res
ſunt aut ignoſcet tibi aut nō
ignoſcet. q̄d hoꝝ tibi futuruꝫ
ſit: neſcio. Ergo dimitte incer
tum ⁊ tene certuꝫ. ⁊ dū viuis:
dū ſanus es age penitentiaꝫ
verā. vt cū veneris in iudiciū
dei nō ab eo cōfundaris ſꝫ in
regno celeſti iudicaris. amen

¶De angelis ⁊ hoſpitalitate.
Sermo. XLVI.

QUia a naturis angelicꝭ
ſꝑ defendimur ne demergā-
mur frēs dilectiſſimi. iō d eis
ad eoꝝ honorē ſermonē face-
re nō pigreſcamꝰ. Sꝫ q̄d de
angelicis ſpiritibꝫ loq̄mur cū
de eis loqui immūdi ſimus.
Credimꝰ tñ ſane ⁊ indubita-
ta fide tenemꝰ diuina eos pñ
tia ⁊ viſione beatos ſine fine
letari bonis dñi. q̄ nec oculꝰ
vidit. nec auris audiuit. nec ī
coꝛ hoīs aſcendit Quid ḡ mi
ſer pctōꝛ puluis ⁊ cinis vobiſ
loquar. qꝛ nec ego eoꝝ gloꝛiā
valeo cogitare nec vos audi-
re ſufficitiſ. Profecto ſi ex abū
dātia coꝛdis os loquit̄ ad dei
laudē q̄ nos dignat̄ ad amo-
rem ſuū inflammare dicamꝰ
qđ poſſumus. In ſupnis ſpi
ritibꝫ nō admirabilis digni-
tas ē ⁊ dignatio amabilis in
uenit̄: ſed tāta gloꝛia eſt ꝙ lin
gua vel coꝛ humanū nullate
nus dicere valet vel cogitare
Ipi ei deo ſꝑ aſſiſtūt. dome-
ſtici dei ſunt. celi ciues. ꝑnci-
pes paradiſi. ſcie magiſtri. do
ctoꝛes ſapientie. illuminato-
res animarū. cuſtodes eoꝝ.
coꝛpoꝝ ʒelatoꝛes. ⁊ defenſo-
res bonoꝝ. Qđ bñ teſtat̄ ille
doctoꝛ doctoꝝ veritatiſ ꝑ̄dica
toꝛ qñ raptus fuit vſq̄ ad ter
cium celum ⁊ beate. illi curie

Intereſſe meruit ⁊ videre deū
ſicuti ē, atq̧ ſup oēs hoīes me
ruit noſcere ſecreta Tunc em̄
ait. Tūc em̄ dixit ⁊ exclama-
uit ꝙ oēs erāt adminiſtrato-
res ſpūs miſſi in miniſteriuȝ
nr̄m ipi ꝓuinciarū cuſtodes
dignitateſq̧ nr̄as tā ſpūales
q̧ tꝑales omni diligentia cu
ſtodiētes. ipi ſunt ꝯtra fomi-
tem impetrātes. ipi ſunt ꝑ no
bis ꝯtra demonē victoriā ob
tinētes. ipi ſunt ꝑ q̊s ad fletū
cōtritionis pnie ⁊ orōnis in-
ducimur. ipi ſunt ꝑ q̊s nr̄a fa
cta vel cogitata ad celū hilari
ter portamur. ipi ſunt frēs no
ſtri qui valde nos diligunt.
nos vbiq̧ inſtruūt, i ccūtſ noſ
ꝓtegunt. nr̄m aduentū expe-
ctantes ad celū, et ſedes ꝑadi
ſi ꝑ nos repleri affectant. Iſti
ſunt ſanctiſſimi ſpūs q̇ nobiſ
dormientibꝫ aſſunt, cuſtodes
nobis orantibꝫ aſſunt tripu-
diantes. Quis ergo frēs an-
geloꝝ memoria in mēte care-
bit. q̇s eos nō diliget. q̇s nō
venereẗ eos q̇ in ꝯſpectu dei
ſemꝑ aſſiſtūt. Iſti ſūt ꝑ q̊s ſu
ſtentamur, ꝑ q̊s in mari et in
terra iuuamur. ꝑ quos mēte
et corꝑe illuminamur. ꝑ q̊s ī
tribulationibꝫ ⁊ anguſtijs cō
ſolamur, per quos ab infirmi
tatibus frequēter liberamur
per quos ⁊ a quibus in extre
mis cōtemplamur. in fide ſo-
lidamur, et a maligno ſpiritu
defenſamur. et obtenta victo
ria ad paradiſum vel ad pur
gatoriū ꝑ eoſdē deportamur.
et dum purgamur ab eis ſe-
pe viſitari ⁊ cōſolari nō dubi
tamus. ꝓmittentes celeſtem
hieruſalē ciuitatem ingreſſu-
ros. Eya ergo frēs ſtudeamꝰ
ſanctos angelos imitari ⁊ nō
ſolū ipos ſed etiā angeloꝝ a-
micos. Circūſpiciamꝰ em̄ in-
tegra mente, ꝑlegamꝰ ſcriptu
ras. vt poſſumus et inuenia-
mus angelorū amicos quibꝫ
inuentis petamus quid fece-
runt. q̇uomodo angelis pla-
cuerunt, in quibus eos ſecu-
ri imitati ſunt Ueniat ſanctꝰ
pater abraam ⁊ q̇d fecit inno
teſcat. veniat ⁊ nepos eiꝰ loth
et dicat ꝓpter q̇d vel quō a ſo
doma ꝑ angelos liberari me
ruit. veniat ⁊ thobias ducēs
ſecū filiū ⁊ ꝓpter q̇d ꝑ angelū
illumiari meruit ⁊ filiū cuſto
diri doceat. veniāt ⁊ tres pue
ri ⁊ quō actiuis ⁊ paſſiuis ap
propriatis n̄ ſeq̄r neceſſario ac
tio ſcribāt. veiat ⁊ petrꝰ ⁊ quō

ꝑ angelũ liberari meruit au-
diam⁹, vt ⁊ audiẽtes magna
magnalia q̄ ſancti angeli fece
rũt eos ſeq̄ ⁊ imitari valeam⁹
Dic nob̄ ſcē pr̄ abraā q̄d feci-
ſti. l' q̄d facere docuiſti vt ſctis
angel' tā iocũde placeres. dic
vt a te diſcam⁹, doce vt nos a
te doceri valeam⁹, nā pr̄ es: ⁊
q꞉ oēs filij tui ſumus te decet
nos docere. O frēs q̄d aliud
dicere poterit, q̄d aliud l' do-
cere niſi ꝙ hoſpitalitatē ſꝑ ſer
uare voluit. O ſcā veraqꝫ ho-
ſpitalitas q̄ nō ſolũ angelos
ſꝫ etiā ip̄m deũ aliqñ recipere
meruiſti. Ecce ꝓpt' q̄d abraaꝫ
dei angel' placuit. Ecce ꝓpter
q̄d loth liberari meruit. Ecce
ꝓpter q̄d thobias illuminat' ⁊
fili⁹ illeſus reſeruat'. Ecce ꝓpt'
q̄d tres pueri et petr⁹ illeſus
reſeruat' in carcere. Diſcite ḡ
xp̄iani diſcite hoſpitalitatē ex
hibere in cunctis ne forte cui
domũ clauſeritis, cui hoſpi-
talitatē negaueritis ip̄e ſit de
us. Obuiā em̄ iuit loth ange
lis tāqꝫ ꝑegrinis q̄ ex ſua lau
dabili ꝯſuetudine iā ſodomi-
tico vicio liberat⁹ eſt. ⁊ inter
peſſimos optim⁹ cōſeruat'. a
periculo ciuitatis eripit' ⁊ cor
porale euadit incendiũ, et ad

eternũ cōſeruatus eſt premiũ
Nunq̄d ⁊ abraā deũ vidit qñ
tres vidit et vnum adorauit.
Igit' o frēs recipe peregrinos
feſtinate Tu em̄ neſcis an xp̄s
digne' te viſitare, ſꝫ xp̄s ſꝑ in
hoſpite ſit. Pateat em̄ ꝑegri-
nis ianua tua, ſuſcipe eos ala
criter, ablue pedes, laua eorũ
capita, purga eoꝝ immundi-
cias, et noli auertere manum
tuā ab vllo pauꝑe. Et ſi cun-
ctis ſubuenire nō vales: ſaltē
voluntas bona ſit circa eos.
Suſcipite ergo frēs peregri
nos, q꞉ q̄lē mercedē habem⁹
ꝑegrinādo, talē habebim⁹ ꝑe
grinos ſuſcipiēdo Fiũt ei am
bo eq̄les ⁊ q̄ ꝓpter deũ refrige
rat ⁊ q̄ ꝓpt' deũ laborat. O ſcā
nāqꝫ hoſpitalitatꝭ angeloꝝ a-
mica, charitatꝭ ſoror, hũilita-
tis corona. Nā q̄ habet te: ha
bet veraꝫ humilitatē, ⁊ q̄ te o
hũilitas habet verā hoſpita-
litatē hꝫ, nā ſine te hoſpitali-
tas nulla eſt. Diſcam⁹ ḡ frēs
nō ſolũ a patribꝫ hoſpitalita-
tē ſeruare, ſed a xp̄o hũilitatē
aſtringere diſcam⁹ ab eo non
mundũ fabricare, nō cuncta
viſibilia ⁊ inuiſibilia creare.
nō in ip̄o mũdo miracula fa-
cere ⁊ mortuos reſuſcitare, nō

ſiccis pedib⁹ ſup̱ aquas ābu-
lare. nō hec oīa ſed tm̄ q̄ꝛ mi-
tis eſt ꝛ humilis corde. Hoc
eſt pfectū hoſpitalitatis fun-
damentū. o ſancta nāq; hūili
tas hoſpitalitatis ſoror ꝛ ami
ca ſuauis. Qui te in cūctis ma-
gis indigniorē ſe aliis arbi-
tratur. nūq; deſiderat ſuprior
apparere. primat⁹ ꝛ cathedras
oēs fugit. omne dominiū ab-
horret. ſolā hoſpitalitatē am-
plectit̄. ſolā eā poſſidere deſi-
derat. Eya ergo frēs excelſa ē
patria: ſed hūilis eſt via. men
ſuremus ꝗ eā. pquiramus eā
ambulem⁹ p eā. Sic em̄ fecit
abraam ꝛ loth duꝫ pegrinos
ſuſcipiebāt. ſic thobias dum
mortuos ſepeliebat. Sic em̄
et āgeli de q̄bus ait ſaluator.
ꝙ ſemp vidēt faciē patris qui
in celis eſt. Amen.

¶ De ſodomitis ꝛ gomorreis
¶ Sermo. XLVII.

Audite nō frēs chariſſi-
mi ſed pncipes ſodomi
tarū pcipite aurib⁹ legē dei ve
ſtri populus gomorre. Audi
te ꝛ auditū facite filiis veſtris
o gēs plena peccato graui ini
q̄tate. ſemini nequā filiis ſce-
leratis. Ecce dereliquiſtis de
um. blaſphemaſtis ſanctū iſ-
rael. et alienati eſtis iā retror-
ſum. A planta em̄ pedis vſq;
ad verticē nō eſt in vobis ſa-
nitas. iō terra veſtra deſerta.
ciuitates veſtre ſuccendūtur
igni. regionē veſtrā coraꝫ vo-
bis alieni deuorāt. et deſola-
bitur ciuitas ſicut in vaſtita-
te hoſtili. Quare hoc patimi-
ni. niſi q̄ꝛ ſiles ſodomitis iam
eſtis. Audite ergo principes
ſodomoꝝ audite Eſaiā vobis
dicentē. Multitudine victi-
marū veſtrarū plen⁹ ſum. eo
ꝙ indigne mihi offertis. Ne
offeratis igit̄ vltra ſacrificiuꝫ
q̄ꝛ ſabbata veſtra īceſum ve
ſtrum. et ſolennitates veſtras
odiuit aīa mea ꝛ oīa facta ſūt
mihi moleſta. Cū extenderitis
manus vr̄as auertaꝫ oculos
meos a vobis. et cū multipli
caueritis orōnes nō exaudiā
p eo ꝙ turpitudinē opamini
Que eſt illa turpitudo. niſi il
la q̄ immundicia p apoſtoluꝫ
appellat̄. illa deniq; eſt turpi-
tudo. illa ſumma immūdicia.
illa ſumma miſeria. a qua an
geli fugiūt. quā demones vi-
dentes oculos claudūt. Illa
eſt enim immundicia ꝛ miſe-
ria quam maſculi in maſcu-
los operantur. de quibus ait

apoſtolus Nō ſolum qui faciunt ſed ⁊ q̄ facientibꝫ ꝯſentiunt digni ſunt morte. Hec eſt merito immundicia. qꝛ eſt nimia mētis ⁊ corpis ſpurcitia. et hec ſpurcitia ñ ſolū peccatū eſt ſ; ⁊ pena pctī. Cū em̄ deꝰ videt oīno ſe ꝯtēnentes ⁊ mādata ſua ꝯculcātes: vertit eos ī reprobū ſenſu; vt illā abominationē exerceāt ⁊ nō intelligāt ⁊ animaduertāt ſicut ait apl's. qꝛ nō ꝓbauerūt deū hr̄e ī noticia. tradit eos dn̄s ignominie. Nā maſculi relicto naturali vſu femineo exarſerūt in deſiderijs ſuis. i. maſculi ī maſculos turpitudinē operātes. o q̄ȝ abomīabile viciū. o q̄ȝ deteſtabile crimen. o q̄ȝ mortiferū damnū. o q̄ȝ peſſimū ſcelꝰ. o q̄ȝ inaudibile malū. Ecce ei mēbrū xp̄i nō ſolū fornicaꝛ: ſ; etiā meretrix efficitur. Hec ē em̄ illa immūdicia quā deꝰ odio ſumme h;. quā deteſtantur ſcī quā odiūt bt̄ī. quā fugiūt illi q̄ regnū dei cōſequunꝛ eternū. quā diligunt illi q̄ cruciādi et maledicendi ſunt cū diabolo ⁊ angelꝭ ſuis O peſſimi ſodomite et veri pctōres. o peſſimi atteſtante ſcꝑtura. Erāt ſodomite peſſimi ⁊ pctōres corā dn̄o. Peccator em̄ dr̄ corā dn̄o. cuiꝰ peccatū deꝰ nō dimittit impunitū. ⁊ nō differt q̄ differēs penam. Vn̄ ait. Clamor ſodomitarum ⁊ gomorreoꝝ multiplicatus eſt. ⁊ peccatū eorum grauatū eſt nimis Clamor eī dr̄ pctm̄ qn̄ nō ſolū cogitaꝛ: ſ; abſq; oī timore ad actū ꝑducitur ⁊ in cōſuetudine multiplicatur Et tūc dn̄s gladiū furoris ſui extendēs pluit igne; ⁊ ſulphur de celo. ⁊ cōbuſte ſūt ciuitates et ſubmerſe. Merito igiꝛ ꝑ ſulphur ciuitates ille ſubmerſe ſunt ⁊ deſtructe. qꝛ tā eoꝝ feie q̄ȝ eorū maſculi fetenti luxuria ardebāt. O luxuria peſſima virtutū deſtructio. vicioꝝ augmētatio. delectatōis cōbuſtio. charitatꝭ diminutio. burſaru; euacuatio dulcis es. ſ; ecce oīs dulcedo in amaritudīe grādi mox cōuertiꝛ. O luxuria ꝑ te pax deſtructa ē. ꝑ te homicidiū factū eſt. ꝑ te ciuitates cōbuſte ſunt ꝑ te regna ꝑdita ſunt. ꝑ te oīa mala fere facta ſūt. ꝑ te dauid exulaꝛ a deo. Samſon moriꝛ ꝑ te. Salomon expelliꝛ. ꝑ te loth patitur relinquēs patriam ⁊ vxorē amitens. Et iō ꝑ

uaricatores legis attẽdite:le-
gite legẽ. O gomorreoꝝ ſeq̃-
ces q̃eſcite iã agere pueſe. di
ſcite iã bñ facere. diſcite iã de
um timere Fugite ſodomitaſ
vt mortẽ. Nolite ꝯuerſari cũ
eis ne forte cũ eis depereatis
Venit em̃ tps ⁊ nõ tardabit
et inſurget ille ſanctꝰ Joſeph
q̃ de hoc crimie peſſimo ſuos
frẽs incuſare p̃il non timuit.
Surgat ⁊ nũc hoc caſtitatis
exemplũ:et interficiat oẽs ta-
les operãtes iniquitatẽ. Ve-
niat ille magnꝰ ſanctus pau-
lus vas electõnis ⁊ ꝯfundat
oẽs tales talia diligentes vt
nullꝰ reperiaꝛ in orbe. Veni-
at ille dilectꝰ dei virginitatis
imago ſanctus iohãnes ⁊ ſua
virginali pñtia tales confun
dat. Veniat etiã illa lucerna
mundi ⁊ p̃curſor dilectus et
ſua grandi audacia:oẽs taleſ
interficiat ſpũ oris ſui. Veni
at ⁊ loth nepos ſancti abrae
cũ nepotibꝫ ſuis et oẽs tales
expellant de terra viuentium
Veniant oẽs ſancti angeli ⁊
cõburãt oẽs q̃ operanꝛ iniq̃-
tatẽ gomorreoꝝ. Eya ḡ quie-
ſcite iã agere pueſe. diſcite cũ
loth ⁊ ioſeph bñ facere añq̃
adimpleanꝛ q̃ diximus. Me

mẽtote frequẽter et nolite ob
liuiſci q̃d fecerit illa femia ro
mana Tarpeia. Quid em̃ fe-
cit. Nam luxuria magna re-
gnabat in ea:tñ ipſa pagana
caſte viuere volebat. Quid e-
nim fecit Oculos ſibi eruivo
luit ⁊ p̃cepit. ⁊ delitijs cũctis
depoſitis panẽ tm̃ cum aqua
ſumere voluit ad menſuram.
O fratres mirabilis cõdi:io
mulieris mirabilis bonitas.
mirabilis fortitudo. quia per
hoc nõ paradiſum expectat.
nec per hoc laudari deſiderat
nec beatã p̃dicari affectat. nã
ꝓter quid hoc fecerit ignora
mus. quia paganã eam fuiſſe
p̃dicamus Vnũ tamẽ ſcio ꝙ
ſi ꝯcilium auguſtino petiſſet.
ego tanq̃ fidelis nihil aliud
dicere potuiſſem. niſi ꝙ tan-
tum panẽ et aquã ſumpſiſſet
determinato pondere et men
ſura. Nos ergo frẽs ſcire de-
bemus ⁊ nullatenꝰ dubitare
ꝙ caſtitas cũ abundãtia ⁊ fer
tilitate ſtare nõ p̃t. Sꝫ ſi mi-
hi nõ creditiſ gomorrẽſibꝫ cre
dite. Abundãt ei valde i cũctiſ
bōis. ⁊ pꝰq̃ ꝯmederãt ⁊ bibe
rãt ſurrexerũt ludere. ſic ⁊ vos
op̄antes video. nã fertilitateꝫ
hẽtis pane vino ⁊ cũctis bo-

nis oībus quibꝫ indigetis.iō
timeo ne ꝑeatis. Quare. quia
nō eſt malū qḋ in vobis non
regnet. Nunq̇d ſupbi. nūq̇d
auari. nunq̇d guloſi. nūquid
puerorꝝ cōcubitores. O miſe
ri mēbra diaboli: cur nō eru-
beſcitis. Cur nō deſiſtitis ta-
lia oꝑari. Cōfundor ego eṗs
talia loqui. cōfundor et talia
enarrare. Sed et ſi tacuero:
mors mihi eſt. et ſi hoc p̄dica
uero nō effugiam linguas ve
ſtras. Audacter igiť p̄dicabo
q꞉ ꝛ vos publice oꝑari nō eru
beſcitis. Emendate igiť vitā
et emēdabo verba. q̇eſcite age
re ꝑuerſe. et ego quieſcā mala
vr̄a vobis improperare. Sic
etiā dn̄s facit. q꞉ mutata vita
mutat ſniam. bn̄ operantibꝫ
ꝓmittit gloriā. male vero pe-
nā eternā. Erudiamꝰ igiť fra
tres noſmetipſos in ſcia ꝛ ca-
ſtitate vt ſtudētes ꝛ intelligē-
tes ſimus. ſuaues affabiles ꝛ
mites i charitate nō ficta. nā
ſi luxuriari volueritis nunq̄
charitatem habere poteritis
Charitas em̄ ē virtꝰ q̄ ꝯſum
matio ꝛ ꝑfectio aliarū virtu-
tū ḋr. ſic ꝛ luxuria deſtructio
Nā nulla virtus: nulla boni
tas. nulla ſapiētia cū luxuria
ſtare pōt. nulla iuſticia. nulla
laus. ſed oīs ꝑuerſitas ꝛ ꝑſo-
narum acceptio in ea regnat.
Ideo attendite q̄ neceſſaria
eſt ipa caſtitas. Nam ſi caſte
vixerimus: rixe intus nō erūt
nō verba mala. Et ſi mihi nō
creditis: q̇d loth acciderit le-
gite. Nā ſancti angeli domū
eius intrauerūt. quo facto ſo
domite domū eiꝰ circūdede-
runt. et forſitan nō ſolū ꝑ oſti
um ſꝫ ꝑ feneſtras intrauerūt.
Nunq̇d ꝛ loth cū nepotibus
ſuis verberauerūt. Omnino
vt arbitror nō ſolū verba ſed
verbera receperūt. Et forſitā
fratres ideo vxor loth ꝯuerſa
fuit in ſtatuā ſalis. q꞉ ſodomi
tis nō ꝓcurabat reſiſtere. In
ſimili etiā ſcelere in eodē cri-
mine mulieres etiā erāt ꝛ for-
ſitan in maiori. q꞉ principiuꝫ
tanti criminis in illis ciuita-
tibꝫ mulieres fuerūt. ꝛ hoīes
poſtmodū ipē peſſime docue
rūt. O mulieres luxurie ma-
tres nō ſufficiebat primū ho
minē decepiſſe. Ideo ꝯuerta
mur ad dn̄m. ſimꝰ penitētes.
vnanimes i dilectōne dei. vt
mēbra vnita nūq̄ laborēt. nā
ſicut odiū diſſipat eccleſiā. ita
vinculuꝫ dilectionis edificat

eam. Odiū em̄ generat detra
ctionē et inuidiā. q̄ peſtilētia
et pnities eſt eccleſie. Per odi
um amittit illa ſcā vtilitas et
iocūditas de q̄ dicit. Ecce q̄ȝ
bonū et q̄ȝ iocundū habitare
frēs in vnū. Per odiū expelli
tur chriſtus q̄ eſt vera ſapien
tia. qꝛ in maliuolā aīam non
introibit ſapiētia. Et ideo ro
go vos vt vitā veſtrā emende
tis docētes filios veſtros ꝛ fi
lias quō caſte viuāt ꝛ mature
incedāt. abſtineāt a cibo ꝛ po
tu. ſit coꝝ ſermo pudicus. in
ceſſus honeſtus. vult⁹ incli
natus. lingua affabilis. mēs
plena dilectōe. man⁹ plena o
peratōe. vt ſi ſic feceritis frēs
cū ſcō loth liberami de infer
no fugiētes ꝛ volātes ꝑ grāȝ
ad gloriā. Amen.

De cura anime.

Sermo. XLVIII.

Anima humana fratres charissimi oīm creaturarum naturā ꝑticipat. ambit ꝛ capit. et tāto ampli⁹ q̄ȝto glorioſius eſt dei imagīe inſignita. Oīe em̄ ſpūale ſuū eſt. qꝛ celū hȝ ad manendū. angeloſ ad cōgaudendū. gloriā ad habendū. ꝛ trinitatē ad fruendū. In ipſo denicꝫ hoīe repoſita erat etiā corporalis creatura. et oīm corpaliū natura. in ſex ad ſex ꝑ ſe. et tāto ꝑfectius q̄ȝto mirabili⁹ erat oī corporeo. Omnia em̄ poſſidebat. oīa ſibi obediebāt. qꝛ oīa ei ſubiecta erāt. aſtra ſcꝫ vt lucerent. elementa vt alerent. animalia vt ſubirent. et cibaria vt nutrirent. oues ꝛ boues. leones et aues omnia obediebāt homini ſine vlla rebellione. Et quid plura. Etiā hoc qđ maius eſt. Quid eſt qđ mal⁹ eſt. niſi qđ diuinuȝ eſt. Quid em̄ in hoīe diuinū eſt. niſi q̄ imagine ſancte trinitatis ipē decoratus eſt. Faciam⁹ inq̄t ſancta trinitas hominē ad imaginem ꝛ ſimilitudinē noſtram. Que eſt imago dei in nobis: niſi id qđ melius reperit ī nobis. Quid eſt qđ meli⁹ reperitur in nobis niſi ratio. intellectus. memoria. et volūtas. O hō audiuiſti tuā gloriā. audi nūc etiā miſeriā. O hō natus de muliere breui viuens tpe. repletuſ multis miſerijs. qui quaſi flos campi egrederis ꝛ cōtereris. et fugis velut vmbra. nec ī eodē ſtatu ꝑmanēs. nūc diues. nūc paup. nunc ſanus nūc languid⁹. nūc gau

dens. nūc triſtis. nunc ſciēs. nūc ignar⁹. nūc vidēs. nūc cecus. nūc ciuis. nūc exul. nūc bon⁹. nūc malus. ecce quō ſtabilis. ecce quō pmanēs. O hō an ignoras q: potuiſſes non mori. Utraq; ei potētia i manu tua erat poſſe ꝛ non poſſe mori. Cōtempſiſti pmā ꝛ elegiſti ſecundā. ꝯtēpſiſti vitā et elegiſti mortē. ꝯtēpſiſti dulce et elegiſti amarū. ꝯtempſiſti vitā eternā: ꝛ mortē eternā eligere voluiſti. Et vñ h hō. nūq̄d bon⁹ rectus. ſanct⁹ et deo dilect⁹ creat⁹ es. Et tñ miſerrime incraſſatus. impinguatus. dilatatus recalcitraſti cōtra deū factorē tuū. Et ecce elatus in ſupbia: ignarus dei grā. inſci⁹ de iuſticia cecidiſti in lacū miſerie. in luto fecis. ꝛ in vmbra mortis. Jō attende q̄d ſequit. Putas ꝙ de⁹ mentiatur: vel filius hoīs mutet. Statuit ei iper ſniam poſuit vt q̄tienſcūq; comederes ex ligno: mori debuiſſes. Nūq̄d ludēdo h dixit. vel ridēdo h aſſeruit. oīno h tñ mihi nō apparet. q̄re ñ apparet: niſi q: experiētia didici ꝛ oculata fide pbaui. nūq̄d experior ꝙ poſt peccatū elementa que in ſumma et optima qualitate erant mox ꝑpter peccatuꝫ pugnare ceperūt. Eſt eñ rō terre i carne. ratio humoris in ſanguine. ratio aeris i ſpiritu. ratio ignis in calore. et hec quatuor mox poſt peccatū ad inuicem pliari ceperūt. ꝛ ſic noſtri primi parentes infirmitatib⁹ aggrauant. et dolore capitis. ſtomachi. epatis. omniūq; mēbroꝝ vexant. ſicq; moriuntur ſicq; ad ſepulcra deducuntur Sed dicet q̄s. Quid eſt homo poſt mortē. Certū eſt ꝙ ñ eſt homo. et tñ eſt aliq̄d q̄tuꝫ ad duas ptes. Que ſunt ille partes. niſi aīa et corpus materia ꝛ forma. Aīa eñ nō moritur. nec ſuccumbit p mortē cū oīno ſit imortalis. nec corporis materia cū ſit vna numero. q: licet corpus reſoluatur: nō tñ deuenit ad tantā reſolutione ꝙ oīno nihil ſit. et ꝙ cedat in non ens. Manet eadē aīa ſp ꝛ tāq; q̄d diuinū. deficit tñ hō q̄tuꝫ ad ſe. Oēs eñ aīe ſpūs ſunt. et oīa corpa terra ſunt ꝛ erūt quouſq; aīa induet ſe ſuo corpe. vt tot⁹ hō glorificet corpe viꝫ ꝛ anima. ſi ergo petis quid eſt hō mortuus. quid aliud dicere pote-

rimus niſi ꝙ terra, putredo,
cadauer ⁊ fetor eſt. Si petis
de ſuo ecē: vides ꝙ deficit Si
petis de corpe: interroga ter-
ram. Euntes vos o iuuenes
et potētes ad ſepulcra patrū
veſtrorum, cōſiderate q̄d fue
rūt ⁊ q̄d ſunt. Monumēta eo
rum aperiam⁹ ⁊ videam⁹. q̄s
dn̄s ⁊ q̄s ſeruus, quis pulcer
q̄s turpis. quis rect⁹. q̄s cur
uus inter eos fuerit. Aperia-
mus oculos mentis ⁊ corpis
et noſtrā grandē miſeriā fre-
quenter nō pigeat cōſiderare
Intremus ſepulcra, et q̄d in-
ueniem⁹ diſcamus. Quid fra
tres inueniemus vel q̄. Naꝫ
ſi reſpeximus inueniem⁹ mor
tuoꝝ capita. renes ⁊ ventrem
Verū et indubitanter veruꝫ
mihi exꝑto credite ꝙ in capi-
tib⁹ inuenietis buffones ſal-
lantes generatos ex cerebro.
In renibus ſerpētes genera
tos in lūbis ambulātes. In
ventre vermes ſcaturiētes ge
neratos ex viſcerib⁹. Ecce q̄d
ſumus: et q̄d iam erimus. Ec
ce in quo reſoluimur. q̄d er-
go inflaris o diues. Cur non
attendis que audis. Cur tur
baris cum ꝓſpicis. Cur non
conuerteris cū hoc q̄tidie ex-
periris. Memētote frēs hec
oīa ⁊ agite penitentiā in fletu
et lamento, anq̄ꝫ veniant dies
illi amari pleni miſerie et tri-
ſticie. Audiſtis iam q̄d eſt ho
mo mortuus: reſtat nūc dice-
re q̄d ſit de anima. O fratres
mei q̄d de hoc dicere poteri-
mus niſi cōcordauerimus cū
vetulis noſtris. Quid em̄ di
cūt niſi ꝙ in paradiſo cū gau
dentib⁹, vel in inferno cū do-
lentib⁹. ſed ſi in purgatorio: ī
via eundi ad patriā ſunt ⁊ iſti
iā bn̄ ſunt, q2 ſecuti ſūt. Oran
dum tn̄ eſt ꝓ eis, et eis toto af
fectu ſubueniendū eſt orōni-
bus, elemoſynis. ſacrificijs.
ieiunijs ⁊ maceratōnib⁹. Iſti
ſunt deniqꝫ illi afflicti qui ad
dn̄m q̄tidie clamāt. et ad illū
recurrūt. cui⁹ ſcīa vbiqꝫ alliga
tur, cui⁹ ſapīa demonſtrat̄. cu
ius clemētia vbiqꝫ ponderat̄.
cui⁹ potentia vbiqꝫ ꝓmulgat̄
Iſti q̄tidie clamāt vnuſq̄ſqꝫ
ꝓ ſe ſuā miſericordiā implorā
tes, et ſuā miſeriā deplorātes
et dicentes. Dn̄e ſcias ꝙ vim
patior, ideo ad te recurro non
cōtemnēdo ſciāꝫ tuā. nō auer
tendo tuā ſapientiā. ſed inter
pello tuaꝫ clementiā. Nō em̄
dn̄e iniuſte patior. quia non

alieno delicto: ſed ꝓ meo pa-
tior. vim tm̃ dñe patior. qꝛ for
titer patior ꝛ iuſte patior. Pec
caui dñe ſubſtãtias ꝛ diuiti-
as cõgregando. nec pauperi-
bus vt iuſſeras ſufficiẽter tri
buendo. Sꝫ multa infelix cõ
gregaui cum dolore ꝛ merore
neſciẽs cui ea dimittere ami-
co vel ꝓximo. O infelix homo
cõſidera et diligẽter aduerte
quid agis. quid cogitas duꝫ
cunctis dieb; vite tue cõgre-
gare nõ deſinis. O homo a-
uaritia plenus an ignoras ꝙ
tria ſunt inſatiabilia ꝛ quar-
tum nũq̃ dicit ſufficit. Et q̃d
eſt ꝙ nũq̃ dicit ſufficit. niſi a-
nimus hoīs q̃ nunq̃ dicit ſa-
tis eſt. O homo an ignoras
ꝙ radix omniũ maloꝝ auari-
tia eſt. et ſeruit⁹ idolatrie. ma-
ter vſure. genitrix ſimonie. fo
mes clpe. eterne pene via. nu
trix gehẽne. O auaritia abyſ-
ſus inſatiabilis que nunq̃ di
cis ſufficit. ſemꝑ fameſcis. ſꝑ
doles. ſemꝑ triſtaris in cun-
ctis Nam ſi ſol quotidie orit̃
dolendo dicis. ſiccitas erit.
Si pluuia deſcendit omnia
periclitari aſſeris. Si tempe
riem adeſſe ꝓſpicis. ſolem vel
pluuiam adeſſe deſiderab. O

Auaritia

peſtis interminabis. o fame-
lica rabies. nam omnia ſuis
terminis clauduntur. ſola a-
uaritia nullo clauditur fine.
Omnia in homine ſeneſcunt
vicia. ſola auaritia iuueneſcit
O rabies omni fine carens.
Nunq̃d terra ſuis limitibus
terminat̃. aqua ſuis finib; li-
mitatur. aer ſuo fine cõcludit̃
celum ſuis terminis artatur.
ſola auaritia terminũ neſcit.
O auare ſi terra tibi cũcta da
tur: mare queris. Sed ſi ter-
ra et mare: aerem petis. ſed ſi
terraꝫ mareꝛ aerẽ poſſideris:
adhuc celum ambis ꝛ ip̄m pe
netrare affectas. et ſi celũ pe-
netraueris: adhuc nõ quieſce
ris: donec te deo adequaue-
ris. vel fueris ſupior altiſſimo.
O peſtis demone ſeuior. naꝫ
demon ſimilis altiſſimo eſſe
voluit: ſed auarus ſuꝑ deum
ſi poſſet aſcẽdere vellet. Ve-
rito auaris in die nouiſſimo
loquet̃ dñs dicẽs. O hõ ſine
honore mundũ intraſti i pel-
licula ſanguine cruentatus.
ſine diuitijs natus. ſine aua-
ritia genit⁹. ꝛ i auaritia vixiſti
et dilatat⁹ es i auro ꝛ argẽto.
et oblit⁹ es dei creatoris tui.
vbi g̃ final' pn̄ia pctõꝝ vroꝝ.

Ite ergo maledicti in ignē e-
ternuȝ ſicͤ z voluiſtis:ita fiat.
Ecce ſniam ſūmi regꝭ. Itaqꝫ
frēs nolite amare plus corp⁹
q̄ȝ aīaȝ. z pl⁹ filios q̄ȝ voſipos
Ecce ei in ianua dies mortꝭ ē
Tūc ei q̄libet a ſuis excludit
ab vxore dimittit.et a cognatꝭ
ſepat z ab eiſdē ad ſepulcruȝ
ducit. O magna crudelitas. o
magna admiratio. o admira-
bilis infidelitas. ecce marit⁹
dilect⁹ ab vxore dilecta relinq̄
tur. fili⁹ a pr̄e ꝓijcit. et pr̄ a fi-
lijs. et filij a pr̄e ſub t̄ra recon
dunt. Sol⁹ ille dimittit z q̄li
bet ad ꝓpria reuertit. z cito ob
liuioni tradit. tanq̄ȝ mortu⁹ a
corde. Ecce frēs mūdi amici-
tia q̄nta vel q̄lis ē. Nō ei eſt a-
liq̄s q̄ tm̄ amicū vel cognatū
diligat: qꝫ p nocte vnā ſecum
morari cupiat Vide ḡ o hō q̄
les aīcos hēs: p q̄b₉ aīam p-
dis. p quib₉ deū offendis. oēs
dimittēt te. oēs ſe abſcondēt.
oēs cito fugiēt a te. z in foueā
triū brachioꝝ collocabunt te
Nā cum eſſem⁹ apud hoſtia
tiberina matre charitatꝭ ſocia
ti: expectātes tpis trāquillita
tē cā remeādi ad affricā. z grā
illi⁹ cui terra z mare obediūt:
cōpulſi a Pontiano p̄fecto vi
ro clariſſimo qui de roma ad
nos videndū venerat. cū eod
iteꝝ reuerſi ſum⁹ romā ad in-
tuendū diligenti⁹ magnifica
edificia z opa paganoꝝ. et du
ctus ſum cū ceterꝭ ad vidēdū
cadauer ceſarꝭ i ſepulcro. Et
vidi qꝫ oīno eſſꝫ liuido colore
ornatū. putredie circūdatū vē
trē ei⁹ diruptū. et vermiū p il
lum cateruas trāſeūtes ꝓſpe
xi Duo q̄qꝫ famelici in foueis
oculoꝝ paſcebant. crines ei⁹
nō adherebāt capiti. dentes
ei⁹ apparebāt labijs ꝯſumptꝭ
et reuelatū erat nariū funda-
mentū. Et intuēs matrē xp̄ia
niſſimā dixi. Ubi nā eſt ceſa-
ris corp⁹ p̄ciarū. vbi magni-
tudo diuitiarū. vbi apparatus
delitiarū. vbi multitudo dño
rum. vbi caterua baronū vbi
acies militū. vbi canes vena-
ces. vbi eq̄ veloces. vbi aues
cantātes. vbi thalam⁹ pictus.
vbi lect⁹ eburneus. vbi tho-
rus regal'. vbi thron⁹ impia-
lis. vbi mutatoria veſtimen-
toꝝ. vbi capilli ſolares. vbi
facies decora. vbi oīa q̄ ſub
celo ſunt. Te nāqꝫ verebant
hoīes. te timebāt principes.
te colebāt vrbes. te timebant
oēs. Ubi nā q̄ſo ſunt hec oīa

A quo receſſit tanta iactātia. Quo iuit tua magnificentia. Et rñdit mater pietate plena Filii oīa ſibi pīter defecerunt qñ deficit ſpūs ei⁹ ꝛ reliquerunt eū captiuatū i ſepulcro triū brachioꝝ plenū fetore et putredine. Eya ḡ fideles xp̄i cōſiderate q̄d ſum⁹. animaduertite ad q̄d venim⁹. ꝓſpicite q̄d iā ſum⁹. Agite ergo penitentiā filioli mei q̄s iterum parturio donec reformetur ī vos xp̄s. Agite ergo penitentiam anteq̄ȝ mors inimica nature vos aggrediat̄. Statuatis vobis ſimplicē. humilem vtilē. ſecretaȝ. frequentē. ꝓmptam. amaram. lachrymoſaȝ et feſtinā ꝯfeſſionē. cū etiā horam mortis omnino ignoremus. Nā cū in extrema egritudine fueritis frēs o q̄ȝ forte. o q̄ȝ durū. o q̄ȝ penoſum. o q̄ȝ lachrymabile erit vobis penitere ꝛ dolere de malis cōmiſſis ꝛ de bonis amiſſis. Quare hoc erit. niſi qꝛ illic capitur tota intētio mentis vbi ē vis doloris. Multa eñ occurrūt impedimēta cordi. Nam corpus dolet. pena affligit: quia mors appropinquat. intrare filios quos pr̄es ſumme dilexerūt ꝓ quib⁹ etiā ſe damnatos exiſtimāt tenebroſo oculo aſpiciūt vxores iā lachrimātes ꝯſiderāt. mūd⁹ adhuc eis fiduciā preſtat diabol⁹ ne de peccatiſ doleāt fidē tribuit. et cyrographū infirmantib⁹ ꝓ-bet. caro ei deficere adhuc ſatis ſperat. medici vt lucrent̄: ſp̄m ꝯfortant. parētes applaudunt. ſacerdotes alliciūt. ꝛ ſic diuites moriunt̄ in inferno. O hō audiſti q̄d locut⁹ ſum. oīno crede ꝙ hec cito oīa experieris Obſecro igit̄ te vt anteq̄ȝ inf. rmitate graueriſ: agas penitentiā. diſponas domuȝ tuā. Fac qđ fiendū eſt. fac teſtamentū: dum ſanus es. dū ſapiens es. dū tutus es. nā ſi expectaueriſ infirmitatē. oīno minis ꝛ blandimētis duceriſ quo tu nō vis. O homo dum iuueneſcis diſpone domū tuam. age pniam. dilige deū nō ſolū verbo ſed ope et veritate Et ſi ꝓximū offendiſti verbo: placa eū verbo. ſi facto placa eum facto. qꝛ eadem menſura parcet̄ nobis qua pepcimus aliis. O homo fac pniam memorare nouiſſima tua vt in eternum nō pecces. reuerte ad teipſum memorans ꝙ fuiſti

ſperma liquidū qđ modo eſt vas ſtercoꝝ. qꝛ eris cibus vermium. Hec em̄ ſunt nouiſſima q̄ cogitare dꝫ q̊tidie q̇ fidelis eſt. O hō memorare nouiſſima tua qꝛ poſt mortē vermis naſcet̃ tibi de lingua pro pctō ligue. đ ſtomacho ꝓ peccato gule. đ ſꝑmate renū ſcorpiones ꝓ pctō luxurie. de cerebro buffones ꝓ pctō ſuꝑbie. Mēorare nouiſſima tua o iuuenis q̇ floꝛide ābis. ⁊ ꝑgis capite eleuato cūcta q̄ dei ſūt deſpiciēdo: memorare nouiſſima tua qꝛ t̃ra es ⁊ ī terrā ibis. mēorare nouiſſima tua. qꝛ cōcept⁹ es ī culpa. natus ī pena. viuēs in miſeria ⁊ neceſſario morieris ī anguſtia. O hō cur te iactas fortitudine. ecce nūc p⁹ modicū infirmarꝭ et deficis. Cur inflaris mūdi ſapia. Ecce qꝛ ſtulticia ē ⁊ eaꝫ ꝑdes ⁊ tuā prudētiā reprobo: đt dn̄s. Cur inflarꝭ ſcia. Nūq̇d ph̄us obſcuratū ē coꝛ. ⁊ in cogitatōibꝫ ſuis euanuerunt. nūq̇d traditi ſunt in reprobū ſenſū. Cur te iactas generꝭ nobilitate. nūq̇d oīm naſcēdiꝫ ritus vna eſt. nūq̇d ⁊ moriendi vna ꝯcluſio. q̇s nobiliū vnq̄ꝫ nat⁹ ē ſine ſanguis cruentatō ne. Nūq̇d nobilis filiꝰs cum pauꝑe ꝑ eundē dū naſcit̃ meatū trāſit. A regula etiā mortiſ nūq̇d ꝑcit̃ diuiti. Cur diuitijſ te iactas. Jp̄e ei poti⁹ inſidie tibi ſint q̄ꝫ amicitie Nā pauꝑ fere nūq̄ꝫ occidi q̄rit̃. diuiti vero ſꝑ inſidiat̃. Memorare hō nouiſſima tua qui q̊tidie epularis quō nud⁹ de vtero matris veniſti ⁊ nud⁹ reuerterꝭ. Eya ergo frēs domos vr̃as pauꝑibꝫ aꝑite. elemoſynas facite. voluptates vr̃as rōi ſubiugate. in cūctis memorātes nouiſſima veſtra vt mortaliter nō peccetis in eternū. Adiuuet aūt nos de⁹ ſine cuius volūtate foliū arboris n̄ mouet̃ ad ꝑficiendū ea q̄ placita ſūt q̇ eſt bn̄dict⁹ ī ſecl'a ſcl'oꝝ.

De miſeria carnis ⁊ fallacitate pn̄tis vite. Ser. XLIX

O Uita q̄ tātos decipis đ ꝓꝑijs. tātos ſeduxiſti. tātos excecaſti. q̄ dū fugꝭ: nihil es. dū videris vmbra es. dū exaltas fumus es. Dulcis es ſtultis: ⁊ amara ſapiētibꝫ. qui te amat n̄ te cognoſcit. q̇ te cōtemnūt ipi te intelligunt. Timēda es: et fugiēda es. ve qui tibi credūt. beati qui te contemnunt vera nō es vita quā

te oſtēdis. Aliꝫ oſtēdis te lō-
gā vt ꝑdas in finē. Aliꝫ bre-
uem vt dū penitere volūt nō
ꝑmittaſ. Aliꝫ largā vt faciāt
q̄d volūt. Aliꝫ anguſtā vt n̄
faciāt bonū. Quare o ſapiēs.
Fuge qđ fugis. Sic ei eſt vi-
ta nr̄a q̄ſi hō in domo aliena.
neſciēs q̄ hora vel die patro-
nus dicat. vade foras. qꝛ n̄ eſt
tua dom⁹ in q̄ es. O ſeculum
vanū quid nob̄ tāta ꝓmittis
dū decipis. q̄ tibi amicus vo
luerit eē inimic⁹ dei ꝯſtituet.
Amicitia ſeculi iīmicitia dei
eſt. Caro ē q̄ aīam ꝑdit. caro ē
q̄ recipit inimicū cū viciꝫ ſu-
is. Itē ſemiat hoicidia. ſemi-
nat fornicatōꝫ. ſemiat ꝯcupi-
ſcentiā. ſemiat rixas. ſeminat
libidinē. ſemiat furtū. ſemiat
idolatriā. ſeminat cupiditatē.
ſeminat ſuꝑbiā ꝛ inter frēs di
ſcordiā. ſeminat inuidiā. ſemi
nat ꝯtra deū blaſphemiā. ꝓ-
uocat ſciſmata. irritat here-
ſes. et intra eccleſiā dei infert
diuiſiones. inter ꝑplos xp̄ia-
nos poīt offendicula. ꝛ inter
gētes pugnas. ꝛ īter ꝯſangui
nitatē incantatōes. et qđ peī⁹
eſt in corda ſeruoꝝ dei diuer-
ſa genera cagitationū īmittit.
et oīa q̄ mala ſūt in h̄ mōo ca

duco peſſimo ꝛ nephando. et
q̄ſi orta ſub oī velocitate trā-
ſit. Carnis etiā ptātē hꝫ dia-
bolus ꝛ nō aīe. dicēte dn̄o ad
diabolū de btō iob Do tibi il
lum in ptāte: ſꝫ nō aīam eius.
Caro miſera grauat aīaꝫ. ca-
ro vaga demergit in infernū.
Caro inimica ē aīe. q̄ ſi inimi
ca nō eſſet: nō vtiqꝫ dilexiſſet
iſti⁹ ſeculi vanitatē: et vita va
na nō frueref. O vita atroci-
ſima quā humores tumidāt.
dolores eſtuāt. aeres morbi-
dant. eſce inflāt. ieiunia mace
rant. ioci ſoluūt. triſticie cōſu-
munt. ſolicitudo coartat. ſecu
ritas ebetat. diuitie ſuꝑbiūt.
pauꝑtas eiꝫcit. iuuētus extol
lit. ſenect⁹ incuruat. frāgit in-
firmitas. meror ꝯſumit. ꝛ ſuꝑ
his oībus mors atrociſſima
ſuccūbit vi furibunda. o caro
cū deformitate depreſſa illaꝫ
debuiſti vitā amplecti q̄ in e-
ternitate ꝯſiſtit. vbi vita ē ſi-
ne morte. vbi iuuent⁹ ſine ſe-
nectute. vbi lux ſine tenebris
vbi gaudiuꝫ ſine triſticia. vbi
nobilitas ꝛ voluntas ſine in-
iuria. vbi regnū ſine cōmuta
tione. Hec ſunt ſepteꝫ que cō
ſequi debueras. O caro miſe
rabilis quare negaſti dū viue

res:ſic pſeueraſſes bona ꝛ q̄-
buſlibet bonis priuata ñ fuiſ
ſes ſi bñ egiſſes. Illuc em̄ p-
manſiſſes vbi eſt gaudiũ ſem
piternũ: vbi immarceſſibilis
eſt gloria vbi incorruptibilis
eſt et incõpabilis delectatio.
vbi xp̄s aploꝝ ꝛ ꝓphaꝝ ꝛ ſan
ctorũ oim cũ iocunditate etiã
nõ leticie cũ ſcis angel' canẽti
bus laudes deo: vbi delecta-
tio oim bonoꝝ. hec oia bona
delectabilia p hui⁹ ſeculi pra
uitates ſpreuiſti Ecce poſt fi-
nẽ ꝯuis i limo terre mãcipe-
ris. habes inimicitiã. i. corru
ptionẽ: fetorẽ ꝛ vermẽ ꝛ diſſo-
lutionẽ fetoris pateris vt vi-
uẽtes d te exẽplũ accipiãt. q̄d
fuiſti. et q̄d ẽ vermis. ꝛ ꝯſume
ris. poſtremo ꝑo in finẽ ꝓpter
nouiſſima. ꝓpt redeuntẽ aiam
id ẽ vitã in corpe in q̄ pri⁹ fui
ſti ſupplicijs eternis mãcipa-
beris ꝛ ſimul cũ aia dãnabe-
ris. O miſera vita q̄ caro pſe-
quit̄ et ꝯcupiſcit: corp⁹ opat̄.
Caro aũt cũ ſatiat̄ affluẽtiſſi-
mis cibis ꝛ potib⁹ ꝛ delecta-
tionib⁹ hortat̄ oia mala facere
Caro ꝓuocat hoicidia. caro
ꝑpetrat adulteria. caro ꝯmit-
tit rixas ꝛ ſcãdala. caro inſerit
ebrietatẽ. caro portat oẽm cõ
cupiſcẽtiã huius ſeculi. O ca
ro miſera q̄d hẽs. quid agis.
q̄d tm̄ grauas aiaꝫ: q̄ nihil de
ſiderat niſi deo ſeruire. Tu o
caro miſera nõ ſufficit tibi p-
ditio tua. q2 adhuc es aie q̄ a
carne cõcipis ꝯtraria. Caro
mala q̄d q̄ris. q̄d deſideras.
Nõ ei poterit ſine te aia iudi-
cari in die iudicij. Caro miſe-
ra ꝛ putribilis: et oi ſqualore
pctõruꝫ plena. qñ viua eras.
pulcra eras vt ſol. ſplẽdida vt
luna. et oculi tui micabant vt
ſtelle. et crines tui longeui et
vngebas te p̄cioſis vnguẽtis
veſtib⁹ vtebaris optimis. i ci
bis tuis ꝛ potib⁹ cõdebas a-
romatũ multitudinẽ. Et ſcito
aia dũ corp⁹ tenebroſum ꝛ fe
tidũ reficiebas atq3 fouebas.
eſcas vermib⁹ p̄pabas. Me
morare debuiſti q̄ a factore et
opifice audier̄ cũ primũ pec-
catũ ꝯmiſiſti. Terra es inq̄t ꝛ
in terrã reuerteris. Et iob au
di dicẽteꝫ. Nud⁹ egreſſus ſuꝫ
de vtero mr̄is mee ꝛ nud⁹ re-
uertar illuc. Audi etiã Eſaiã
vaticinantẽ: vere fenũ eſt po-
pul⁹. Caro miſera ꝛ nephãda
audi paulũ apoſtolũ p̄dicato
rẽ egregiũ dicentẽ. Nihil in-
tulim⁹ in hũc mundũ. nec au-

ferre qđ poſſumus.nihil ali-
ud caro miſera niſi pctõꝝ ſar
cinã ſecũ portat.nõ niſi ꝑ car
nẽ aĩa peccat:Aĩa quõ pt vi-
deat.Aĩa nr̃a carcerẽ patit:ca
ro eã tenet incluſam.Aĩa cla-
mat ad dñm:nõ caro.ꝗ ĩ mali
tia ꝑſeuerat.Aĩa remediũ ali
ud nõ hʒ niſi tollat a carcere.
et caro redigat in puluerẽ.tol
latur ei vinũ ⁊ det ei aq̃.aufe-
rat ei ſanguis ⁊ det ei humor
terrenꝰ.O caro miſera q̇d de
te aget qñ a te egrediar ⁊ vita
a te recedet.Tu ſola ĩ vtero ⁊
ſinu terre iacebis:et aliq̇d nũ
q̃ꝫ mãciperis.habebis ĩ te he
reditatẽ peſſimã.i.corruptiõꝫ
fetorẽ ⁊ vermes.Ecce ꝗ acq̇-
ſiuiſti dum viua eras.ecce q̇d
poſſides dum in ſepulcro ia-
ces.Non potuiſti te ieiunijs
macerare.ac ieiunijs in cine-
re ⁊ cilitio humiliare.In ꝑpe
tuo cum aĩa ſalua fuiſſes ſi ei
credidiſſes.qꝛ nõ bñ facere pt
niſi alijs bñ feceris.hoc ẽ.niſi
corpus ꝑ abſtinenciã affixe-
ris:animã ſaluare nõ poteris.
Audi q̇d creator noſter di-
cat ad carnẽ O inq̇t mea crea
tura.ego te ex limo terre pul-
crã ⁊ lucidã aſſumpſi.imagi-
nẽ meã in te cõdidi.ſpiramen

vite tribui.aĩam inuiſibilẽ ti-
bi cõceſſi.immortalitatis tu-
nica te indui.in paradiſo vo-
luptatis te collocaui.vita an
gelica ꝑfruebaris.cibos ⁊ de
lectabilia iocunditatis ꝯtem
plabaris.et oĩa quãta creaui
in tua dñatione hũiliaui.⁊ af
fluẽtes diuitias dedi.inſuꝑ ⁊
oĩa ligna ꝑadiſi tibi ſubditꝰ
erãt.⁊ ꝓ vno fetido qđ ibi đco
mediſti.ecce vbi cecidiſti.ſ.de
ꝑadiſo ĩ infernũ.et de luce ad
tenebras.de amenitatis ⁊ iocũ
ditatis loco ad chaos.Et ad
oĩa obſcuriſſima mala.de de
lectabili odore nũc putredie ⁊
putore manciparis.ꝓ eſca an
gelica in cibo vermibꝰ ſubia-
cebis.ꝓ immortalitatis veſte
corrupto induta es veſtimen
to.Ecce quã cõceſſi abſtuli vi
tam ſubtraxi.⁊ tu miſera ⁊ pu
tribilis caro in inferno man-
ciperis.vbi eſt fletus ⁊ mugi
tus atq̧ vlulatꝰ inſuꝑ ſtridor
dentiũ:et tenerrima tormẽta.
et qđ peiꝰ eſt poſt mortẽ ĩ cor
ruptionẽ.poſt vermes ⁊ feto-
rẽ ⁊ ꝯſumptionẽ poſtea ĩ pul
uerem redacta.O caro ꝗ igni
inextinguibili mãciperis.au
di aĩaꝫ dicentẽ ad corpꝰ.Ego
de celo veni a deo cõceſſa tibi

83

Nã tu de terra es, melius eſt
vt mecũ aſcẽdas ad celũ ꝙ̃ tu
me trahas ad infernũ. Dũ vi
uimus ⁊ ſum⁹ in vnũ. opere-
mur manib⁹ qđ bonũ eſt. i. ele
moſynas ⁊ ieiunia in caſtita-
te ⁊ in hoſpitalitate egenorũ.
et in nuditate pauperũ. ⁊ ĩ oĩ-
bus bonis opib⁹. vt ꝑ bonaꝫ
operatõꝫ quã agim⁹ aſcẽdere
ad celeſtia valeam⁹. vbi nõ iã
ſolutõe corpis: ſꝫ incorruptio
nis veſte induamur. vbi ñ iã
fetor ſꝫ odor ſuauiſſim⁹. vbi ñ
iã tenebre ſed lux ꝑpetua mi-
cat. vbi nõ iã vermiũ multitu
do ſꝫ caterua angeloꝝ ⁊ innu
merabilia milia ſctõꝝ ⁊ ꝓpha
rũ oĩm chor⁹ cũ ſcis angelis
hymnũ dõ inceſſanter canũt.
Cũ ipis nos faciat etña gau-
dia ꝑcipere xp̃s q̃ cũ p̃re ⁊ ſpũ
ſctõ viuit ⁊ regnat in ſecula ſe
culorum. Amen.

¶ De ſalute aĩe. Sermo. L.

QUantũ ad aĩe nr̃e deſi-
derĩũ ꝑtinet frẽs chariſ-
ſimi volũtatꝫ nr̃e. vt ad vos re
quirẽdos frequent' veniam⁹.
ſed neceſſitas tp̃is multũ ve-
nim⁹ incolumes nos venire
meruim⁹. ⁊ iõ qꝛ de cõi corpo
rũ ſanitate gaudemus. de aĩa
rũ ſalute q̃ vera ſal⁹ eſt inquã
tum dñs dederit colloq̃mur.
Ideo frẽs ad imaginẽ dei fa-
cti ſum⁹. vt deo donãte intel-
ligam⁹ q̃ ſit deſiderãda p̃ria.
q̃ ſit vera btitudo. q̃ vera vita
q̃ pfecta ſanitas. q̃ ſit eterna
felicitas Sed intus in corde
deo inſpirãte cognoſcamus.
Nemo ſe excuſare poterit. vt
dicat nõ noui lr̃as. iõ dei p̃ce
pta intelligere nõ poſſum. qꝛ
q̃ lr̃as nõ nouit. qđ ſit aut nõ
ſit. intelligere debet. Interro
get hõ ꝯſciam ſuã ⁊ alloquat'
ſeipm et dicat ſibi ſuis v̈bis.
O hõ q̃s es aut vbi es et vñ
veniſti. Et rñde tibi. Hõ ſum
⁊ dei creaturã me eẽ ꝯgnoſco
Iterũ interroga ⁊ dic. Quid
in te hẽs. aut ex q̃b⁹ reb⁹ te fa
ctũ eẽ cognoſcis. Rñde ⁊ dic.
ex aĩa ⁊ carne me ꝯſtare ꝯgno
ſco. Quid ĩ te ex his duab⁹ re
bus meli⁹ hẽs. Rñde. Sine
dubio aĩaꝫ meliorẽ habeo ꝙ̃
carnẽ. Optime ⁊ ordine legiti
mo reſpõdiſti ⁊ dixiſti te aĩaꝫ
meliorẽ habere ꝙ̃ carnẽ. Re-
ſponde mihi adhuc. Ubi es
o homo. Reſpõdebis in mũ-
do. Poſtea vero vbi eris. In
celo. Quãdiu ibi eris. In ſe-
cula ſeculorum. Iuſtiſſime re
ſpõdiſti et verum dixiſti. fac

modo ratione vite tue. et eſto
iudex iuſtus. Ex oibus rebꝫ
q̄s dedit tibi deꝰ: ſerua carni
tue vn̄ ſuſtenteť in mūdo. ⁊ re
pone aie tue vn̄ in ppetuū vi
uat in celo. Attēde diligenter
ꝯſciam tuā ⁊ vide ſi tātas res
aie tue repoſuiſti i celo. q̄tas
hēs corpi tuo i mūdo ſi tot ſo
lidos repoſuiſti in celo q̄tos
tibi ſeruaſti in mūdo Uide ſi
tot modios tritici. ſi tot am-
phoras vini p elemoſynā in
padiſo vn̄ viuat aia tua repo
ſuiſti. q̄tum tibi reſeruaſti vn̄
viuere poſſit caro tua in mū-
do. Cū ergo iſta diligēter attē
deris et ꝯſiderans ſapienter
vides te ꝓpe totaꝫ librā carni
tue ſeruaſſe in mūdo: et vnaꝫ
vnciā repoſuiſſe i celo. erube-
ſce ⁊ cito ad pnie medicamen
ta ꝯfuge. qꝛ inceptū in teipm
iudicaſti. Aliud verū dixiſti ⁊
aliud opibꝫ pfeciſti. qꝛ totum
carni nō ſolū fideliter ſed etiā
infideliter deputaſti. Neſcio
ſi apud te pcliteť iudiciū tuū
qn̄ inter aiam ⁊ carnē tuā ini-
qua ſūt iudicia tua. Et vbi te
iuſtū innenire potero quē i te
ipm iniquū eſſe cognoſco. Et
nūc certe nutrimus carnē. or-
namus carnē. aliquotiēs ine

briamus nos. et nimium deli
cioſe paſcimꝰ carnē. quā veli-
mus nolumꝰ poſt paucos mē
ſes aut annos vermes deuo-
raturi ſūt i ſepulcro. et ꝯtēni-
mus aiaꝫ q̄ deo ab angel' pn̄-
tanturi celū. O q̄ dura erit aie
peccatrici ⁊ q̄ intolerabil' ho
ra illa qn̄ viderit bonā aiam
requiē recipe in padiſo. ſe ꝓo
torq̄ri in eterno ſupplicio. Er
go ꝯſiderate frēs cariſſimi ſi
maiorē certe vel eq̄lē ptē aie fa
ciamꝰ. Nō eī foris in corpe ſꝫ
intus i interiori hoie facti ſu-
mus ad imaginē dei. Caro eī
nr̄a de limo terre formata eſt.
Nūq̄d iuſtū eſt vt limꝰ terre
imagini p̄ponať. Caro eīm dꝫ
ſeruire ⁊ aia impare. Iſta de-
bet exercere iperiū: et illa ſub
iecta ſeruitiū. In oibus xp̄ia
nis bonis aia dn̄ať ⁊ caro ſer
uire cōpelliť. In pctōribꝫ ꝓo
et amatoribꝫ huiꝰ mūdi inuer
ſo immo puerſo ordie caro e-
rigiť ⁊ aia hūiliať. illa delitijs
paſciť: et iſta fame torqueť. il-
la luxuriať in veſtibꝫ p̄cioſis.
et iſta vix in veteribꝫ inuoluiť
pannis: ⁊ ſi in pctīs fuerit ob
noxia etno iudici pn̄tať. ⁊ tūc
ꝓa eiꝰ ignominia apparebit.
nā cū aia i corpe ſuo caput eē

debeat quicũqȝ carnem deli-
tĳs aut voluptatibꝫ nimiũ e-
rigit. nutrit. fouet ꝛ palpat. a-
nimã ꝓ̃o deſpicit ꝛ ꝯtẽnit. pe
des leuat ĩ alto. et caput imp̃
mit ĩ ꝓfundo. et q̃lis eſt ĩ ocu-
lis hoĩm q̃ inuerſis pedibus
ambulare videt̃: t̃lis ẽ in ocul
angeloꝝ cui caro ꝓꝛia dñat̃.
Sic ẽg̃ ſupꝛadixi fecit nos de⁹
ad imaginẽ ꝛ ſilĩtudinẽ ſuã. ꝛ
cũ deberet in nobis hõ interi
oꝛ dñari intm̃ deũ ꝯtemnim⁹
vt imaginẽ dei miſerabili li-
mo ſeruire faciam⁹. et hoc eſt
iniquũ iudiciũ: vt carnẽ nr̃aȝ
aĩe p̃ponam⁹. Sed hoc oẽs
hoĩes recto iudicio nõ faciũt
Multi em̃ ſũt honeſti. ſobꝛĳ
et hũiles. miſericoꝛdes. caſti.
in q̃bꝫ aĩa tenet imperiũ. ꝛ ca
ro ſubiecta ſeruit. Et iõ rogo
vos fr̃es attẽdat vnuſq̃ſqȝ cõ
ſcientiã ſuã. ꝛ ſi illi dñat̃ caro
cito erigat dñam et ſtimulet
ancillã vt nõ caro vincat aĩaȝ
et ad luxuriã trahat. ſȝ magi-
ſtra carnẽ ſuã regat. et ꝑ vias
caſtitatꝭ ꝛ iuſticie ducat. Qui
vero ĩ ſe ſentit aĩam dñari te-
neat cũ dei adiutoꝛio diſcipli
ne ꝯtinentiã. et ꝑfreta pelagi
hui⁹ mũdi. ita nauigiũ coꝛpo
reũ ꝓ̃bitate gubernãte ꝯtẽdat:
ne inter fluct⁹ iuſticie naufra
giũ incaut⁹ incurrat. Ut em̃
agnoſcat̃ qꝫ ex nob̃ in verita-
te aĩa dñet̃. de ſubſtantia nr̃a
victũ nobis ſufficiẽter et ve-
ſtitũ ſimplicẽ reſeruem⁹. et q̃c
q̃d amplius de⁹ dederit aĩe in
eternã beatitudinẽ ꝑ elemoſy
nã pauperũ reponam⁹: ne foꝛ
te cũ carnẽ nr̃am oꝛnamẽtꝭ cõ
ponim⁹. et m̃tis delitĳs ſagi
nam⁹ partem cum illo diuite
purpurato ꝛ nõ cũ lazaro ha
beam⁹. Scitis em̃ vt in euã-
gelio frequẽter audiſtis qꝫ di
ues ille q̃ epulabat̃ quotidie
ſplẽdide ꝛ purpura ĩduebat̃ ꝛ
byſſo. poſt de coꝛꝑe exĳt ꝛ ſe-
pult⁹ eſt in inferno. ꝛ ibi inter
flãmas aq̃ guttã ꝛ locũ refri-
gerĳ req̃ſiuit ꝛ inuenire n̄ me
ruit. Ecce cui⁹ caro luxuriat̃ ꝛ
epulat̃ in ſeculo q̃les diuitias
inueniet ĩ inferno. Lazar⁹ ꝓ̃o
q̃ nec diuitias nec oꝛnamẽta
habuit in ſeculo poſt moꝛtẽ ĩ
ſancti abꝛae req̃euit gremio.
Sicut ẽg̃ ſupꝛadixi fr̃es cha-
riſſimi refrenemus gulã nr̃aȝ
et victũ et veſtitũ ſimplicẽ car
ni noſtre in hoc ſeculo p̃pare
mus: vt remaneat aliq̃d qδ ĩ
futuro ſeculo anime reponã-
mus. Quod peritura gula cu

piſt, reſeruet elemoſyne ornamenta q̃ luxuria ac ſuauitas reqͥrit in mũdo, miſcõia ⁊ veritas reponat in celo. Si ornati volum⁹ eſſe q̃ramus ornamenta vñ nemo ornatur indignus. Si delitias cõcupiſcimus: nõ q̃ramus carnaleſ ac trãſitorias ex qͥb⁹ ſtercora cõficiunt̃ in mũdo, ſed magꝫ ſpirituales ⁊ eternales vnde angeli epulabant̃ in celo. Et ſi forte q̃ris, q̃ ſunt ille delitie, audi apl'm dicentẽ. ꝙ nec oculus vidit. nec auris audiuit. nec in cor hoĩs aſcẽdit que p̄parauit dñs diligentibus ſe Adhuc queris ⁊ interrogas, quid ſit hoc. Si vis verũ agnoſcere, deus eſt dilitie tue. requies tua, ſanitas tua. gaudium tuũ. felicitas tua, refrigerium tuũ, amenitas tua, et quicqͥd eſt ſcẽ poſſit deſiderare aĩa tua, totũ tibi deus erit. Sic beat⁹ apl's dicit. Et erit de⁹ oĩa ĩ nob. Auare audi me Quid tibi ſufficit ſi de⁹ tibi ñ ſufficit. Si ergo iſta oĩa deſideratis: paradiſi requiẽ q̃rite ꝓ eterna beatitudĩe ſuſpirate vñ nõ exit amicus vbi nõ intrat inimicus, vñ nec bonus p̄t exire aliq̃n nec malus vllo modo introire. Ad iſtaꝫ ergo primã ornati bonis operibuſ feſtinemus, vt dũ elemoſynã pauperib⁹ dederim⁹: ad celeſtia regna ꝑuenire poſſimus. Ad que ille nos ꝑducat qͥ eſt benedictus in ſecula ſeculorum. Amen.

Super pſalmo, De⁹ deoꝝ dñs locut⁹ eſt.

Sermo, LI.

Nemo frẽs chariſſimi falſa ſecuritate ſe decipiat, et putet añ tribunal xp̄i nõ eſſe venturũ, nec reddituꝝ de factis ꝓpͥjs rationẽ. veiet em̃ dñs de⁹ noſter ⁊ ñ ſilebit. Nõ ei ſilere dicit̃, qꝛ adhuc vindictã ſuſpẽdere videt̃. hec feciſti ⁊ tacui. Quid eſt tacui. niſi ñ iudicaui, ſeueritatẽ meam diſtuli, patientiã tibi ꝓrogaui, pñiam tuã diu expectaui. Hec feciſti ⁊ tacui. Ego autem cũ adhuc expectarẽ vt te peniteret: tu et me ⁊ apl'm audire cõtempſiſti. Quia ſc̃m duriciem cordis tui ⁊ impenitẽs cor theſauriſaſti tibi irã ĩ die ire ⁊ reuelatõnis iuſti iudicij dei ſuſpicar⁹ es inique ꝙ ero tui ſimilis. Parum eſt qꝛ malefacta tua placent tibi, puta-

ſti placere ꝛ mihi. Deū qꜫ nō ſtatim pateris vltorē vis tenere ꝑticipē et tāq̄ꝫ corruptū iudicē ꝑde ſociū vis hr̄e: de multis q̄ rapuiſti ꝑuas elemoſynas faciēs ꝛ adhuc pctā non deſerens q̄ſi corrupto iudice putas te poſſe redimere cū ſi etiā totū dares ꝛ pctā ip̄a nō deſeras: teip̄m decipis pecuniam ꝑdendo: et pctā nō redimendo. Suſpicat⁹ es inique ꝙ ero tui ſimilis: arguā te. Dn̄ veniet ei dn̄s de⁹ noſter ꝛ nō ſilebit: arguā te. Et q̄d faciaꝫ arguendo te. Quid faciā tibi. Modo te nō vides: faciā vt videas te. qꜫ ſi te videres ꝛ diſpliceres tibi ꝛ placeres mihi Quia ꝟo te nō vider̄. placuiſti tibi. diſplicebis tibi ꝛ mihi Mihi cū iudicaberis: tibi cū ardebis. Quid ei tibi faciā in q̄t. Cōſtituā te an̄ faciē tuam. Nō ei vis latere teip̄m: ī dorſo tuo ē tibi. Nō te vides: faciā vt videas te. Nō tu p⁹ dorſum tuū poſuiſti ego ponam an̄ faciē tuā. nō vt tu corrigas te: ſꝫ vt erubeſcas. Nō ei fratres chariſſimi oēs amatores luxurie: et q̄ cū delectatōe faciunt iniquitatē: pctā ſua poſt dorſum eiĳciūt. Si ꝟo aliq̄d boni caſu aliq̄ vel ꝓ aliquibꝫ occaſionē fecerit an̄ ſe ponūt. et inde aſſidue gloriant̄ et dicunt. ego illū liberaui. ego illi benefeci. ego illi tantā dedi. ꝛ dū bona q̄ ꝑ illos facit deus ſibi aſſignāt ꝑ vanitatē ꝑdūt: q̄ ꝑ elemoſynā acq̄rere videntur. ac ſi an̄ tribunal xp̄i ꝑditis bonis q̄ ante ſe habebant peccata q̄ poſt dorſum ꝓiecerant ante eoꝝ faciē ꝓuocant̄. et ſine vllo termino ſupplicium ſuſtinebūt. qui ſibi dum viuerent noluerunt preuidere remediū. vt faciūt illi qui plus diligūt pn̄tia q̄ꝫ futura. Qui vero de aīe ſue ſalute attenti⁹ cogitāt: ecōtrario faciūt. Bona q̄cūq̄ꝫ fecerunt p⁹ dorſum ꝓĳciunt. mala q̄cunq̄ꝫ ſubrepſerint ante oculos ponunt. vt dum de ip̄is in pn̄ti ſeculo erubeſcunt et vulnera curare et mortua ſuſcitare. et ſordida abluere. tota deuotione contendunt. cū in die iudicĳ ante tribunal chriſti venerīt mala que ante faciem ſuam poſuerunt et bonis operibꝫ redempta ſunt auferant̄. bona vero q̄ ꝓpter vanitatē poſt tergum ꝓĳcerant. an̄ oculos collocabunt̄ ꝛ merentur audire

Venite benedicti patris mei pcipite regnū. veniet dn̄s deus noster ꝛ nō ſilebit. Et tūc arguet qn̄ correctōnis locus nullus erit. Statuā te inq̄t ante faciē tuā. Modo ḡ tu ſicͭ lā ſupradictū eſt quiſq̄s talis es. fac qḋ dn̄s tibi minaᷓ facere. Tolle te a dorſo tuo vbi te videre nō vis: diſſimulās facta tua ꝛ ꝯſtitue ea an̄ te. Aſcē de tribunal mētis tue. eſto tibi iudex. torqueat te timor. rūpat ꝯfeſſio. dic deo tu. Quoniā iniquitatē meā ego ꝯgnoſco: et peccatū meū ꝯtra me ē ſemꝑ. Qḋ erat poſt te fiat an̄ te. cū factū fuerit ante te: puniatur a te ne tu poſtea a deo iudice fias an̄ te. et nō ſit q̄ fugias a te. Intelligite aūt hec q̄ obliuiſcimini deū. Nō cogitabas de vita tua mala. Intellige q̄ oblitus es deum ne qn̄ rapiat ſicut leo ꝛ nō ſit qui eripiat. Quid eſt ſicͭ leo. ſicut potēs. ſicut fortis. ſicͭ ille cui nemo reſiſtere p̄t. Illi em̄ q̄s ſupra diximus. id eſt amatores mundi. amore ſuo deū amare videnᷓ. ſed longe aliud ab opibus exercere ƒm illud qḋ ait ꝓpheta. Popul⁹ hic labiꝭs me honorat: cor aūt eorū longe eſt a me. Clamat illis ſpūſſanctus. peccatori aūt dicit deus Vt q̄d enarras iuſticias meas ꝛ aſſumis teſtamētum meū ꝑ os tuum tanq̄ ſi diceret. Nihil tibi prodeſt ꝙ laudas deū. illiſ em̄ qui bene viuūt ꝓdeſt ꝙ deuȝ laudant. Tu autē ſi laudas ꝛ peccata nō deſeris nihil tibi prodeſt. Vt quid deum laudas. Audi ſcripturā dicentē. Non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris. Si enim male viuis ꝛ bene doces: non deum laudas. ergo audite qui bene viuitis. Sacrificiū laudis honorificabit me. Nemo offert mihi hoc ſacrificium: ꝛ malus eſt. nō dico non mihi hoc offerat malus. ſed nemo mihi hoc offert malus. Qui enim laudat bonus eſt. qui ſi laudat etiaȝ bene viuit. Qui laudat nō ſolum lingua laudat: ſed ꝛ vita cum lingua cōſentit. Et ideo rogo vos fratres chariſſimi: q̄tum poſſum cū dei adiutorio ſtudeamus vt quō deum laudamus vocibus. ſic et bonis operibus collaudemus. melius eſt tacere ꝛ bene facere: q̄ deum laudare ꝛ peccata committere. Qui enim laudat

deum vita ſimul ⁊ lingua: vo
cibus pariter et bonis operi
bus dupliciter in ſe ꝓuocat
gratiā dei. Si eñ non valet
deum laudare vocibꝫ. laudet
bonis operibus aſſiduis ora
tionibus. ſanctis cogitatio-
nibus. Sic eñ diligenter at
tendamꝰ vt in hoc ſeculo cū
ſecura ꝯſciā deū laudare poſ-
ſimꝰ vt ī futuro eternū gaudi
um feliciter inueniamꝰ. amen

Incipit ſermo primꝰ ſancti
pr̄is nr̄i auguſtini de cōi vita
clericoꝝ et ſui diſpoſitōe.

Sermo. LII.

PRopter qđ volui ⁊ roga
ui heſterna die vt hodie
frequentius cōuenIretis: hoc
eſt qđ dicturus ſum. Vobi-
ſcum viuimꝰ. et ꝓpter vos vi-
uimus. et intentio votūqꝫ no
ſtrum eſt vt apud xp̄m vobi-
ſcum ſine fine viuamꝰ. Credo
aūt añ oculos vr̄os eſſe ꝯuer
ſationē noſtrā vt ⁊ nos dice-
re fortaſſis audeamꝰ quāuis
multū illi impares: qui dixit
Imitatores mei eſtote ſicut ⁊
ego chriſti. Et ideo nolo vt a-
liquis de vobis inueniat ma
le viuēdi occaſionē. Prouide
mus eñ bona vt ait apl's nō
ſolū corā deo ſꝫ etiā corā oībꝫ
hominibus. Propter nos cō
ſcientia noſtra ſufficit nobis.
propter vos fama noſtra non
pollui. ſed pollere debet i no-
bis Tenete quod dixi atqꝫ di
ſtinguite. Due ſunt res. ꝯſciē
tia ⁊ fama. Cōſcientia tibi. fa
ma ꝓximo tuo. Qui fidēs cō-
ſcientie ſue negligit famā ſuā
crudelis eſt maxime in iſto lo
co poſitus. de quo dicit apo-
ſtolus ſcribens ad diſcipulū
ſuum. Circa oēs teipm̄ bono
rum operū prebe exemplum.
Vt ergo vos nō diu teneam
ꝑſertim qꝛ ego ſedēs loquor.
vos ſtando laboratis. noſtis
oēs aut pene oēs ſic nos viue
re in ea domo q̄ dicit domus
epiſcopi vt q̄ntum poſſumus
imitemur eos ſanctos. de q̄-
bus ait liber actuū ap̄loꝝ.
Nemo dicebat aliqđ ꝓpriū
ſed erant illis oīa cōia. Quia
forte aliq̄ veſtrū ſunt nō tā di
ligentes vite nr̄e ſcrutatores
vt hanc nouerint quō volo
vos noſce. dico qđ frequēter
dixi. Ego quē deo ꝓpicio vide
tis ep̄m veſtrū iuuenis veni
ad iſtā ciuitatē vt multi veſtri
nouerūt: et querebā vbi con-
ſtruerem monaſteriū et viue-
rem cū fratribꝫ meis. Spem

quippe oēm ſeculi reliquerā.
et qđ eē potui eē nolui. nec tñ
q̄ſiui eē qđ ſuꝫ. Elegi ī domo
dei abiectꝰ eē magiſ q̄ꝫ hītare ī
tabernaculis pctōꝝ. Ab eis
q̄ diligūt ſeculū ſegregaui me
ſed eis q̄ p̄ſunt ꝓplis non me
coequaui. nec in ꝯuiuio dñi
mei ſupiorē locū elegi. ſꝫ infe/
riorē et abiectū. et placuit illi
dicere mihi. Aſcēde ſurſum.
Uſqꝫ adeo timebaꝫ epatum.
vt qm̄ cepat eſſe alicuiꝰ iā mo
menti inter dei ſeruos: fama
mea. in q̄ loco ſciebā non eſſe
epm. ñ illo accederē. Cauebā
hoc ꝛ agebā q̄ꝫtū poterā. vt i
loco hūili ſaluarer: nō i alto
piclitarer. Sꝫ vt dixi dño ſer
uus cōtradicere nō debet. ve
ni ad iſtā ciuitatē ꝓpter viden
dum amicuꝫ quē putabā me
lucrari poſſe deo: vt vobiſcuꝫ
eſſet ī monaſterio. Quaſi ſecu
rus ꝑueni qꝛ locꝰ hēat epm.
Apprehēſus ꝛ p̄ſbyter factus
ꝑ hunc gradū ꝑueni ad epa/
tum. Non attuli aliquid nec
veni ad hanc eccleſiā niſi cuꝫ
his indumētis q̄bus illo tp̄e
veſtiebar. Et qꝛ hic diſpone·
bam eſſe in monaſterio cum
fratribꝫ. cognito inſtituto et
volūtate mea beate memorie
ſenex valerius dedit mihi or
tum illū in q̄ nūc eſt monaſte
riū. Cepi boni ꝓpoſiti fratres
colligere ꝯpares meos: nihil
habētes ſicut nihil habebaꝫ.
et imitātes me vt quō ego te/
nuem paupertatē meā vendi
di ꝛ paupibus erogaui. ſic fe
cerūt et illi q̄ mecū eſſe voluiſ
ſent vt de cōi viueremꝰ. Cō/
mune aūt nob erat magnū et
vberrimū p̄diū ip̄e deꝰ. Per/
ueni ad epiſcopatū: et vidi ne
ceſſe hr̄e epiſcopum exhibere
humanitatē aſſiduaꝫ q̄buſqꝫ
veniētibꝫ ſiue trāſeuntibꝫ. qđ
ſi nō feciſſem eps inhumanꝰ
dicerer. Si aūt conſuetudo
iſta in monaſterio ꝑmiſſa eſſꝫ
indecens eſſet. Et ideo volui
habere ī iſta domo epi mecū
monaſterium clericoꝝ. Ecce
quō viuimus. Nulli ꝓpꝛium
in ſocietate noſtra habere liceꝫ
et ſiqui hñt faciūt qđ nō licet
Bñ aūt ſentio de fribꝫ meis
et ſꝑ bñ credēs ab hac inqui/
ſitiōe diſſimulaui. qꝛ iſta q̄re/
re q̄ſi male ſentire: mihi vide/
batur. Nouerā ei ꝛ noui oēs
q̄ mecū viuerēt noſce ꝓpoſitū
noſtrū. noſce legē vite nr̄e. ve
nit ad nos p̄ſbyter ianuariꝰ
q̄ videbat̃ ſua honeſte erogā/

do quaſi cōſumpſiſſe ſed non
cōſumpſit. Remāſit illi q̄daꝫ
ꝑs pecunie, id eſt argentū qđ
diceret cē filie ſue. Filia ipſius
deo ꝓpicio in monaſterio feīa
rum ⁊ bone ſpei ē. Gubernet
illā dn̄s vt impleat q̄ de ea iā
ſperamꝰ ī illius miſericordia
nō eius meritis. Et qꝛ infra
annos erat ⁊ de ſua pecunia
nihil facere poterat. Q̄uis ei
viderēmꝰ fulgorē ꝓfeſſionis.
tn̄ lubricū timebamus etatis
factū eſt vt ipm argentū quaſi
puelle ſeruaret. vt cum ad le-
gitimos annos veniret face-
ret inde ꝙ virginē xp̄i deceret
qn̄ optīe iā facere poſſet. Dū
hec expectant cepit ille morti
ꝓpinquare. q̄ diu tāq̄ꝫ de ſuo
iurās. qꝛ ipiꝰ erat. nō filie. te-
ſtamentū fecit. teſtamētū inq̄ꝫ
fecit p̄ſbyter ſociꝰ nr̄ nobiſcū
manēs ꝺ eccīa viuēs cōem vi
tā ꝓfitēs. teſtamētū fec̄. here-
des īſtituit. O dolor illiꝰ ſocie
tatis: o fructꝰ natus n̄ de ar-
bore quā plātauit dn̄s. Sed
eccleſiā ſcripſit heredē. Nolo
munera iſta. n̄ amo amaritu-
dinis fructū. Ego illū deo q̄-
rebam ſocietatē ꝓfeſſꝰ erat
hanc teneret. hanc exhiberet
nihil haberet, teſtamentum
non faceret. habeat aliquid:
nō ſe noſtrū ſociū q̄ſi dei pau
pereꝫ fingeret. Magnꝰ inde
mihi dolor eſt frēs. Dico cha
ritati veſtre ꝓpter hūc dolorē
ſtatui hereditatē ipam in ec-
cleſia nō ſuſcipe. Filioꝝ ipiꝰ
ſit qđ reliquit. ipi inde faciāt
qđ voluerint. Videt ei mihi
qꝛ ſi eā ſuſcepo ī iſto facto qđ
mihi diſplicet ⁊ q̄ doleo ciꝰ ꝑ
ticeps ero. Hoc volui nō late
re charitatē veſtrā. Filia ipiꝰ
in monaſterio feminarū eſt. fi
lius ipſius in monaſterio vi-
roꝝ eſt. Ambos exheredauit
illā cū laude. iſtū cū elagio. i.
cū vituperatōe. Cōmendauit
aūt eccleſie vt nō accipiāt ip-
ſas porciunculaſ q̄ ꝑtinēt ad
exhereditatos niſi cū ad legi-
timā etatem ꝑuenerint. Hoc
eis reſeruat eccl̄ia. Deinde li
tem dimiſit inter filios ſuos
ī qua laboro. puella dicit me-
um eſt. noſtis qꝛ h̄ dicebat ſꝑ
pr̄ meꝰ. Puer dicit. credat pr̄i
meo. qꝛ moriēs mētiri nō po-
tuit. Et iſta ꝯtētio q̄le maluꝫ
eſt. Sꝫ pueri iſti ſerui dei ſūt
litem hanc inter illos cito fi-
nimus. Audio illos vt pa-
ter. ⁊ forte melius q̄ꝫ pater ip
ſorū. Videbo q̄đ ſit iure ſi-

cut deus voluerit cū paucis
frībꝫ fidelibꝫ honoratꝫ deo ꝯpl
cio de numero vr̄o.i. de plebe
iſta. Audio inter illos cauſaꝫ
et ſic dn̄s donauerit finio. tn̄
rogo vos: nēo me rep̄hendat
q꞉ ei᷒ hereditatē nolo ꝙ ſuſci
piat eccl'ia. Primo q꞉ factū il
lius deteſtor. deinde q꞉ inſti-
tutū meū multi laudāt qđ di
ctur᷒ ſum. ſꝫ ⁊ aliq̇ reprehen-
dunt Utriſqꝫ ſatiſfacere valđ
difficile ē. Audiſtiſ mō cū euā
gelium legeret. Cecinim᷒ vo
bis ⁊ non ſaltaſtis. lamētaui-
mus ⁊ n̄ plāxiſtis. Ueīt iohā
nes neqꝫ manducās neqꝫ bi-
bēs. ⁊ dicūt demoniū hꝫ. Ue
nit fili᷒ hoīs manducās ⁊ bi
bens et dicūt. Ecce hō vorax
et potator vini: publicanoꝝ ⁊
pctōꝝ amic᷒. Quid ḡ facio in
ter illos q̇ parāt me reprehen
dere ⁊ dentes in me ducere. ſi
ſuſcepero hereditates eoꝝ. q̇
filios ſuos irati exheredant.
Iterū q̇d ſum factur᷒ eis qui
bus canto ⁊ nō volūt ſaltare.
q̇ dicūt: ecce q̄re nēo donat ec
cleſie hyponēſi aliq̇d. ecce q̄re
nō eā faciūt q̇ moriunt here-
dem. q꞉ ep̄s auguſtin᷒ de bo
nitate ſua. laudādo ei mordēt
labijs mulcēt. dentē figūt. do
nat totū. n̄ ſuſcipit. Plane ſu
ſcipio. ꝯfiteor me ſuſcipe ob-
latōes ſcās. Si q̇s aūt iraſci
tur filio ſuo ⁊ moriēs exhere-
dat eū. ſi viueret nō eū placa-
rem. nō ei filiū ſuū recōciliare
deberē. Quō ḡ cū filio ſuo vo
lo vt habeā pacē. cui᷒ appeto
hereditatē. Sed plane ſi faci
at ꝙ ſepe hortat᷒ ſum vnū fi-
lium habet. putet xp̄m alterū
duos habet chriſtū tercīū. de
cem habet xp̄m vndecimū fa
ciat ⁊ ſuſcipio. q꞉ ḡ feci hoc in
quibuſdā rebꝫ: iā volūt boni
tatē meā vel cōmendatōꝫ fa-
me mee in aliud vertere. vt in
alio mō me reprehendant. q꞉
oblatiōes deuotoꝝ hoīm no
lo ſuſcipere. Cōſiderēt q̄ꝫ mul
ta ſuſceperim q̇d op᷒ ē ea nu-
merare. Ecce vnā dico. Filij
iuniani hereditatē ſuſcepi. q̄-
re. q꞉ ſine filijs defunctus eſt.
Bonifacij hereditatē ſuſcipe
nolui. n̄ miſcđia ſed tiore Na
uiculā nolui eē eccleſiā chriſti
Multi ſūt quidē q̇ etiā de na
uibꝫ acquirūt tn̄ vna tentatio
eſſet ſi iret nauis ⁊ naufraga-
ret. Hoīes ad tormēta daturi
eram᷒ vt de ſubmerſione na-
uis ſc̄m ꝯſuetudinē querere-
tur et torquerent a iudice qui

eſſent de fluctib⁹ liberati. Sʒ nõ eos darem⁹. Nullo pacto enĩ hoc facere deceret eccleſiã Onus ergo fiſcale ꝑſolueret ſʒ vnde ꝑſolueret. Enthecam nobis habere ñ licet. Nõ eñ eſt epi ſeruare auꝝ ⁊ reuocare a ſe mẽdicãtis manũ. Quoti-die tã mlti petũt. tã multi ge-mũt. tã multi nos inopes in-terpellãt. vt plures triſtes reli ꝗmus. q͛ q̄d poſſim⁹ dare oĩ-bus: nõ habemus. Nõ habe mus ꝙ enthecã Propter nau fragiũ ergo hoc vitãdo feci. ñ donãdo Nemo me ibi laudet ſʒ nemo etiam vituꝑet. Plane qñ donaui filio qd̃ irat⁹ pater moꝛiẽs abſtulit bñfeci. Lau-dẽt q̄ volũt. peccãt q̄ laudare nolunt. Quid plura frẽs mei Quicũqȝ vult ex hereditato fi lio heredẽ facere eccleſiã q̄rat alteꝝ q̄ ſuſcipiat: nõ auguſti-nũ: immo deo ꝓpicio nullũ in ueniat. Quã laudabile factuʒ ſci ⁊ venerãdi epi aurelij car-thaginẽſis qũo impleuit eos oẽs q̄ ſciũt laudib⁹ dei. Qui-dã cuʒ filios nõ haberet: neqȝ ſperaret res ſuas oẽs retento ſibi vſufructu donauit eccl'ie Nati ſũt filij ſibi poſtea ⁊ red didit eps nec etiã opinãti illi q̄ donauerat In poteſtate ha bebat epũs nõ reddere: ſed iu re foꝛi. nõ iure poli. Sane eẽ hoc nouerit caritas veſtra di-xiſſe me frib⁹ meis q̄ mecũ ma nẽt. vt q̄cũqȝ habet aliq̄d. aut vendat ⁊ eroget. aut donet. et cõe illd̃ faciat Eccl'iam habet ꝑ quã de⁹ nos paſcit. Ego de di dilationẽ vſqȝ ad epiphani am ꝓpter eos q̄ vel cũ frib⁹ ſu-is ñ diuiſerũt: ⁊ dimiſerũt qd̃ hñt apd̃ frẽs ſuos: vel nondũ de re ſua aliq̄d fecerũt q͛ expe ctabat etas legitima. Faciãt inde quod volũt. dũ tamẽ ſint paupes mecũ ſimul expectan tes miam dei. Si aũt nolũt: q̄ foꝛte nolũt: certe ego ſum qui ſtatuerã ſic noſti nullũ oꝛdia-re clericũ: niſi qui mecũ vellet mãere: vt ſi vellẽ diſcedere a ꝓ poſito: recte illi tollerẽ clerica tũ q͛ deſereret ſctẽ ſocietatis ꝓmiſſũ ceptũqȝ cõſoꝛtiũ: ecce ĩ cõſpectu dei ⁊ vřo: muto cõſi-liũ. Qui volũt habere aliquid ꝓꝛiũ. quib⁹ nõ ſufficit deus ⁊ eccleſia ſua maneãt vbi volũt ⁊ vbi poſſunt: non eis aufero clericatũ. Nolo habere hypo critas. Malũ eſt. quis neſcit. malum ẽ cadere a ꝓpoſito: ſed pei⁹ ẽ ſimulare ꝓpoſituʒ. Ecce

P

dico audite. Qui ſocietatē cō
munis vite iā ſuſceptā(q̄ lau
daṫ in actib⁹ apoſtoloꝝ)deſe-
rit a voto ſuo ⁊ a ꝓfeſſioē ſan
cta cadit. Obſeruet iudicē ſcȝ
deū.non me Ego ei non aufe
ro clericatū. Quantū ſit peri-
culū ante oculos ei⁹ poſui fa-
ciat qđ vult. Noui ei ꝙ ſi ali
quem hoc facientē degradare
voluero:nō.ei deerūt patroni
nō ei deerūt ſuffragatores. et
hic ⁊ apđ epos q̇ dicāt Quid
ei mali fecit. Non poteſt tecū
tolerare iſtā vitā Extra epiſco
patum vult manere.et de pro
prio viuere.ideo non debet ꝑ
dere clericatum. Ego ſcio q̄n
tū mali ſit ꝓfiteri ſctm̄ aliq̇d
nec implere. Vouete inquit
⁊ reddite dño deo vr̄o. Et me
lius ē nō vouere q̄ȝ vouere et
nō reddere. Virgo et ſi nūq̄ȝ
fuit in monaſterio ⁊ virgo ſa-
crata ē nubere nō licet q̄ȝuis
eſſe in monaſterio nō ꝯpelliṫ
Si āt cepit eſſe in mōaſterio
et deſeruit ⁊ tm̄ virgo eſt dimi
dia ruit Sic ⁊ clericus duas
res ꝓfeſſus eſt.⁊ ſcītatē et cle-
ricatū Interi⁹ ſanctitatē. naȝ
clericatū propter populū ſuū
deus impoſuit ceruicib⁹ ipi⁹
cui magis onus eſt q̄ȝ honor.

Sed q̇s ſapiens et intelliget
hec Ergo ꝓfeſſus eſt ſcītateȝ
ꝓfeſſus ē cōiter viuēdi ſocieta
tem.⁊ ꝓfeſſus eſt q̄ȝ bonū ⁊ q̄ȝ
iocūdū habitare frēs in vnū.
Si ab hoc propoſito cecidit
⁊ extra manēs cleric⁹ fuerit di
midius et ipſe cecidit. Quid
ad me nō eum iudico. Si fo-
ras ſeruat ſanctitatē dimidi⁹
cecidit. Nolo ꝙ habeat neceſ
ſitatē ſimulādi Scio q̄uo ho
mīes ament clericatū nemini
eū tollo nolenti mecuȝ cōiter
viuere.ſed habet deū q̇ mecū
manere vult. Si parat⁹ ē pa-
ſci a deo ꝑ eccliam ipius non
habere debet aliq̇d ꝓꝓriū.ſed
aut erogare paupib⁹ aut i cōe
mittere mecū. Qui h̄ nō vult
habeat libertatē et videat v-
trum habere poſſit felicitatis
eternitatē. Sufficiāt hec inte
rim caritati vr̄e. Qđ egero cū
fratrib⁹ meis.annūciabo vo-
bis Spero enim bona. Oēs
mihi libenter obediūt.nec in
uenturus ſum aliq̇s habere
aliq̇d niſi aliq̄ neceſſitate reli
giōis.nō cupiditatiſ occaſiōe.
Quid ergo egero p⁹ epipha-
niā:charitati vr̄e in dñi volū
tate.⁊ q̄uo litē finiero inṫ du-
os fratres filios pſbyteri. Ia

nuarij nō vobis tacebo. Ab
ta locutus sum date veniā lo
q̄nti senectuti ⁊ tumide infir-
mitati. Ego sicut videtis ꝑ eta
tem iā senui. et ꝑ infirmitatez
corpis olim senex fui. Tamē
si deo placet qd̄ dixi mō ipse
det vires nō vos desero. Ora
te ꝑ me. vt quātuȝ inest aīa in
hoc corpore ⁊ qualescūq̄ vi-
res suppetūt in verbo dei ser
uiam vobis Amen.

¶ De cōi vita clericoꝝ ex sui
ordinatōe seu dispositōe
Sermo. LIII.

Charitati vr̄e hodie d̄ no
bisipsis sermo redden
dus est. Quia eni vt ait ap̄ls
spectaculū facti sum⁹ mundo
⁊ angelis ⁊ hoīb; q̄ nos amāt
q̄rūt qd̄ laudāt in nobis qui
āt nos oderūt detrahūt nob
Nos aūt in vtroq̄ medio cō
stituti adiuuāte dn̄o deo no-
stro. et vitā et famaȝ nostram
sic custodire debemus: vt nō
erubescāt detractoribus lau
datores. Qūo āt viuere veli-
mus. qūo deo ꝓpicio iam vi-
uamus. quāuis de scriptura
sctā multa noueritis. tn̄ ad cō-
memorādos vos ip̄a d̄ libro
actuū ap̄loꝝ vobis lectio re-
citabit vt videatis vbi descri
pta sit forma quā desideram⁹
implere. Dū ḡ recitat vos in-
tētissimos eē volo vt p⁹ ei⁹ re
citatōeȝ qd̄ instituit loq̄r dn̄o
donāte intētōi vr̄e Et lazar⁹
diacon⁹ legit Cū orassent mo
tus ē loc⁹ i q̄ erāt ꝯgregati et
repleti sūt oēs spūscō ⁊ loq̄bā
tur ṽbū dei cū fiducia oī volē
ti credere. Multitudis āt cre
dentiū erat aīa vna ⁊ cor vnū
nec q̄sq̄ eoꝝ que possidebat
aliquid suū eē dicebat. sȝ erāt
illis oīa coīa. Et virtute ma-
gna reddebāt ap̄li testimoni-
um resurrectiōis iesu xp̄i dn̄i
nr̄i. ⁊ grā magna erat ī oīb; il
lis Neq̄ eīm egēs quisq̄ erat
inter illos. Quotquot eī pos-
sessores ꝑdioꝝ vel domorum
erāt: vēdētes afferebāt precia
coꝝ q̄ vēdebāt ⁊ ponebāt aū
pedes ap̄loꝝ. Diuidebant āt
singulis ꝓut cuiq̄ opus erat
Cūq̄ lazarus diacon⁹ recitas
set. ⁊ ep̄o codicem tradidisset.
Augustin⁹ ep̄us dixit Etiam
ego legere volo. Pl⁹ eī me di-
lectat h⁹ ṽbi eē lectorē: q̄ȝ ṽbi
mei disputatorē. Cū orassent
mot⁹ ē loc⁹ ī q̄ erāt ꝯgregati ⁊
repleti st̄ oēs spūscō. ⁊ loq̄bāt
ṽbū dei cū fiducia omī volēti
credere. Multitudinis auteȝ

credẽtiũ erat aĩa vna et coꝛ v
nũ. nec quiſq; coꝝ que poſſi-
debat aliquid ſuũ eẽ dicebat.
ſed erãt illis oĩa cõia. Et vir-
tute magna reddebãt apoſto
li teſtimoniũ reſurrectõis ie-
ſu chꝛiſti dñi nr̃i ⁊ gr̃a magna
erat ĩ oibꝫ illis. Neq; ei egẽs
quiſq; erat inter illos. Quot-
quot ei poſſeſſoꝛes p̃dioꝝ vł
domoꝝ erant vendentes affe
rebãt p̃cia eoꝝ q̃ vẽdebãt ⁊ po
nebãt ante pedes apoſtoloꝝ.
Diuidebãtur ãt ſingulis ꝓut
vnicuiq; opꝰ erat. Cũq; epũs
legiſſet dixit. Audiſtis q̃ iam
velimus oꝛate vt poſſimus.
Cõtigit ãt q̃daꝫ neceſſitas vt
hec diligẽtiꝰ agerẽ: qm̃ ſic no-
ſtis iã p̃ſbꝛ ĩ nr̃a ſocietate con
ſtitutꝰ q̃li ſocietati ꝑhibet te-
ſtimoniũ lcõ quã mõ cũ reci-
taremꝰ audiſtis: moꝛiẽs teſta-
mẽtũ fecit. qꝛ habuit vnde fa
ceret. Erat qd̃ diceret ſuũ cũ ĩ
ea ſocietate viueret vbi nemi
ni licebat ſuuꝫ aliquid dicere
ſꝫ eſſent illꝭ oĩa coĩa. Si q̇s di
lectoꝛ ⁊ laudatoꝛ nr̃ apd̃ d̃tra
ctoꝛẽ nr̃m p̃dicaret iſtã ſocie-
tatẽ ⁊ diceret cũ epo auguſtio
ſic viuũt oẽs cohabitatoꝛes e
ius q̃uo ſcp̃tũ ẽ in actibꝫ apl̃o
rũ ꝯtinuo ille detractoꝛ caput

mouẽs, dẽtẽ ꝓmouẽs: diceret
ita vere ſic ibi viuit q̃uo tu di
cis. Quare mẽtiris. Quare fal
ſa laude honoꝛas indignos.
Nõne ibi mõ ĩ coꝝ ſocietate
poſitꝰ p̃ſbꝛ teſtamẽtum fecit. ⁊
quod habuit q̃uo voluit diſ-
poſuit ⁊ reliquit. Certe oĩa
ibi ſũt cõia. certe nemo dicit a
liquid ſuũ. Sub his verbis
quid ageret laudatoꝛ meus.
Nõne os eiꝰ q̃ſi plũbo opila
ret ille detractoꝛ. Nonne ille
laudaſſe peniteret. Nonne re-
uerẽtia ꝑfuſus ⁊ illiꝰ ſermone
cõfuſus vel nobis vel teſtato
ri illi malediceret. Hec fuit ne
ceſſitas, vel ad iſtã diligẽtiaꝫ
veniremus. Nũcio ergo vobꝭ
vñ gaudeatꝭ. qꝛ oẽs fr̃es ⁊ cl̃i
cos meos q̇ mecũ habitãt. p̃-
ſbr̃os. diaconos. ſubdiaco-
nos ⁊ patriciũ nepotẽ meum
tales inueni q̃les deſideraui.
Sed ſũt qui de ſua q̃licumq;
paupꝑtate qd̃ ſtatuerãt nõduꝫ
fecerunt. Hi duo ſunt valẽs
diaconꝰ ⁊ paulo añ dictꝰ ne-
pos meus ſubdiaconus. Et
matris vita impediebat q̃ iã
viuebat. Expectabatꝛ in illo e
tiaꝫ legitime etatꝭ acceſſus. vt
quod faceret firmiſſime face-
ret. Nõdum ãt fecit. qꝛ ipſos

agellos habꝫ cū ſuo fratre cō
munes: ⁊ ſub īdiuiſo poſſidēt
Si āt diuiſi fuerint eos cu-
pit eccleſie ꝯferre: vt inde alā
tur q̇ ſunt in ꝓpoſito ſanctita-
tis: quouſqꝫ in hac vita degūt
Scriptū eſt em̄. ⁊ hoc apoſto
lus loquit̄. Qui āt ſuis ⁊ ma-
xime domeſticis nō prouidet
fidē denegat: ⁊ ē infideli dete-
rior. Hec āt mācipia. ſūt ei ſi-
militer cū fratre cōia: et non-
dū diuiſa. Diſponit ea manu
mittere ſꝫ nō pōt ante qꝫ diui
dant̄. Quid em̄ ad ſe pertinet
adhuc ignorat. Ad ipm ſane
qꝛ maior eſt ꝑtinet diuiſio: et
ad frēm eius electō Et ipe fra
ter eiꝰ deo fuit: ⁊ ſubdyaconꝰ
eſt ſub ſancto fratre meo ⁊ co
epiſcopo ſeuero ī eccl'ia mille
uitana. Hoc agit̄: hoc ſine di
latōe ꝑagēdū eſt: vt illi ſeruu
li diuidant̄ ⁊ manumittantur
⁊ ſic det eccleſie vt eoꝝ excipi
at alimētū. Nepos āt meꝰ ex
q̇ ꝯuerſus eſt: et mecū eē cepit
impediebat̄ ⁊ ipe aliq̇d de a-
gellulis ſuis agere inuita vſu
fructuaria mr̄e ſua: q̄ hoc an-
no defuncta eſt. Inter ipm ⁊
ſororē eiꝰ ſunt quedā cauſe in
xp̄i adiutorio cito finiende vt
⁊ ipe faciat quod dei ſeruū de
cet ⁊ qđ ipa ꝓfeſſio ⁊ iſta exi-
git lectio. Diaconꝰ fauſtinꝰ ſi
cut pene oēs noſtis hic ď mi-
litia ſeculi ad monaſteriū con
uerſus ē. hic baptiſatꝰ iñ dia-
conus ordinatꝰ. Sꝫ qꝛ exigu
um ē qđ videt̄ poſſidere: ſicut
iuriſꝑiti loquūtur: iure ñ cor-
pore reliq̄rat illud: ⁊ ab eꝰ fra
tribus tenebatur. Nunqꝫ in
de cogitauit ex quo ꝯuerſus
ē nec ipe aliq̇d q̄ſiuit a fratri-
bus ſuis: nec ab illo ē aliq̇d
queſitū. Modo qꝛ ventū ē ad
hūc articulū tꝑis: cum ꝯſilio
meo diuiſit ipam rem ⁊ dimi
diā donauit fribꝫ ſuis: ⁊ dimi
diam eccl'ie paupi ī loco eodē
ꝯſtitute. Diaconꝰ ſeruus ſub
qua dei diſciplina ⁊ flagello
ſit noſtis: lumē tñ non ꝑdidit
mentis. Unā domū hic eme
rat ꝓter matrē ⁊ ſororē ſuam
q̄s de ſua patria huc deſide-
rabat adducere. Emerat āt ñ
ſua pecunia quā nō habebat
ſꝫ ex collatōe religioſoꝝ viroꝝ
q̇ꝝ etiā mihi q̄renti noīa indi
cauit. De ipa nō poſſum dice
re q̇d fecerit aut q̇d diſponat
niſi qꝛ ipe totū in mea poſuit
volūtate: vt q̇cq̇d ipe vellē ħ
inde fieret. Sꝫ habet quaſdā
cauſas cū mr̄e ſua q̄ntū meiu

dicez poſuit: vt cũ ille fuerint termiate: fiat de ipa domo qđ ego voluero. Quid aũt velle potero ꝺo regẽte niſi quod iuſtitia iubet: ⁊ pietas poſtulat. Habȝ etiã in patria ſua aliqs agellos: quos diſponit ſic diſtribuere: vt etiã illic in ipo loco poſite pauperi largiatur eccleſie. Diaconus iponẽſis hõ pauperẽ quid alicui conferat non habet tñ de laboꝛib; ſuis anteq̃ eſſet clericus emerat aliquos ſeruulos hodie illos ĩ cõſpectu noſtro manumiſſurus ẽ epiſcopalib; geſtis Diaconus eradius añ vr̃os oculos verſatur. ⁊ opa eius lucẽt coram oculis vr̃is. De opere eius ⁊ expenſa pecũia memoriaȝ ſancti martyris habem⁹ De pecunia ſua emit etiã poſſeſſionẽ ex ꝯſilio meo. nã ipaȝ pecuniã voluit p manus meas erogare: ſicut mihi placerȝ Ego ſi pecunie auid⁹ eẽm aut neceſſitates ipas meas quas pꝛo pauperib; habeo in hac cauſa curarẽ: pecuniã accipeȝ Quare dicit aliqs: poſſeſſio illa que ab illo empta ⁊ eccleſie donata eſt adhuc nihil pꝛeſtat eccleſie. Min⁹ habebat ad pciñ: Et q: mutuatus fuerat hodie eius fructibus redditur. Homo ſum ſenex: quãtus mihi de illa poſſeſſiõe poteſt fructus accedere Nunq̃d pꝛomitto mihi tot annos eſſe victuruȝ donec ſuũ pꝛetiuȝ illa perſoluat. Quod ergo vix diu partibus reddit. de pꝛio habere totũ: ſi accipere voluiſſem. Non feci: aliud attendi. Fateoꝛ eñ vobis ⁊ ipi ſuſpecta mihi adhuc ei⁹ etas fuit: ⁊ verebar ne foꝛte vt ſunt hoies matri eius hoc diſpliceret. et diceret inductuȝ a me fuiſſe adoleſcenteȝ: vt bona ei⁹ paterna ꝯſumerem ⁊ eũ egenteȝ relinquerem. Ideo volui ei⁹ pecuniam in illa poſſeſſione ſeruari. vt ſi aliquid (quod deus auertat) aliter quaȝ volumus eueniſſȝ redderet villa. ne culparet epiſcopi fama. Scio eĩ quantum vobis ſit neceſſaria fama mea: nam mihi ſufficit conſcientia mea. Emit etiam ſpacium ab iſta poſtera eccleſia notũ vobis. ⁊ ſua pecunia edificauit domũ. Et h̃ noſtis Añ paucos dies pꝛiuſq̃ ſermonẽ de hac re haberẽ vobiſcũ: eã donauit eccl'ie Expectauit eñ vt eã pficeret. ⁊ pfectaȝ donaret. Fabꝛicãdi ãt domũ

neceſſitas illi nulla erat: niſi qꝛ cogitauit matrem ſuã huc eſſe venturã. Si aũt veniſſet in re filij ſui habitaret. modo ſi venerit: in ope filij ſui habitabit. Teſtimoniũ ei ꝓhibeo: pauper remanſit ſed in caritatis poſſeſſiõe ꝑmanſit Aliqui ſeruuli eius reliqui fuerãt iam quidem in monaſterio viuentes: quos tñ geſtis eccleſiaſticis manumiſſurus eſt hodie. Nemo ergo dicat: diues eſt nemo exiſtimet. nemo male loquat nemo ſeipm ꝛ aĩam ſuã ſuis dentibꝰ laniet. Pecuniã nullam habet ſeruatã vtinam quã debet reſtituat. Ceteri id eſt ſubdyaconi pauperes ſunt deo ꝓpitio ꝛ miſcꝺiaꝫ dei expectãt. Unde ipi faciãt non habẽt ꝛ nullas habẽtes facultates finierũt mundi cupiditates. Uiuũt nobiſcũ in ſocietate ꝯmuni. ꝛ nemo eos diſtinguit ab eis q̃ aliq̃d attulerũt. Caritatis vnitas ꝑponenda eſt terrene cõmodo hereditatis. Reſtant p̃ſbyteri. Sic ei ad eos gradatim aſcẽderevolui. Cito dixerim: pauperes dei ſunt. Nihil ad domũ ſocietatiſ noſtre attulerũt niſi ipam q̃ nihil carius ẽ caritate. Uerũtamen quoniam ſcio natos fuiſſe rumores de diuitijs ipoꝝ non a me ad aliquid ꝯpellẽdi. ſꝫ vobiſcũ meo ſermone: purgandi ſunt. Uobis dico q̃ forte neſcitꝭ nã veſtrũ plurimi ſciũt preſbꝛm leporiũ q̃uis ſeculi natalibus clarũ ꝛ apud ſuos honeſtiſſimo loco natũ. tñ iam deo ſeruientẽ cũctꝭ q̃ habebat relictꝭ inopem ſuſcepi Non quia nihil habuit. ſed qꝛ iã fecerat ꝙ lectio iſta ꝑſuadet. Hic nõ fecit ſꝫ nos ſcimꝰ vbi fecit. Unitas xp̄i ꝛ eccleſie. vna eſt vbicunqꝫ. Fecit bonũ opus ꝛ ꝑtinet ad nos vt ſibi congaudeamꝰ. Hortus ẽ vnꝰ vbi noſtꝭ vbi monaſteriũ ſuis cõſtituit qꝛ ꝛ ipi deo ſeruiũt. Ille hortus ad eccliam nõ ꝑtinet. nec ad ipm. Et ad quẽ dixerit aliquis. Ad illud. ꝙ ibi eſt monaſteriũ. Sed hoc verum eſt ꝙ ad hoc tempus curam pro illis ita gerebat. vt ſumpticulos quibus ſuſtentatur. apꝺ ſe haberet. et eis ipſe vt videbatur impenderet. Sed neꝑpter hoc daretur locus hominibus ſuſpitiones ſuas rodẽtibꝰ ꝛ ventrẽ nõ implentibꝰ ħ placuit et mihi ꝛ ipſi. vt ſic ſe

illi tranſigant: quaſi iſte iã de ſeculo exierit. Nunqđ em̄ cũ obierit ipe: illis diſpẽſatur⁹ ẽ aliqđ. Melius ẽ vt videat illos ibi bñ ↄuerſantes ⁊ regẽte deo in diſciplina xp̄i ſic viuentes vt de illis tm̄modo gaudeat nõ eoꝝ neceſſitatibꝫ occupet. Pecuniã nõ habꝫ quã ſuã dicere poſſit. Habebat xenodochiũ edificandũ, quod modo videtis edificatũ. Ego illi iniunxi ego iuſſi. Obtẽꝑauit mihi libẽtiſſime: ⁊ ſicut videtis oꝑatus ẽ quõ etiaꝫ meo iuſſu baſilicaꝫ ad octo martires fabricauit de his que ꝑ vos deus donauit. Cepit em̄ de pecunia que data erat eccleſie ꝓpter xenodochiũ: ⁊ cũ cepiſſet edificare vt ſunt religioſi deſiderãtes oꝑa ſua in celo ſcribi adiuuerũt ꝓut quiſq; voluit ⁊ fabricauit. Opus añ oculos habem⁹. Omis hõ qđ factuꝫ ſit videt. De pecunia q̄ non habebat, mihi credant: dentẽ cõpeſcãt: nõ frangãt. Emerat de ipſa pecunia xenodochij q̄ndam domũ in cararia quã ſibi exiſtimabat ꝑ lapides ꝓfuturã iꝫ lapides ei⁹ dom⁹ fabrice neceſſarij nõ fuerũt: q̄m aliũde pulſi ſũt. Dom⁹ ḡ ipſa ſe remãſit: penſioneꝫ p̄ſtat. ſed eccl'ie nõ p̄ſbro. Nemo amplius dicat. In domũ p̄ſbyteri ante domũ p̄ſbyteri Ecce vbi eſt domus p̄ſbri Ubi eſt domus mẽa ibi eſt dom⁹ preſbyteri. Alibi nõ habꝫ domũ niſi vbicũq; hꝫ deũ. Quid amplius queritis. Niſi q̄ me illud memini etiaꝫ ꝓmiſiſſe vt ad vos ꝑferrem quid egiſſem inter duos frẽm vicꝫ ⁊ ſororẽ filios ianuarij p̄ſbyteri q̄ orta inter illos fuerat ↄtrouerſia pecuniaria. Sꝫ tñ q̄ ſic inter frẽs ſaluãdos ꝓpitia caritate ꝓmiſeraꝫ audire, vt int' illud q̄cq̄d eſſet iudicãdũ finirem parauerã me iudicẽ, ſꝫ anteq; iudicarẽ, ipi qđ iudicaturus erã finierũt. Non inueni vnde iudicarẽ: ſꝫ vnde laterer acquieuerũt om̄ino concordi ter volũtati mee, ⁊ ↄſilio meo vt pares eſſẽt in pecunia quã reliquit pater eoꝝ eccleſia renũciante. Poſt ſermonẽ meũ locuturi ſunt hoïes, ſed ⁊ qđlibet homïes loquãtur quali cũq; aura flante, perducetur inde aliquid ad aures meas. Et ſi fuerit tale vt ſit ieꝝ neceſſe vos purgare, reſpõdebo detractoribꝫ, rñdebo maledi-

 --- 92

ctis.rn̄debo incredulꝰ nō vob credētibꝫ p̄ſbyteris ſuiſ: rn̄de bo vt potero qđ dn̄s dederit Interim modo nō eſt neceſſe qꝛ nihil forte dicturi ſūt. Qui nos amauit libere gaudebūt qui nos oderīt tacite dolebūt Tn̄ ſi linguas exercuerīt: au dient deo ꝓpicio vobiſcuꝫ re ſponſionē meā nō litem meā. Nō em̄ hoīem nominaturuſ ſum ꝛ dicturus: ille hoc dixit iſte ſic detraxit. cū fortaſſe eti am ad me falſa qꝛ. ꝛ hoc p̄t fie ri ꝑferant. Verūtn̄ quecunqꝫ plata fuerint. ſi oportere vide bitur loquar inde caritati ve ſtre. Ante oculos vr̄os volo ſit vita nr̄a. Scio qꝛ q̄rentes licentiā malefaciendi. q̄rūt ſi bi exēpla male viuentiū. ꝛ mlꝰ tos infamant vt ſocios inue niſſe videant. Ideo qđ nr̄m eſt fecimus. plus quid facia mus nō habemꝰ. An̄ oculos vr̄os ſumꝰ Nullꝰ aliq̄d deſi deramus. niſi bona opa vr̄a. Et vos exhortoꝛ fratres mei. ſi aliq̄d vultꝭ clericis dare. ſci atis qꝛ nō debetiſ quaſi vitia eoꝝ fouere ꝯtra me. Om̄s of ferte. quod vultꝭ offerre đ vo luntate vr̄a. Qđ cōmune erit diſtribuet vniculqꝫ ſicut cuiqꝫ opus erit. Gazophilatiū attē dite. ꝛ om̄s bene habebimuſ valde me delectat. ſi ipm fue rit ꝑ ſepe nr̄m. vt nos ſimꝰ iu mēta dei vos ager dei. Nēo det byrrhū ꝉ lineā tunicā ſeu aliq̄d niſi i cōi de cōi accipiaꝫ mihi ipi cū ſcia cōe me hr̄e vel le q̄cq̄d habeo. Nolo talia af ferat ſctītas vr̄a. q̄bꝫ q̄ſi ego ſo lus decentiꝰ vtar Offerat mi hi verbi gr̄a byrrhū p̄cioſum forte decet ep̄m. Quis n̄ dece at auguſtinū. i. hoīem paupe rē. de pauꝑibꝫ natū. Nō di cturi ſunt hoīes. quia inueni precioſas veſtes. quas nō po tuiſſem habere. vel in domo patris mei vel in illa ſeculari ꝓfeſſione mea. Nō decet. Ta lem debeo habere q̄lē poſſuꝫ ſi nō habuerit. fratri meo da re. Qualē p̄ōt habere p̄ſbꝛ: q̄ lem p̄t hr̄e decēter diaconꝰ ſb dyaconꝰ taleꝫ volo accipe. qꝛ in cōe accipio. Si quis meli orē dederit vendo qđ ꝛ facere ſoleo. vt qn̄ non p̄t veſtis eſſe cōmunis. pciū veſtis ſit cōe. Vendo et erogo pauperibꝫ. Si hoc eū delectat vt ego ha beam talem det vnde nō eru beſcā. Fateoꝛ em̄ vobis de p̄ cioſa veſte erubeſco. qꝛ nō de

cet hãc pfeſſionẽ: hanc ad mo nitionẽ hec membra hos ca- nos. Etiã illud dico. Si for- te i nr̃a ſocietate eger eſt ali- q̃s vel p⁹egritudinẽ vt neceſ ſe ſit eũ añ horã prãdij refice- re ñ phibeo religioſos vł relí gioſas mittere eiſ qđ eis vide tur vt mittant. Prandiũ tñ ⁊ cenã. extra nemo habebit. Ec ce dico audiuiſtis. Qui habe re voluerit ꝓpriũ ⁊ de ꝓprio vi uere ⁊ ꝯtra iſta p̃cepta nr̃a fa cere. parũ eſt vt dicã. nõ mecũ manebit. ſed clericus nõ erit. Dixeraꝫ eñ ⁊ ſcio me dixiſſe. ꝙ ſi nolent ſuſcipere ſocialeꝫ vitã mecũ nõ illis tollerẽ cle- ricatũ ſeorſuꝫ manerẽt ⁊ ſeor- ſum viuerent. qũo noſcẽt deo viuerẽt. Et tamẽ añ oc̃los po ſui. quantũ mali ſit a ꝓpoſito cadere. Malui eñ habere vł claudos q̃ꝫ plãgere mortuos Qui eñ ipocrita eſt mortu⁹ ẽ Qũo ergo quicunq̃ꝫ voluiſſet extra manere ⁊ de ſuo viuere nõ tollerẽ ei clericatũ. ita mo- do. q̃ꝛ placuit illis deo ꝓpitio ſocialis hec vita. q̃ſquis cum ipocriſi vixerit q̃ſquis inuen tus fuerit hñs ꝓprium nõ illi ꝑmitto vt inde faciat teſtamẽ tuꝫ. ſꝫ delebo eũ de tabula cle ricoꝝ. Interpellet contra me mille cõcilia. nauiget ꝯtra me q̃ voluerit ſit certe vbi potue rit adiuuabit me deus vt vbi ego epũs ſum illic clericus eẽ non poſſit. Audiſtiſ audierũt Sed ſpero in deũ noſtꝝ ⁊ mi ſericordiã ei⁹. q̃ꝛ ſicut diſpoſi- tionẽ meã iſtam illariter acce perũt ſic eã pure fideliterq̃ꝫ ſer- uabũt. Dixi aliqui ſuũ ñ hr̃e p̃ſbyteros cohabitatores me os int̃ quos eſt ⁊ p̃ſbiter Bar nabas. Sed de illo audiui q̃ dam fuiſſe iactata. añ oĩa: ꝙ e mit villã a dilecto ⁊ honorabi li filio meo eleuſino. Hoc fal- ſum eſt. Mõaſterio donauit ille nõ vendidit. Ego ſũ teſtiſ. Quid amplius queratiſ igno ro. Ego ſum teſtis donauit il le nõ vendidit. Sꝫ dũ nõ cre ditur donare potuiſſe. credit⁹ eſt vendidiſſe. Beat⁹ hõ q̃ tã bonũ opus fecit vt nõ crede- ret. Tũ vel modo credite ⁊ de tractores audire libent̃ deſi- nite. Jam dixi ego ſum teſtis Dictũ ẽ de illo ꝙ anno p̃poſi turẽ ſuę p induſtriã debita fe cerit vt dũ volo ego reddi de bita darẽ illi poſcẽti fundum victorianenſem. tanq̃ꝫ dixiſſꝫ mihi. vt reddam debita mea

da mihi in decem annos fun
dum victorianenſem. Et hoc
falſum ē. Si fuit rumor vnde
naſceref. fecit debita reddēda
A nobis reddita ſunt paruꝫ
vnde potuerūt. Remāſit ali-
q̇d qđ nō debebat etiā mona
ſterio illi qđ ꝑ ipm deus inſti
tuit. Cū ergo remāſiſſet cepi-
mus querere vnđ debitū red
deremus. Ad conductionem
ipſius fundi nullꝯ acceſſit niſi
quadraginta ſolidos offerēs
penſionem. Sed vidimus fū
dum amplius poſſe dare vt
clericis debitum redderetur.
⁊ cōmiſi fidei eiꝯ vt de ipa cō
ductiōe lucra non requirerēt
frēs ſꝫ q̇cq̇d daret fundus de
ipis fructibꝯ. imputarent ad
debitum. Fide aguntur Pa-
ratus eſt preſbyter vt aliū cō
ſtituam qui de fructibꝯ fratri
bus reddat. Ex numero vr̄o
ſit aliq̇s. cui hec cōmittam ex
numero ipoꝝ q̇ ad nos talia
ꝓtulerūt. Sunt em̄ in vobis
hoīes religioſi. q̇ eum rumo-
rem falſo reprehenſuꝫ eſſe do
luerūt ⁊ tn̄ crediderūt factum
Ex ipis ergo aliq̇s veniat ad
nos ſuſcipiat poſſeſſionē oēs
fructus pretijs ſuis fideliter
vendat. vt reddi poſſit faciliꝯ
qđ debef ⁊ hodie recedat in đ
cura ꝑſbiteri. Locus em̄ ipſe
vbi monaſteriū cōſtitutuꝫ eſt
a memorato filio meo hono-
rabili. Eleuſino ipi preſbyte-
ro. Barnabe donatus eſt an̄
ꝙ ordinaref preſbyter in ipſo
loco monaſteriū inſtituit Sꝫ
tn̄ qꝛ noīe ipſius donatꝯ erat.
locus. mutauit inſtrumenta.
vt noīe monaſterij videaf De
fundo victorianēſe ego rogo
ego hortor ego peto vt ſiquis
religioſus eſt. fide agat. ⁊ exi-
beat eccleſie iſtam operam vt
cito debitū reddam. Quod ſi
nemo de laicis fuerit inuentꝯ
ego propono alium. iſte illud
nō accedet. Quid vultis am-
plius. Nemo laceret ſeruos
dei quia non expedit lacerā-
tibꝯ. Seruis dei quidē mer-
ces falſ detractōibꝯ creſcit. ſꝫ
creſcit pena etiā detrahētibꝯ.
Non ſine cauſa dictū ē Gau-
dete ⁊ exultate quando detra
hunt de vobis dicentes falſa
quia merces veſtra magna ē
in celis. Nolumus cum de-
trimento veſtro magnam ha
bere mercedem. Minus ibi
habeamus. ⁊ tamen vobiſcū
ibi regnemus. Amen

De tenēda obedientia ⁊ ꝺ vitanda ſupbia. Ser. LIIII

NIhil ſic deo placꝫ quē admodum obedientia Cham maledict⁹ fuit. et poſt multa ſecula manet qꝺ dicit. ſemē chanaā ⁊ nō iuda. qꝛ pr̄i nō eſt obſecutus. Ceterꝝ ſem q̇ eſt obſecutus patris bn̄dictionē habuit in omnia ſecula. Hoc itaqꝫ dico. non eſt filiorū iudicare de partibꝫ. Nemo vadit ad magiſtrū vt doceat didaſcalū ſuum Veniſti ad me vt docerē te litteras. ſi tibi ſcripſero ⁊ dixero tibi ſcribe quō ⁊ ego ſcribo. vtiqꝫ imitari debes quē elegiſti mgr̄m ab aliquo doctus es ⁊ vadis ad peritiorē mgr̄m. Hoc totū quare dico Ut obedientiam exhibeamus in prēs noſtros Qui patribus non obſequit̄ deo non obſequit̄. Dicit eīn dn̄s Qui vos ſpernit me ſpernit. Qui ergo cōtemnit apoſtolos contemnit chriſtum. Qui contemnit patrem: cōtēnit chriſtū qui in patribus ē. Hoc dico qui hic in vob ſūma ⁊ ſola eſt virtus obedientie. Si ieiunaueris diebus ⁊ noctibus: orationeſqꝫ feceris: ſi in ſacco ⁊ cinere fueris: ſi aliud nihil feceris niſi quodcūqꝫ preceptum eſt in lege ⁊ tibi viſus fueris quaſi ſapiens: et obediens pr̄i nou fueris: omnes virtutes ꝑdiſti Una obedientia plus qꝫ oīs virtutes alias valet. Ieiuniū vel ꝯtinētia ſi diligenter attenderis ſupbiā tibi facit. Supbia āt ē inimica deo ⁊ nihil ſic odio habet de⁹ ſicut ſupbiā. Quicunqꝫ nō obedit non facit de ſanctitate ſed de ſupbia. Ideo eīn non obedit qꝛ meliorēꝫ ſe credit illo cui n̄ obedit. Simpliciter dico vobis oīa peccata odio habet deus mendacium: periuriuꝫ: furtum: latrocinium: adulterium: fornicationem. in quibus ſi quis deprehenſus fuerit non poteſt oculos leuare. ſic habemus eum execrabilem. Si q̇s ſupbꝫ eſt multo peius facit qꝫ adulterium ⁊ tamen loquimur cū eo. Qui fornicator ē pt aliq̇d dicere Uicit me caro mea. ſuperauit me adoleſcētia. Nō dico qꝙ ſibi h̄ facere lateat aut qꝙ ſe excuſare ꝺbeat ſiq̇dēꝫ ⁊ hec odio hꝫ de⁹ ſꝫ i ꝯꝑatiōe mali dico. Quicūqꝫ aliqꝺ pctm̄ fecerit. ꝟbi grā. ſi furtū fecerit ſe excuſare pōt: Dicet eīn. Ideo

furtũ feci: qꝛ algebã vel qꝛ fa-
me moꝛiebar vel qꝛ egrotabã
Supbus quid dicere poteſt
Ideo ſupbia maius malũ eſt
qꝛ excuſatõnez nõ habet. Ce-
tera vicia ei⁹ nocẽt q̃ ea cõmit
tũt. Ceterũ ſupbia plus oibꝫ
nocet. Hec ergo dico ne cogi
tetis peccatũ nõ eſſe ſupbiaz.
Nã q̃d dicit apoſtolus. Ne
quis incidat in iudicium dia
boli. Videm⁹ ergo frẽs q̄m q̃
cunqꝫ inflatur in iudiciuz di-
aboli incidit. Hoc eſt ergo ſe
cũduz qd̃ dictũ ẽ. De⁹ ſupbis
reſiſtit humilibꝫ aũt dat gra-
tiã. Ut oĩa igiẗ pctã fugiam⁹
maxĩe ãt ſupbiã. Dico vobis
de ſupbo ꝙ ſp ſibi ſapiẽs vi-
deẗ. Si quis enĩ de fribꝫ con
ſiliũ dederit ei ꝛ dixerit Fr̃ nõ
debes ſic agere, nõ eũ dignaẗ
audire qꝛ ſe magis ſapientez
putat q̃ꝫ illũ q̃ dat ꝯſiliũ, ꝛ q̃d
d̃t ĩ coꝛde ſuo. Ego mihi ſapi
entioꝛ. Ego ñ habeo q̃rere cõ
ſiliũ, nec tu ſapientioꝛ es me.
Licet nõ dicat tñ ex eo ꝙ con
tẽnit cõſiliũ fr̃is in coꝛde hoc
loquiẗ. Ergo hoc dico qui ſu
pbiã habet ſine cã habet ali-
as virtutes ĩmo eas non ha-
bet ſed videẗ habere. Qui em̃
hoc habet qd̃ deo ꝯtrariuz ẽ.

Nũo põt habere aliud quod
deo amicum ſit. Superbia ĩ
monaſterio fit Si ieiunam⁹
erigimur. et ſi oꝛõem facim⁹
ꝓ peccatis ĩ ſupbia erigimur
Aliquis ieiunat ꝓ peccatꝭ ſu
is ꝛ pꝛo peccatis ſuis penitẽ-
tiã agens ĩ ſupbiã extollitur.
Ideo ieiunas, ideo oꝛas. id̃o
p̃cepta facis vt ꝯtra deũ faci-
as. Monachus ſi ſupbꝫ ẽ mĺ
tũ ei meli⁹ erat ſi vxoꝛẽ duxiſ-
ſet. Ego ſimpliciter dico ꝛ li-
bera frõte hoc dico. quia qui
cunqꝫ ſupbꝫ eſt melius eſſet ei
et hoc ad ꝯparatõem mali di
co vt oĩa alia vicia haberet et
ex malis ſuis inclinareẗ ad pe
nitentiã ꝛ nõ oẽs deſpiceret.
Si ãt poſt pctã ageret peni-
tẽtiam, vtiqꝫ dei miſericoꝛdiã
cõſequi mereret̃. Qui ãt ſup-
bus eſt oĩm maloꝝ habet p̃n
cipiũ. ꝛ nõ agit penitẽtiam q̃-
ſi iuſtus ſit. Supbꝫ non agit
penitentiã ꝓ malis. ꝛ gloriaẗ
quaſi pꝛo bono. Propterea ſu
perbia contraria eſt deo, quia
deo non ſubijciẗ. Hoc quare
dixerim ꝛ voſipĩ intelligitis ꝛ
alioꝝ ruine nr̃a debẽt eẽ exem
pla. Propterea venim⁹ ad mo
naſterium libertatem ſeculi ꝑ
didimus, vt ſeruitutez chꝛiſti

accipiamus. Deinde iſta de
fribꝫ loquoꝛ q̇ ſolēt ſedere lon
gius a monaſterijs. Nō eis
debet naſci ſupbia de exēplo
In cenobio vixiſti. placuit ti
bi vt maneres in decimo mili
ario. nō debes ſynaxim ſcōꝝ
frm̄ ꝯtēnere. Nō te ideo vili
orē putes ſi ad frēs venerꝭ in
ciuitatē. Si neceſſitatē habe
res ire ⁊ videre mlʼieres. lʼire
ī plateas: recte ñ ires. ſꝫ ſi ad
ſinaxim ſcōꝝ ñ vadis: q̄re h̄
facis. O vos q̇ manetꝭ ī deſer
to cuilibꝫ vr̄m dico. aut meli
ores fribꝫ iſtꝭ q̇ ſtʼin cenobijs
aut peioꝛ es. Si melioꝛ es ve
ni vt exēplū eis vite tribuas.
ſi āt deterioꝛ es veni vt diſcas
que non ſcis. Supbia naſcit̃
qñ aliq̇s dic̄ ſe ſecretū ſedere:
frēſqꝫ ñ dig̃tur videre et viſi
tare. ⁊ in ſupbiā erigit̃ Hoc p
pterea loquoꝛ pn̄te ſcō fratrē
q̇ h̄ ope fac̄ qḋ ego loquoꝛ. vt
hāc ſcitatē ope facere ſtudeat.
Deniqꝫ multi ſci prēs q̇ veri
patres ſūt. q̇ regūt aīas ſcōꝝ
qñ aliquos viderint iunioreſ
ire ad deſerta. ⁊ ad cenobium
nō venire ⁊ ī ſupbia eē vadūt
⁊ vim eis faciūt ⁊ adducūt e
os. nō vt noceant ſed vt tolla
tur eis ſupbia Hec ꝓpterea
dico vt illi qui manēt ī ſecretꝭ
⁊ veniūt ad cenobiū ⁊ frēs vi
ſitāt: ab his q̇ ſūt in cenobijs
nō arguantur quaſi impatiē
tes ſed quaſi humileſ. Nemo
dicat de vobis. Ecce ille qui
in heremo ſedet non quia pa
titur venire. Propterea venit
vt te edificet nō deſtruat. ⁊ vt
ſupbiā pdat. Uidete qualis
vite ſit. venit de deſerto. ⁊ tn̄
glʼam nō habꝫ corū q̇ in deſer
to ſunt Deꝰ itaqꝫ ops oīa q̄
locuti ſumꝰ oꝛōibꝫ ſctōꝝ nos
quoqꝫ implere faciat. Nihil
eſt eīn grāde dicere ſed facere
Sꝫ qḋ ego facere non poſſuꝫ
ideo loquoꝛ vt q̇ pōt facere fa
ciat. Qui habet aures audiē
di audiat in xpo ieſu dn̄o nr̄o
cui ē honoꝛ virtus ⁊ poteſtas
in ſecula ſeculoꝛum Amen

¶ Sermo ſancti auguſtini e
piſcopi in obitu valentini epi
carthaginenſis.

¶ Sermo. LV

Liber ſapientie fratres
chariſſimi multis mo
dis cōmēdat hominis ſapiē
tiam. primo qꝛ hoīeꝫ a piculo
liberat. ſecundo. qꝛ ꝯſeruat li
beratū. tertio qꝛ coꝛonat ꝯſer

95

uatū. Quō āt liberat. exēpluȝ patet de noe, quē cū aqua deleret terrā liberauit in archa Quomodo āt conſeruat: patet de Jacob quō duxit eū dominus per vias rectas, ⁊ oſtēdit illi dormienti regnuȝ dei qui euigilās ait. Vere hic eſt dom⁹ dei ⁊ porta celi De glīa dei vero q̄ coronat, ſubditur. Reddet deus mercedē ſanctꝭ ſuis laborum ſuoꝝ: et deducet eos in via mirabili. Iſti ei ſūt tres ſtatus eccleſie Stat⁹ videlicet penitentie iuſticie ⁊ glorie In prīo liberat. in ſecūdo conſeruat. ī tertio coronat dn̄s. In primo afficimur, in ſcd̄o reficimur. in tertio pficimur. In prīo ē labor ⁊ dolor, in ſcd̄o ſapor ⁊ decor. in tertio glīa ⁊ honor. Verūtamē qꝛ d̄ his ſtatib⁹ frequentius fratribus noſtrꝭ canonicis freq̄ns fuit lectio et exhortatio et in menſa quotidiana diſputatō fortaſſe in corde dicetis. Tediū eſt tantū de hoc nobis audire, quia etiā obſequiū oportet vt nos decet reuerēdo valentino epiſcopo exhibere. Sed non pigeat vos fratres me ſupportare ꝙ ſi tedium vobis eſſet, ad fratres meos cōfugiā, qui me audire tota mēte ⁊ toto affectu d̄ſiderāt. Nā verbum notum ⁊ antiquum nouum aliquādo fieri poteſt Cibus etiam diu maſticatus citius digeritur. Vt ergo fratres diſtinctio trium ſtatuuȝ clari⁹ eluceſcat. cognatos eis accomodemus in hunc modum. In ſtatu penitentie cecum ducit dn̄s per vias rectas, ⁊ promittit illi regnū dei patris ſui In ſtatu iuſticie iuſtum deduxit dominus ꝑ vias rectas et oſtendit illi regnū dei. In ſtatu glorie iuſtuȝ ⁊ ſanctum deducit dominus in via mirabili. et introducit eum in regnum dei. Ecce fratres quomodo reducitur cecus de inuia ad viam. de exilio ad patriaȝ, de manſiōe ad manſionem. de virtute ad virtutem. de corporis carcere ad eternam gloriam. Ecce quomodo reducitur cecus ne ſit ſine chriſto deducitur iuſtus vt ſit chriſtus cum eo, educit ſanctus, vt ipſe ſit cuȝ chriſto O fratres mei ecce quomodo eſſe ſine chriſto miſerum eſt: chriſtum ſecum eſſe tutum eſt Non enim exiſtimandum eſt idem eſſe ſecum eſſe. Chri-

ſtū et eſſe cū chriſto Apoſtol⁹
ei habebat ſecū chriſtū dū di-
cebat. Nō ego ſuꝫ. ſed gratia
dei mecuꝫ eſt. Nondum erat
cū chriſto dum diſſolui cupie
bat ⁊ eſſe cum chriſto. Latro
ſecū habebat chriſtū cui pro-
mittebat chriſtus. hodie eris
mecū in paradiſo. Reducitur
itaqꝫ cecus ꝑ vias duras Sa
ne durū eſt relinquere cōſue-
ta. durius aggredi incōſueta
ſed duriſſimū ē in fornace de-
coqui cōtinua. in q̄ neceſſe eſt
vt decoquat̄ taliter: vt velut
carnes poſſit amputari: ⁊ ve-
lut virga ad oēm modum re-
uolui. Iſte ſūt vie peccatorib⁹
dure ſuꝑ oia dura. amare ſuꝑ
omīa amara: odioſe vt mors
Que ſūt iſte vie frēs: niſi reli-
quere q̄ mundi ſūt. O q̄ꝫ duꝝ
ē. o q̄ꝫ mortale videt̄. o q̄ꝫ ama
ruꝫ relinquere q̄ mundi ſunt
Sed q2 dura. q2 amara. quia
penoſa: ideo centuplū accipi-
es: ⁊ vitā eternam poſſidebis
Eia milites ſurgite iā: q2 diu
dormiſtis. armate vos cōtri-
tione cordis. confeſſione oris
afflictione carnis: q2 ecce ve-
niet ſaluator ⁊ n̄ tardabit. Ec
ce iā in ianua eſt. ecce iā te vo-
cat. ecce te venire compellit.

Sed dices o miſer in contri-
tione eſt dolor. in confeſſione
rubor: in afflictōe labor. quid
ergo faciam. Eia o miles xp̄i
ciuis celoꝝ. iā denūciarī. ab il
lo q̄ ſuꝑ te eſt ipe qui laboreꝫ
⁊ dolorē conſiderat. Verū tū
quāto duriora tanto vltiora
tibi erunt Veruntamē certa
valenter dum potes. quoniā
repoſita eſt tibi corona iuſti-
cie quā reddet tibi dn̄s in il-
la die iuſt⁹ iudex. Poſtq̄ꝫ autē
cecus factus eſt vidēs impi⁹
iuſtus. tunc deduxit dn̄s per
vias rectas cantare poterim⁹
fratres. Sunt eni fratres. vt
ſcolares noſtri vacui non re-
cedāt tres ſpecies rectitudis.
Aliud ē ei regi. aliud dirigi. a
liud corrigi Nā propheta di
cebat Dn̄s regit me ⁊ nihil mi
hi deerit. Et iteꝝ Dirige i cō-
ſpectu tuo viā meā. Et iteruꝫ
In quo corrigit adoleſcētior
viā ſuā Et iteꝝ Mane inq̄t e
ſaias erigit mihi aurem Res
ei fratres inanimata proprie
dicit̄ regi. vt currus et nauis.
Res ſenſata preter rationem
dirigitur. vt equ⁹ ⁊ mulus q̄-
bus non eſt intellectus. Res
ratōnalis corrigit̄. ſ. corde. re-
git̄ vt homo. Iuſtus vero eri

gitur. vt ſapiat q̄ ſurſum ſunt et q̄rat. Sic em̄ volebat hieremias dū dicebat. State in vijs vr̄is. et cōſiderate que ſit vita eterna. Daniel ad maleſtatis vltionē ꝓſtratus: audiuit ab angelo Sta ſup pedeſ tuos. Qd tn̄ ſi nō credis ꝓphe crede poete ſcolaris peruerſe cui deus os ſublime dedit: celumq; videre iuſſit. a q̄ dum q̄reret tyrann⁹ ꝛ diceret. q̄re te de⁹ fecit. Rn̄dit. vt cōtempler celū ꝛ celoꝝ numina. factus eſt em̄ hō in terra. nō ad terrā ſed ad celū. ꝛ fact⁹ eſt de terra nō ꝓpter terrā ſ; ꝓpter celū. Quis fideliū plus dilexiſſet frēs aut ꝓbabilioꝛi argumēto: neſcio. Nūq̄d etiā aīal mutū ꝛ brutū nouit argumētū egritudis ſue. nūq̄d leo infirmās: aīal qḋ ſimia dr̄ q̄rit. q̄ deuorata mox conualeſcit. nūq̄d etiā ſimia egrotās: q̄rit ſanguinē canis. vrſus formicas. leopard⁹ capreas. vitis ſerpētes verculū. Hō vero attrit⁹ i phiſica hec oīa ignorare videt̄. Vnūqḋq; ei felicitatē affectat. ſed ſi hō affectat opere tn̄ affectare n̄ videt̄. q̄re ergo o hō celū: ad qḋ fact⁹ es Noli q̄rere phiaz: qm̄ ad philoſophiā factus nō es. nec expedit tibi ſcire q̄ ſunt ſup terram: ſ; tm̄ q̄ ſurſum ſūt. Sta igit̄ ſup pedes tuos. Sta in vijs tuis naturalibus ad q̄s fact⁹ es. et dirige eas ſi neceſſe eſt in dando ꝛ dimittendo. Date ꝛ dabit̄ vobis. Et tunc dn̄s tibi dicet. Amice aſcēde ſupius. intra in gaudiu; dn̄i tui. Sed dicet q̄s. Quō ꝛ q̄liter egredit̄ ſpūs de corpoꝛe. Nunq̄d ſalomon h̄ ignoꝛare videt̄: dū dixit penit⁹ ignorare viā aq̄le in celo. Quō ergo deū videt. quō angelum. quō ſeipm̄. quō ſpiritū aliū bonū vel malū. Sup hoc hodie ille magnificus philoſophus admirat̄. nā in libꝛis de aīalibus q̄nq; ſenſus corpoꝛis cōmunes eſſe nob ad vſum cu; brutis poſuit. nō ad oblectamenū. Hō in oībus delectat̄. pecus vero tm̄ in duob; delectatur. ſc; in guſtu ꝛ tactu. In alijs vero mouet̄: q̄nq; ꝛ excitatur. ſ; nō delectat̄. vn̄ ergo eſt ꝙ ſpūs egreſſus de corpe duos q̄s habet cōmunes cū beſtijs penit⁹ amittit. Nō ei guſtu vel tactu vtit̄ vel oblectat̄. ſed alios tres ad vſum retinet et oblectamentū. Mira

bile tñ videt̃ ei: ſcȝ ꝙ ſpiritus ſine corpe ſenſib᷒ corpis vtat̃ Q̇ď tñ phs ſi forte plane nō intellexit. verū eſt tñ ꝛ oīno verum ꝙ irrefragabile. qꝛ ſpiritus liber videt deū delectat̃ i deū. ne ſemꝑ ſibi dicat̃. O aīa vbi eſt deus tuus. Audit etiam angelos cantātes ꝛ iubilātes. videbunt etiam ꝛ audiēt. Eſtote ſuꝑ quinꝗ ciuitates. i. beatitudīes. ꝛ ſic vnicuiꝗ ſ̄m opa ſua. Et ſi dicet̃ a nobis. dn̄e q̇d facis. qn̄ hec oīa meruimus a te largiri. Porro reſpondet ille magnus paterfamilias: velut alexander militi petēti mun᷒: cui ciuitatē dediſſe fert̃. Si tu tñ nō es dignus tanta recipe: ego tñ ſuȝ dignus ꝛ potēs tāta donare. Angeli frēs mirabunt̃ ñ modicum de opibus dei in coniunctōe aīe ꝛ carnis in hoīe: i cōiunctōe hoīs ꝛ verbi i xp̄o: in ꝯiunctōe hoīs ꝛ dei i celo. Nam dicturus eſt dn̄s. Pater volo vt ſint vnū nobiſcū: ſicut ego ꝛ tu vnū ſumus. De prima admirant̃ vbi vni vnū iungit̃: de ſecūda plus vnum vnū duob᷒ iungit̃. ſed de tercia plurimū: vbi vnū tribus in trinitate iungit̃. Hec autē generaliter expoſita. ſpiritualiter tñ ad ꝯmemorationē huius ſancti ep̄i valentini trahi pn̄t. q̇ dū eſſet cathecuminus annoꝝ. xix. ad baptiſmū puenit. et ſic reduxit eū dn̄s ꝑ vias rectas. poſtmodū deduxit eū ep̄um ꝑ vias duras pn̄ie. poſtmodū eduxit eū ꝑ viam admiratōis ꝛ glorie. Sic ergo poſt eū curram᷒ frēs. vt cōprehēdam᷒ brauiū eterne vocatōis in die illa cū venerit Jeſus fili᷒ dei. q̇ cū p̄re ꝛ ſpū ſancto viuit ꝛ regnat i ſcl'a ſcl'oꝝ.

Incipit admonitio ſancti auguſtini ep̄i. ꝑ quā oſtendit̃ ꝙ̄ bonū ſit lectionē diuinā legere. et ꝙ̄tū mali ſit ab illa vel eius inquiſitōe deſiſtere.

Sermo. LVI.

Ropicio xp̄o frēs chariſſimi lectionē diuinaȝ auido ꝛ ſitiēti corde vobis ſpirituale gaudiū de vr̄a fideliſſima obediētia faciatis Sed ſi vultis vt vob̄ ſcripture ſancte dulceſcāt. et ſ̄m qď oportȝ diuina vobis p̄cepta pficiāt ſubtrahite vos aliquib᷒ horis ab occupatōib᷒ mūdi in q̇bus etiā i domib᷒ vr̄is diuīa eloquia relegētes: ad integrū vos dei miſcōie ꝯſeruetis. vt

in vobis illud feliciter imple
atur: qđ de btō viro ſcriptum
eſt. qꝛ ī lege dñi meditabitur
die ac nocte. Et illud. Beati
ꝙ ſcrutant̄ teſtimonia eiꝰ. ī to
to corde exquirūt eū. In toto
corde meo abſcōdi eloq̇a tua
vt nō peccē tibi. Sicē ei vt ipi
audiſtis ille ꝙ in corde ſuo ab
ſcondit eloq̇a dei nō peccat.
ita ꝛ ille ꝙ nō abſcōdit. pecca
re nō ceſſat. Si eñ negocia-
toribꝫ non ſufficit tm̄ de vna
merce lucra ꝯquirere. plures
merces cōparāt. ex q̇bꝫ ſubſtā
tias ſuas augeant. ꝛ agricole
diuerſa genera ſeminū conāt̄
ſerere. vñ ſufficiēter ſibi ꝛ ſu-
is cibū valeant ꝑparare. q̄ꝫto
magis in ſpūalibꝫ lucris non
debet vob̄ ſufficere ꝙ in eccle
ſia lectiones diuinas audia-
tis. ſed in domibꝫ ꝛ ī ꝯuiuijs
vrīs. et qñ dies breues ſunt:
etiā aliq̇bꝫ horis ī noctibꝫ le-
ctioni diuine debetiſ inſiſtere.
vt in horreo cordis vrī ſpūa-
le poſſitis triticū ꝯparare. ꝛ ī
theſauris animarū vraꝝ ſcri
pturarū margaritas recōde-
re vt cū in die iudicij añ tribu
nal eterni iudicis venerimus
ſicut dicit apl's veſtiti ꝛ nō nu
di inueniamur. Et illud frēs
chariſſimi diligēter attendite
qꝛ ſcripture diuine q̄ſi lr̄e de
patria noſtra nobiſ trāſmiſſe
ſunt. Patria ei noſtra paradi
ſus eſt. parētes noſtri ſunt pa
triarche ꝛ ꝓphete. apl'i ꝛ mar-
tyres. Ciues eñ ſunt angeli.
rex noſter eſt xp̄s. Qñ pecca-
uit adā. tunc in ipō velut ī exi
lio mūdi ꝓiecti ſumus. ſed qꝛ
rex noſter pluſq̄ꝫ cogitari vel
dici p̄t pius ꝛ miſericors eſt.
ſcripturas diuinaſ ad nos in
uitatorias ꝑ patriarchas ꝛ ꝓ
phetas dignatꝰ eſt mittere. q̇
bus nos ad eternā patriā in-
uitaret. Et cū ſcripturas re-
belli ſpū fragilitas hūana cō
tēneret. dignatus eſt ꝑ ſeipm̄
deſcēdere. et nos de tyrānide
et de ſupbia diaboli liberare
et ad verā humilitatē exēplo
nos ſue manſuetudis ꝓuoca
re. et de ꝑtāte etiā antiq̇ ſerpē
tis ꝑ paſſionis iniuriā libera
re. ad inferna deſcēdere: ꝛ anti
q̇s ſcōs ꝙ originali pctō ob-
noxij tenebāt̄ eripe. ī altū aſcē
dere. ſpm̄ ſanctū ꝙ nos ꝯ oēs
inſidias diaboli ꝯfortaret de
celis mittere. ꝛ apl'os vt euā-
gelizēt regnū dei ī mđo. ꝛ licꝫ
nos ñ ſolū originalibꝫ ſꝫ etiā
ī actualibꝫ pctis reos inueniſ

ſet.totũ tñ nemine ſupplicãte
dimiſit.et nõ ſolũ ſicut mere-
bamur multis cathenis vel
ↄpedib⁊ oppꝛ̃ſſos ad exercẽda
laborioſa opa ñ traxit.ſed ma
gnũ ꝑ ineffabile vt cũ illo re-
gnem⁹ clemẽter ac miſericor-
diter inuitauit. Cũ hec ita ſint
frẽs chariſſimi q̇d de ſe cogi-
tant ſerui q̇ ita p̃ſumunt dñi
ſui p̃cepta cõtemnere.vt nec
ip̃as inuitatorias lr̃as quib⁊
ad regni beatitudinẽ eos in-
uitat:digneƭ relegere. Quõ ſi
aliq̇s noſtrũ ad ꝓcuratorem
ſuũ lr̃as dirigeret.ꝛ ille nõ ſo
lum nõ impleret qđ p̃cipitur
ſed etiaȝ ip̃a iuſſoria relegere
dedignareƭ:nõ indulgentiaȝ
ſed penã.nõ libertatẽ accipe:
ſed carcerẽ mereretƭ ſuſtinere.
ita ille q̇ diuinas ſcripturas
de patria eterna tranſmiſſas
diſſimulat legere:timere de-
bet ne forte p̃mia eterna non
accipiat.ſed etiã penã ꝑpetu-
am nõ euadat Nã intm̃ ꝑicu
loſum eſt nobis diuina prece
pta nõ legere:vt ꝓpheta lugu
briter clamet. Ideo captiuuſ
ductus eſt populus meus qꝛ
nõ habuit ſciam. Qui autem
ignorat ignorabiƭ. Sine du
bio q̇ deũ ꝑ diuinã lectionem
in hoc ſeculo diſſimulat inq̇-
rere.et de⁹ illũ in eterna beati
tudine dedignabiƭ agnoſce-
re. Et timor nob̃ debȝ eſſe: ne
clauſis ianuis cũ ſtultis vir-
ginibus foris excluſis merea
mur audire. Neſcio vos. nõ
noui vos.diſcedite a me opa-
rij iniquitatũ. Quid ẽ neſcio
vos: nõ noui vos. Quõ eos
neſcit q̇s in ignẽ mittit. Ideo
vtrũqꝫ qꝛ ſic iã dictuȝ eſt.q̇ eũ
in hoc ſeculo legẽdo nolũt in
telligere ĩ die iudicij illos de-
us dedignabiƭ agnoſcere. Et
illud in ſalomone qđ ſcriptuȝ
eſt.nõ negligenter:ſed cũ grã
dei.ſollicitudĩe ac timore de-
bemus audire. Qui obturat
inq̇t aurẽ ſuã ne audiat legeȝ
orõ eius erit execrabilis. De-
bet prim⁹ ip̃e audire deum.q̇
vult exaudiri a deo. Nam q̇
fronte vult vt de⁹ eũ exaudiat
quẽ intm̃ deſpicit vt eius p̃ce
pta legere diſſimulet. Et illđ
quale eſt frẽs mei qꝰ nonnulli
xp̃iani.et qđ peius eſt aliquo
tiens etiã clerici:qñ iter actu-
ri ſunt: panẽ ꝛ vinũ et oleum
et diuerſas ſibi impenſas or-
dinant p̃parari. Et cũ tanta
vnuſquiſqꝫ in terreno itinere
p̃parat vnde viuat caro ſua.

quare libellū legere nō curat vñ hic ⁊ in eternū reficiat aīa ſua. Cū ḡ duos q̄ſq; homies hēat. vnū interiorē ad imaginem dei factū: et aliū exteriorē de limo terre formatū. cur tantā ſollicitudinē pro corpe qd in ſepulcro a vermib⁹ deuorandū eſt: hīc videmur. interiorē ꝓo hominē q̄ ad imaginē dei fact⁹ eſt. tāq; vile mācipiū ſine pabulo verbi dei fame ⁊ ſiti cruciare p̄mittimus. Intm̄ eñ prauus deū negligit: vt in ſe imaginē ei⁹ deſpiciat ⁊ ꝯtemnat. Hoc ḡ fratres chariſſimi ſapiēter et vtiliter cogitātes q̄ntū poſſum⁹ ocioſis fabulis ⁊ detractionibus ac ſcurrilitatib⁹ cunctis finē ſtudeam⁹ imponere. et totis virib⁹ de impedimētis mūdi iſtius fugiēdo aliquas horaſ q̄rere. in q̄bus ꝓ ſalute aīe noſtre orōni vel cōi poſſim⁹ inſiſtere. vt nobis impleat quod ſcriptū eſt. Qui docti fuerint fulgebūt ſic̄ ſtelle in ꝑpetuas eternitates. Qd ipē p̄ſtare dignetur. qui cū patre ⁊ ſpū ſancto viuit et regnat deus in ſecula ſeculoꝝ. amen.

¶ De vanitate hui⁹ ſeculi. ¶ Sermo. LVII.

In hac vita poſiti frēs ita agite. vt cū hinc migraueritis. et caro vr̄a ceperit deuorari i ſepulcro: aīa ornata bonis opibus cū ſanctis oīb⁹ letet̄ in celꝫ. Retrahat vos a malis opibus vel a peccatiſ interitus eorū q̄s p̄miſiſtis. attendite calamitates. cōſiderate diuitū ſepulcra vel eorū qui ante pauca tp̄a vobiſcum erāt q̄d ſunt vel q̄d fuerūt. vel q̄d eis diuitie vel cupiditas ſeculi ꝓfuerint Ecce nihil eis niſi ſoli cineres remanſerūt. Qui ſi modo loq̄ poſſent hec vobis dicerēt. Ut q̄d infelices tm̄ pro ſeculi vanitate diſcurritis. Ut q̄d vos criminibus ⁊ viciȷs repletis. Conſiderate oīa veſtra. ⁊ vel ſic vobis horreat cupiditas: ⁊ munera vr̄a. Qd vos eſtis ⁊ nos fuimus. et qd ſum⁹ vos eritiſ Itaq; oīa fratres chariſſimi ſollicite cōſiderate. penſate. et hoc cōſiderantes expaueſcite diē mortis ante oculos ſemꝑ ponite. ad emendationē q̄ntū poteſtis feſtinate. Nolite negligere ꝙ nos pius deus peccantes ſuſtineat. q2 q̄nto diutius expectat vt emēdetis: tāto grauí⁹ iudicabit ſi neglexe

ritis. Si forte putatis quia finis mūdi tardius veniat vel ſuū cōſideret finē. Ecce dū libenter ac iocundiſſime moratur hō in mūdo, multaqꝫ i lōga tpa diſponit agēda repente rapit̃ in morte. et ex improuiſo auferṫ a corpe. Sed ille eſt beatꝰ q̄ ſp illā habuit ante oculos, ꝛ feſtinauit in illa hora mortis paratꝰ inueniri. qđ ſi vultis ſcire chariſſimi q̄ꝫ cū magno metu: magniſqꝫ doloribus aīa ſeparaṫ a corpe diligēter aduertite. Veniūt em̄ angeli aſſumere eā vt pducāt illā añ tribunal iudicis metuendi. et tūc illa memorans ſua mala ꝛ pũerſa q̄ die noctuqꝫ geſſit cōtremiſcit. et q̄rit ea fugere, idutiaſqꝫ petere dicēs Date mihi vel vnꝰ hore ſpacium. Tūc q̄ſi loquētia ſimul opa eius dicēt. Tu nos egiſti: opa tua ſumꝰ, nō te deſeremus: ſed tecū ſp erimꝰ. tecūqꝫ pgemus ad iudiciū. Hoc q̄dē pctōris aīa agit, q̄ cū horrendo timore ſepatur a corpe, et pgit plena pctis ꝛ ingenti cōfuſione. Juſti vero aīa cum ſe paraṫ a corpe: nō timet nec expaueſcit, ſꝫ magis cū magno gaudio egrediṫ, et cū exultatione pergit ad deū deducentibus eā ſanctis angelis. Jllam horā frēs mō timete vt ñ tūc timeatis. Jllā precauete nunc ꝛ tūc ſecuri eſſe poſſitis Memētote iugiter ꝙ in medio laqueoꝝ diaboli ambulatis, et ideo ſemp parati eſtote vt qñ dñi pceptum fuerit miſſum, liberi ab omni labe peccati ad requiē tranſire poſſitis. Nō arbitremini vos in hoc mūdo diu māſuros, quia nimirū puenit vt poſt dñicum miſſum pceptū: nec vnꝰ hore momentū cōcedaṫ i hac vita cōſiſtere. Cauete igiṫ ne i exitu vr̄o triſticiā faciatis angelis: et gaudiū inimicis. Scitote vero ꝙ cuꝫ aīa a corpore euelliṫ: ſtatim aut in paradiſo p meritis bonis collocaṫ, aut certe p peccatis in inferni tartara pcipitaṫ. Eligite mō qđ vultis, et hoc iam in vita diſponite. aut ppetualiter gaudere cuꝫ ſanctis. aut ſine fine cruciari cū impijs Jtaqꝫ frēs ſaltē pene vos terreant: ſi premia nō inuitāt. et pñs ſeculū ſi deſpicere nō valetis. ſaltem cuꝫ iuſticia poſſidete. Qui in adoleſcētia errauit, ſaltē iā in ſenectute reſipiſcat, et mala q̄ peccando cōmiſit, penitendo

99

iam expurget Ecce paulatim deficit mund⁹:et cuncta q̄ vi-dent:velocit tam̄q̄ veſptina vmbra tranſcurrunt. Ecce q olim pnūciabat:pn̄ti iam tpe pſpicue iam cernit Subtra-huntur vt ipſi videtis vt oīa bona ⁊ creſcūt quotidie mala Nolite ergo frēs iā mūdum diligere:quē tanta cernitis cū velocitate tranſire. Nolite in ei⁹ amore anchorā cordis iā figere.quē ſic ad finē pſpicit declinare pſertim:cū apoſto-lus clamet.q amicicia huius mūdi inimica ſit deo.Si enī ipe mūdus nos diligeret dili gēdus vtiq̄ nō eſſet.quanto magis nūc dū ipſe nos odire pbat.q̄s tātis malis inſequit a nobis oīno ſpnendus atq̄ fugiēdus eſt: Vitā ergo eter-nam ex oibus pcordijs vrīs amate quā nūq̄ in ſecula fini atis.Illuc feſtinate vbi ſp vi uatis.⁊ vbi iā mori nūq̄ time atis.Si ei ſic amatis iſtā vi-tā miſerā fluidāq̄.vbi cū tāto labore viuitis:⁊ vbi vix currē do ſatagēdo.ſudādo.ſuſpirā-do neceſſarijs corporis ſatiſ-facitis.quāto magis amāda felix beatitudo eſt vbi etiam implebitur illud qđ domin⁹

in euangelio dicit.erūt hoīes ſimiles angelis.⁊ illud.fulge-būt iuſti ſicut ſol in regno pa tris mei.Qualis putatis tūc erit ſplendor animarū qñ ſo-lis habebit claritatē lux cor-porum.Ibi iam non erit vlla triſticia.nullus ibi labor.nul lus dolor.nullus timor.nul-la mors.ſʒ ppetua ſemp ſani taſ pſeuerat.nulla ibi pſurgit malicia.nulla carnis miſeria nulla egritudo.nulla oīo ne-ceſſitas.ñ erit fames.ñ ſitis. nō frigus.ñ eſtus.nō laſſitu do ieiunij:nec vlla tētatio in-imici.ñ peccādi voluptas.nec deliquēdi poſſibilitas.ſed to tū leticia.totū exultatio poſſi debit.hoīeſq̄ ſocietati angel' ſine vlla carnis īfirmitate ver nabūt.Erit ibi iocūditas īfi-nita btitudo ſēpiterna.quā q ſemꝑ adipiſcit ſp tenet.Nihil ī loco magnificēci⁹ nil gloſi⁹ nil clari⁹.nil pulchri⁹:nil veri us.nil illa boītate ſinceri⁹ nil illa abundātia copioſi⁹.Ibi iam nō formidabitur fortiſſi mus hoſtis nec facies torto-ris nō incutiet timorem.nec vlla timebit aduerſitas.Ne-mo indiget ibi veſtimēto.nō eſt illic frigus non eſtus nec

vlla aeris inequalitas. nullꝰ
ſibi eſurit. nullꝰ triſtat̄. nullus
eſt ibi ꝑegrinꝰ. ſed oēs q̄ illuc
venire meruerūt ſecuri in ꝓ-
pria viuēt. nec vltra aduerſa-
bitur caro ſpūi. ſed inenarra-
bilia cū angelis ſempiterna a
xp̄o p̄mia tribuent̄. q̄ oculus
nō vidit (ſicut dicit apl's) nec
auris audiuit. nec in cor hois
aſcēdit. q̄ p̄parauit deus dili
gentibꝫ ſe Ecce qualē beatitu
dinē ꝑditurus erit. qui mō ſe
dū licet emēdare noluerit. Ic
circo nos frēs dño auxiliāte
dedignemur vltra ſeruire pec
cato q̄bus tāta btitudo p̄pa-
ratur ī celo. Dū ḡ tp̄s eſt feſti
nemꝰ ꝓpiciū hr̄e dñm. Deſpi-
ciamꝰ q̄ terrena ſunt vt adipi
ſcamur celeſtia. Cogitemꝰ ꝑe
grinos nos eē in h̄ ſeculo: vt
liberius feſtinemus ad celos
Velociter em̄ trāſeunt ⁊ cito
tāq̄ꝫ vmbra ꝑeunt cūcta q̄ hic
vident̄. Perpendamꝰ chariſſi
mi frēs q̄les erimꝰ in die iu-
dicij dei ⁊ angeloꝝ eius ꝯſpe
ctui p̄ntandi. qn̄ oꝑa noſtra e
runt an̄ oculos nr̄os nob̄ po
nenda Qualis erit tūc ꝯfuſio
cui cōtigerit ꝑ peccatis ſuis ī
cōſpectu dei omniūq̄ꝫ hoim ⁊
angeloꝝ erubeſcere q̄ hic nec
vnū quidē hominē ſe peccan
tē vult inſpicere. Qui pauor
erit eū iratū videre quē placa
tum nō valet vniuerſitas cō-
prehedere. Illū ḡ diē timea-
mus ſꝑ quē mō p̄uidere nul-
latenꝰ poſſumꝰ. Illū diē iugi
ter paueſcamꝰ. et ſic fructus
nr̄os reuocemꝰ. Cōſideremꝰ
q̄ terror in die illo erit cū dñs
de celo ad iudicandū venerit.
q̄ metus erit deū iratū videre
ad cuiꝰ aduentū vniuerſa ele
menta quatiunt̄. et celū cum
terra ꝯtremiſcet. virtuteſq̄ꝫ ce
lorū cōmouebunt̄. Tūc nimi
rum p̄cinentibꝫ angeloꝝ tur-
bis oēs gētes q̄cūq̄ꝫ ſub celo
fuerint. et ois hō tā viri q̄ꝫ fe-
mine in eo ſexu vnuſq̄ſq̄ꝫ q̄ na
tus fuerit in mūdo boni ⁊ ma
li. ſancti et pctōres. vel q̄cūq̄ꝫ
ab initio nati ⁊ mortui fuerit.
ſiue a beſtijſ deuorati. ſiue ab
igne cōſumpti: ſiue etiā ab a-
quis abſorpti. oēs ſimul ī mo
mēto tp̄is in ictu oculi reſur-
gēt. ī ip̄is ſine dubio corꝑibꝫ
atq̄ꝫ ī ip̄a carne quā h̄ habue
rūt. ſ. in virū ꝑfectū. in mēſurā
etatiſ plenitudis xp̄i ī q̄ et ip̄e
dñs reſurrexit a mortuis. Et
oēs an̄ iudiciū veniēt ꝑiterq̄ꝫ
electi ⁊ reprobi. ⁊ videbūt xp̄ꝫ

veniētē vt dominus in euā
gelio dicit. Tūc videbūt filiū
hoīs veniētem in nubibꝫ celi
cū virtute magna ⁊ poteſtate
ꝯſtipatū agminibꝫ angelorū.
Et cōgregabunt añ eū om̄eſ
tribꝫ terre ⁊ ſeꝑabit eos ab in
uicē ſic paſtor ſegregat oues
ab hedis. et ſtatuet quidē iu-
ſtos a dextris: impios autē a
ſiniſtris. Tūc dicet ad eos q̇
a dextris erūt. Venite bñdi-
cti pr̄is mei poſſidete paratū
vob̄ regnū a cōſtitutōe mūdi
Eſuriui em̄ ⁊ dediſtꝭ māduca
re ſitiui et dediſtis mihi potū
⁊ cetera que audiuiſtiſ in euā
gelio. Tūc oībꝫ aſpicientibꝫ
oſtendet liuoreſ figuraſqꝫ cla
uorum in ipo ſine dubio cor-
pore: qd̄ ꝑ nr̄is pctīs vulne-
ratum eſt. Et ita pctōres cō-
pellēs dicet. Ego te hō de ter
re limo manibꝫ meis formaui
⁊ in ꝑadiſū meū quē nō mere
barꝭ collocaui Sꝫ tu me me-
aqꝫ iuſſa ꝯtēnēs deceptorē ſe
qui maluiſti. vñ ⁊ iuſta pena
dānatus. inferni ſupplicijſ de
putatus eras. Poſtea miſer-
tus tui carnē aſſumpſi ī terrꝭ
inter peccatores habitaui. cō
tumelias ⁊ verbera ꝑ te ſuſti
nui. Ut te eripere colaphos
⁊ ſputa ſuſcepit ⁊ vt tibi dul-
cedinem ꝑadiſi redderē acetū
cū felle bibi. Propter te vepri
bus coronatus cruci affixus
lācea vulneratus ſū ⁊ mortu-
us in ſepulcro poſit9 ſum. Ad
inferna deſcēdi vt te ad para-
diſuꝫ reducerē. Tartara adij:
vt ī celo regnares. Agnoſce ī
pietas humana q̄ ꝑ te ꝑtuli.
Ecce liuores: q̇s ꝑ te ſuſcepi.
Ecce clauorū foramia; q̇bꝫ af
fixus in cruce pepēdi. Suſce
pi dolores tuos vt te ſanareꝫ
ſuſcepi penā: vt tibi gl'am da
rem. ſuſcepi mortē vt tu viue
res ſine fine. cōdit9 iacui in ſe
pulchro vt tu regnares ī celo
Hec oīa ꝑ vobis ſuſtinui: ⁊ ā
plius hoꝝ: q̇d vob̄ debui fa-
cere ⁊ nō feci. Dicite mihi nūc
⁊ oſtēdite q̇d paſſi eſtis ꝓpter
me dñatorē vr̄m. vel q̇d boni
egiſtis ꝑ vobis. Ego cuꝫ eēm
inuiſibil' ⁊ impaſſibilis ꝓpter
vos dignatus ſū ſpōte pati.
Propter vos incarnat9 ſum
cū eſſem diues ꝓpter vos ege
nus fcūs ſū. ſꝫ vos humilita
tem meā ⁊ p̄cepta mea ſꝑ ren
nuētes: ſeductorē magꝭ q̄ꝫ me
ſecuti eſtis. Ecce mō n̄ poteſt
iuſticia mea aliud iudicare ni
ſi qd̄ merēt oꝑa vr̄a. Ergo qd̄

ipſi elegiſtis:tenete.Contēp-
ſiſtis lucē:poſſidete tenebras
q̄s amaſtis.Jte in ꝑditiōem
Secuti eſtis diabolū: ite cuꝫ
illo in ignem eternum.Quiſ-
putas tunc erit meror ꝗ luctꝰ
ꝗ triſticia ꝗ anguſtia: cuꝫ hec
fuerit aduerſus impios ꝓla-
ta ſententia.Tūc erit mal' du
ra ſeparatio a dulcedine con-
ſortu ſctōꝝ. Et tūc impij tradi
ti in poteſtatē demonū ibunt
in ipis corporibus ſuis cum
diabolo in ſuppliciū eternuꝫ:
⁊ ꝑmanebūt ſine fine in luctu
⁊ gemitu. Procul quippe exu
lati a beata ꝑadiſi patria cru-
ciabūtur in gebennā ꝑpetuā
nūq̄ꝫ lucē viſuri.nūq̄ꝫ refrige-
riū adepturi.ſed ꝑ milia mili-
um annoꝝ in inferno cruciā-
di.nec inde in ſecula liberādi
vbi nec ꝗ torquet aliquē fati-
gat.nec ꝗ torquit aliqn̄ mori-
etur.Sic em̄ ibi ignis cōſu-
mit vt ſꝑ reſeruet.ſic tormēta
agunt.vt ſemper renouentur
Juxta q̄litatē vero culpe pe-
nam vnuſquiſq̄ꝫ ſuſtinebit ge
henne.et ſilis culpe rei ſuis ſi
milibus iunguntur cruciādi
Nō ibi erit aliud niſi fletus ⁊
plāctus atq̄ꝫ ſtridores dentiū
nec ibi erit aliud cōſolamētū
niſi flamme ⁊ terrores penaꝝ
Ardebūtq̄ꝫ miſeri in igne eter
no ſemꝑ in ſecula ſeculoꝝ am̄
Juſti aūt ibūt in vitā eternā.
in ipa ſine dubio quā hic ha-
buerūt:et ſociabunt angelis
ſctis in glīa ſempiterna. Nū-
q̄ꝫ iā corruptiōeꝫ viſuri.ſꝫ ſem
per leti ac dulcedine xp̄i iugi-
ter ſaciati fulgebunt ſic̄ ſol in
glīa ⁊ charitate quā p̄parauit
deus diligētibꝫ ſe. Et erit tūc
q̄nto q̄s ampliꝰ alio hic obe-
diēs dō fuit:tāto ampliorē hic
mercedē accipiet. Quātoq̄ꝫ h
amplius q̄s deū amauit:tāto
ꝓpiciū eū videbit. Bñdicamꝰ
dn̄m deū frēs q̄ ad leticiā ſpū
alē cōgregauit nos Scimus
hūilitate cordis ſp. vt gaudi-
um nr̄m penes ipm ſit. Non
igit proſperitate aliqua huiꝰ
ſeculi inflemur.ſed nouerimꝰ
felicitatē nō ee niſi cū iſta trā-
ſierint:non gaudiū veſtrum ī
ſpe futura totū deſiderium vi
ta eterna ſit.Oīa ſuſpiria nr̄a
chriſto anhelent. Jlle vnus
pulcherrimꝰ q̄ fedos dilexit.
vt pulchros facere deſideret
ad illū vnū curatur illi inge-
miſcātur ⁊ dicāt ſemꝑ magni
ficetur dominus qui volunt
pacem ſerui eius Amen

101

De ſancta monicha mr̄e ſācti
auguſtini Sermo. LVIII:

Monica mr̄ ſancti augu-
ſtini cuiꝰ hiſtoria trahit
ex ſentētia ſancti auguſtini ex
nono ꝯfeſſionū: et ex duabus
epiſtolis q̄s auguſtinꝰ ſcrpſit
ſue ſorori ꝑpetue ꝟgini Hor-
tor te inquit auguſtinus dile
cta ſponſa xp̄i vt deo ſtudeas
in omnibꝫ placere: ſicut ꝛ ca-
ram matrez nouiſtis ꝑfeciſſe.
Nā dū eēt puella: ad eccl'iam
fugiebat diu in angulo ꝑma-
nens. ꝛ virginales orationes
ad chriſtū fundebat. Dum āt
domuz tarde rediret ab auia
ſua verberabat. eo ꝙ extra do
mū ſine pediſſequa receſſiſſet
ꝛ totū ipa puella patiēter por
tabat In tota āt puericia ſua
nūq̄ cuz puellis ludentibus
ſe miſcuit. ſꝫ freq̄ēter ī nocte
adhuc in puericia ꝺ lecto ſur-
gebat. ꝛ genibꝫ flexis orōnes
q̄s a mr̄e noīe facūdia didice
rat: dn̄o offerebat. Ab infan-
tia aūt cum ea creuit miſera-
tio. et naturali affectione pau
peres diligebat. Sepe panē
de menſa in ſinu collocabat.
ꝛ de paťna domo fugiēs pau
peribus tribuebat. hoſpites
ꝛ infirmos viſitabat. vicinas
litigantes repħēdebat. pedes
infirmorū ſepe lauabat. ꝛ eis
vt puella poterat fulcbat. cū
autem parentes eius more ſe
culariū veſtibꝫ delicatis eam
ornare voluiſſent: ipa ꝯtriſta
ta reſpuebat Et cū eſſet anno
rum tredecim: eā nobili patri
cio carthaginēſe tradiderunt
Quāto aūt timore et honeſta
te: quāta etiā ſūma pulchritu
dine dn̄s eā dotauerit: quāta
etiā pudicitia eā dn̄s magni-
ficauerit certe ī breui dici nul
latenus poſſet. Mr̄imoniuz
tamen optime ꝯſeruauit. fili-
os ī oī timore dn̄i ſufficienter
erudiuit thoꝝ īmaculatū cu-
ſtodiuit. ꝛ maritū ferociſſimū
cū magͦ labore ī fine lucrata ē
Cū āt vixiſſet cū viro ſuo fere
ānis duodecim reſpexit dn̄s
humilitatem ancille ſue: ꝛ ex-
audiuit lachrymas eius: nā ī
ſpirauit dominus maritū. vt
deinceps vxorem pudicam et
caſtam ſeruaret. O mira res:
quia cum eſſet ferociſſimus:
q̄to ab effectu carnali ab ea
diuiſus eſt. tanto magis ma-
trimonio ſpirituali ꝛ per dile
ctionem coiunctus eſt. Cū ei
vir eius eſſet annoꝝ ſeptuagi
ta duoꝝ: obijt in pace. Quan

rīs āt ſalutarib⁹ monitis ⁊ ie
iuniȷs.q̄ꝫtiſq̄ꝫ lacrimis ⁊ ora‐
tionib⁹ illā viduam ſanctam
ſobriā ⁊ piā dn̄s dotauit. mi‐
rū eſt. Oīa tn̄ pꝰ mortē viri cō
tempſit. omne regnū mundi
⁊ oēm ornatū eiꝰ reſpuit ꝓpter
deū. in tātū vt nō ſolū mr̄ pau
peꝝ vocaret̄: ſed āci lla. Et qꝛ
dū vir eiꝰ viuebat ptātē ꝓpriā
corpis nō habebat. ideo ele‐
moſinas nō ita largiter tri‐
buebat. Sed poſtea ita vixit
vt nō ſolū elemoſynas largit̄
tribueret. ſed etiaꝫ cicatrices
pauperū liniret. Propter qđ
ei dn̄s centuplum reddidit
dū crucē eiꝰ in corde eiꝰ infixit
⁊ paſſionē. Dū āt q̄dā die pre
uēta viſitata a te dn̄e. bn̄ficia
tua q̄ tu in carne humano ge
neri clemēs exhibuiſti ancil‐
la tua cōſideraret tātā gratiā
tātāq̄ꝫ lachrymaꝝ copiaꝫ tor‐
culari tue crucis exp̄ſſaꝫ ī paſ
ſiōe tua adinuenit ꝙ veſtigia
eiꝰ ꝑ eccl̄iam lachryme deſuꝑ
pauimētū defluētes oſtende‐
bant. Et q̄ꝫto plus ab effluen
tia lachrymaꝝ hortabat̄ deſi
ſtere. tāto plus fluuiꝰ lachry‐
maꝝ oriebatur. Tanta auteꝫ
grā āci lla xp̄i ieiunādo alios
p̄cellebat ꝙ diebꝰ q̄bꝰ ad cenā
vocabat̄ tāq̄ꝫ ad amarā medi
cinā accedebat. Erat aūt ei ti
mor caſtus in corde tanq̄ꝫ faſ
cia pectoralis. q̄ cogitatiōes
ꝯſtringeret. ī ore tanq̄ꝫ frenuꝫ
quo linguā reꝓmeret. in oꝑe
tāq̄ꝫ ſtimulus. ne pigricia tor
peret. ī cūctis tāq̄ꝫ regula. ne
modū excederet. Timor autē
iſte tanq̄ꝫ ſcopa purgabat cor
vidue ab om̄i duplicitate os
a falſitate. oꝑa ab om̄i vanita
te. Nūq̄ꝫ verbum ſeculare ab
ore eiꝰ recordor me audiuiſſe.
ſed in omnib⁹ verb̄ ſuis ⁊ fcīs
ſꝑ xp̄m prio nomiabat. Tan
tū timor dn̄i mentē eius occu
pauerat. ꝙ nō ſolū ab oī ſpe‐
cie mali ſibi cauebat. ſed ſpū
pietatis ad oē bonū ꝓna erat
Satagebat mirabiliter oꝑa
pietatis pro poſſe cordialiter
implere. ſuꝑ oīa infirmis ſer‐
uire ſepulturā mortuiſ p̄bere
orphanos cuſtodire. vt filios
viduas et maritatas cōſolari
q̄ꝫ ꝓpter multa de arcanis cele
ſtib⁹ dn̄o reuelāte ꝑcepit Vn̄
tanta ebrietate ſpūſſancti ſe‐
pe rapiebat̄. ꝙ in ea fere ꝑ to‐
tū diē q̄eſcēs erat. dū eſſet rex
ī acubitu ſui cordis. neq̄ꝫ vox
neq̄ꝫ ſenſus in ea audiebatur
Neq̄ꝫ mirꝝ. qꝛ illa pax q̄ exupe

102

ꝛat oēm ſenſum, ſepellebat vi
due ſenſus corꝑales in tãtuꝫ
vt vix matrone nr̃e ꝛ etiã vici
ne eã pũgẽtes, excitare vale-
rẽt. In die aũt beati cypꝛiani.
dũ hec chꝛiſti ancilla mereret
accipe ſacr̃a, dũ eēt ĩ domo: fe
re a terra ꝑ cubitũ eleuata fu
it clamãdo q̃ q̇etiſſima eē con
ſueuerat dicẽs. Volemus ad
celũ volemꝰ ad celuꝫ fideles.
Quã cũ poſt interrogaremꝰ
q̇d ſibi acciderat, nõ responde
bat: ſed tãto gaudio replebat
ꝙ oẽs ad feſtũ ꝓducebat. cãtã
tes cũ ꝓpheta: coꝛ meũ ꝛ ca
ro me exultauerũt in deũ vi-
uum. Dũ etiã i die pẽtecoſtes
eēt refecta refectione illiꝰ pa-
nis q̇ de celo deſcẽdit poſt ſũp
tionẽ ſacramẽti tanta ſacieta-
te repleta fuit ꝙ per diẽ ꝛ noc
tẽ abſq; corpoꝛali cibo ꝑſeue-
rauit. Cũ aput hoſtia thyberi
na in firmaret, ꝛ ſacramẽtum
nobis fidelr̃ peteret nec dolo
re ſtomachi vexata valeret re
tinere, viſibiliter infantulus
nocte media ad lectum dei fa
mule venit. eãq; in pectoꝛe ã-
plectẽs, anima illa ſancta ad
celũ volauit. Ergo die nona
egritudinis ſue quinq̃geſimo
ſexto anno etatiſ triceſimo ter
tio. ãno etatiſ mee aĩa illa pia
ꝛ religioſa carne ſoluta ẽ die
quarta maij. Flebã ꝛ effunde
bã tibi dñe ꝑ̃ces ꝓ illa famu-
la tua, vt nõ intrares cũ ea in
iudicium. Gratulabar tamen
teſtimoĩo eius: qꝛ appellabat
me piũ: ꝛ ꝯmemoꝛabat gran
dem deuotiõis affectu: cõme
moꝛans nũq̃ſe audiſſe ex oꝛe
meo verbum durum aut con
tumelioſũ ſermonẽ. Illa fãu
la tua dñe cõtinue ſatagebat
virũ tuũ lucrari tibi: quẽ ama
bilem ꝛ reuerẽtẽ faciebas ſibi
Expectabat ei ipa miam tuã.
ſuꝑ eũ. vt in te credẽs caſtiga
retur. Erat ei iracũdus. ſed il
la famula tua nõ tantũ facto
ſed nec verbo viro tribulato
reſpõdebat: ſed q̇eto rationeꝫ
facti reddebat: quem tibi dñe
in extrema vita corꝑali lucra
ta ẽ. Erat ei ſerua ſeruoꝝ dñe
ꝛ oẽs q̇ eã videbãt laudabãt
te dñe: ſcientes ꝛ credẽtes pñ
tiã tuã eſſe in coꝛde eius. Fue
rat ei vnius viri vxoꝛ, ꝛ filios
totiẽs parturiebat. quotiẽs a
te dñe deuiare cernebat. Im
minẽte aũt die quo ex hac vi-
ta erat exitura, nobis ignoꝛã-
tibus dñe. ipſa ꝛ ego ſoli ſta-
bamus incũbentes ad quan

dam feneſtram ⁊ terrena obli
uiſcētes: loquebantur ſoli val
de dulciter qualis eſſet ſctōꝝ
vita quā nec ocul⁹ vidit. nec
auris audiuit ⁊ inhiabamus
ore cordis ꝑiter in ſupnā fluē
ta fontiſ vite. vileſcebatqꝫ mū
dus iſte inter verba cū dele-
ctatōib⁹ ſuis. Tunc ait illa fi
li vnū eēt ꝓpter qđ in hac vita
aliquātulū morari cupiebaꝫ
vt te catholicuꝫ chriſtianū vi
derē priuſqꝫ morerer ⁊ ecce cu
mulatus mihi de⁹ pſtitit. vt
te cōtēpta etiā felicitate trena
videā dei ſeruū Quid iā amo
do hic faciā neſcio. Quid ſibi
tūc reſponderim nō ſatꝭ reco
lo. ſed p⁹ dies q̄nqꝫ decubuit
febrib⁹ ⁊ ſubtracta a pn̄tibus
cucurrimus. et poſt modicuꝫ
reddita ē ſenſui. ⁊ intuēs nos
ait. Ponetꝭ hic matrē veſtraꝫ
Ego flebam: ſed fletū finiebā
frater aūt meus letus eſt. ꝙ n̄
peregre cōmori. ſed in patria
cum viro ſepeliri debebat.
Quo audito: vultu turbato
reuerberās cū oculis ꝙ talia
dixiſſet ait. Ponite hic corp⁹
meū: nihilqꝫ cura eius vos cō
turbet. Rogo tamē vos: vt ad
altare dn̄i memineritis mei.
vbi fueritis Dn̄s aūt illud re
ſuſcitabit vbicūqꝫ ſepultū fu
erit in nouiſſimo die.

¶ Caliptus de cōuerſione ſci
auguſtini epi. Sermo. LIX

Magnus ille doctor et
egregius auguſtin⁹ q̄
vere fuit norma et ſpeculū in
natura. dum eſſet annoꝝ. xxx
maternis orōib⁹ ⁊ ambroſij p̄
dicationib⁹ mediantib⁹. ⁊ fa-
ma antonij audita ab omi he
reſi purgatuſ eſt. ⁊ apud ligu
riam italie aduenientib⁹ die-
bus paſcalib⁹ baptizatus eſt
et tunc exultat ligurienſis ec-
cleſia pia eius mater gaudet:
ambroſius deū laudat: augu
ſtinus iā confitetur: ⁊ fideles
oēs ſibi tāqꝫ ciui fideliſſimo
đ babilonica ſeruitute redem
pto. vna voce oēs applaudūt
Protinus i fide catholica cō
firmatus: ſpem oēm queꝫ ha-
bebat in ſeculo dereliquit. et
rhomanorū ⁊ ligurienſiū ſco
las. et cum enodio ⁊ alipio ſo
cijs viro preclariſſimo ſolita
rio Simpliciano ſe cōmiſe-
runt: ibiqꝫ cuꝫ predicto famo
ſiſſimo viro apoſtolicam vitā
tenere ceperunt. et ſimul cum
multis erāt habitātes in pla
cito ſancto In dieb⁹ aūt illis
dū fama auguſtini crebreſce-

103

ret apud oēs cōgregatis fri-
bus ait. Dū in hac valle miſe
rie ſumus cōſtituti vtrū boni
ſiue mali ſimus de nobis pre
ſumēdū nō eſt. etiā q̄buſcūq̄
virtutibꝫ cognoſcamꝰ dei gr̄a
nos eſſe ornatos. Nam ſi q̄s
noſtrū bene operatur beatuſ
tamē dicendus nec predican
dus eſt cū ſimiles ſumus na
uibꝫ oībꝫ bonis oneratis: de
quibus tamen incertum ē vi
rū ad portū ſalutiſ perueniat
Nunquid iudas in apoſtola
tu optime incepit ⁊ peſſime fi
niuit. Nūquid etiā paulꝰ ma
le incepit: ⁊ tamē vas electio
nis digne vocatus eſt. Noli-
te obſecro laudare me ſed ora
te vt valeamus vſq̄ ad mortē
pſeuerare Quoniā finē noſtꝝ
deus attēdit. Hec caliꝑtus d̄
Auguſtino

¶Sigiſbertus in epiſtola
ad macedonium de beato au
guſtino

TEmpore theodoſij ſeni
oris auguſtinꝰ vir acu-
tiſſimꝰ nobilibus carthaginē
ſibus ortus natalibus venit
rhomā. ibiq̄ ſcolas liberaliū
artium annis fere ſex gl'oſe re
xit. Deniq̄ mediolanum ve-
nit. ⁊ dum eſſet annoꝝ trigin
ta. filiuſq̄ꝫ eius annorū octo
aduenientibꝫ diebꝰ paſcalibꝫ
meritis matris. et predicatōe
ambroſij: mater eius regene-
rauit auguſtinum cū filia do
dato et multis alijs fere. xlij.
Qui baptiſatus auguſtinus
mox ad virum ſimplicianum
perrexit. cuiꝰ nomen celeberri
mū apud fideles erat: q̄ etiaꝫ
habebat manſeolū ſemotum
⁊ a gentibꝫ ſeparatū. Cū quo
auguſtinus fere p̱ annū cū di
midio p̱manſiſſe vidit ⁊ ocula
ta fide p̱bauit. ⁊ quoniā erāt ī
libertate quaſi viuētes: licet p̱
batiſſimi viri eſſent atq̄ꝫ pfe-
cti: tādē ex p̄cepto tanti patrꝭ
ſimpliciani. Auguſtinꝰ poſt
inter eos inſtituit vt vitā apl'i
cā oēs pariter tenerēt. ⁊ nihil
inter eos propriuꝫ diceretur.
Completo vero anno: matre
auguſtini inſtigante ad p̱pria
reuertitur: ⁊ moꝛit mater Au
guſtini apud hoſtia tibernia
filius autem apud carthagi-
nem anno etatis ſue. xxix. Cū
āt eſſet auguſtinus cū amiciſ
i affrica: meditabat ī lege dn̄i
die ac nocte: ſcribēs libros: et
docebat īdoctos Hoc āt Va
leriꝰ hiponēſis audiēs p̄ gau
dio lachrymabat. ⁊ ſtatim eū

ad ſe accerſiri fecit: ⁊ oꝛtū ſecre
tū ⁊ remotū a ciuitate auguſti
no donauit. Ibiqꝫ pꝛius pat
auguſtinus cū ceterꝫ amicis
⁊ fratribus in deſpecto habi
tu: ⁊ cuꝫ incredibili humilita
te annis trib9 manſit. Deinđ
cū inquietudinem venientiū
ferre nō poſſet: duob9 fere mi
liarib9 a ꝑdicto loco receſſit. ⁊
ad montē quendā altiſſimuꝫ
abijt: ad quā ꝑ viā valde ari-
dam et penoſam adiri poteſt.
Ibiqꝫ auguſtin9 habitatōem
ex lapidib9 cūctis conſtrui fe-
cit: ⁊ ſic hoīes fugiens habita
bat. Ibiqꝫ compoſuit libꝛos
de medicina aīe: et de vita mo
naſtica. de innocentia ioānis
baptiſte ⁊ elye. Multi quidē
ex fratrib9 infra ſaxa ⁊ fixuraſ
mōtiū receptacula ſibi fecerāt
⁊ ibi ꝓpe prēm auguſtinū per
iactū baliſte in oī ſcitate habi
tabāt. Erāt āt fere. cxxij. q̄ ſub
obediētia auguſtini cōcoꝛdi-
ter viuebāt. oīa reputātes eē
cōmunia. Uinū nemo noue-
rat: niſi qn̄ infirmitaſ cogeret
aut valerius eps ſcōs ad eos
viſitādos veniſſet. Cū āt aꝓ
pinquaret feſtū penthecoſtes
ſctūs epūs Ualerius miſit ꝑ
auguſtino: ⁊ inultū pꝛeſbyte-
rū oꝛdinauit. Factus p̄ſbyter
monaſteriū clericoꝝ inſtituit
in domo epiſcopi ⁊ infra an-
num ibidem viuere cepit ce-
pit ſecundum regulaꝫ apoſto
licaꝫ: vt hactan9 fecerat. Hoc
āt Ualerius eps fecit. qꝛ ipe
grecus erat et indoctus: max
ime in reſpondendo hereticꝫ.
in eoꝝ erroꝛib9. Ideo auguſti
no epo poteſtatē plenā dedit
ꝑdicādi quotiēs neceſſarium
fuiſſet. Nā multi iam heretici
ſurrexerāt. contra quos dñs
auguſtinum inſtituit et oꝛdi-
nauit. hec ille.

Anno dñi. ccccxxxvij. ſi
xtus ſedit annis octo.
⁊ dieb9. xxx eo tꝑe valla rex go
thoꝝ vādalos odio inſectās
etiā in affrica eos pſeq̄ diſpo
ſuit. ſed moꝛte ꝑuentus obijt
eiqꝫ in regnū theodoꝛic9 ſuc-
ceſſit. Uandali affrice nauib9
irruētes ꝓuinciaꝫ vniuerſam
deuaſtāt rapinis cede incen-
dijs: nulli ſexui parcētes. eta-
ti vel oꝛdini. Sub hoc turbi
ne tribulationiſ beatiſſimus
auguſtinus amariſſimā et lu
gubꝛem pꝛe ceteris dieb9 ſue
ſenectutis iam pene extremā
duxit vitam. videns tantam
ſeuiciam vbiqꝫ craſſari: vidēs

alios hoſtili nece extinctos. a
lios effugatos: eccl'ias ſacer-
dotibus viduatas. ciuitates
cũ acolis diſſipatas. Accre-
uit denique cauſa meroris ei⁹
qđ ſub ipſius tpe hyponẽſem
vrbẽ. cui pontifex ꝑerat bar-
bari obſederũt Sed ecce ter-
tio obſidiõis menſe febribus
incubuit. ſibique ſeptẽ penitẽti
ales pſalmos ſcribi iuſſit. ip-
ſos qȝ q̄terniões iacẽs ĩ lecto
circa parietẽ poſitos diebꝫ in
firmitatis ſue intuebat ac le-
gebat. et vberrime ac iugiter
flebat ⁊ ne a quoquam impediret
ei⁹ intentio. ante ferme decem
dies migratiõis ſue petijt ad
ſe nullum ingredi. niſi is tm̃
horis q̃bꝫ medici ad inſpiciẽ-
dum ingrediebant. vł ei⁹ refe
ctio offerebat. Obſidiõis de
nique mẽſe. xiij. corã poſitꝭ fra-
tribꝫ. migrauit ad dñm anno
etatꝭ ſue. lxxvi. epatus ꝟo ſui
xl. hiſpanie lumẽ ꝓfulgidum
ꝓpugnaculũ veritatꝭ. erroꝝ ex
cidiũ. fidei tutumentũ. oẽs ec
cleſie doctores tã ingenio q̄
ſcia vicit inſuperabiliter: flo-
rens tã exempl' virtutũ q̄ af-
fluentia doctrinaꝝ. Etenĩ tã-
ta ſcripſit. vt non ſolũ ab ali-
quo: toto vite ſue tpe ſcribi. ſȝ
nec quidẽ poſſint lectione ꝑ-
curri. Obijt autem anno dñi. cccc
xlvi. ꝓmiſſa habentur ex cro-
nica Bede

ANno leonis quarto.
Liprãdus longobar-
doꝝ rex audiẽs q̄ ſaraceni d
populata ſardinia. illa etiã lo
ca fedaſſent. vbi oſſa bti au-
guſtini ob vaſtatiões barba-
roꝝ olim ab hipone trãſlata
⁊ recõdita fuerãt: legatos ſu-
os illuc direxit. qui dato ma-
gno auro ꝑcioſas illas reliq̄-
as ſecũ detulerũt: ⁊ ad vrbẽ ia
nuenſem regreſſi ſũt. vbi ꝑfa
tus rex occurrẽs cuȝ gaudio
corpus almificũ deuote ado
rauit. ⁊ reuerẽter accepit. Sa
ne rex ⁊ ſui inde ꝓgreſſi cũ ꝑ-
cioſiſſimo illo theſauro veni-
unt ad quandã villã in terdo
nenſi epiſcopatu ſitam. et cuȝ
ibi corpus ſanctiſſimũ tolle-
re voluiſſent. ita ſtetit imobi-
le vt nulla vis humana poſſȝ
illud mouere. Qđ videns rex
vouit. q̄ ſi beatus cõfeſſor ex
loco illo ſe tolli ꝑmitteret. et
traduci papiam: villã cũ om
nibus appendicijs ſuis con-
cederunt ſibi ſeruientibus ſi-
bi perpetuo poſſidendam.

Uoto facto atq; firmato cor
pus ſanctiſſimū ineſtimabili
facilitate ſuſtulitur. ticinum
vſq; tranſuectum clero ac pa
riter populo concurrente ho
norifice aut gaudenter ſuſci-
pitur. ⁊ in baſilica beati petri
in qua prefatus rex cōſtruēs
celum aureū digniſſime col-
locatur. Facta eſt autem iſta
tranſlatio anno domini. vcc.
xxi annis ab eiuſdem cōfeſſo
ris tranſitu iam decurſis. cc.
lxxv. Qđ autem in p̄dicta ec-
cleſia corporis eius p̄cioſus
theſaurus ſit recōditus: ſtu-
pendo ⁊ euidēti miraculo elu
ceſcit Siquidē in ſupradicta
eccleſia ī q̄ iacet: puteus eſt. q̇
aliquot annis in die feſti ei⁹
ſupabūdās totā ſeptā pfluxit
in ſignum. q; ſicā aq̄ illa ſordeſ
diluit. ſic ſordes hereticorum
ab eccleſia effluens: eius do-
ctrina abſterſit. Extractū ē a
cronica archiepiſcopi floren-
tini antonini in calce tertie p
tis: vbi contra opinionē ſtoli
dā aſſerētiū beatum auguſti-
nū nō p̄ri⁹ religioſū fuiſſe q̄
epiſcopū nec habitū nigrum
aliquando portaſſe.

n Otandū etiā q̄ beat⁹
auguſtin⁹ habitu reli-
gioſo in triplici ſuo ſtatu in-
ductus eſt. Nam primo poſt
cōuerſionem ſuā ⁊ baptiſmū
dicit ambroſiuſ ī ſermone de
baptiſmo et conuerſione au-
guſtini. Hunc ſcz auguſtinū
in chriſto genui. ⁊ poſtq̄ bap
tiſaui eum. indui cucullā ni-
gram. et ipſe ad differentiam
monachoꝝ ſe ſupcinxit zona
pellicea pgēs ad ſimplicianū
qui ei bonus apparebat ſer-
uus dei. et vere ſic erat vt ſic
de mō viuēdi cū eo cōferret ⁊
ipe auguſtinuſ in quodā ſuo
ſermone ſic ait. xii fuimus fra
tres qui induimus cucullā
nigram: calciamenta ⁊ zonā
nigrā deſup cinctā ad differē
tiam monachoꝝ: noīa autem
iſtoꝝ duodecim ſunt. Augu-
ſtinus ipe primus. ſecundus
nembridius. tertiuſ enodius
quartus alipius. q̇ntus pon
tianus. ſextus Adeodat⁹. ſep
timus ſimplicianuſ. octauus
fauſtinus grecus. nonus cor
dulius. decim⁹ valerius. vn-
decim⁹ iuſtus. duodecimus
paulus Remeans igit ad af-
ricam poſt mortē matris in
hoſtijs tiberinis. relictiſ pro
prijs bonis et pauperib⁹ ero
gādo monaſteriū in nemore

apud iponiā ciuitatē primuꝫ
cōſtruxit, vbi cū amicis ieiu-
nijs et orōibꝰ vacans ſcribe-
bat libroſ ⁊ docebat īdoctos
Et alios ꝑ nemora heremi ꝙ̄
ſiuit religioſos ſiue heremi-
tas, et eos ſecū i ipo monaſte
rio collocauit, ⁊ cū eēt in itine
re: reuertēs ad affricā viſita-
uit heremitas q̄ erāt in mōte
piſano, aliquibꝰ diebꝰ cuꝫ eis
morā trahens. ⁊ alio: heremi
tas q̄ erāt centū cellis ꝓpe ro-
mā, hic ibi. Bonifaciꝰ papa
octauus cōceſſit omnibus ve
re confeſſis ⁊ contritis infra
ſcriptā orōnem quadraginta
diebus cōtinuis dicentibus
indulgentiā omnium pecca-
torum, Quā quidē orationeꝫ
edidit ſctūs auguſtinus, Et
Benedictus papa, xi, hoc idē
confirmauit,

DEus q̄ ꝓ redēptōe mū-
di voluiſti naſci. circūci
di. a iudeis improbrari, a iu-
da traditore oſculo tradi, vin
cul'alligari, ⁊ ſic agnꝰ īnocēs
ad victimā duci atꝫ ꝯſpectus
āne, caiphe, pilati. ⁊ herodis
indecent' offerri. falſis teſtibꝰ
accuſari, flagell'⁊ obꝓbrijs ve
xari, ſput' ꝯſpui. ſpinis coro-
nari, colaphis cedi. arundine
ꝑcuti. facie velari, veſtibꝰ ſpo
liari, cruci clauis affligi, i cru
ce leuari, inter latrones depu
tari. felle et aceto potari, ⁊ lan
cea vulnerari. Tu dñe ꝑ has
ſacratiſſimas penaſ tuas q̄s
ego indignꝰ recolo: ⁊ ꝑ ſanctā
crucē ac mortē tuaꝫ libera me
a penis inferni, ⁊ ꝑducere me
digneris, quo ꝑduxiſti latro-
nē tecū crucifixū Qui cū pr̄e ⁊
ſpū ſcō viuiſ ⁊ reg. d, ꝑ. o. ſ, ſ, ā.

HOmelia ſcti auguſtini de
cōfeſſione peccatorum.

IN oibꝰ ſcp̄turiſ frēs ca-
riſſimi diuis vtilr̄ ac ſalubter
admōemur vt pctā nr̄a debe
amꝰ iugiter ac hūilr̄ ñ ſolum
do ſ; etiā ſcis ⁊ ōm timentibꝰ
ꝯfiteri Sic ei ꝑ iacobū aplm
admōet ſp̄s ſctūs dicēs, Cō-
fitemini alterutrꝫ pccā vr̄a et
orate ꝓ inuicē vt ſaluemi, p̄s,
Cōfitemi dño qm̄ bonꝰ. ⁊ ite
rū pſalmiſta Pronūciabo ad
uerſus me iniuſticias meas
dño ⁊ tu remiſiſti impietateꝫ
cordis mei, Quo ei nob pctō
rū vulnera: nūq̄ȝ deeſſe pñt, ſic
⁊ ꝯfeſſiōis medicamēta deeē
nō pñt Nō ei ideo vult deꝰ vt
cōfiteamur pctā nr̄a ꝙ ⁊ ipſe
ſcire non poſſit ſed q: hec dia
bolus deſiderat vt inueniat:

quod nobis ante tribunal iu
dicij eterni obijciat. Ideo vult
vt magis defendere ꝙ̄ accuſa
re pctā nr̄a velim⁹. Econtra-
rio aūt deus nr̄ qꝛ pius ꝛ mi-
ſericoꝛs eſt vult vt ea cōfitea-
mur in hoc ſeculo ne pꝛo illis
confundamur poſtmodū ī fu
turo. Si em̄ nos confitemur
ille pcit. ſi nos agnoſcim⁹: ille
agnoſcit. Pꝛimo hoī nō eſt di
ctum ꝯfitere peccatū qꝛ nō fe-
cerat qd̄ fatereť. ſed dictū ē ei
vt nō peccaret. nō obtempa-
uit peccauit. Nati ſum⁹ moꝛ
tales ex vinclo peccati ꝓpaga
ta ē miſeria nr̄a p ſucceſſioneꝫ
fragilitatis humane. ꝛ dr̄ no-
bis fatemini pctā. Serpens
aūt ille qūo tūc inſtitit vt non
ſeruaret hō qd̄ illi dictū eſt ne
peccaret. ſic nūc inſtat vt non
ſeruat non qd̄ illi dictū eſt cō
fitere peccatū. Qūo em̄ tūc fe-
cit vt caderet q̇ ſtabat: ſi nunc
agit ne ſurgat q̇ cecidit. ita ꝙ
aduerſus incantatiōes eius
et inſidias q̇bus nunc impe-
dire vult reditum noſtꝝ. Su
ſcipiamus pꝛecepta ſaluber-
rima aduerſus eum qui vult
nobis impedire confeſſiōem
peccati. quia ſcit nō poſſe re-
dire. q̇ p ſupbiā lapſi ſumus.

Dux nobis fuit ipſe ad ſupbi
am modo ad humilitatē xp̄m
ducem ſequamur. Dicit ho-
mini ſerpens ille p mathema
ticos ſic loquitur. Nunquid
homo peccat. ſtelle ſic ſunt po
ſite. neceſſe eſt vt homo faciat
peccatū. Dic ergo per mathe-
maticos qꝛ ſtella facit vt ho-
mo peccet. nam ipe nō peccat
ſed blaſphemias conuertit ī
deum: creatoꝛ em̄ ſtellaruꝫ de
us ꝛ nonduꝫ vult homo ſe ac
cuſare in eo ꝙ fecit deum ac-
cuſat a quo factus eſt homo.
Iteꝫ p quoſdam manicheos
ſic ſuggerit. Non tu peccas
gens tenebꝛarum peccat tu n̄
habes peccatuꝫ dicit hec ani
me et erigit eam in ſuperbiaꝫ
vt putet quia nō peccat. Nō
ē hoc tollere ſꝫ geminare pec-
catum. Item multi ſic fingūt
confeſſionem peccati. vt ipm
ſathan accuſant ſe nihil mali
feciſſe dicant. et cum ipſi caſti
gantur aliqui et dicitur eis q̄
re hoc feciſti. Reſpondent qꝛ
diabolus hoc fecit. Non eſt
enim vnde plus gaudeat ꝛ le
tatur diabolus niſi quando
homo dicit ꝙ ipſe hoc fecerit
vt peccaret. qm̄ em̄ dicit dia-
bolus hoc fecit: nō ſe accuſat

et duȝ peccata ſua diſſimulat confiteri indulgentiaȝ nō me retur accipere. Reſpondit er- go ꝛ dicit: diabolus hoc fecit quaſi reuera traxerit euȝ diā- bolus aut violentiam fecerit Suadere enim et ſollicitare poteſt: cogere omnino nō po teſt. Si enim ſolus diabolus daret conſilium et taceret: ha beres ꝙ excuſare poſſes. cum vero chriſtus tibi et conſcien tia contradicat: ꝛ per ſcriptu- ras diuinas audias in eccl'ia ꝙ debeas facere bonum. q̄re eligis mortem et deſeris vitā ꝛ magis vis ſequi diabolum ad luxuriam ꝙ̄ obtemperare xp̄o: qui te mittat ad vitā eter nam Modo ſerpēs vult ſua- dere excuſationes peccatoruȝ tunc que fecit. ꝙ accuſet mo- do aut vult facere ꝙ excuſes: deus confitenti equā in aper tum ſinum indulgentiam pa ratus erat dare excuſas clau- dis ſinum. inducis peccatum excludis indulgentiā peccati ecce quid feciſti: non vt tolle- retur peccatum(vt dixi iā du dum) ſed vt intercluderet̄ me dicina peccati. ſenare te habe bat deus ꝑ indulgentiam: ſi fatereris. queris per quem ex

cuſes. ſed non querit quem ꝑ te puniat. dic ergo deuoto cor de(quod dixi paulo ante) ego dixi domine miſerere mei. Quare addidit ego dixi: ꝓpter manicheos q̄ dicūt nō tu pec cas. Clama: ego dixi dn̄e mi- ſerere mei ſana animam meā quoniaȝ peccaui tibi. Sanat deus confitere tantum vuln⁹ tuū: iace ſub manibus medi- ci patienter: implora auxiliuȝ fouet vrit. ſecat. eq̄nimiter tol lera. tātū noli attēdere: niſi vt ſaneris. Sanaberis autē ſi te oſtēderis medico nō q2 ille non videt ſi tu te abſcōdas ſȝ ipſa confeſſio initium ſanita- tis eſt. emendabit me iuſta in miſ'icordia. ꝛ arguet me oleo autem peccatoris non impin guet caput meū. Quid eſt hec melius eſt mihi quando iuſt⁹ videt peccatum meum emen det me: nō iudicat. id eſt. par- cat. quia peccaui ſeuiat in pec catum meum: vt me liberet a peccato: videt̄ acerba clama- re: ſed intus leuis eſt in miſe- ricordia. Nos vero fratres ſi vere ſpūales medici ſumus ꝛ de animaꝝ noſtraꝝ remedio attentius cogitamus: non de bemus palpare quemq̄ꝫ. nec

nos nec vos cõfiteamur pec-
cata noſtra non excuſemus.
tu feciſti: tu reus es: tu confi-
tere: tibi ignoſcitur. Sic em̄
dicas ñ ego feci: ⁊ vbicūqꝫ ver
ba excuſare volueris pctm̄ tu
um manet in te: peccati reus
es: nō illius peccati tantū qđ
feciſti: ſed huius etiaȝ ſupbie
quod cōfiteri noluiſti. de quo
peccato nos dominus libera
re dignetur qui regnat in ſe-
cula ſeculorum Amen.

¶De elemoſina

Elemoſine illis proſunt
qui vitam mutauerunt
das enim chriſto egēti: vt pec
cata tua redimas preterita.
Nam ſi ideo das vt liceat ti-
bi ſemp impune peccare non
chriſtū paſcis: ſed iudicē cor-
rumpere conaris. Ergo ad h̄
facite elemoſinas vt nr̄e ora-
tiōes exaudiantur ⁊ adiuuet
nos deus ad vitam in meli⁹
commutandum. ⁊ qui cōmu-
tatis eandem vitam in meli⁹
cōmutate. vt per elemoſynas
et orationes deleantur mala
preterita et futura bona veni
ant ſuperna Amen

¶Ammonitio ſctī auguſtini
vt ſilencium habeat in eccl'ia

Rogo vos venerabiles
filie et ſollicitudie paterna cō
moneo. vt quando aut lectio
nes legunt. aut verbū dn̄i p-
dicatur vlla ſe in terrā pſciat
niſi forte quaȝ nimiū grauis
infirmitas cogit. ſic tamen vt
non iaceat. ſed magis ſedeat
⁊ attentis auribꝫ q̄ pdicantur
auido corde ſuſcipiat. Inter-
rogo vos fratres vel ſorores
quid vobis plus eē videt ver
bum chriſti an corpus chriſti
Si vultis verum reſpōdere
hoc vtiqꝫ dicere debetis. qꝫ ñ
ſit minus verbum dei q̄ȝ cor-
pus chriſti. Et ideo quāta ſol
licitudine obſeruamus. quā-
do nobis corp⁹ chriſti miſtra
tur. vt nihil ex ipo de manibꝫ
nr̄is ad terraȝ cadat tanta ſol
licitudine obſeruemus ne ver
bum dei quod nobis erogat
aut loquamur ꝺ corde noſtro
depereat. qꝛ non minus reus
erit qui verbuȝ dei negligent
audierit q̄ȝ ille qui corpus xp̄i
in terram cadere negligentia
ſua permiſerit. Rogo vos fi-
lie diligenter ea que a nobis
dicuntur audite ſi aliqua ma
ter prīis manibꝫ ornare vel-
let filiam ſuam. et illa deſpici-
ens ornamētaqꝫ accepit freq̄n
tius ſe inclinat ad terrā ⁊ huc

atꝫ illuc ita per inquietudinē
moueatur vt illam mater ſua
ſm̄ ſuam voluntatē oꝛnare n̄
poſſꝫ nūq̄d n̄ iure aut obiur
gat̃ aut cęditur Et me ergo puta
te eſſe matrē aiarum vr̃arum.
et ita velim vos cōponere vt
in vobis nec macula nec ruga
poſſit inueniri ante tribunal
iudicis eterni. Animabus ꝫcī
veſtris non ſolum oꝛnamēta
ſed etiam medicamenta deſi-
derans pꝛouidere ſtudeo diſ-
ſuta conſuere. conciſſa ſartire
vulnerata curare. abluere ſoꝛ
dida. reparare perdita. et ea q̄
ſunt integra ſpiritalibꝫ mar-
garitis oꝛnare Si me non pi
get quare aliq̄s faſtidioſe ve-
lit accipere. Cū enim terrena
et tempoꝛalia oꝛnamenta coꝛ
poꝛis ſi non inuenitur qui oꝛ
nare velit chariſſimo pꝛecio
comparetur: quanto magis
eterna animarum oꝛnamēta
q̄ abſqꝫ vllo pꝛecio a nobis n̄
cū paruo laboꝛe. queſita nr̄is
ſpiritibus offeruntur. iuſtuꝫ
eſt. ut a nobis cuꝫ perfecta ca
ritate ſuſcipiantur. Nos aūt
margaritas vobis de paradi
ſi patria pꝛouidentes nullam
aliam in hoc ſeculo mercedeꝫ
optamus. Quam nos dona-
re dignetur chꝛiſtus ieſus. q̄
viuit et regnat deus per om-
nia ſecula ſeculoꝛum. Amen.

Explicit

15p.

II
Ст. 16.025